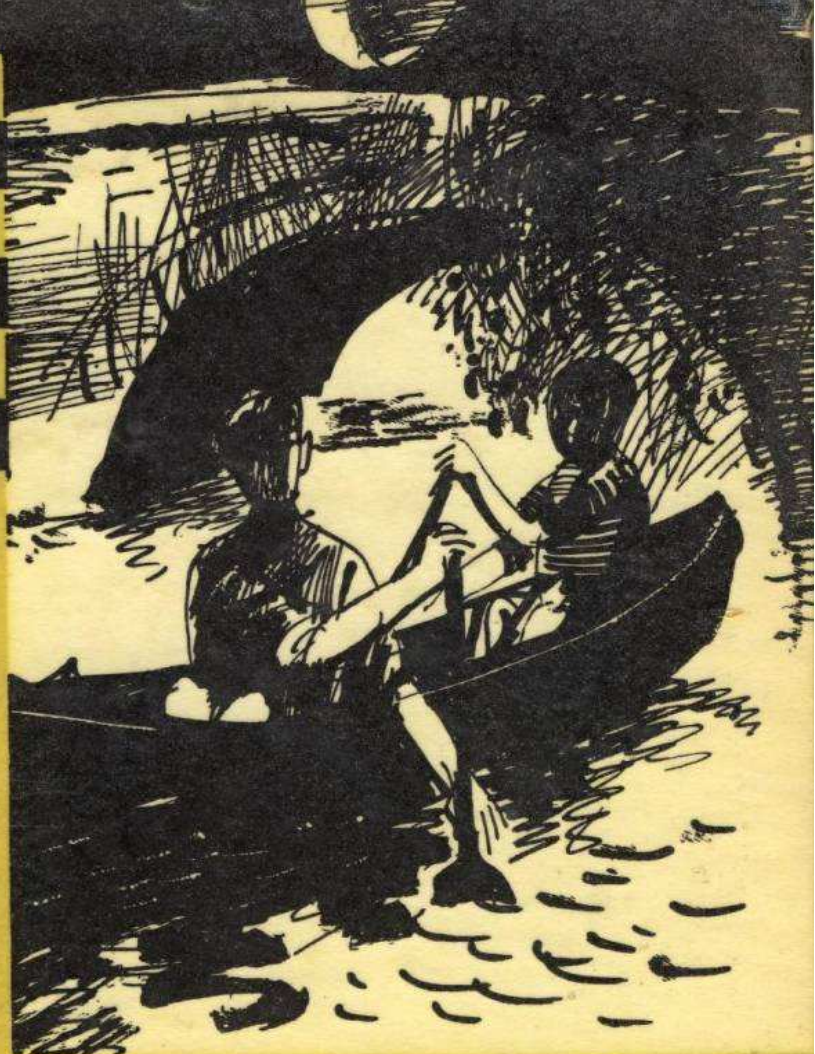


KNIHY ODVAHY

A DOBRODRUŽSTVÍ

SVAZEK 78



A. Philippa Pearceová

**POKLAD
V JEDINÉ RŮŽI**

Záhada, tajemství, napětí — to láká vždycky. Problémy na první pohled neřešitelné přitahují pozornost; vždycky se najde řada lidí, kteří si chtějí vyzkoušet bystrost svého úsudku a vypořádat se s nimi. A což teprve, když rozluštění slibuje přinést skutečný, skvělý, nádherný poklad; poklad, který by šťastného nálezce zbavil spousty finančních i jiných starostí!

Adam a David, dva dětští hrdinové knihy, kterou máte v rukou, stojí před právě takovýmhle problémem. Dávny alžbětinský předeek jednoho z nich ukryl kdysi v nejistých dobách na bezpečné místo starý rodinný poklad. Kam — to právě nikdo neví. Jediným klíčem k celé záhadě je prapodivná říkanka, zdánlivě úplně nesmyslná. A přece se chlapcům podaří její tajemství odhalit. Není to samozřejmě záležitost snadná: poklad rozhodně není nalezen náhodou, jeho objevení je výsledkem logického uvažování chlapců, kteří po dlouhém a napínavém pátrání přijdou záhadě přece jen na kloub. Hodně jim přitom pomůže i jejich kánoe Sřelka, s níž se vydávají na dlouhé výpravy po blízké řece Sayi.

Je to zkrátka příběh málem detektivní a zaujme čtenáře od začátku až do konce. Přes všechnu romantičnost, napínavost a efektnost námětu vychází děj z normálního, docela obyčejného života chlapců — v jejich jednání a způsobu myšlení není nic násilného. Prostě oddechová četba, jak se sluší a patří.

Z VYŠLÝCH SVAZKŮ:

A. Ransome: Zamrzlá loď kapitána Flinta — F. Bret Harte: Ztraceni v pustině — J. Fabricius: Plavčíci kapitána Bontekoea — R. Kipling: Mauglí — R. L. Stevenson: Černý šíp — K. May: Duch Llana Estacada — A. Ransome: Boj o ostrov — J. F. Cooper: Lovce jelenů — A. Grin: Cesta nikam — V. Kocourek: Vzpoua na lodi Bounty — A. Ransome: Trosečníci z Vlastovky — F. Mowat: Stopy ve sněhu — J. Hroněk: Zlato na Española — A. Ransome: Petr Kachna — R. Teldy Naim: Sedm sluncí na sněhu — J. R. Vára: Tvrdá pěst Tuáregů — R. Sabatini: Odysea kapitána Blooda — J. O. Curwood: Kočovníci severu — E. T. Seton: Dva divoši — A. Laurie: Dědic Robinsonův — E. Knight: Lassie se vrací — A. Ransome: Klub Lysek — J. Gunn: Chatrč v horách — J. F. Cooper: Stopař — V. Vladko: Potomci Skytů — O. Mattson: Briga Tri lilie — S. M. Chauffierová: Ten druhý jsem já — Sir Arthur Conan Doyle: Pes baskervillský — M. Pašek: Ostrov tisíce drahokamů — J. F. Cooper: Průkopníci — M. Bielicki: Lacho z rodu Ha — A. Lindgrenová: Kalle Blomkvist zasahuje — P. Gamarra: Dobrodružství Opeřeného hada — A. Ransome: Holubí pošta — H. H. Swiftová: Dráha na svobodu — S. Tatay: Pušky a holubi — M. Pašek: Lovci perel — A. Branald: Tisíc a jedno dobrodružství — A. P. Pearceová: Poklad v jediné rřiži.

PŘIPRAVUJEME:

*L. Renn: Trini
L. Kůřner: Šifrovaný dopis
S. O'Dell: Ostrov modrých delfinů*

13-041-65 14/3

Vázaný vřtisk 19,50 Kčs





A. Philippa Pearceová

**POKLAD
V JEDINÉ RŮŽI**

1965

STÁTNÍ NAKLADATELSTVÍ

DĚTSKÉ KNIHY

PRAHA

© A. Philippa Pearceová 1955, 1962
Translation © Marcela Mašková 1965
Illustrations © Karel Beneš 1965

I.

Letní povodeň

David Moss bydlel se svými rodiči a sestrou v posledním domku v ulici Na Veselí. Domek se nelišil od ostatních, zato jejich zahrada, to bylo něco naprosto zvláštního: prvních dvacet metrů vybíhala rovně dozadu jako všechny ostatní zahrádky; ale kde ty ostatní končily, Mossova zahrada zahýbala prudce doprava a vzápětí se vynořil nečekaný cíl. Zatímco ostatní zahrady končily živým plotem, ohradou nebo pásem drátěného pletiva, Mossova zahrada se zastavila až u poklidně plynoucích vod řeky Saye.

„Ne, Bětko, to nejde!“ říkávala paní Mossová. „U řeky si mi nikdy sama hrát nebudeš. David, ten smí až na přístavní můstek, protože je starší. Když tam spadne, tak umí plavat.“

Přístavní můstek, to byl příliš honosný název, protože u něho jakživ nikdo s ničím nepřistál; zbudoval si ho pan Moss, aby se mu voda z řeky lépe nabírala do konve. Přes den jezdil pan Moss s autobusem na trati mezi Castlefordem a Velkým a Malým Barley; po práci rád zahradničil.

David i tatínek používali můstek na všelicos, ale Davidovi se to pořád nezdálo. Rybařil, to se rozumí, ale měl jen síťku a sklenici, a střevlí a koljušek se v těchhle místech vyskytovalo v řece poskrovnu. Pouštěl si lodičky, ale to byly jen hračky, které si vyřezal kapesním nožem nebo složil z papíru. Omrzely se mu i závody člunů – to vždycky pustil po vodě dvě loďky najednou a pak šlapal na kole na dolní konec Malého Barley až k mostu přes řeku Say a tam se díval, která loďka dorazí první k mostu

a popluje dál ke Castlefordu. Připadalo mu, že takové zábavy – s takovým plavidlem – jsou nedůstojné pevného a širokánského můstku, jaký pan Moss postavil.

Jednoho roku v létě chodíval David na můstek ještě řídkěji než obvykle. Měl ve škole hodně učení; a pak, celé léto zatím protivně lilo. Přišel konec pololetí a David složil zkoušky: příští rok už bude chodit do velké školy v Castlefordu. Měl radost, ale z toho, že má před sebou dlouhé letní prázdniny, se radoval ještě víc. Jen kdyby tak pořád nepršelo! Bylo teplo, ale lilo jako z konve.

„Myslíš, že ten déšť někdy přestane?“ ptal se David.

„Přestane,“ odpověděl pan Moss. „Ale napřed mi utluče slunečnice. A pak přijde povodeň.“

„Velká povodeň?“ starala se paní Mossová.

„Povodeň, no.“

Noc co noc David usínal a na střeše nad ním bubnoval déšť. Pak se jednoho dne probudil, bylo ticho a slunce zářilo. Venku za oknem se jasně modralo bledé nebe; během dne modř potemněla horkem a mraky se rozplynuly – bylo po dešti.

David se oblékl a seběhl po schodech. O prázdninách rozvážel ve Velkém i Malém Barley ranní noviny, aby si vydělal kapesné. Vždycky než vyrazil, snědl v letu trochu ovesné kaše – maminka by mu nedovolila jet na kole s prázdným žaludkem – ale zbytek snídaně si nechával, až se vrátí.

Toho rána pan Moss už odešel do práce a David seděl u snídaně sám. Ze zahrady přišla Bětka.

„Davide! V řece ti je vody – hrozně moc! To přišla ta povodeň?“

„Víš, že jsi ještě malá, Bětko, a nesmíš sama k řece – maminka ti to zakázala.“

„Já jsem nešla až na můstek,“ bránila se Bětka. „Když já jsem ještě žádnou povodeň neviděla.“

„Až se vrátím, vezmu tě s sebou a podíváš se,“ slíbil jí David. Bylo mu Bětky líto; ještě několik let možná potrvá, než povyroste a naučí se plavat, a tak je vlastně o mnoho ošizena.

„A na loďce mě taky povožíš?“

„Prosím tě, copak by takového cvalíka jako ty unesla papírová loďka? Anebo i ta dřevěná?“

„Ale na té krásné velké loďce, co teďka máš, Davide, – na té mě svezíš?“

„Na té, co měří skoro patnáct centimetrů?“ škádlil Bětku David.

„Na té velikánské. Povoziš mě?“

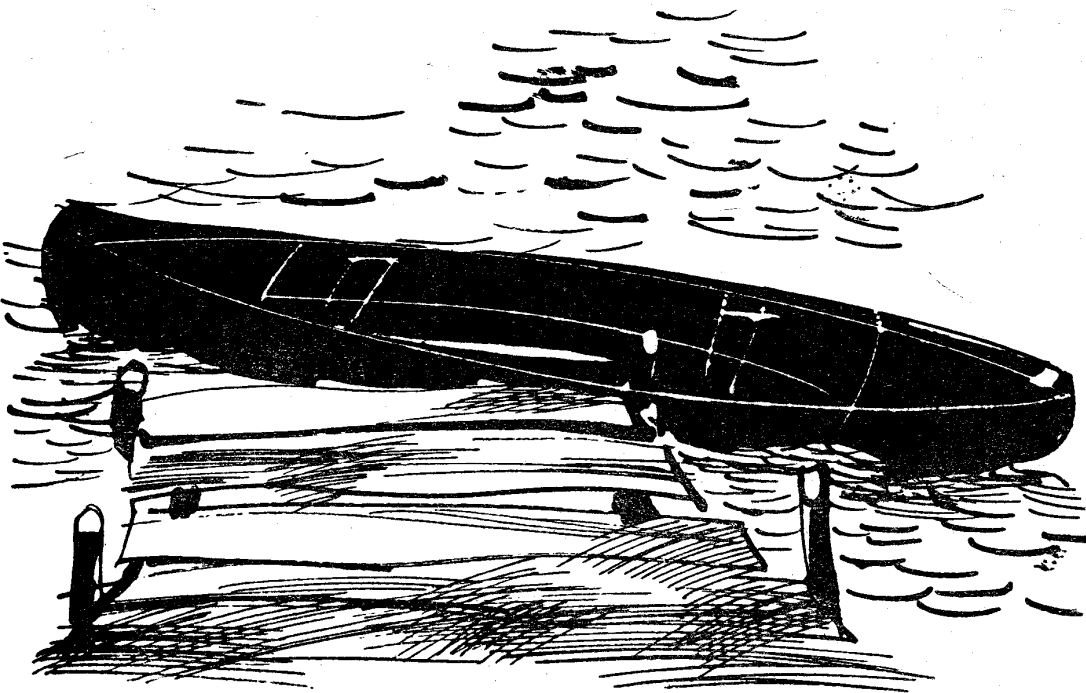
David pospíchal. Zhltnl poslední lžiči ovesné kaše a vyběhl ven, kde měl postaveno kolo.

Bětka běžela za ním. „Svezeš mě, Davídku? Svezeš?“

„Když se do některé loďky vejdeš, tak tě v ní svezu,“ zavolal přes rameno David a vyrazil. Bětku to zřejmě uspokojilo a mávala, dokud jí kolo i s jezdcem nezmizelo z očí.

Slunce už stálo dost vysoko, když se David vrátil z roznášky domu. Na stole na něj čekal zbytek snídaně, dveře u kuchyně byly otevřené a jimi viděl otevřené dveře na zahradu. A venku za nimi svítilo slunce na trávu a listí ještě lesklé a napité deštěm. David proklouzl kolem jídelního stolu rovnou ven na zahradu. Slyšel, že Bětka volá a cupe za ním, ale nemohl na ni čekat.

V zákrutu zahrady zabočil a už tu byla branka před můstkem, ale ta řeka za ní – to přece ani nemůže být řeka Say! Řečištěm se valila světle hnědá kalná voda a místy se na ní sbírala bílá nebo žlutá pěna; hrnula se v rozvlněném proudu s mumláním, jaké David nikdy dřív neslyšel.



Tak vysoko voda ještě nesahala, co pamatoval: na druhé straně řeky vystoupila ze břehu a rozlévala se mezi trávou po louce a tam, kde stál David, zalila kus přístavního můstku a stružka vody se proplazila pod brankou až do zahrady. David pocíťoval úžasné vzrušení. Překročil vodu na zahradní cestičce a popošel k brance, aby měl lepší výhled.

Bětka ho už doháněla. „Prosím tě, Davidku – tamta velká loďka!“ „Nojo, Bětko,“ odbyl ji netrpělivě.

Pak uviděl, o čem to Bětka mluví. U můstku čekala opravdová loďka, kánoe nejméně tři metry dlouhá. Nebyla k ničemu uvázána, ale jak ji proud strhl, uvízla v rohu mezi zatopeným můstkem a břehem. Špička kánoe se pohupovala a třela o jeden z kůlů přístaviště a připomínala Davidovi psa, který chce na procházku. Kánoe byla úplně prázdná.

II.

Čí je loďka?

Na vodě stála kánoe, na břehu stál David a kolem dokola nebyla živá duše. Pak doběhla k brance Bětka celá udýchaná a pobrekávala: „Musíš mě vzít s sebou! Slíbils, že mě povozíš na loďce! Slíbils mi to!“

„Přestaň, Bětko! Copak s tou loďkou někam jedu? A jak tě můžu na ní povozit, když ta loďka není moje?“

David se zaškaredil a zahnal Bětku z můstku. Bětka mu podle všeho neporozuměla. Rozběhla se s hrozným nářkem nazpátek a vzlykala: „Slíbil mi to! Slíbil! Slíbil!“ Maminka vyšla ven, aby se podívala, co se to děje, a zavolala Davida k snídani.

„Slíbil mi to,“ bědovala Bětka do matčiny zástěry, „a teď mě nechce povozit! Slíbil to!“

„Nemůžeš přece, Davide, něco Bětce naslibovat a pak slib

nedodržet.“

„Tak to vůbec není,“ hájil se David. „Řekl jsem, že ji povozím na loďce, jenomže žádnou tak velkou loďku nemám, tak to prostě nešlo. Teď bych sice opravdovou loďku měl, ale stejně to zas nejde, protože ta loďka není moje.“

Paní Mossová Davidův výklad nesledovala, až na jednu zmínku, které se hned chytla. „Bětka si u řeky s loďkami ani s ničím jiným hrát nesmí, ani když jsi tam s ní ty, Davide. Slyšíš, Bětko?“ Pak se zeptala: „Co je to za loďku – kdepak ji máš?“

„U můstku, mami. Je to kánoe.“

„Čí je?“

„Nevím. Musela ji sem odněkud přinést voda. Není na ní nic, podle čeho by se dalo poznat, čí je.“

Paní Mossová vzala Bětku pevně za ruku a sešla s Davidem po cestičce k řece. David chtěl otevřít branku k můstku, ale maminka ho zarazila. „Vidím ji i odtud docela dobře.“

Paní Mossová odjakživa řece nedůvěřovala, ne kvůli sobě, ale protože se bála, aby děti nespadly do vody. Jediný, kdo tam do ní už před lety spadl, byl Davidův starší bratr Dick. Nic zvláštního se mu nestalo, ledaže tak možná přišel vodě na chuť – sloužil teď u námořnictva.

Paní Mossová se dívala přes branku na řeku a na kánoi, jako by se jí obojí z duše protivilo. „Podívej se,“ řekla a zatahala Bětku za ruku, aby si vynutila její pozornost, „tamhleta loďka není Davidova, a tak si s ní nemůže hrát. Vidíš, co je v ní špíny – celá by ses umazala, jak bys do ní sedla, a lezli by po tobě pavouci. A stačilo by, abyste trošku nedávali pozor, a loďka by se překotila a rázem byste byli po krk v té studené, mokré a špinavé vodě. Taková kánoe se převrátí raz dva – žádná loďka není tak vratká jako kánoe – vid', Davide?“

„No – to ano – možná.“

Bětka se znovu rozplakala, ale tentokrát z docela jiného důvodu. „Ať David do té loďky neleze, spadne do vody!“

„Ale kam by tam lezl,“ chlácholila ji paní Mossová. „David se teď půjde domů nasnídat. A tu loďku nechá na pokoji, dokud si ji tatínek neprohledne. Slyšíš, co povídám, Davide? Počkáš, až se táta vrátí domů.“

„Ano, mami.“ David ještě jednou pohlédl na kánoi, která tu tak odevzdaně čekala; pak vykročil za matkou a za Bětkou domů.

Pan Moss se vrátil z práce až kvečer. David mu hned pověděl o kánoi; pan Moss posvačil a šel se na ni podívat.

„Tak co myslíš?“ zeptal se David. „Loďka sem připlavala a komu patří, beztak nevíme.“

„Když najdeš na cestě něco cenného, odevzdáš to na policii, aby se tam o to majitel mohl přihlásit,“ řekl pan Moss.

„Ale přece neponesu kánoi na strážnici,“ namítl David.

„Můžeš jim to ohlásit,“ řekl pan Moss. „Tohle má na starosti strážmistr Platt.“

Pan Moss šel pracovat na zahrádku a David se rozjel na kole za strážmistrem Plattem, který bydlel na druhém konci vesnice. Strážmistr právě svačil, ale vytáhl notes a zapsal si všechno, co mu David pověděl o nálezu kánoe.

„Myslíte, že se o ni někdo přihlásí?“ zeptal se David.

Strážmistr Platt zavrtěl pochybovačně hlavou. „Jestli ji voda přinesla odněkud shora – jako že asi ano,“ řekl, „tak to sem připlavala z Velkého Barley.“ (Strážmistr Platt bydlel stejně jako David v Malém Barley.) „Nerad bych, aby mě bral někdo za slovo, ale v tom Velkém Barley mají někteří lidi peněz*, že nevědí, co s nimi. Takoví si nejspíš dají na čas, než se půjdou ptát po ztracené kánoi.“

„A půjdete se jich zeptat vy?“

Strážmistr Platt si Davida káravě změřil. „Já mám plno jiné práce, než abych se mohl celý den vybavovat o nějaké kánoi. Kromě toho bych si musel zjišťovat, čí pozemek sahá až dolů k řece, anebo kdo má povoleno kotvit s loďkou na cizím pozemku.“

„Tak vy myslíte, že –?“

Strážmistr přetáhl přes notes gumovou pásku a přitáhl si hrnek s džemem. „Musíme vyčkat, než budeme moci říct, že se o loďku nikdo nepřihlásil. Možná“ – odmlčel se, protože musel dávat pozor, aby mu ze lžičky neukápla jahoda – „že budeme muset čekat dlouho.“



Muset dlouho čekat, když se člověku u jeho vlastního můstku pohupuje opravdová loďka – to bylo kruté. David si pomyslel, že to nevydrží. Chtěl, aby se rychle ověřilo, co cítil v hloubi duše: že ta loďka nikomu nepatří, že nikdo nemá právo ji na něm vymáhat.

Vrátil se domů a znovu vyšel na přístavní můstek okukovat kánoi. Shýbl se a položil dlaň na příď; lehce ji stlačil a ucítil, jak pevně a nebojácně se člun vznáší na vodě.

Když si otec přišel nabrat vodu do konve, David se ještě skláněl nad kánoí.

„Tak copak říkal Platt?“

„Dohromady nic. Že prý ta loďka asi patří někomu bohatému z Velkého Barley, který hned tak nepoběží hlásit ztrátu.“

„To se mi nezdá,“ řekl pan Moss. „Kdyby Jim Platt tu loď viděl – stačí se na ni podívat, aby člověk poznal, že tohle není loď žádného pracháče – ledaže by na ni zapomněl a měl ji dvacet let někde zastrčenou. Lak je napůl oprýskaný a podívej se na ty pavučiny vevnitř; a určitě i teče.“ Pan Moss loďku silně ze strany stlačil, až se naklonila na bok. Vyhrnula se voda, která musela být zateklá pod podlážkou, a zalila pavučiny na dně. „Vidíš!“

„Třeba do ní jen napršelo,“ řekl David.

„Ta určitě teče,“ opakoval pan Moss a zamyšleně si loďku prohlížel. Pak řekl: „Je tady jedna důležitá stopa, kdyby taková věc Platta zajímala.“

„Kde? Ukaž!“

Pan Moss ukázal na kus silného provazu, kterým se kánoe uvazovala. Jeden konec byl uvázán ke kovovému kroužku na přídi a druhý konec byl připevněn ke kusu dřeva, který plaval na vodě.

„Jasně vidíš, co se stalo,“ řekl pan Moss. „Kánoe byla někde uvázána ke kůlu, ale kůl byl už ztrouchnivělý – podívej, tady je to vidět. Pak nejspíš jak přišla ta povodeň, kánoi strhoval silný proud, začala cloumat za provaz, až se kůl přelomil, a voda ji zanesla k nám.“

„Ale podle toho se ještě nezjistí, odkud se sem dostala,“ namítl David.

„Dalo by se to zjistit,“ odpověděl tatínek. „Kdybys totiž objevil někde na břehu čerstvě přelomený kůl nebo pahýl, ke kterému by se

hodil tenhle kus dřeva, vypátral bys místo, kde byla kánoe připoutána. Když mluvím ve druhé osobě, nemyslím tím zrovna tebe, ale kohokoli – strážmistra Platta třeba, kdyby se chtěl odvážit na vodu.“

„Myslíš, že vyjet v téhle kánoi by bylo nebezpečné?“

„Ale ne. Bude mít někde pranepatrnou díрку, jako když trochu utíká pneumatika, víc to nebude. Voda by se mohla vybrat nebo by se mohla loďka povytáhnout na břeh, převrátit na bok a voda vylít. Kánoe není těžká. Chlapec jako ty ji klidně uzvedne. Ale pamatuj“ – pan Moss úkosem pohlédl na syna – „že maminka by tě nerada viděla v ní jezdit.“ Vzal konev, nabral do ní vodu a šel zase zalévat zahradu. Nic už neřekl, ani se na Davida nepodíval.

„Davide! Davide!“ ozvala se z domu maminka. „Už musíš jít spát.“

David zaváhal a potom vzdychl: „Už jdu, mami.“

III.

První plavba

Druhý den k polednímu se přišel na kánoi podívat strážmistr Platt. Stejně jako paní Mossová, ani strážmistr nejevil chuť vyjít na můstek, ačkoli voda natolik opadla, že můstek už pomalu osychal. Pohlédl na kánoi přes branku a pak začal psát do notesu.

„Kánoe dřevěná,“ zapisoval si, „asi tři metry dlouhá, nebo i delší, se dvěma úzkými sedátky“ – bylo na něm vidět, že se v tom nevyzná, ale psal dál – „se dvěma uzoučkými sedátky.“

David ho neopravil, ale bylo jasné že strážmistr Platt nemá o kánoích ponětí. Kdyby seděli kanoisté na slabých příčkách, kterým strážmistr říkal sedátka, neměl by člun žádnou rovnováhu, hned by se převrhl a vyklopil posádku do vody. David věděl, že kanoisté klečí na podlážce, oba přední že se opírají o příčky a třetí o zád’.

Strážmistr se znovu zkoumavě zahleděl na kánoi a David mlčky čekal, jestli si všimne stop, na které přišel tatínek. Strážmistr se pár vteřin díval, pak notes zavřel a schoval. „Je to loďka,“ řekl, „a to je hlavní. Postarám se, aby se to trochu rozneslo, a snad se něco dovíme. Když ne – no, pak ovšem...“ Podíval se zamyšleně na Davida, tak, že se mu až rozbušilo srdce. Pak, když si všiml, s jakou dychtivostí na něho David hledí, pokračoval: „Nemysli si, to ještě nestačí, že se o loď nikdo nepřihlásí. Kdybychom měli obrátit všechno naruby, majitele zjistit musíme.“

Když strážmistr Platt odešel, David se vrátil ke kánoi. Zamyslel se, jak v loďce sedí kanoista, což strážmistr nepochopil. Bylo by to rozhodně velice nepohodlné, kdyby ho přička tlačila do zad. David si našel kousek prkna a postavil je do zádi, aby se tam měl kanoista oč opřít. Dal je na zád', protože kdyby jel v loďce jen jeden kanoista, seděl by samo sebou vzadu, aby se mu lépe kormidlovalo.

Potom začal David přemýšlet, jak se asi kánoe jmenuje.

Jméno na ní nebylo nikde namalováno. Třeba se jmenuje *Kráska* nebo dokonce *Ondatra*. Byla hnědá jako ondatra a David si byl téměř jist, že popluje stejně svižně a neslyšně.

U oběda byl David nezvykle zamlklý; pořád ještě probíral v hlavě všechna možná jména, která by se pro kánoi hodila. Paní Mossová věděla, že strávil skoro celé dopoledne na přístavním můstku; Bětka nepřestávala lamentovat, ať David do té ošklivé lodi neleze, že spadne do vody. Když paní Mossová sklízela nádobí se stolu, nazlobeně ji okřikla: „Bud' zticha, Bětko. Už aby se to s tou lodí nějak vyřídilo! Nechtěl by sis dát od ní chvíli pokoj, Davide? Co kdyby sis vyjel na kole někam na výlet? Tady máš šest pecní a kup si k svačině housku.“

„Děkuji.“ David peníze vzal, ale když se maminka nedívala, zastrčil je za ozdobu na krbu, kde si schovávala drobné pro mlékaře. Pak, když byla s Bětkou v komoře, vyšel si na můstek podívat se znovu na kánoi. Nadzvedl ji na jednom konci, aby ji potěžkal. Přesvědčil se, jak mu říkal tatínek, že není tak těžká, aby si s ní sám neporadil. Vyndal dřevěné opěradlo, které zasadil do zádi, povytáhl kánoi na můstek a překlopil ji téměř dnem vzhůru; voda se z ní vyhrnula do řeky. Pak kánoi převrátil zpátky na kýl, spustil ji zase na

vodu a zasadil opěradlo na místo. Potom si ji prohlédl zevnitř. Podlážka na zádi byla pocákaná od vody, jak ji vylíval z člunu, ale na horkém slunci už pomalu osychala.

Pak sklouzl David pohledem na to, co jeho otec označil za důležitou stopu – na kus ztrouchnivělého sloupku na konci uvazovací šňůry. Kdyby se někdo pustil co nejdál proti proudu a měl celou cestu oči na šťopkách a nikde nenašel pahýl, ke kterému by se ten přeražený kus hodil – „Tak takhle by majitel zůstal nezjištěný,“ řekl David nahlas. „Strážmistr jde na to jinak, ale kdyby se to ani jemu nepodařilo a kdyby se sám od sebe nikdo nepřihlásil...“

Přestal nahlas uvažovat a vrátil se zpátky do zahrady. V kůlničce na náradí nemohl zprvu mezi sazenicovými truhlíky a odřezky dřeva najít to, co hledal.



Pak mu padl zrak na tatínkovo kolečko: masivní dřevěná příčka, která byla na jednom jeho konci zasazená, se dala v případě potřeby vysunout. Pan Moss si ji tak vlastnoručně zhotovil a velmi se mu osvědčila. David zaváhal; pak čelo z kolečka vysadil a odnesl si je na můstek.

Dál už dělal všechno tiše a rychle, bez rozmýšlení. Přitáhl kánoi, srovnal ji přesně do rovnoběžné polohy s můstkem, vstoupil do zádi a usadil se. Opřel se o dřevěné prkénko za zády, pevně uchopil čelo z kolečka a odrazil se. Vyplul.

Síla říčního proudu ochabla s opadající povodní. David zjistil, že hlubokými, ráznými, mocnými záběry prkénka, které mu sloužilo za pádlo, se dá vést kánoe proti proudu docela dobře. Kánoe se rychle a hladce sunula vpřed – jako ryba ve vodě, pomyslel si David. Není tak důstojná jako pstruh, je milejší než štika; jakoupak rybu nejspíš připomíná?

„Střevli, ta plave jako střela. Vždyť já bych jí mohl říkat *Střelka*“ řekl si David pro sebe a zabral hluboko pádlem. Kánoe vystřelila kupředu jakoby v odpověď na své jméno.



Jak David pádloval se *Střelkou* vzhůru proti proudu, bylo mu, jako by vplouval do nějakého známého obrázku. Zprvu krajinu kolem znal, protože za horkého počasí někdy plaval od můstku kus po řece proti proudu i po proudu. Ale brzo mu začínalo být okolí cizí, a ten zvláštní pocit cizoty byl způsoben tím, že teď viděl zblízka, co dříve vídal jen z dálky.

Projížděl otevřeným úsekem řeky mezi Velkým a Malým Barley. Na obou stranách se táhla dolů k řece luka a podél břehů roztroušeně rostly ořezané vrby. Vynořila se jakási zátočina, kam chodily pít krávy, a když projížděl David okolo, stálo jich tam několik v rozčvachtaném blátě. Udiveně na něho hleděly, dokud *Střelka* nedoplula až k nim, pak jako by se všechny naráz splašily, začaly se s nemotorným spěchem obracet zadky k vodě a drát se jedna přes druhou vzhůru po břehu. David se polekal, když se tak znenadání rozutekly, a upustil pádlo do vody. Jak po něm chňapl, aby je vylovil, kánoe se divoce rozkymácela. Uvědomil si, jak jemně je *Střelka* vyvážena.

První, co David z Velkého Barley zahlédl, byla věž farního kostela, vykukující za stromy v dálce. Pak spatřil na břehu dva lidi: mladíka, který ležel tváří k slunci a tvrdě spal, a dívku – byla to slečna z pošty ve Velkém Barely – která se o něho opírala, jako o podhlavník. Sbírala sedmikrásky, házela si je přes rameno a zasypávala mladíka bílými kvítky. Když uviděla Davida v kánoi, přestala trhat sedmikrásky, rozesmála se a zavolala na něho, aby si dal pozor, že hned tady za zákrutem je velice nebezpečný jez. David jí poděkoval a obezřele plul dál, ale za ohybem žádný jez nebyl; ani později nezjistil, že by v těch končinách na řece Sayi vůbec nějaký jez byl.

Objevily se první domky Velkého Barley. V místech, kde zahrádky sbíhaly až k řece, byl břeh osázen popínavými růžemi a kosatci. Tráva byla mnohde pokosena a na jednom travnatém čtverci stálo lehátko a vedle něho na trávě ležela kniha obrácená hřbetem vzhůru. Nikde nebylo vidět živou duši, snad proto, že se blížil čas ke svačině. Pouze jednoho člověka zřejmě napadlo pořídit si loďku, a to ještě byla jenom pramička.

David po celou tu dobu, co projížděl lukami proti proudu, pátral

po obou stranách po zbytku sloupku, k němuž by mohla být *Střelka* uvázána. Teď když se ocitl mezi zahradami, bylo pátrání obtížnější, protože tam byla spousta pahýlů a kůlů, které musel prohlížet. Řekl si, že cestou proti proudu bude sledovat levý břeh a na zpáteční cestě že bude hledat na pravém břehu. Zatím nepřišel na nic.

Úsek, kde řeka protékala Velkým Barley, byl mnohem více zarostlý stromovím než spodní tok. V jednom místě vznikla z neprořezaných stromů úplná houština. Přes řeku padl velký strom a vytvořil přírodní lávku z jednoho břehu na druhý. Zůstal ale ležet ještě dost vysoko, aby pod ním David se *Střelkou* mohl proklouznout, když se propletl splývavou zmetí uschlého břechťanu. Zarostlým úsekem zřejmě končil Velký Barley. Dál se už zas prostíraly lučiny a stavení, které David za zákrutem před sebou uviděl, byl určitě Bláznův mlýn. Tady plavba proti proudu končila, protože mlýn stál přímo nad řekou a *Střelka* by tudy nemohla proplout ani při největší povodni.

Pod mlýnem se voda prudce hnala. David nechal kánoi na pospas proudu, a když se otočila, zamířil s ní zpátky po řece. Proud ji unášel, že skoro nebylo ani zapotřebí pádlovat. David byl za to povděčen, protože už ho rozbolely paže a ramena a na dlani se mu od pádla udělal puchýř. To prkénko bylo ostatně určeno k tomu, aby sloužilo jako čelo kolečka, nikoli jako pádlo pro kánoi.

Při zpátečním průzkumu přišel na řadu pravý břeh, kde **teď** David pátral po ulomeném sloupku. Když však doplul k padlému stromu, rozhodl se, že zabočí k levému břehu, aby proplul otvorem, který si předtím v břechťanu udělal. Byl tu dost silný proud; David odložil pádlo do loďky, chytil se šlahounu břechťanu a začal protahovat kánoi na druhou stranu. Břechťan visel jako záclona nad vchodem do jeskyně: odděloval sluncem zalitou část řeky od šerých, stromovím zarostlých břehů. Příd' loďky proplouvala závěsem, když se z šera a ticha znenadání ozval tajuplný výkřik:

„Vidím tel“

David se nepustil břechťanu a napínal zrak do temnoty: neviděl nic – nikoho.

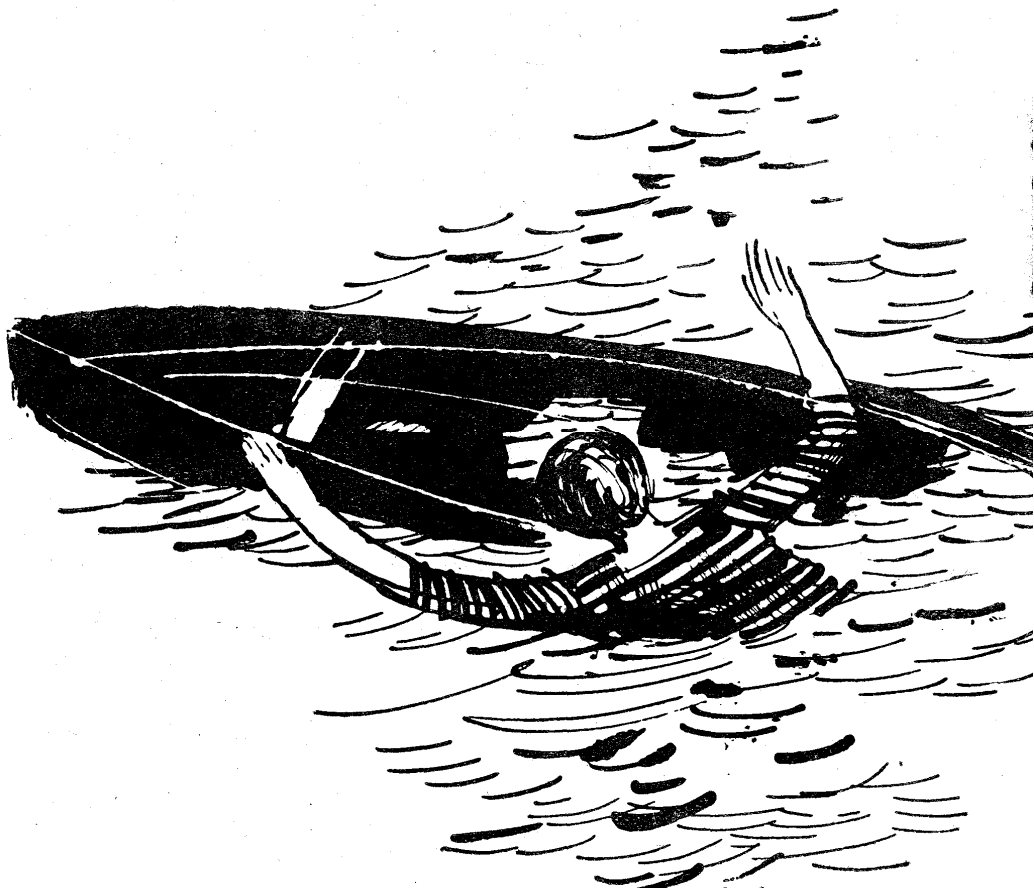
Pustil se šlahounu a kánoe hned začala plynout kupředu.

„Hej!“ ozvalo se, a znovu: „Hej! Hej!“

Teď už Davidovy oči přivykly zelenému přítmi a zahlédl, kdo to volá. Na pravém břehu stál chlapec, větší než David. Měl tmavě rusé vlasy a bledý obličej. David byl tak překvapen, že si neuvědomil, jak rychle jej proud odnáší, ale chlapec na břehu to zpozoroval a úplně ho to rozběsnilo.

„Stůj!“ vykřikl. „Stůj!“ Pak se shýbl, něco sebral se země – kámen nebo kus dřeva – a hodil to po Davidovi. Očividně nechtěl zasáhnout loďku, ale zcákat Davida.

David pocítil úlek, vztek i rozčilení zároveň a v náhlém zmatku se vsedě otočil, aby byl k útočníkovi čelem. Přitom ucítil, že mu pádlo sjíždí do vody. Bleskurychle se obrátil zpátky a vrhl se po pádle, aby je zachytil. *Střelka* jako by už dočista zjankovatěla a David, který skoro klečel, se prudce zakymácel a spadl do vody.



Vynořil se bez dechu těsně u kánoe, která se jako naschvál vznášela bez pasažéra opět docela vyváženě. Čelo z kolečka už unášel proud mimo Davidův dosah. Chlapec na břehu po celou tu dobu nepřestával hulákat a teď teprve začínal David chápat, oč jde.

„Ty zloději prašivá!“ křičel chlapec, „to je má kánoe! To tys mi ukradl kánoi!“

Davidovi by bylo pranic nevadilo, že spadl do vody, kdyby nebylo těch trampot, které na něho teď čekaly. Přišel o *Střelku* ve prospěch jejího právoplatného a nerudného majitele; bude muset vylézt na břeh a poprat se s majitelem loďky za to, že mu nadával zlodějí, a protože je menší, dostane pravděpodobně nařezáno; pak se bude muset nějak dostat domů a předstoupit před maminku v šatech, z kterých bude ještě crčet voda, bude se muset přiznat tatínkovi, že mu vzal a ztratil čelo od kolečka.

David šlapal vodu, zvedl ruku a prudce postrčil kánoi směrem ke chlapci na břehu. Pak se sám pachtil k břehu za ní. Těžko se mu vylézalo: břeh se drolil a proklouzával mu mezi prsty, které zarýval do mazlavé hlíny. Najednou ucítil pod paží silnou ruku – podebrala jej, jako by vyťahovala na břeh rybu. Rusovlasý chlapec mu nepomohl; byl pořád ještě sehnutý nad kánoí a něco si brumlal. Davida držela za paži neupravená starší žena se zahnutým nosem. Pustila jeho paži, vzala mu ruku do dlaní, zvedla ji a jemně stiskla.

„To je ale milé překvapení!“ řekla. „Ty jsi jistě ten hodný chlapec David Moss!“

IV.

U Codlingů

Stáli spolu na břehu a drželi se za ruce. David hleděl na ženu a ona na něj; paní si jej zkoumavě prohlížela, David na ni vyjeveně zíral. Hovořila dál a David mlčel.

„Já jsem Codlingová,“ představila se, „a Adam – Adame! –

– je můj synovec. Adame!“ zavolala znovu a chlapec u kánoe k ní zvedl hlavu. „Vůbec jsem se nedostala k tomu, abych ti to dřív řekla, Adámku: když tu byl dneska odpoledne listonoš, vyřizoval vzkaz od pana strážmistra, že se našla kánoe a že je v úschově.“ Obrátila se opět k Davidovi. „Ty se jmenuješ David Moss, vid?“

Slečna Codlingová musela svou otázku opakovat, než David ze sebe vypravil: „Ano.“

Chlapec, který dosud dřepěl u kánoe, potichu prohodil: „Když já ho viděl, tak ji neměl v úschově, ale na vodě.“

To konečně Davida dohrálo. „Něco jsem hledal,“ vysvětloval, „měl jsem totiž stopu.“

„Stopu?“

„Ano, stopu,“ David skoro křičel. „Podívej se na tu šňůru. Je uvázána k přelomenému kolíku. Věděl jsem, že kdybych našel od něho tu druhou půlku, budu hned vědět, kam loďka patří.“

Druhý chlapec neodpověděl, ale pokročil k Davidovi a kánoi popotáhl za sebou. Pak se shýbl a přelomený kolík, který držel v ruce, přiložil k pahýlu, kterého si David předtím nevšiml. Oba kusy zapadly do sebe a kůl byl celý – byl to ten, ke kterému byla *Střelka* přivázána.

Chlapec se znovu po očku podíval na Davida a pak na kolík. Potom řekl: „Ty ses ale vykoupal v té vodě. To mě mrzí.“

„Propána! Ve vodě!“ vykřikla slečna Codlingová, jako by byla úplně zapomněla, odkud to Davida vytáhla. „Vždyť ten chlapec je na kůži promočený. Aby sis neuhnal rýmu nebo zápal plic. Půjdeš pěkně se mnou. Ty zatím uvaž tu kánoi, Adame, a pak mi přijď pomáhat.“

Slečna Codlingová neumlkala, ani když už odváděla Davida od břehu. Šli po zarostlé pěšině, která je brzy vyvedla ze stromů na neupravený trávník před velkým domem. Tady venku svítilo slunce a slečna se trochu uklidnila, když cítila, jak hřeje.

Zastavila se a podstoupila, aby si Davida prohlédla. „Ach já!“ řekla. „Ty vypadáš. Bude asi nejlepší, když se převlékneš tady na trávníku. Nic se nestane, když tu uděláš louži, a venku na slunko je přece tepleji. Adame!“

„Prosím, teto Dinah.“

„Přines vědro teplé vody a tu konev s kopytkem. Donesu mu ručníky a oblečení. Snad vystrachám něco, z čeho už Adam vyrostl, nebo co se srazilo a co ti padne, Davide. Počkej tady.“

Slečna zašla do domu a Adam za ní. David zůstal stát na trávníku a hleděl na dům. „Tak tohle je ten Codlingův dům,“ říkal si. Vozil Codlingovým noviny, ale nechával je ve schránce hned na kraji dlouhého předjezdu; skrze stromy zahlédl zatím z domu všeho všudy jen průčelí. Tak takhle zřejmě vypadá zezadu, uvažoval. Dům byl zchátralý a omšelý, z okenních a dveřních ráků oprýskával lak. Zadní dveře do zahrady byly dokořán a David viděl domem přes chodbu až úplně na druhý konec ke předním dveřím se silnými skleněnými tabulkami.

Teď když Adam s tetou zmizeli uvnitř, vypadal dům docela opuštěně. Všude panovalo ticho. Pak se zvnitřku ozval drsný hlas: „Dinah!“ Žádná odpověď. Někde se otevřely dveře a David spatřil v chodbě postavu vysokého, hubeného muže, rýsující se proti předním dveřím. Prošel chodbou ke dveřím do zahrady. Na prahu zůstal stát a mhouřil oči proti slunci. Byl to už stařec. Vetchý, kdysi modrý župan, ve který byl oblečen, měl přitažený těsně k tělu. Ve vlasech se mu mísily barvy rzi a pavučin, temeno měl lysé a teď se mu o něj opíralo slunce. Kostnatou rukou vytáhl z kapsy kapesník s modrými skvrnami a začal vázat na všech čtyřech rozích uzly. Prsty se mu pletly, protože byl zahleděn jinam: nespouštěl oči z Davida. Když byl s uzly hotov, navlékl si kapesník na hlavu, aby se chránil proti slunci. Pak zabořil ruce do kapes županu a zadíval se ještě upřeněji na druhou stranu trávníku. David ani nedýchal – stál jako socha, jen ze šatů mu odkapávala lezavě studená říční voda. Báł se pohnout pod tím strnulým pohledem; nebyl si jist, zda se stařec dívá na něho nebo skrz něho.

Stařec konečně odvrátil pohled a chystal se zajít zpátky do domu. V tu chvíli se v chodbě objevila slečna Codlingová a spěchala ven s hromadou šatstva přes ruku. „Volal jsi mě, tatínku?“

„Ano.“ Víc neřekl, ale položil jí ruku na ohbí lokte, aby neodcházela. Slečna trpělivě čekala. Chvíli trvalo, než řekl: „Víš, Dinah, zrovna se mi přihodila taková zvláštní věc. Viděl jsem právě

utopence a ten chlapec měl na sobě docela moderní šaty. Nepamatují se, že by se v posledních letech v Sayi utopil nějaký chlapec.“

„Ale, tatínku –“ začala slečna.

„Já vím, že už mi paměť neslouží,“ řekl stařec ztrápeně. Slečna nedopověděla, co měla na jazyku. Chvilí mlčeli. Pak řekl stařec: „Taky mi vypadlo z hlavy, co jsem ti to vlastně chtěl, Dinah. Nehněvej se.“ Spustil jí ruku s paže a zabočil do dveří jednoho pokoje.

Slečna Codlingová rychle sešla po schůdcích z verandy k Davidovi. „Tady máš osušku,“ řekla, „a utři se do ní, až se umyješ. A tady je nějaké oblečení, snad se ti bude hodit.“

Za slečninými zády se vynořil Adam a vrávorál, ohnutý k jedné straně, s kbelíkem vody, z níž se slabě kouřilo.

„Ták,“ řekla slečna. Položila ručníky a šaty na trávu a podívala se po obou chlapcích. „Že bych vás tu nechala, abyste to všechno obstarali sami?“ zeptala se váhavě. „Já bych šla zase okopávat.“

Adam odpověděl: „Klidně, teto.“ David přikývl, ačkoli byl dosud trochu nespokojen, že tu má zůstat sám s Adamem Codlingem.

Slečna se vrátila ke své práci. David se začal svlékat a Adam zatím přinesl konev a nasadil na hubici kropítko. Když byl David vysvěčený do naha, začal ho oplachovat teplou vodou z konve. David se pomalu otáčel a Adam jej kousek po kousku kropil. Rozpovídali se.

„Jsem sirotek,“ vykládal Adam, „a nemám bratra ani sestru.“

„Já mám bratra i sestru,“ řekl David. Málem už dodal, že má ještě matku a otce, ale rozmyslel si to.

„Raději zavři oči,“ radil Adam, „opláchnu ti hlavu. Máš ve vlasech shnilé listí a bahno.“

David zavřel oči a zacpal si nos; po hlavě, po krku a po ramenou mu stékala teplá voda. Když mohl zase promluvit, zeptal se: „Umíš plavat?“

„Umím,“ odpověděl Adam.

„Já taky.“

„To jsem viděl. Doplavals ke břehu na čubu, když jsi slítnul do vody.“



„Umím plavat i prsa, jenže se mi zrovna nechtělo.“

„Já umím zachraňovat tonoucí.“

Hovor plynul dál, David se osušoval a převlékal do čistých šatů a Adam mu přitom pomáhal. Umazané šaty zanesl Adam domů, že prý je tetička později vypere.

Potom se spolu vypravili na obchůzku rozlehlé, neudržované zahrady. V některých částech byla zanedbaná, jako by se už nikdo ani nepokoušel ji zvelebovat; šípek a ostružiní se pnuly nad cestičkami vysoko zarostlými ostřicí. Na jiných místech prozrazovaly řádky zeleniny a záhony rozkvetlých květin větší péči.

Adam zamířil k vysoké jižní zdi, kde se hřály na výsluní kordony. Rané švestky už dozrály a nad nejsladšími opile poletovaly vosy. Adam natrhal nejlepší z těch, které vosy ještě neokousaly, podal jich pár Davidovi a pak si sám nacpal kapsy. Loudali se pomalu dál, jedli švestky, vyplivovali pecky a povídali si.

„O těchto svátcích jsem měl narozeniny,“ řekl Adam a odmlčel se.

„Cos dostal?“ zeptal se David,

„Příbuzní z Birminghamu mi poslali peníze a tetě Dinah jsem si řekl, aby mi něco přidala.“ Zase se odmlčel.

„Co sis za ně koupil?“

„Lak.“

„Lak?“

Ale Adam převedl řeč jinam. „Možná že se po prázdninách budu muset stěhovat k těm příbuzným do Birminghamu.“

„Ty bys nechtěl?“

„Ne. Mají děti, ale jsou to holky – ještě k tomu mladší než já.“

„Já mám o moc mladší sestru.“

„Ty holky jsou čtyři. A mně se líbí líp tady než v Birminghamu.“

Došli na konec jižní zdi, kde cestička zahýbala za roh. Stála tu stará dřevěná besídka bortící se zčásti věkem a zčásti pod tíhou velkého kozího listu, který se o ni opíral a obrůstal stěnu i střechu. Adam jednou nohou vkročil do besídky a sáhl někam pod lavičku.

Vyšel a podržel cosi Davidovi před očima. „Tady mám ten lak.“

Plechovka byla nová a návod na ní byl vytištěn tak drobně, že jej nebylo možno bez námahy přečíst. Ale dvě slova, napsaná velkými písmeny, zasvítla Davidovi do očí a rázem mu svítilo i v hlavě:

LODNÍ NÁTĚR.

„Je hrozně drahý,“ vysvětloval Adam, „ale ten pán v Castlefordu říkal, že za to stojí. Poradil mi, jak se s ním natírá.“

Schoval lak zase pod lavičku. David řekl: „Je to tedy lak na loď.“

„Ano.“

David se zeptal rozpačitě: „S tím jsi chtěl – nechystal ses –?“

Zatáčeli zrovna za ohyb cestičky a spatřili slečnu Codlingovou, jak se shýbá nad květinovým záhonem. Od okopávání přešla k neurvalému ručnímu pleť. Když uslyšela přicházet chlapce, narovnal se a udiveně se na ně podívala.

„Vy jste si nějak pospíšili,“ řekla. „Chcete už svačinu?“

„Už je hodně pozdě, teto.“

Slečna si otřela dva prsty umazané od hlíny do pytlkové zástěry, zalovila v záhybech sukně a vytáhla hodinky.

„Propána!“ zvolala, „to není možné! Netušila jsem, že už je tolik hodin – na svačinu je opravdu pozdě.“

David posmutněl, ale slečna pokračovala: „Bude to spíš už večere a musíme sebou hodit. Uvaříme si vajíčka a k tomu si dáme sýr a ostružiny –“ Zarazila se a zadívala se na Davida. „Ty šaty! Kam přišly ty špinavé šaty? Měla jsem je hned vyprat.“

„Dal jsem je do kbelíku v koupelně,“ řekl Adam.

„Vyperu je a vy zatím chystejte svačinu. Jíst budeme venku,“ zavolala na ně přes rameno už na odchodu.

Adam poslal Davida na ostružiny a sám šel sebrat tři čerstvě snesená vejce, aby je dal uvařit. Když se David vrátil do kuchyně s vrchovatým cedníkem, Adam už vynášel na zahradu prostírání. David počkal v kuchyni a plaše nakukoval do předsíně. Hala byla prázdná – ani vidu po starém panu Codlingovi. Dlaždicová podlaha byla po celé délce pokryta vyšlapanými koberci. Stěny byly kdysi dávno polepeny hustě vzorovanými červenými damaškovými tapetami, které nerovnoměrně vybledly do růžová. Kromě koberců nebylo v hale nic, jen na jedné stěně visel portrét ve vyřezávaném oválném rámu. Barvy portrétu byly potměšlé, ale David rozeznával bledou tvář a tmavorusé vlasy.

„Na tom obraze je tvůj tatínek?“ zeptal se Adama.

„Na kterém, na tomhle? Ale kdepak! Jen se běž podívat, co je na

něm dole napsáno.“

Až když David přistoupil blíž k obrazu, rozeznal kostrbatá písmena a číslice na spodním okraji. „L. P. 1585,“ četl.

„To je můj předek,“ vysvětloval Adam. „Jonathan Codling.“

David si jej prohlížel. Muž na obraze měl upjatý, tmavý kabátec s řádkou zlatých knoflíčků a kolem krku bílý skládaný límec. Na palci měl prsten s temně rudým kamenem; kámen byl přichycen stříbrným ornamentem a David v něm rozeznával tvar listu. V ruce držel muž rudou růži. Davidovi připadal jako švihák a hejsek – jen výraz obličeje tomu neodpovídal; jeho všední tvář byla nesmlouvavá a skoro tajnostkářská.

„Vypadá chytře,“ poznamenal David, „mazanost mu kouká z očí.“

„Pěkný vykuk,“ odpověděl Adam lakonicky. „Hele, pomoz mi s těmi šálky a talířky?“

David očekával, že u Codlingů budou jíst na stříbře a starém vzácném porcelánu, ale zmýlil se. Nože byly od obyčejných jídelních příborů a talířky byly z tlusté bílé kameniny a byly už hodně otlučené. Pak přinesl Adam šálek a talířek, které nebyly kameninové. Byly z porcelánu tak jemného, že až prosvítal, a byly na nich namalovány filigránské dámy mezi květinami. Jenže šálek byl stejně naprasklý.

Když vyšla slečna Codlingová z domu, byl stůl prostřen, vejce uvařena a čaj spařen.

„Šaty už máš vyprané,“ oznámila Davidovi, „a kdyby ses mohl pro ně zítra odpoledne stavit, nachystám ti je už suché, vyžehlené a vyvětrané.“

David přisvědčil: „Ano, já si pro ně přijdu.“

„Dobře. Nalej nám, Adámku,“ pobídla Adama slečna. Ukrojila a namazala máslem krajíček chleba tak tenoučký, že David čekal, kdy se jí rozdrobí v prstech. Opatrně ho položila na talířek z jemného porcelánu. Adam mezitím nalil do šálku čaj.

„Tak,“ řekla slečna.

Adam zanesl čaj a chléb dovnitř. Za chvíli se vrátil a nesl chléb s máslem nazpátek. „Prý nemá na jídlo chuť.“

Slečna Codlingová vzdychla. „Že teď tak málo jí. No nic. Rozdělte se o to. A pusť se do vajíčka, Davide. Vystydne ti.“

Jedli vejce a chléb s máslem, pak chléb s džemem nebo se sýrem a nakonec oSTRUŽINY s cukrem a sbíranou smetanou. Slečna se omlouvala, že nemají koláč.

Po svačině uklidili chlapci nádobí a pomohli je slečně Codlingové umýt. Slečna se pak vrátila na zahradu a David řekl: „Už bych měl jít domů.“

„Doprovodím tě k silnici,“ nabídl se Adam.

Šli mlčky, až došli ke dvěma kamenným sloupkům, které střežily vjezd.

„Tak co?“ řekl David.

„Uvidíme se zítra odpoledne,“ odpověděl Adam.

„Dobře.“

„Budeš mít dost času?“

„Budu.“

„Mohli bychom se podívat na tu kánoi,“ řekl Adam. „Byla uložená od té doby, co umřel tatínek, a to je už víc než deset let. Bude na ní ještě hodně práce, než se s ní dá opravdu vyjet na vodu.“

„Můj táta říkal, že do ní asi někudy malounko teče.“

„Vážně? Ten prodavač v Castlefordu říkal, že se bude muset dvakrát natírat, aby se zatáhla a vůbec. Napřed bychom ji ovšem museli očistit a seškrábat všechen starý lak a do hladka ji obrousit skelným papírem. Teta Dinah nějaký papír má a oškrábat bychom ji mohli obyčejným nožem, když dáme pozor.“

„Tatínek má na to speciální škrabku.“

„To by bylo! Mohl bys ji zítra odpoledne přinést? Mohl bys?“

„Samo sebou.“ Když to David vyslovil, vzpomněl si na ztracené čelo z tatínkova kolečka, ale opakoval směleji, než se cítil: „Dobře, přinesu ji.“

„Výborně. Báł jsem se, abychom ji tím nožem neopižlali.“

Čelo z kolečka připomnělo Davidovi, co si teď tak o něm doma myslí a copak asi říkají.

„Musím jít,“ řekl.

„Tak na shledanou,“ rozloučil se s ním Adam a vesele se obrátil zpátky k domu.

David, bez kola, musel jít celou cestu pěšky. Skoro se stmívalo, když došel na Veselí. Po celé ulici se už svítilo a záclony byly

zataženy. Jen starý pan Barncroft se ještě opíral o branku a pokuřoval.

„Tak ty ses vrátil,“ řekl Davidovi.

„Ano,“ odpověděl David. „Dobrou noc.“ Stísněně uvažoval, proč to pan Barncroft řekl, ale nechtěl se vyptáváním zdržovat.

Když doma otvíral zahradní branku, zahlédl, že se v horním okně pohnulo něco bílého. Otevřelo se okénko a z hořejška se ozvala Bětka: „Tak ty ses přece jen neutopil, Davídku!“

Okénko se pokradmu zavřelo, a to už se rozlétly domovní dveře a Davidovi vyběhla naproti maminka.

„Davide!“ Chytla ho do náručí a div ho neumačkala. Tiskla jej k sobě a přitom ho hubovala: „Ty uličníku! Ty rošťáku jeden! Ty neposlucho! Tohle ti nikdy nezapomenu – nikdy!“ Líbala ho na špičky uší – jinak měl celý obličej schovaný, a pak ho od sebe odstrčila, aby si ho prohlédla. Držela jej stále pevně za ramena, na vzdálenost paže. „No tohle!“ vykřikla, znovu poplašena. „Proč máš na sobě tyhle šaty, Davide?“

„A cos provedl s čelem od mého kolečka?“ ptal se pan Moss. Opakoval tu otázku už po několikáté, ale marně se snažil překřičet svou ženu.

V.

Lod'ka bude jako nová

Davidovi rodiče se dovtípili, kam se asi David vypravil, když zjistili, že kolo je na svém místě a kánoe zmizela. Od té chvíle neměla paní Mossová pokoje a celá ulice to prožívala s ní.

Pan Moss byl klidnější, dokud neobjevil, že se mu ztratilo čelo od kolečka.

Teď po návratu domů byl David nucen podat vysvětlení. Rodiče pozorně poslouchali, jaké dobrodružství za odpoledne zažil. Až na

výkřik, kterému se neubránila paní Mossová, když uslyšela, jak David spadl do vody, jej vyslechli mlčky.

„A toho chudáka, starého pana Codlinga jsi viděl?“ zeptal se tatínek.

„Viděl,“ odpověděl David.

„Má to v hlavě popletené od té doby, co mu umřel syn, je to už dávno, co se to stalo. Říkal ti něco?“

„Ne.“ O ostatním David pomlčel.

„A pěkně tě pohostili,“ podotkla paní Mossová. „To byli hodní.“

„Zvlášť když jsou chudí jako kostelní myši,“ dodal pan Moss. „Po vsi se vypravuje, že slečna Codlingová skoro už ani nevychází ven, protože se stydí, jak chodí oblékaná.“

„Mně nepřípadlo, že by se za něco styděla,“ odporoval David.

„Já tomu taky nevěřím,“ řekl pan Moss docela přísně. „Codlingovi bydlí ve Velkém Barley odjakživa a nikdy se za nic nemuseli stydět, protože chudoba není přece žádná hanba.“

„David nic takového netvrdil.“

„Třeba ne,“ připustil pan Moss, ale pronesl to neústupně. „A co to čelo z mého kolečka, které plave po řece bůhvíkam do tramtárie?“

Na to žádná odpověď nebyla a rozhodně to byl nejméně příhodný okamžik poprosit tatínka o zapůjčení škrabky. Tentokrát se Davidovi ulevilo, když ho poslali nahoru spát. Paní Mossová si postavila před spaním ještě na šálek čaje, že prý po ničem jiném netouží.

Příštího rána se David vrátil z roznášky novin, ale tatínka u snídaně nezastihl.

„To už odešel, Bětko?“ zpovídal sestru.

„Ne. Odskočil si ještě na chvilku do zahrady podívat se na růže.“

Paní Mossová, která slyšela ten rozhovor od dřezu, zavolala na Davida: „Nezašel bys za tatínkem, aby mi vybral nějakou hezkou růži? Chci si ji dát do vázy vpředu za okno.“

„Už jdu.“ David otálel. „Mami, říkal tatínek ještě něco o tom čele z kolečka?“

„Snad ani ne. Proč?“

„Chtěl jsem ho poprosit, aby mi půjčil nějaké náradí. Ale s ním asi nebude řeč.“

„Copak, zkusit to můžeš. A nezapomeň na tu růži, Davide.“

David vyšel na zahradu, kde pan Moss, jako včela sbírající med, obcházel na svém růžovém záhonku jeden květ po druhém.

David došel k němu a zůstal stát. „Tati, mohl bys nám půjčit škrabku? Dám ti na ni vážně pozor.“

Pan Moss důkladně ohledal růžový keřík, jestli po něm nelezou mšice, a pak se zeptal: „Cos to chtěl?“

„Jestli bys nám mohl půjčit škrabku – potřebujeme seškrábat starý lak z Codlingovic kánoe.“

Pan Moss se nenaroval, ani nezvedl hlavu a postoupil k dalšímu keříku. „Vážně mi dáš na ni pozor?“ řekl pohrdlivě. „A kdepak je to čelo z kolečka?“

Dál už nic neřekl a David se prudce otočil a zamířil zpátky domů. Představoval si, jak dnes odpoledne řekne Adamovi, že tu škrabku prostě nemá.

Ve dveřích do zahrady se potkal s matkou. „Tak co, dal ti ji?“ zeptala se.

„Ne. Říkal, copak je prý s tím čelem od kolečka.“

„Když sis mu řekl o růži?“ ptala se paní Mossová užasle.

„Ale ne, na to jsem zapomněl. Nezlob se. Prosil jsem ho, aby nám půjčil škrabku. Nechtěl.“

Paní Mossová vyšla na zahradu za manželem, který dosud obcházel záhon růží. David viděl, jak spolu hovoří ■– dokonce k němu slabounce zaléhaly jejich hlasy. Paní Mossová konečky prstů ohmatávala jednu růži po druhé. Až nad jednou chvílí postála a pan Moss nakonec růži ustříhl a podal ji paní Mossové. Bavili se spolu dál a paní Mossová držela růži u obličeje a voněla k ní. Najednou, v odpověď na něco, co řekla, se pan Moss rozkřikl: k Davidovi jasně dolétla slova „čelo od kolečka“, pronesená zlostně zvýšeným hlasem. V beznaději se odvrátil od okna.

Maminka se vrátila ze zahrady. Tiše si prozpěvovala a šla dát růži do vázy. Pak přišel tatínek; spěchal už do práce.

„Kde nám košík s obědem, Davide?“

„Tady, tati.“

„Davide,“ – pan Moss už otvíral dveře na ulici – „tu škrabku si můžeš půjčit.“ David zahrnul tatínka díky. Pan Moss zaváhal a pak rezolutně dodal: „Ať to s ní nedopadne jako s tím čelem od kolečka.“

A byl pryč.

David ze samého štěstí celé dopoledne pomáhal mamince nebo si hrál s Bětkou. Sotva poobědval, skočil na kolo a ujížděl ke Codlingovým. Balíček s Adamovými šaty si přivázal k řídítkům.

Adam na něho čekal. „A hele, ty máš kolo.“

„No, mám,“ řekl David.

„Nezapomněl jsi tu škrabku?“

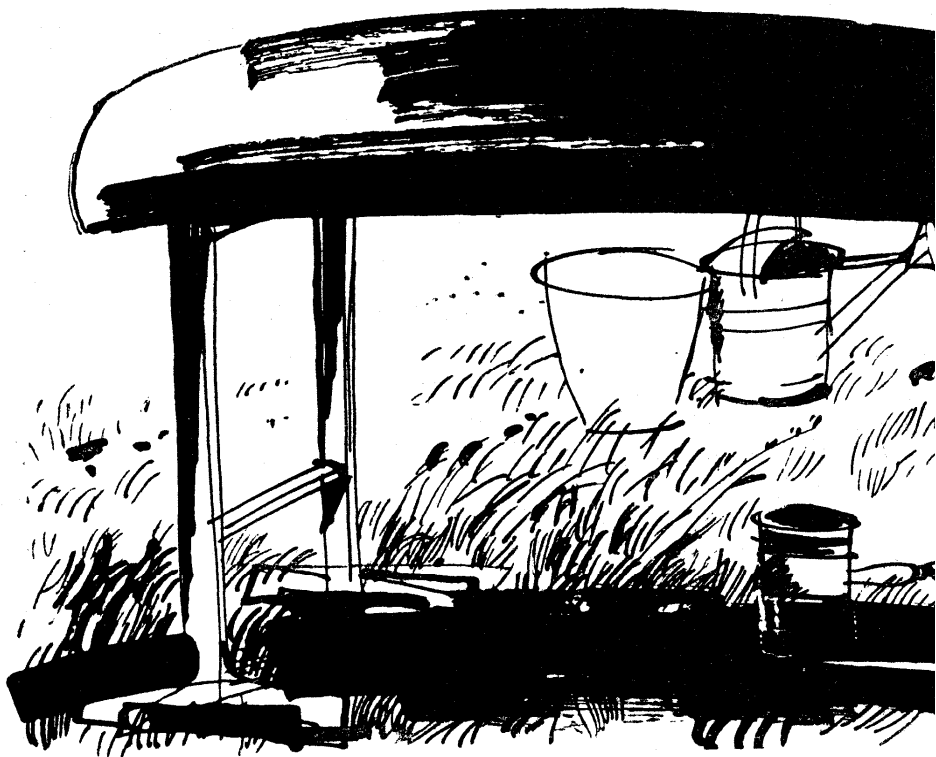
„Kdepak,“ ujistil ho David.

Vyrazili rovnou dolů k řece. Kánoe byla napůl vytažená z vody.

„To ti je zvláštní,“ vykládal Adam Davidovi, „ze začátku, když ji začneš zvedat a kus je jí ještě ve vodě, jde to úplně lehce. Ale čím dál na břeh ji vytahuješ, tím jako by byla těžší a hůř ovladatelná.“

„To proto, že její živel je voda,“ podotkl David.

„Ano,“ potvrdil Adam. „Stejně jsem chtěl na tebe počkat, abys mi pomohl.“



„Kam ji dáme?“

„Našel jsem dvě staré kozy, tak jsem myslel, že bychom ji na ně položili, dnem vzhůru. Tak to dělají se čluny v loděnici v Castlefordu. Viděl jsem, jak je opravují, když jsem tam byl pro lak.“

Vzali kánoi každý za jeden konec a odnesli ji ke kozám, které Adam rozestavil pod stromy. Položili na ně kánoi dnem vzhůru a dali se do práce. Napřed ji zvnějšku vydrhli mýdlem a teplou vodou. Pak ji otřeli čistým hadrem. Když byla suchá, mohli se pustit do oškrabování starého, odfouklého a napůl už oprýskaného nátěru.

V škrábání se střídali. Byla to dřina, protože škrabku bylo nutno zvolna táhnout po stěně kánoe a přitom na ni tlačit ze všech sil. Když se s ní chlapci naučili zacházet obratněji, zjistili, že starý nátěr se pod jejím ostřím kroutí a odlupuje po kusech. Ale šlo to pořád pomalu.

Když škrabka nejlépe zabírala, táhle skřípala. Za stromy se najednou vynořila slečna Codlingová. Přišla se zeptat, jestli by to nešlo méně hlasitě.

„Trnou mi z toho zuby,“ stěžovala si.

„Musíme s tím tak skřípat, teto Dinah, když to chceme udělat pořádně.“

„A kdypak to doděláte?“

„Nepočítali jsme, že se to tak protáhne. Ale zítra snad budeme hotovi, vid, Davide?“

„Zdá se.“

„Nechcete toho na chvíli nechat a posvačit?“ zeptala se slečna Codlingová. Hleděla přitom spíše na Davida.

„Ani ne, děkuji,“ odpověděl David zdráhavě. „Tak dlouho se nezdržím. Včera měla maminka strach, kde jsem, když jsem tak dlouho nešel.“

„Dneska ale ví, že jsi tady?“

„Ví, ale neřekl jsem, že se nevrátím k svačině.“

„Až k nám zítra půjdeš, musíš jí to předem ohlásit,“ připomněla slečna a obrátila se opět k odchodu. Zřejmě nerada marnila čas postáváním a povídáním. Musela se však ještě vrátit, aby Davidovi řekla, že má vyprané a vyžehlené šaty přichystány na schodech u verandy.

Chlapci ještě nějakou chvíli oškrabávali kánoi a pak David řekl,

že už opravdu musí jít. Sebrali cestou Davidovy čisté šaty, David vrátil vypůjčený Adamův oblek a zamířili spolu k brance. David půjčil Adamovi kolo, aby se na něm projel.

Když došli k brance, řekl David: „Víš, že sem každé ráno jezdím? Vozím vám noviny, semhle do té schránky.“

„Vážně? A já sem pro ně vždycky chodím a teta Dinah zatím chystá snídani. Líbí se ti rozvážet noviny?“

„Nedá to žádnou práci. A pan Ellum mi za to platí. Loni k vánocům jsem si za peníze, co jsem vydělal, koupil album na známky.“

Adam se zamyslel. „Přijímá někdy nové roznášče?“

„To víš, že přijímá.“

„Napadá mě totiž, jestli bych si takhle nemohl něco přivydělat.“

„To bys mohl. Jenom nevím, jak bys rozvážel noviny bez kola.“

„A co,“ řekl Adam, jako by mu na tom nezáleželo – jako by se mu znechutilo takové hamonění. Ale pak dodal: „Stejně si potřebuji vydělat mnohem víc. Víš, teta Dinah říká, že to jinak nepůjde a po těchhle prázdninách se budu muset odstěhovat k příbuzným do Birminghamu, protože jí nestačí peníze pro mě na oblečení a takové věci.“

David mlčel a to Adama zřejmě povzbudilo, že pokračoval. Ukázal Davidovi, jak mu dlouhá paže beznadějně čouhá z krátkého rukávu. „Pořád rostu – nejde to zastavit. Teta Dinah říká, že chce, abych rostl, ale stejně jí to dělá starosti. Živit mě a šatit ji stojí hrozné peníze.“

„A to by ses do Birminghamu stěhoval jenom ty?“

„Jenom já. Dědečkova penze jim tady na to živobytí ještě jakž takž stačí. A pak, dědeček by ani nemohl žít někde jinde. A myslím, že ani teta ne. A já myslím taky ne –“ Prudce se zarazil, v obavě, aby netvrdil něco, co by mohlo znít příliš nadneseně. „Teta už rozhodla, co se mnou, protože tak rychle rostu, a budu ji muset poslechnout. Ale já nechci bydlet jinde než tady. Mně se tu líbí.“ Mluvil s důrazem, aby objasnil, proč má nejraději ten bouřný, zchátralý dům obklopený zpustlou zahradou. „A ta řeka...“

„To bych řekl, že se ti asi líbí bydlet tady,“ řekl David vřele, „rovnou u řeky.“

„Jedno potřebujeme jako sůl – já, dědeček i teta Dinah – a to je víc peněz. Proto chci, abychom dali tu starou kánoi do pořádku a mohli s ní na vodu.“

„To mi není docela –“ začal David. Dovedl si pouze představit, jak spolu vozí v kánoi lidi na projížku po Sayi, a to se mu nějak nezdálo.

„To je dlouhá historie. Jednou ti to vysvětlím,“ řekl Adam. „Ale proto jsem chtěl, abys mi teď s kánoí pomohl. A můžeš mi pomáhat i pak, jestli nemáš co dělat. Můžeme to podniknout spolu.“

„To se rozumí,“ přijal David, „ale pořád mi není –“

„A já mám nápad, Davide,“ vyhrkl Adam, „Ty sem vozíš noviny a já je z téhle schránky vybírám. Tak. Tohle je ideální místo, kde můžeme jeden druhému nechávat tajné vzkazy.“

„Ale vždyť se můžeme navštěvovat i tak, bez těch tajností.“

„Nevíš, kdy se nám to v budoucnu bude hodit.“ Adam sebral při řeči hlohový list, zvedl ho a vhodil do schránky. „List ptačího zobu znamená ‚dnes‘. A hlohový list bude znamenat ‚zítra‘. Stéblo trávy bude označovat hodiny.“ Vzal tři stébla a jedno přetrhl. Pak ta dvě stébla s jedním přetrženým vhodil do schránky. David se do ní podíval.

„Hlohový list a dvě a půl stébla trávy. Mám přijít zítra v půl třetí.“

„Správně.“

„Stejně ale nechápu,“ vrtalo Davidovi hlavou, „nač bychom si potřebovali posílat tajné vzkazy, i když budeme dělat já nevím co.“

Adam neodpověděl a výrazem obličeje dal Davidovi najevo, že další vyptávání by už nemělo cenu. Rozhovořili se o jiných věcech, až konečně David sedl na kolo a vydal se k domovu. Otočil se v sedle a naposledy se ohlédl. Adam měl ruku zdviženou na pozdrav. Jeho hlava s tmavorusými vlasy a bledým obličejem víc než jindy připomínala onoho muže na oválném obraze. Tvářil se stejně tajnůstkářsky a odhodlaně.

VI.

Portrét v hale

David teď trávil každé odpoledne u Adama Codlinga. Opravovali kánoi. Každé odpoledne zůstával u Adama na svačinu, až se paní Mossová začala starat.

„Proč ho nepozveš na svačinu k nám, Davide? Jak k tomu slečna Codlingová přijde, aby tě musela pořád krmit – vím, kolik toho spořádáš.“

„Ale u nás nemůžeme opravovat kánoi,“ namítal David.

„Ach, ta kánoe!“ povzdychla paní Mossová.

Práce na kánoi šla chlapcům od ruky, ale vyskytly se překážky. Když dokončili první nátěr a vetřeli lak dobře do všech škvír, zvedl David plechovku se zbytkem laku a starostlivě ji potěžkal.

„Vypotřebovali jsme už hodně přes polovic,“ hlásil Adamovi.

„No a co má být?“

„Že nám na druhý nátěr nezbude už tolik laku, co jsme měli na první.“

Nijak lakem neplýtvali, ale na druhý nátěr už nestačil; a další lak ani neměli zač koupit. Několik vteřin na sebe hleděli. Pak spráskl Adam ruce: „Ty peníze!“ vykřikl zlostně, „ty mizerné peníze!“

David tak hned nezoufal. „Pan Ellum mi za rozvážku novin platí na konci měsíce. Třeba by mi vyplatil, co jsem už odpracoval.“

Pan Ellum, když mu David dvakrát vysvětlil své trampoty, souhlasil s návrhem. Peníze od pana Elluma, spolu s tou troškou, kterou Adam s Davidem už předtím měli, byly svěřeny panu Mossovi při jedné jeho cestě do Castlefordu. V polední přestávce zašel pan Moss do loděnice a přivezl Davidovi plechovku docela plnou.

„A hele,“ řekl Adam, když ji uviděl, „tolik jsem za ty peníze

nečekal.“

„Je toho moc?“ ptal se David zaraženě. „Tatínek řekl jenom: ‚Tady máš ten lak.‘ Je to ten, který jsme chtěli, určitě.“

„Rozhodně ho máme tolik, že nám musí vystačit na druhý nátěr venkovní a ještě jeden vnitřní,“ radoval se Adam. „V Castlefordu říkali, že není nezbytně nutné natírat ji zevnitř, ale že by jí to moc prospělo.“

Když chlapi dokončili druhý zevní nátěr, odstoupili v obdivu od kánoe.

„Vypadá nádherně,“ prohlásil Adam. „Budeme jí muset vymyslet jméno.“

David předvídal tuto chvíli, kdy *Střelka* bude muset změnit jméno, poněvadž jemu vlastně nikdy nepříslušelo ji pojmenovat. Nemohl ani promluvit.

„Jak bys ji ty pojmenoval?“ zeptal se Adam.

„Nevím.“

„Tak řekni.“

„Vždyť je to tvoje kánoe,“ vypravil ze sebe David.

„Není. Byla tatínkova. A teď ji dáváme do pořádku spolu a tys zaplatil za polovičku laku. Je zrovna tak tvoje jako moje.“

„No dobře,“ pronesl David, jako by ho nutili do něčeho, oč nestojí.

„Tak jak jí budeme říkat? Tuhle jsi povídal, že ve vodě je ve svém živlu. Co kdybychom jí říkali *Potápka*? Nebo *Ondatra*? Je hnědá jako ondatra.“

„Já myslím, že ona má k vodě ještě blíž,“ ozval se David. „Spíš jako ryba.“

„Jako ryba...“ Adam se zamyslel. „To by mohl být *Úhoř* nebo *Pstruh* nebo *Štika*... Nic z toho se mi ale moc nezdá.“

David sebral odvahu. „To se ví, ty říční ryby jsou stejně jenom samé mrňky. Ale když tak rychle plave, co takhle nazvat ji *Střevle* nebo *Střelka*, když je tak střelhbitá.“

Adam se zamračil. „*Střevle* ... *Střevle* ... Ta je ale hodně mrňavá.“

„To je.“

„Ale pokud jde zase o rychlost – že bychom jí říkali *Střevle*?“

„A co *Ondatra*?“

„Já bych jí tedy nejraději říkal *Střevle*, že je tak hbitá. Jenže to nezní moc hezky, to spíš *Střelka!*“

„Jak chceš,“ řekl David, „*Střelka*.“ Podařilo se mu to pronést naoko lhostejně, ale byl tak šťastný, že zapomněl na čerstvý nátěr a přátelsky *Střelku* plácl. Žádná škoda se nestala, jen Davidova levá ruka se otiskla na dosud lepkavý povrch; na boku *Střelky* navždy zůstal obtisk Davidových pěti prstů.

Když tedy projednali a domluvili, jak kánoi nazvou, prohodil Adam potutelně: „Byli bychom ji ovšem mohli pojmenovat třeba *Hledačka pokladu*.“ David vykulil oči; otevřel ústa k dychtivé otázce. „Ale *Střelka* mi jako jméno opravdu mnohem víc vyhovuje,“ dodal Adam spěšně, „a kvůli té *Hledačce* by se lidi jenom zbytečně vypyťovali.“ Po takové narážce bylo vypyťování vyloučeno. Kromě toho Adam ihned převedl hovor zpátky k natírání kánoe.

Chlapci nečekali se založenýma rukama, až druhý nátěr zaschne, a shledávali zatím stará pádla a dřevěná opěradla pro kánoi. Našli i nějaké polštářky – hrozně zmuchlané a vybledlé, plné děr, z nichž rozhořčeně vylétli moli. Byly však hustě vyšity hedvábím a v rozích měly monogram J. G. Adamův tatínek se jmenoval John Codling.

Natřít kánoi zvnitřku i zvenčí byla práce celkem na několik dní a přes všechny ostatní přípravy to Adamovi s Davidem nedalo, aby se znovu a znovu nechodili přesvědčovat, jestli už *Střelka* přestala lepit. V takových chvílích David vždycky doufal, že Adam rozváže a prozradí mu, co má za lubem pro budoucnost.

Jednou odpoledne, když už potřetí zkusili nátěr, zamířil Adam do domu. Na svačinu bylo ještě brzo a Adam také nešel rovnou do kuchyně; zůstal stát u portrétu Jonathana Codlinga.

„Ten měl peněz jako babek – rozhodně to byl boháč. I teď bychom z něho mohli zbohatnout.“

„Jak to myslíš?“ zeptal se David. „Kdybyste ho prodali?“

O to prý nejde. Adam Davidovi vyprávěl, že správce castlefordského muzea se na pozvání slečny Codlingové přišel na obraz podívat. Pravda, obraz ho zaujal. Dlouho si prohlížel pozadí hlavy, které prý připomíná místní krajinu.

„Krajinu?“ David se snažil něco rozpoznat v pestrobarevných,

tmavých skvrnách za hlavou Jonathana Codlinga.

„Jsou tam vidět stromy – tadyhle, myslím. A je tam most se dvěma oblouky – tady to bílé.“

„Tak vy ten obraz prodáte?“

Adam zavrtěl hlavou. „Ten pán z muzea říkal, že by ho teta Dinah snadno prodala, ale moc by za něj nedostala. Není prý to slavný malíř a Jonathan Codling taky není slavný. Z prodeje obrazu bychom nezbohatli.“

„Ale tys říkal –“ David mluvil tiše a pomalu. Docházela už mu téměř trpělivost, ale věděl, že nesmí na Adama zhurta, chceli se to tajemství dovědět. „Před chvílí jsi říkal, že byste z toho obrazu mohli zbohatnout.“

„To jsem neřekl. Říkal jsem z něho – z Jonathana Codlinga. I tak je třeba ještě kánoe, sám není nic platný.“

„Jak tedy?“

Adam otevřel ústa a zase je zavřel, jako by se ani teď nemohl jasně vyslovit. David čekal; určitě nadešla ona očekávaná chvíle. „To máš tak,“ řekl Adam. Hluboce, zdlouha nadechl. A vtom se otevřely dveře kuchyně a z nich vyhlédla slečna Codlingová.

„Zdálo se mi, že slyším někoho mluvit. Chcete už svačinu?“

„Ne, ne,“ děkoval David a pak dodal neuváženě: „Adam mi jenom šel ukázat ten obraz.“

„A tak,“ řekla slečna změněným tónem. Pozorně se na ně zadívala. „Co jste si tu vlastně vy dva vykládali?“

„Co ten pán z muzea říkal o tom obraze, teto.“

„Jen to? No dobrá...“

Slečna zřejmě neměla chuť nechat je spolu v hale. Chvilku čekala a pak, když se ani jeden ani druhý nehýbal, řekla: „Uděláme si jednou svačinu dřív. Můžete prostírat.“

„Já pomohu Adamovi vynést stůl a židle,“ nabízel se David.

„Ne, na to stačí docela dobře sám. Adame, ty běž ven. A ty pojď se mnou do kuchyně, Davide, pomůžeš mi krájet salát.“

Budeme mít chlebičky se salátem, protože už zase nemáme koláč.“



Slečna přetrhla chlapcům jejich důvěrnou rozmluvu tak úspěšně, jako kdyby jim ji byla kategoricky zakázala. Zůstali spolu o samotě teprve po svačině, ale to už Adama mrzelo i to málo, co řekl. Ignoroval Davidovy pokusy svést hovor opět na Jonathana Codlinga, kánoi a poklad. Rozešli se téměř chladně.

A přece se ještě téhož večera David dověděl ono tajemství, i když ne od Adama. Když přišel domů, měla paní Mossová plné ruce práce s pečením koláčů. Předchozího dne se osmělila poslat po Davidovi vzkaz slečně Codlingové, jestli by mohla upéct chlapcům koláč k svačině. Slečna vzkázala, že ji velice těší laskavá nabídka paní Mossové už proto, že sama peče velmi zřídka; paní Mossová jí prý koláčem udělá radost. Druhý den odpoledne – vybrala si k tomu odpoledne, protože její manžel měl rád k svačině něco čerstvě upečeného – se dala paní Mossová do díla. Když vkročil David do dveří, právě otvírala dvířka trouby, aby z ní koláče vytáhla.

David se sklíčeně posadil na roh kuchyňského stolu. Vůně i pohled na majestátní švestkový koláč, čerstvě upečený na oslavu jeho přátelství s Adamem Codlingem, ho jenom popouzely. Připadalo mu od matky bezcitné, že je na koláč pyšná a má z něho takovou radost.

„Podívej!“ řekla paní Mossová. „Podívej! To už máte s tím svým kamarádem co spořádat!“

Pan Moss, kterého vůně přivábila do kuchyně, prohlásil: „No, to je alespoň koláč, jak se patří.“

„Ten není pro tebe, Bobe,“ varovala ho paní Mossová. „Ten vezme David slečně Codlingové k svačině.“

Pana Mosse to neodradilo, posadil se na roh stolu naproti Davidovi a pozoroval svou ženu. Za chvíli vylákala paní Mossová z trouby plech buchet.

„Áá!“ zaradoval se pan Moss, protože věděl, že ty jsou určitě pro něj. Paní Mossová vyklápěla buchtu a pan Moss si zatím smetl horké drobků do dlaně, ale chvíli s nimi ještě otálel.

„Ani starý pan Codling lepší neokusil, když byl ještě junák,“ chválil a pomalu si pochutnával.

„Jaký byl, když byl ještě junák?“ zeptal se David, kterému zvědavost přece jen nedala.

„Viděl jsem ho udělat stovku, když byl kapitánem kriketové jedenáctky Velkého Barley,“ vzpomínal pan Moss. „A pak hrával tenis – žádný zázrak nebyl, ale výdrž měl – to se musí nechat. A můj taktík říkával, že na kuželky byl šikovný jako nikdo.“

„Našli jsme u Codlingů starou krabici s kuželkami,“ řekl David. „Vykládaná slonovinou a ebenem a zevnitř potažená sametem.“

„Žil si na vysoké noze a druhým taky rád popřál.“ Pan Moss pokýval hlavou. „To se pak peníze hned rozkutálejí.“

„Býval hodně bohatý?“

„Dost. Ale zamlada utrácel a syn – tatínek toho tvého Adama – se vyvedl po něm.“

„Jednou možná zase zbohatnou,“ řekl David a smutně si pomyslel: „jenže bez mé pomoci.“

„To už sotva, se starým panem Codlingem nic není, slečna Codlingová je ženská a Adam je ještě malý.“ Pan Moss dojídal drobky. Setřásl je naposled do dlaně a chystal se vhodit si, co zbývalo, do úst. „Leda by našli ten svůj schovaný poklad.“ Vhodil si drobky bravurně do úst a obrátil se k podnosu se svačinou, který vedle něho paní Mossová právě postavila.

„Schovaný poklad?“ vykřikl David. „Jaký poklad? Kdy ho schovali? A kam?“

„Kdyby to pan Codling věděl, byl by dneska boháč,“ řekl pan Moss. „Vím jen tolik – z toho, co se tak odedávna po vesnici povídá – že se jim kdysi ztratil nějaký poklad.“

„Nemají tušení, kde by mohl být?“

„Ale to jo, říkalo se, že Codlingovi něco tuší, ale k pokladu jim to stejně nepomohlo.“

„A co tuší?“

„To se mě moc ptáš. Na to se raději optej toho svého kamaráda Adama.“ Pan Moss upil čaje, natáhl se pro čerstvě upečenou buchtu a tím rozhovor uzavřel.

VII.

Pověst o pokladu

David se rozhodl: uhodí na Adama rovnou, jak je to s tím pokladem. Když mu má pomáhat, musí se mu Adam s tajemstvím svěřit. Proč by před ním měl něco tajit? David je přece Adamův kamarád a *Štřelce* velí napolovic.

Pln odhodlání se nazítří vypravil na kole ke Codlingům. Bez šlapání projel cestou od vrátek, u domu zahrnul za roh a stal se svědkem neočekávaného výjevu.

Starý pan Codling si vyšel z domu až na trávník, tam stál a držel Adama za límec košile – možná že za krk. Třásl jím, aby dodal svým slovům váhy.

„Tak líného zahradnického pomocníka jsme tu u nás ještě neměli,“ láteřil pan Codling. „Nevím, kolik ti má dcera týdně platit, ale pro tebe je to ažaž. Dával jsem si na tebe pozor. Z pracovny vidím, v jakém stavu jsou květinové záhony, a ty si někde lelkuješ a motáš se kolem kánoe mého syna. To ti povídám, až se můj syn vrátí domů, tak ti to zatrhne. Až se syn vrátí, sbalíš si svých pět švestek, jestli se nepolepšíš. A bude tu už každým dnem – tak si to rozmysli.“

Pan Codling naposledy zatřepal Adamem, odstrčil jej od sebe a se zlostným brčením zašel dovnitř. Nezdálo se, že by Adama nějak vyvedlo z míry to, co se odehrálo; až když se obrátil a spatřil v dohledu a doslechu Davida, zrudl.

„Dědeček je ohromně chytrý,“ řekl a vykročil málem výhružně k Davidovi. „Čte si v pracovně všelijaké knihy, které by jiné lidi ani nenapadlo číst – dějiny a filosofické spisy a knihy v cizích jazycích. Proto je jinačí než ostatní lidi. Má hlavu plnou věcí, na které druzí nestačí a ani na ně nepřípadnou.“

David na něj jen vyjeveně hleděl a Adam pokračoval už klidněji:

„To, cos zrovna slyšel, neznamená ještě, že dědeček je nějaký divný. Teta Dinah říká, že není. Dá se to všechno lehce vysvětlit. Víš, když jsem se já měl narodit, byl už můj tatínek dlouho ve válce a dědeček čekal, že se vrátí, a chystali se to náležitě oslavit. A pak byl tatínek na cestě domů zabit a ta zpráva přišla tak znenadání, že to dědeček odstonal. Maminka se z toho taky těžce rozstonala a zanedlouho potom, když jsem se narodil, zemřela. Dědeček se uzdravil, ale jako by zapomněl, že ta zpráva o tatínkově smrti vůbec došla, a od nikoho si to nedal opakovat – nechtěl to slyšet. Nechtěl si dát nikdy vysvětlit, že tatínek je doopravdy mrtev. Pořád čekal, až se vrátí domů – a čeká na něho dodnes. Slyšel jsi, co říkal.“

„Ale tvůj tatínek umřel už před tolika lety.“

„Já vím. Ale tetu Dinah říká, že dědeček je šice v jiných ohledech ohromně chytrý, ale co se týče času, má všechno popletené. Myslí si pořád, že žije ještě v době, než umřel můj tatínek, a proto taky pořád čeká, že se tatínek vrátí. Někdy si myslívá, že žije v době ještě dálnější, že tatínek je chlapec a přijede ze školy domů na prázdniny. Někdy si zas myslí, že je dřív i teď najednou – má v tom zmatek.“

Davidovi prolétla hlavou vzpomínka, jak ho pan Codling považoval za utopence – patrně za přízrak utopeného chlapce, ale v duchu se zabýval dalším důsledkem Adamova vysvětlení. „Tvůj dědeček si pořád myslí, že žije ještě v době, než umřel tvůj tatínek.“

„Vždyť jsem to povídal,“ potvrdil Adam trochu nedůtklivě.

„A ty ses narodil až po tatínkově smrti?“

„Ano.“

„To tedy tvůj dědeček neví, že jsi jeho vnuk – neví vůbec, kdo jsi?“

„Ne. Víš, já dokonce nejsem ani na tatínka podobný. Tatínek prý měl úplně světlé vlasy, říká tetu. Dědeček neví, kdo jsem, a většinou se o to nestará. Ale dneska nebyl ve své kůži – tetě dělá starost, že se dědeček necítí jako jindy – a řekl si, že musím být zahradníkům pomocník. Zahradníka jsme tu ovšem už léta lezoucí neměli. Je to docela logické,“ uzavřel Adam. „Dědečkovi nijak nepřeskočilo – jen s tím časem to má popletené.“

„A tak,“ řekl David s pochopením.

David si uklidil kolo a oba chlapci zamířili k domu. Zdálo se, že

Adam má něco nového za lubem, ačkoli jen rozváděl původní námět. „Dědeček se mnohdy zachová rozumně i v takových případech, kdy si ostatní – včetně tety Dinah – nepočítají zrovna chytře. Dědeček věřil v poklad –“ David málem poskočil – „a pátral po něm skoro až do tatínkovy smrti. Ale teta nechce o pokladu ani slyšet. Prý je to maření času a je z toho leda nespokojenost. Kdyby prý byli dřív Codlingové pilněji pracovali, a místo aby se pachtili za pokladem, si vydělali peníze, jako si je musejí vydělávat jiní, nebyli bychom teď tak chudí. Kvůli tomu nechce, abych se pustil do hledání toho pokladu. Jenže vydělávat nemůžu, dokud nevyrostu, kdežto ten poklad můžu začít hledat hned. A zbohatnout potřebujeme teď, aby teta měla peníze.“

„Budeme my dva spolu hledat ten poklad?“

„Ano,“ odpověděl Adam, „ale tetě nic neřekneme. Byla by proti tomu.“

Došli zatím do haly před obraz Jonathana Codlinga. „A poklad má nějakou spojitost s obrazem?“ osmělil se David. „Ano. Poklad patřil Jonathanu Codlingovi a ten ho ukryl a zanechal – no, pokyny to nejsou –“

„Nějaký návod,“ vydechl David.

„Návod, podle kterého by bylo možné poklad zase najít. Ten návod je psaný – musíš ho samo sebou vidět, než začneme hledat. Musíme poprosit tetu Dinah, aby nám ho ukázala. Je moc starý a teta ho má uložený. Myslím, že nám ho klidně ukáže, když bude jasné, že ho chceme vidět jen ze zvědavosti a ne proto, že se chceme dát do hledání pokladu. To víš, ale obelstít tetu Dinah, to nebude jen tak.“

David zbledl, když si pomyslel, že by se měl pokoušet slečnu obelstít. „To mi nepřipadá zrovna –“ začal pomalu.

„Je to pro její dobro. Potřebuje ten poklad a my jí ho najdeme, ale do té doby nesmí nic tušit.“ Adam se pronikavě zahleděl na Davida. „Chtěl bys vědět, jak je to s tím obrazem, Davide?“

„Chtěl,“ odpověděl David.

„Chceš se dovědět všechno o Jonathanu Codlingovi?“

„Chci,“ přisvědčil David.

Adam otevřel dveře do kuchyně, kde byla v pilné práci slečna Codlingová. „Teto, Davida zajímá, jak je to s tím obrazem v hale.“

Chce znát příběh Jonathana Codlinga.“

Slečna vyšla z kuchyně a otírala si ruce do zástěry. Podívala se na Adama, ale ten pohledem neuhnul. Otočila se k Davidovi a pohlédla mu do očí. David zadržel dech a počítal. Když napočítal do sedmi, zkroutily se mu oči, v nose ho zašimralo a kýchl. Nebylo to docela přirozené kýchnutí, ale stačilo; mohl se tak vyhnout zpytavému slečninu pohledu.

„Což o to,“ řekla slečna uklidněna, „příběh je to docela zajímavý – o tom, jak žil a skončil Jonathan Codling.“ Opřela se o rám kuchyňských dveří a rozvláčně začala:

„Jonathan Codling žil v Barley za časů slavné královny Alžběty. Bydlel v krásném domě – po tom už není památky, to se rozumí, ale stával asi na místě, kde stojí tenhle dům, a byl ještě větší. Jonathan Codling byl boháč. Patřila mu většina půdy v Malém i Velkém Barley a okolí. Zcestoval kus světa v královniných službách a přátelil se s lidmi jako byl sir Francis Drake. A tak na venkovského šlechtice oplýval neobvyklým bohatstvím: měl nádherně tepané zlato a stříbro, prsteny a náhrdelníky posázené drahokamy a jiné věci. Tohle není nikde zapsáno, ale odjakživa se to v naší rodině vědělo. Ale v roce 1588 ~ možná že víš, co se toho roku událo?“

„Připlula Španělská Armada,“ odpověděl David pohotově.

„Ano,“ řekla slečna. „V roce 1588 poslal španělský král Filip proti Anglii obrovské loďstvo – svou neporazitelnou Armadu – aby zemi dobyla. Lidé v Anglii už léta se strachem očekávali její příjezd. A v létě toho roku byla Armada spatřena u pobřeží Cornwallu a ta poplašná zpráva se rozletěla po Anglii. Na moři se lodi šikovaly k boji se Španěly a na souši se lidé chápali zbraně a shromažďovali se v leženích jako vojáci, připraveni čelit invazi. Jonathan Codling se odjel také připojit ke královninu vojsku.“

„A co bylo dál?“ zajímal se David.

„Nic,“ odpověděla slečna, „aspoň pokud se týkalo Jonathana Codlinga. Španělé byli na moři poraženi a na souši k žádnému boji nedošlo. Jonathan Codling se mohl v míru vrátit domů.“

Až dosud byl příběh zarážlivě nudný a Davida napadlo, jestli slečna Codlingová přece jen nechce tajemství pokladu zamlčet. „To je všechno?“ zeptal se obezřele.



Slečna sňala z řetízku na krku malý klíček a podala jej Adamovi. „Adame,“ řekla mu, „tu krabici ze sekretáře.“

Adam se beze slova vzdálil, jako by byl čekal na příkaz. V mžiku s ní byl zpátky – se starou krabicí z tenoučkých dých, vonící dosud po doutnících, které pan Codling kdysi vykouřil. Slečna rozvázala černou stužku, již byla krabice obtočena, zvedla víčko a vyndala hedvábný kapesník, který ležel nahoře. Pod ním byly dva listy papíru, složené každý zvlášť. Jeden byl tuhý a zažloutlý a na okrajích se drolil a byl popsán inkoustem vybledlým do světle hnědé barvy. Slečna papír rozevřela a ukázala jej Davidovi. „Tohle je příběh, jak

jej vylíčila vdova po Jonathanovi Codlingovi,“ řekla.

David přiblížil pomalu oči až na pár centimetrů k písmu. „Nemohu to přečíst.“

„Není divu. Ta listina je stará přes čtyři sta let a není napsána nijak krasopisně; jen vědátoři to snadno přečtou. Ale tatínek se tak trochu pletl do vědy a zajímalo ho hledání“ – opravila se – „zajímal ho příběh o pokladu. Rozluštil písmo a pořídil čitelný opis, který se slovo za slovem shoduje s originálem, až na to, že pravopis a znaménka upravil podle dnešních pravidel.“

Opatrně vložila listinu zpátky do krabice a vyndala druhou. Byl to arch obyčejného bílého papíru a písmo na něm bylo sice staromódní, ale tak rázné a zřetelné, že je David četl bez nesnází.

List byl nadepsán:

VYPRÁVĚNÍ JUDITY CODLINGOVÉ

V měsíci červenci léta Páně tisícího pětistého osmdesátého osmého se urozený pán Jonathan Codling z farnosti velkobarleyovské rozžehnal s ženou a dětmi i veškerou čeledí, byv povolán do zbraně proti Španělům, kteří tehdáž nekale ukládali o naše království. A protože nikdo povědomost neměl, jaký konec ta vojna vezme, rozhodl se Jonathan Codling, že na tajném místě část svého majetku ukryje, aby zaopatřil ženu s rodinou, kdyby na ně Pánbůh seslal neštěstí. Proto shromáždil mnoho svých drahocenností, prstenů, zlatých řetězů, náramků a ještě i jiných šperků, a byl mezi nimi i stříbrný náhrdelník, z něhož perly jako slzy visí a kterýžto nedávno z Vlach darem nejstarší naší dceři Sáře přivezl.

To všechno shromáždil a s tím se z domu vypravil, zahradou vyšed, a dál už nikdo neví, kam se ubíral, neboť byla noc. Dobrou hodinu se nevracel, až přišel s prázdnýma rukama, a kde byl, nepověděl, jen čisté punčochy si žádal, neb ty, co na nohou měl, naskrz mokré byly. Potom že prý na kůň vsedne a na cestu se vydá. Ale já jsem ho prosila, napřed aby mi pověděl, kde poklad ukryl, jinak že nám nic platný nebude, kdyby nás zlé potkalo. On ale pravil, že nepoví, neb prý jazyk za zuby neudržím a tajemství neuchovám, čímž mi hrubě křivdil, jako že je Bůh nade mnou. Že prý však naučí

to tajemství naši dceru Sáru, které tehdy bylo jedenáct let, neboť ta prý má dobrou paměť a umí mlčet. Spala už, ale on ji z postele vytáhl a vzbudil, dlouho s ní mezi čtyřma očima rozmlouval a potom nakázal, aby se jí nikdo nevyptával, až on odjede. Pak vsedl na koně a odjel.

Když bylo z vůle Boží nebezpečí od našeho království odvráceno, byli Jonathan Codling i ostatní královně věrní šlechtici z našich končin volní, opustili tedy ležení a ubírali se opět domů. Jeli, až dorazili za soumraku do Castlefordu a tam chtěli nocovat, že by nazítří v cestě domů pokračovali. Jonathan Codling nemíval odjakživa nikde stání a nechtělo se mu mimo domov nocovat, když už byl skorem doma, i rozjel se za noci do Velkého Barley sám přes všechny domluvy svých přátel.

Ráno se mi doneslo, že se kůň mého chotě pase na trávě u domu, že je však bez jezdce. Zlým tušením jata, vyslala jsem do Castlefordu sluhy, aby se cestou po něm poohlédli na všech stranách; leč svého pána nikde nespatri, až potkali jeho přátele přijíždějící od Castlefordu, než ti také nic nevěděli.

Domýšleli jsme se, co ho mohlo potrefit, a tu přišel ovčák z Malého Barley, který hnal ovce na trh a na mostě náhodou dolů pohlédl a v řece pod sebou uviděl muže jakéhosi ležet. Byl to Jonathan Codling a byl už mrtvý. Žádné stopy po násilí patrný na něm nebyly, jen čelo měl potlučené, a jak se tam ocitl, bylo všem záhadou. Neboť kůň znal dobře cestu a bylo to zvíře spolehlivé a tu noc svítil měsíc; a jezdec nebyl opilý ani churav, když té noci z Castlefordu vyjízdl.

Po smrti svého chotě jala jsem se pátrat po ukrytém pokladu. Pročež jsem přikázala dceři Sáře, aby opakovala, co jí otec pověděl. A ona mi odříkala veršovánku, která neměla hlavu ani patu, že prý to je všechno, čemu ji naučil. Když dostala pořádný výprask, spustila jen nárek a křičela, že ji tatínek opravdu ničemu víc nenaučil a velice prý dbal, aby to znala zpaměti, slovo za slovem a každou pomlku, jako by to říkal on. Ani dalším bitím jsem z ní už nic kloudného nedostala a na nic víc se nerozpomenula.

„O tom jsem pevně přesvědčena, že pošetilostí mé dcery byla naše rodina připravena o poklad, jakému nebylo v kraji rovno. Neboť

ze všeho, co jí otec pověděl, si zapamatovala jen tuhle pošetilou říkanku:“

„Říkanka tu žádná není,“ řekl David.

„Není,“ přisvědčila slečna, „je už dávno od toho tatínkova opisu utržená. Ale je tady samo sebou ještě originál.“ Rozložila opět první listinu a ukázala na její spodní okraj. David sotva že dokázal přečíst kostrbatá písmena veršovánky; a zároveň slyšel, jak slečna s Adamem ta slova tiše a pomalu odříkávají.

*„Když Filip vpadl do jediné růže
přes vodu poklad byl vzat
kam to jen dcera má povědět může
tomu kdo bude se ptát.“*

„Tomu nerozumím,“ prohlásil David. „Co to znamená?“

„To se ptala vdova Codlingová a po ní pak další,“ řekla slečna. „Něco lze rozluštit celkem hravě. Filip, to je samozřejmě španělský král Filip. Tou jedinou růží se míní pravděpodobně královna Alžběta. Měla ve znaku tudorskou růži a byla jediná, buď proto, že zůstala sama a neprovdala se, či proto, že ve své době byla zjev tak jedinečný – ona jediná. Tak tedy první dva řádky udávají datum – rok tisíc pět set osmdesát osm – kdy král Filip poslal své loďstvo přes vodu proti královně Alžbětě. Zbytek říkanky prostě konstatuje, že v ten čas Jonathan Codling ukryl poklad a o skryší nepověděl nikomu jen své dceři.“

„Ale vždyť takhle ta říkanka vůbec neprozrazuje, kam ten poklad schoval,“ namítl David. „Říká se v ní jenom, že o tom úkrytu pověděl své dceři.“

„To je opravdu záhada,“ přisvědčila slečna. „Judita Codlingová zřejmě věřila, že otec Sáru nejen naučil tuhle básničku, ale pověděl jí také, kde přesně poklad je. Tak dceru zmlátila, aby se rozpomněla.“

„Chudák Sára!“ politoval ji David. „Jakpak to s ní nakonec padlo?“

„Několik let nato ji provdali do rodiny Habersonových, až někam do Cumberlandu. Judita Codlingová určitě usoudila, že když si chudák Sára nedokázala zapamatovat to tajemství ve prospěch,

vlastní rodiny, bude nejlepší poslat ji co nejdál, kde z ní nikdo jiný to tajemství nevytáhne a nevyužije pro sebe.“

„Jestlipak ji ti Habersonovi taky bili, aby jim to pověděla,“ přemítal Adam.

„To nikdo neví,“ řekla slečna. Uložila listiny zpět do krabice, navrch dala hedvábný kapesník a krabici opět převázala. Chystala se ji odnést zpátky do sekretáře. „To je příběh toho muže na obraze, na který ses ptal, Davide.“

„Děkuji mnohokrát.“

„Je to taková podivná stará historka,“ řekla slečna Codlingová, „ale víc na tom není. Nemělo by to nikoho svést, aby se splašeně vydal na honbu za pokladem.“

„To ne.“

Slečna Codlingová upřela na Davida pronikavý pohled. „Doufám, že se s Adamem nesplašíte a nezačnete se honit za pokladem.“

David na ni hleděl a nebyl mocen slova. Slečna Codlingová čekala marně na odpověď a pak začala naléhat. „Chci, abys mi slíbil, Davide, že se nevydáte hledat poklad.“ David dál zoufale mlčel a slečna Codlingová si naštěstí vyložila jeho mlčení spíš jako zmatek než jako zkroušený vzdor. Nasadila vlídnější, vemlouvavý tón a vyjádřila též požadavek, jak se domnívala, jinak a přístupněji: „Vždyť máte konečně spoustu jiných zábav. Užili jste si legrace s tím natíráním kánoe; teď v ní jezdíte co nejvíc na výlety.“

David uhýbal slečně pohledem a zachytil pohyb Adamovy hlavy; Adam jí kýval nepatrně nahoru a dolů a neomylně tím naznačoval příkývnutí.

„Ano,“ řekl David, „budeme pořád jezdit s kánoí na výlety.“

„A podnikneme výpravu za ten padlý strom,“ doplnil Adam, „to chci Davidovi ukázat.“

„Jistě,“ řekla slečna. Ulehčeně si oddychla. „Ani jsem nečekala, že budete tak rozumní a dáte si pokoj s tím zlořečeným pokladem. Jsem ráda, že je příběh Jonathana Codlinga venku, aspoň vám už nestraší v hlavě.“

Slečna Codlingová se na ně usmála a otočila se k odchodu. David, osvobozený od jejího pohledu, se podíval směle na Adama a s ustrnutím spatřil, jak Adam pomalu a lenivě spouští a opět zvedá

oční víčko; docela neklamně na Davida pobaveně, lišácky mrkal.

VIII

Po lávce přes řeku

Když byli dost daleko od domu a od tetičky, obrátil se Adam k Davidovi. „Já ti to vysvětlím.“

„Prosím,“ řekl David trochu roztrpčeně.

„Neslíbili jsme, že nebudeme hledat poklad, slíbili jsme jenom, že budeme jezdit na výlety ve *Střelce* a lozit přes ten vyvrácený strom.“ David se chystal něco říci, ale Adam máchl netrpělivě rukou. „Já ti vyložím, jak je to s tím stromem, a ukážu ti ho, jen chvíličku počkej.“

Tyhle dvě věci jsme slíbili, protože doufám, že právě to nám dopomůže k pokladu. Jestli totiž je vodítko opravdu v té veršovánce, a já si myslím, že je. Že by Sáře Codlingové vypadlo z hlavy ještě něco dalšího, co jí tatínek řekl, nebo že by to nějak popletla, to se mi nechce zdát,“ uvažoval Adam. „Vždyť na ni otec dal víc než na její matku, a pak, bylo jí jedenáct – v tom věku už má člověk přece rozum.“

„To je pravda,“ přisvědčil David, „vždyť mně je taky jedenáct.“

„Tak vidíš. Zkusme dát tedy za pravdu Sáře, že jediné vodítko je v té veršovánce.“

„Jenže ono v ní žádné není.“

„Ledaže až doposud každému unikalo.“

„Ty myslíš, že je to nějaká šifra?“

Adam zavrtěl hlavou. „Taková šifra se nedá sestavit nahonem a ještě v noci, když se s tebou hašteří manželka. Ne, já jsem myslel na něco jiného. Na interpunkci – čárky a tak.“

„Čárky,“ řekl David váhavě. „Já si nepamatuju, že by v té říkánce nějaké byly.“

„V tom to vězí. Celá ta básnička je bez čárek.“

„No a –“

„Ale při přednesu musíš naznačit, kde jsou čárky, podle toho, jak ji odříkáváš. Musíš udělat pomlku tam, kde si myslíš, že by měla být čárka, rozumíš.“

„No jistě.“

„Je to jasné, jenže z toho vyplývá řada věcí, které zdaleka tak jasné nejsou. Tak třeba podle té výpovědi naučil Jonathan Codling Sáru nejen slova, ale taky přednes té říkanky – kde má vydechnout a udělat pomlku. To znamená, že ji naučil, kde mají být čárky.“

„A co dál?“

„Ale nač by se tím zatěžoval, ledaže by ty čárky – ty pomlky – byly na neobvyklých místech?“

„Dál.“

„Ale právě tohle všechno se lehko přehlédne. A jestli byla Judita Codlingová ještě k tomu rozčilená a ustaraná a dopálená –“

„A hloupá,“ doplnil David, stržený vzrušením.

„– a hloupá, tak právě tohle by jí nejspíš ušlo. Poslouchala by, co Sára říká, ale přeslechla by, jak to říká. A zanedlouho se pak zapomene, jak to Sára vlastně odříkávala.“

„Jak byla ta veršovánka? Nepamatuju si to!“ vykřikl David nedočkavě a zoufale.

„Já ano. Předříkám ti ji s čárkou na místě, kde dělá pomlku teta Dinah – kam ji skoro najisto vložila Judita Codlingová a kde ji podle mě skoro určitě neuváděla Sára – tedy aspoň do té doby, dokud ji bitím a zastrahováním nepřipravili o soudnost.“ Adam si odkašlal a zarecitoval:

*„Když Filip vpadl do jediné růže
přes vodu, poklad byl vzat
kam to jen dcera má povědět může
tomu kdo bude se ptát.“*

„Když se ta čárka posune,“ zadumal se David. „Kdyby se třeba přemístila na konec první řádky místo druhé,“ nadhodil Adam. David, který už teď znal veršovánku sám zpaměti, začal:

*„Když Filip vpadl do jediné růže,
přes vodu poklad byl vzat
kam to jen dcera má povědět může...“*

V tomto místě jej Adam přerušil a hlasitým důrazným šepotem opakoval nové, překvapivé sdělení: „PŘES VODU POKLAD BYL VZAT.“

Davidu to vzrušilo, ale dosud pochyboval. „Bylo to tedy jen naoko, když té noci odešel ukrýt poklad? Odvezl jej později někam za moře? Vždyť ale nikam přes vodu nevyjel. Tvoje teta přece říkala, že se měl se Španěly utkat v boji na souši, ne na moři.“

Adam pobaveně pozoroval sled Davidových úvah, jakými se před nedávným sám prokousával. Když se David odmlčel a ve zmatku nevěděl jak dál, Adam mu napověděl.

„Copak není jiná voda než moře? K moři neměl Jonathan Codling zrovna nejbliže tu noc, kdy odnesl poklad z domu.“

„Řeka!“ vykřikl David s tváří rozzářenou radostí. „Řeka Say na dolním konci jeho zahrady!“

„A vzpomeň si na ty mokré punčochy, které si musel převléknout, když se vrátil.“

„A jistě měli i loďku.“

„Vyjel tajně v loďce, s pokladem –“

„A ukryl jej ‚přes vodu‘ – někde na druhém břehu řeky!“

Chlapci hleděli jeden na druhého a rozzářenými pohledy si vzájemně blahopřáli. David byl tak hluboce rozrušen, že se mu všechny smysly zjítily. Cítil, jak ho vzadu na krku hřeje slunko; slyšel tichý bzukot včel; cítil vůni z lístků máty, které se zatoulaly na zanedbanou cestičku, kde je rozšlapali a zadupali. Adam vzal Davida za ruku a téměř obřadně ho odváděl k řece. „Tímhle zahajujeme hledání pokladu,“ prohlásil.

Došli ke břehu, k vyvrácenému kmeni, kde si musel David při své první plavbě na *Střelce* proklestit cestu břechťanovým závěsem.

„Tak tohle je ta stromová lávka,“ informoval Adam. „Já už jsem samozřejmě prozkoumal, co je za ní, ale radši to prolezeme znova, abys věděl všechno co já. Dál budeme podnikat všechno společně.“

Mostek spojoval zalesněnou část Codlingova pozemku s ještě

zpuštější mokřadí na druhé straně řeky. „Ten kousek půdy na druhém břehu patřival dědečkovi a tetě Dinah,“ vysvětloval Adam. „Byl to jejich poslední pozemek na druhém břehu. Pamatuji si, jak ho teta prodala panu Nunnovi, který má hospodářství na pozemcích za ním. Počítal, že tu bude mít příhodný přístup k řece pro dobytek. Ale nikdy to tady nevyklestil ani neobdělal.“

„A ty tam pořád chodíš?“ zeptal se David.

„Panu Nunnovi to nevadí,“ odpověděl Adam. „Teta se ho ptala a on říkal, že si tam můžeme chodit, jak chceme. Teta tam chodívá začátkem léta, protože tam rostou takové zvláštní lesní orchideje – kukačky. Prý si jenom toužebně přeje, aby pan Nunn ten pozemek nikdy nevyklestil, kvůli těm kukačkám.“

Lézt přes strom bylo spíš zdlouhavé a nepohodlné než nebezpečné. Ostré haluzky a pichlavé břechťanové šlahouny jim drásaly a odíraly ruce a kolena; prach se stromu, suché dřevěné štěpinky a drť uschlého listí se jim sypaly do očí a do úst a svědily je ve vlasech. Adam lezl první a udílel rady jako ten, kdo je už obeznámen s neschůdnou cestou.

„Slézej opatrně se stromu!“ varoval Davida. „Na druhém břehu je močál. Šlap po drnech.“

Druhý břeh byl až do vzdálenosti asi tří metrů téměř pod vodou, pak se půda nepatrně, avšak příkře zvedala a byla už mnohem sušší. Kromě bažinatého břehu se všude po zemi pnula spletená oka břechťanu. David si nabral do boty bahnitou vodu a dvakrát bolestivě zakopl, než stanul vedle Adama na bezpečné, suché půdě.

„Provrtal jsem tady každou píď – samozřejmě, až na ten močál – zahradnickými vidlemi,“ řekl Adam. „Ne že bych to přeryl, ale propíchal jsem to tu vidlemi křížem krážem, jestli na něco narazím – na nějakou bedýnku – truhlu – skříňku.“

„Na poklad.“

„Ano. Ale nic jsem nenašel.“

Nechali řeku za zády, šli několik minut a ocitli se na konci porostu. Před nimi se táhl lán obilí a v dálce, na druhé straně pole, se zvedaly červené střechy statku.

„To je hospodářství pana Nunna,“ řekl Adam. „Tohle pole je jeho. Tady jsem přestal píchat vidlemi.“

„Proč?“

„Hledat poklad s vidlemi je pořádná dřina,“ řekl Adam. „Kromě toho nemůžeš někomu jen tak píchat do půdy, kde je zaseto.“

David uznal oprávněnost této připomínky, ale přesto se v duchu neubráníl pochybám, zda okruh, kde je ukryt poklad Jonathana Codlinga, se vůbec shoduje s okruhem, v němž jej Adam hledá. I kdyby se byl Jonathan Codling rozhodl pro skryš na svých vlastních pozemcích, měl by, podle toho, co říkala slečna Codlingová, na vybranou celé Velké i Malé Barley. Nemusel se ohlížet na žádná osetá pole.

Dohromady tu už nic zajímavého pro chlapce nebylo, až na několik menších kamenných desek, které ležely na zemi, polozarostlé břečťanem.

„To jsou hroby,“ vysvětloval Adam, „leží tu psi mého tatínka a dědečka.“ Sklonil se a strhal s jednoho náhrobku břečťan, aby David mohl přečíst nápis: TOBY.

„Pamatuji se, jak posel,“ vzpomínal Adam. „Odnesli jsme ho sem s tetou v kusu pytloviny a pochovali jsme ho. Byl to vlastně dědečkův pes. Byla to moc dobrá rasa, ten Toby. Od té doby jsme jiného psa neměli. Teta Dinah říkala, že už jsme si pak nemohli dovolit chovat psa.“

David si v rozpacích odkašlal. „Snad ale,“ řekl a zaváhal, „snad ale – tady jsi přece těmi vidlemi –“

„Kdepak. Poklad byl zakopán před více než čtyřmi sty lety. Psy sem začal pohřbívat až dědeček – to je teprve před nějakými padesáti lety. Nebylo tedy třeba, abych rušil jejich odpočinek.“

Mlčky se vraceli k vyvrácenému stromu. Davidovi připadal vlhký lesík smutný. Co byl v lesíku, cítil, jak jeho vzrušení a naděje opadají. Jakmile došli k stromové lávce, začal se první netrpělivě prodírat na druhou stranu, ani nepočkal na Adama.

David byl v půli cesty k druhému břehu, když ucítil, jak ho Adam zezadu pevně chňapl za kotník a uslyšel jeho varovný šepot: „Počkej! Někdo sem jede!“

David okamžitě zalehl, bradou, hrudí, břichem a nohama se přilepil ke kmeni, až byl celý schovaný v břečťanovém listí. Adam za ním jistě zaujal stejnou polohu. Připadalo mu přirozené ihned se

skrýt, i když pan Nunn Codlingům dovolil, aby libovolně užívali jeho pozemku, a třebaže slečna Holdingová věděla, že polezou přes strom. Ale ten, kdo se blížil, nepřicházel ani od Nunnova, ani od Codlingová břehu, přijížděl přímo po řece.

David vyhlédl mezi listům a spatřil pramici, blížící se proti proudu k padlému stromu. Uprostřed seděla statná obrylená paní. Byla by vypadala příjemně a vlídně, jenže teď se tvářila nevrle a přehorlivě se věnovala pletení. Za ní stál starší, plešatý pán a postrkoval pramici bidlem kupředu.

Pramice doplula až k padlému stromu a pak, jako by dorazila k cíli své cesty, udělala obrat. Ale místo aby nechal loď unášet znovu proudem, manévroval jí muž tak, až se ocitla téměř pod stromem, a tam ji zadržel. Ze svého postavení David muže vůbec neviděl, zato viděl ženu – temeno její hlavy a blýskající se konce jejích pletacích jehlic.

David planul na jedné straně zvědavostí, co to asi ten muž kutí, a na druhé straně ho pohled na temeno té ženy, které měl tak bezprostředně – tak lákavě – pod sebou, dráždil k zachechtání. Cítil, jak ho roztřásá smích, ale pak pocítil na kotníku varovný stisk Adamovy ruky. Potlačil smích, ale aby si to vynahradil, tichým pohybem prstů obratně odloupl uschlý list břechťanu a ten se snesl na drdol prošedivělé hlavy dole pod ním. Žena se okamžitě na obranu nervózně ohnala pletací jehlicí.

„Ondřejí!“ vykřikla. „Je to tu takové nevlídné. Právě na mě spadl pavouk.“

„Žádný pavouk – uschlý list,“ odpověděl Ondřej pokojně. Rozhostilo se opět ticho a David teď už cítil jen, jak v něm hlodá zvědavost. Pořád ještě na Ondřeje neviděl a nedovedl si představit, co dělá. Vtom se žena v pramici znovu ozvala a prozradila, že i ona, přestože Ondřeje vidí, je na to stejně zvědavá jako David.

„Ondřejí!“ zvolala, jako by se cítila tak trochu dotčena, a upustila přitom pletení do klína. „Řekl bys mi, co to děláš?“

„Dívám se.“

„Na co?“

„Tak, na Codlingův dům.“

David zatajil dech, jednak úžasem nad tím, co uslyšel, jednak

bolestí, jak se mu náhle zaryly Adamovy nehty do kotníku. Ještě víc ho zarazilo, co řekla žena nato.

„Jednou – dobrá; dvakrát, budiž – to bych ještě chápala. Ale pořád a znovu znovu, každé léto, jezdit sem nahoru a pak se tu takhle postavit a koukat – to rozhodně nemůže mít žádný smysl.“

„Smysl? Smysl?“ David poznal z tónu mužova hlasu, že se ženíným hartusením vůbec nedal vytrhnout ze svého rozjímání. Za chvíličku David zaslechl, jak si muž vzdychl a zašeptal sám pro sebe: „Jednou se třeba ukáže, že to nějaký smysl má.“

Poslední slovo vyslovil s námahou v hlase. Odrážecí bidlo se opět zapíchlo do dna a pramice vyplula dolů po proudu. Žena si zase hleděla pletení, muž dosud z Codlingova lesíka nespustil zrak. Jeden ani druhý se neohlédl na padlý strom, kde z matně hnědého a zeleného břecťanu zíraly rozšířené oči, až pramice a její posádka zmizely z dohledu.

Adam ani David nepromluvili, dokud se oba neocitli zase na svém břehu. I potom napřed hodnou chvíli zamyšleně mlčeli.

„Já jsem tu pramici viděl, když jsem sem poprvé jel ve *Střelce*“ řekl konečně David. „Tehdy v ní ti lidé nebyli.“

„Bydlí v jednom z těch domků, co mají zahrady až dolů k řece.“

„Co jsou to zač?“

„Jmenují se Smithovi – tak si aspoň říkají.“

„Jak to myslíš, že si tak říkají?“

„Bude to asi falešné jméno. Takové jméno jako Smith si lidé dávají, aby neměli oplétačky s policií.“

David se zadumal. Útržek rozhovoru, který zaslechli, plně roznítil jeho zvědavost a nedůvěru, ale v podezřívavosti nezašel tak daleko jako Adam. „Smith musí někdy být i pravé jméno,“ namítl. „Ve Velkém a Malém Barley je několik Smithů. V naší ulici bydlí Timmy Smith – hrává si s Bětuškou. Je to určitě jeho vlastní jméno.“

„Jak to víš?“

„Vždyť jeho tatínek je pan Smith.“

„A jakpak víš, že ten otec nemá falešné jméno?“

Na tak neoblomný výslech nebyl David připraven. V hlavě mu divoce zavířily nové pochyby a nic už neřekl.

Adam navrhl: „Promluvíme s tetou. Zavedu řeč nenápadně na

Smithovy a uvidíme, co ví ona.“

Slečna Codlingová byla hned ochotna povědět i to málo, co o Smithových věděla, stačilo jí říci, jak je viděli v pramici. Smithovi se prý přistěhovali do Velkého Barley asi před pěti lety a usídlili se v jednom z domků u řeky. Když sem poprvé přijeli, vykonali u ní přátelskou návštěvu, ale slečna Codlingová neměla ani čas, ani chuť pokračovat ve známosti. Nikdy jim návštěvu neoplatila a Smithovi už podruhé nepřišli. Jsou to podle všeho zámožní lidé. Pan Smith pracuje v Londýně a dojíždí každý den vlakem, což si může málokterý obchodník dovolit. Kromě toho bývají on i jeho paní často celé týdny pryč a zdržují se v Londýně. Když jsou v Barley, bydlí sami. Slečna Codlingová má dojem, že mají dceru, ale nikdy ji neviděla. Tím její informace končily.

Když byli opět sami, řekl David Adamovi: „Mně se nezdá, že by od těch Smithů něco hrozilo. Vypadá to, že jsou i tak dost bohatí, i bez hledání pokladu.“

„Ale co to tedy dělali? Co znamenal ten jejich rozhovor?“

„Nevím.“

„A proč by se měl někdo schovávat zájmeno Smith?“

Poslední otázka utkvěla Davidovi v paměti, když se toho večera vracel domů. V ulici, kde David bydlel, seděl před jedním domkem na zahradní brance růžolící chlapeček, kolem něhož David pomalu prošel.

„Nazdar, Davide!“ zavolal chlapeček.

„Nazdar, Timmy,“ odpověděl David nepřítomně.

V zahrádce za Timmym se něco náhle zahýbalo; to se Timmyho tatínek v celé své mohutnosti zvedl od práce. „Nazdar, Davide!“ řekl dobrosrdečně. „Jak se daří tatínkovým slunečnicím?“

David chtěl odpovědět, že se po těch lijácích už pořádně nevzpamatovaly, když mu najednou široký úsměv na tváři pana Smithe připadl tak trochu strojený. A oči se panu Smithovi skutečně samou veselostí až třpytily.

„Jak se jim daří?“ opakoval pan Smith v opravdovém nebo dobře předstíraném překvapení nad tím, jak se David zarazil.

„Docela dobře, děkuji za optání,“ odpověděl David, celý zmatený. Rychle opět vykročil k domovu. „Dobrou noc, pane – pane,“ Jméno

mu uvázlo v hrdle; nešlo mu přes rty. Pan Smith se za ním vytřeštěně díval s výrazem čírého údivu v upřímné, brunátné tváři.

IX.

Výlet se svačinou

Všechny Adamovy i Davidovy myšlenky se teď upínaly k ukrytému pokladu. Vyvrácený strom se skácel přes řeku pouze proto, aby je přivedl k pátrání na pozemku pana Nunna. Posláním *Střelky* bylo vozit je na další průzkumy. I Smithovi byli zajímaví jen kvůli tomu, že se z nich mohli vyklubat soupeři v honbě za pokladem. Přes to všechno oba hledači pokladu strávili jedno celé odpoledne, kdy pustili téměř úplně ze zřetele cíl, k němuž se upnuli.

Nátěr na *Střelce* dokonale zaschl. Chlapci snesli kánoi dolů k řece a spustili ji na vodu. Adam uložil na předí tetiny zahradnické vidle, dřevěná opěradla byla na svých místech, pádla nachystána.

„Naše první plavba za pokladem,“ pronesl Adam se slavnostním zanícením, vstoupil do loďky a usadil se na zádi – teď byla řada zase na něm, David seděl na zádi při své první plavbě proti proudu. Teď seděl vprostřed.

Nevypracovali si žádné podrobné plány, kam se vydat nejdřív, aby zahájili pátrání. Tohle byla chvíle, kdy se měli rozhodnout. Seděli však oba naprosto nehybně a jako očarování hleděli před sebe. Adam si smáčel ve vodě jeden prst po druhém. Nakonec řekl hlasem, který zazněl jako z velké dálky: „Davide, pojď, pojedeme rychle.“

Beze slova a aniž otočil hlavu, pomohl David odstrčit kánoi od břehu a začali pádlovat dolů po proudu. Napřed jim to spolu nešlo a kánoe sebou škubala po nepravděpodobné dráze. Pak chytli společný rytmus a současně přicházeli na to, jak nejlépe a nejsilněji zabírat, aby získali co největší rychlost. Pádla se blýskala, jak společně vyletovala vzhůru a pak se zase nořila v rovnoměrných záběrech, jež

hnaly *Střelku* po vodě, jako by se radovala ze svého živlu. Zrychlili a ještě přidali, až se David, sotva dechu popadaje, uchechtl a Adam vykřikl: „Už nemůžu! Dáme si pohov!“ I potom, když stáhli pádla do lodi, je *Střelka* unášela setrvačnou rychlostí dál.

„Na poklad jsme zapomněli,“ řekl Adam.

„A to ne,“ odporoval David vyzývavě. „Já myslím, že je to dobrý nápad, pro začátek obhlédnout po celé délce druhý břeh, a pak se uvidí, co vypadá nejslibněji.“

„Na kterou stranu se tedy dáme?“

„Po proudu – dál po proudu,“ řekl David spěšně a pak se začervenal při pomyslení, že by se ho Adam mohl zeptat na důvod. Při rozhovoru v kánoi však občas přijde velmi vhod, že si rozmlouvající nevidí nikdy do tváře. Adam přijal Davidův názor, aniž v něm pohled na Davidův rudý obličej vzbudil zvědavost.

Pluli po proudu kolem domků Velkého Barley, stojících podél řeky. Všechny tyto domy byly postaveny dávno po smrti Jonathana Codlinga a Davida napadlo, zdali poklad ještě teď nečeká zakopán hluboko pod některým trávníkem nebo květinovým záhonem. Kdyby tam poklad byl, kolik odvahy a pohrdání zákonem by museli oba v sobě najít, aby se jej vydali vykopat.

„Tohle musí být pozemek těch Smithových,“ podotkl Adam. Pramice byla řetězem připoutána ke kotevnímu kůlu a byla teď prázdná. Když plula kánoe kolem, zadívali se oba chlapci přes zahradu k domku. Všechno vypadalo docela jinak než u Codlingů: zahrada byla dokonale udržovaná, tráva byla kratičce sestříhaná, cestičky nezaplevelené a záhony tak upravené, že i květiny byly uspořádány do geometrických obrazců podle barev.

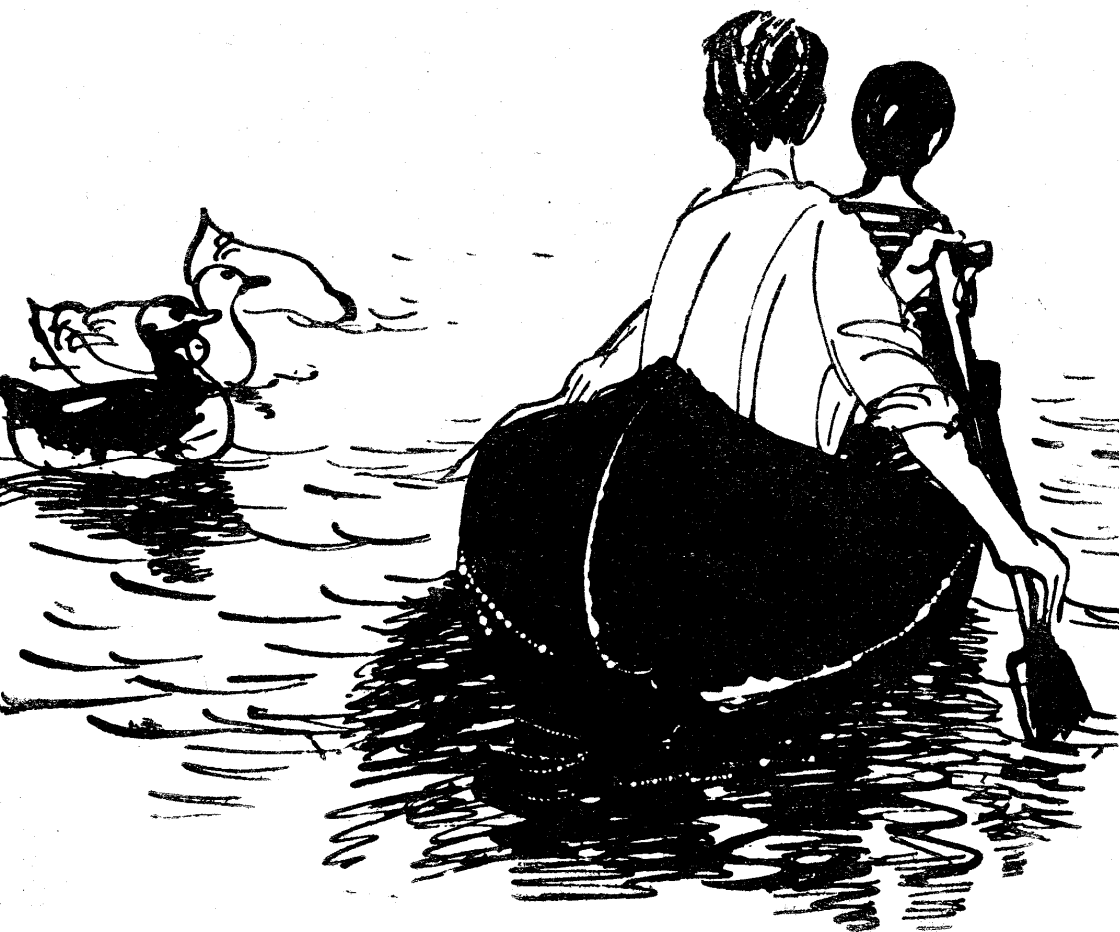
Dům byl menší než Codlingův, ale všechna okna zářila čistotou a byla zahalená záclonami a okenní rámy a dveře se leskly bílým nátěrem.

„Podívej se!“ řekl David. Postřehl, jak se za jedním oknem mihla jakási postava. Byla to jediná známka života, kterou spatřili.

„To bych rád věděl...“ mudroval Adam.

Když projeli kolem posledního domu Velkého Barley a ocitli se v otevřené krajině, vykourily se jim z hlavy všechny dotěrné myšlenky na poklad. Vyzkoušeli *Střelku* a ověřili si na ní svou vlastní obratnost

a sílu: pádlovali dozadu a dopředu, vířili s ní v kružích, rozmáchle zasekávali pádla do vody a za řízného počítání: „Raz – dva, raz – dva!“ proháněli hejhající kachní rodinku. Pak zase úplně změnili metody a zkoušeli, jak se dokážou plavit nejtjišeji, snažili se vystříhat i slabounkého šelestu vody narážející o před' kánoe, vklouzli pádly bezhlesně do vody, a když je na konci každého záběru polehoučku vytahovali, přidrželi je tak, že kapky vody kanoucí z pádel dělila od říční hladiny jen mezera zšíří prstu. Za jejich obezřelost se jim dostalo nečekané odměny. Když se tak připlížili jednou zátočinou, překvapili velkého šedého ptáka. Pták se zvedl, pomalu zamáchal křídly a zakroužil; nohy, na kterých se ještě leskla voda, táhl za sebou.



„Volavka,“ zašeptal Adam. „Teta říká, že prý často rybaří v Sayi, jenže je málokdy uvidíš. Vybírají si opuštěná místa.“

Pod volavčíným lovištěm prozkoumali chlapci říční rameno – sotva širší než strouha – které David stačil pouze zaznamenat, když je míjel při své první plavbě. V místě, kde se oddělovalo od řeky, bylo rameno velmi úzké a dál se ještě zužovalo, jak po obou stranách zarůstalo rákosím. Adam s Davidem se však prodírali dál a odstrkovali se pádly ode dna. Na pořádné pádlování tu nebylo místo. Námaha nebyla marná, protože rameno se opět rozšířilo a bylo zase splavnější. Dostali se k nízkému, železnému traverzovému mostu, přes který vedla dráha. Když pod ním proplouvali, David natáhl ruku a sáhl na železnou konstrukci nad hlavou.

„Hele, ono se to chvěje!“ vykřikl překvapeně. „Sáhni si, Adame.“

Adam si také sáhl. „Docela slabounce,“ řekl, „ale je to pořád zřetelnější. A něco slyším – to jede vlak!“

Z dálky se ozvalo písknutí a vzduchem se neslo tlumené dunění, které se blížilo a mohutnělo. A pak, v několika minutách, přešel nad nimi rychlík z Castlefordu do Londýna, hřměl, burácel a rachotil jim nad hlavami, že se až roztřáslí a zacpávali si uši s nezvyklým pocitem rozkoše smíšené s hrůzou. A pak rychlík pískl na rozloučenou a byl pryč.

Vypádlovali zpod mostu a chtěli pokračovat v průzkumu. Ale rameno se opět rychle zužovalo a tentokrát rákosí úplně zatarasilo cestu. David se rákosím přebrodivil na břeh a zkusil *Střelku* vyvést: vlekl ji za uvazovací provaz a Adam už nechal pádlo pádlem a přitahoval se za rákosí. Za pár minut postoupili jen o pár centimetrů a David z břehu hlásil, že vpředu, kam až dohlédne, je kanál zatarasen. Nezbyvalo než obrátit a jet zpátky.

„Stejně je docela jisté,“ řekl Adam, „že až sem Jonathan Codling potmě v noci a ve spěchu nedorazil.“

Na otočení kánoe nebylo dost místa, a tak si chlapci přesedli a seděli teď obráceni na opačnou stranu. Protože *Střelka* měla na obou koncích přesně stejný tvar, nebylo pro ně toto přeskupení ani nepohodlné ani ponižující.

Když vypluli opět na řeku, zvon na kostele ve Velkém Barley odbíjel čtvrtou.

„Zbývá nám nejméně ještě hodina, než se budeme muset vrátit,“ řekl Adam. „Co podnikneme?“

„Poplujeme dál po proudu,“ navrhl David a dodal: „K tatínkovu přístavišti je to vlastně už jen chvilka.“

„Mohli bychom se stavít u vašich a překvapit je,“ prohodil Adam. David na to nic neodpověděl, ale začal pádlovat dvojnásob usilovně. Jak řekl, byli u přístavního můstku za chvilku. Obratně k němu přirazili, Adam se chytil rohového sloupku a přidržoval kánoi v rovnováze a David se chystal vystoupit. Už se zvedal, když zahlédl na zahradě tatínka, jak se piplá s jedním ze svých ovocných stromků.

„Tati!“ zavolal.

Pan Moss se otočil a podíval se zhruba směrem, odkud slyšel zavolat, ale zřejmě nikoho neviděl. Otáčel se pomalu v kruhu, pozorně se přitom rozhlížel, až byl obrácen zase čelem k můstku; vypadal jako ztělesněný úžas.

„Tati!“

Tentokrát se pan Moss nedal překvapit a zamířil rovnou k místu, odkud se hlas musel ozvat. Za okamžik spatřil hlavu a ramena svého syna vyčnívající nad můstek.

„No ne!“ řekl. Naklonil se přes vrátka a ulpěl pohledem na Adamovi – na kterého kývl na seznámenou – na Davidovi a na kánoi. Chlapci čekali, co řekne dál.

„No ne,“ opakoval pan Moss „teď vypadá docela jinak než tenkrát, když ji sem přinesla povodeň.“

„Dvojí nátěr zevně a jeden zevnitř,“ hlásil David a zářil nad tím, jakou jejich příjezd způsobil senzaci; na tohle se těšil.

„A děkujeme, že jste nám přikoupil ten lak a půjčil škrabku,“ řekl Adam.

Pan Moss neodpověděl ani se neusmál. Ale David poznal podle toho, jak se mu neznatelně pozměnily tahy v obličejí, že ho to těší. S tím polichoceným výrazem nahlédl do kánoe a všiml si vidlí na přídi. „Copak to je?“ zeptal se svým způsobem, který dával tušit spíš obecnou zvědavost než přímou otázku.

Adam ve zmatku vzal jeho dotaz doslovně: „To jsou tetiny vidle.“

„A tak,“ řekl pan Moss. Sám nerad odpovídal na otázky a neočekával od druhých, že budou ochotnější. Přesto však se k

nadhozenému námětu ještě vrátil. „Ty kdyby spadly do vody, šly by hned ke dnu.“ Vrhł pohled po Davidovi. „Nejsou celé ze dřeva,“ poznamenal, „a tak by je voda nenesla.“

V tu chvíli zazněl z domu hlas paní Mossové: „Bobel!“

„Slyšíš, maminka má už nachystanou svačinu, Davide,“ řekl pan Moss. „Měl bys vzít Adama dovnitř. Byli bychom svačili s maminkou sami – Bětuška někde běhá.“

Pan Moss vykročil směrem k domu a Adam se ho chystal hned následovat.

„Počkej,“ zadržel ho David, „a co teta? Vždyť nás čekala zpátky k svačině, ne?“

„Až tak v pět nebo později! Pojd'! Copak nechápeš,“ zdůrazňoval Adam, „můžeme se nasvačit dvakrát, když sebou hodíme.“

Když chlapi došli k Mossům, pan Moss právě ohlašoval návštěvu. David toho mamince o Adamovi Codlingovi hodně navyprávěl a ona ho s porozuměním poslouchala, ale na druhé straně se nikdy nezbavila nedůvěry vůči kánoi, která se objevila s Adamem. Teď opakovala po panu Mossovi, ale docela jiným tónem – zabarveným nesouhlasně – vysvětlující slova: „Přijeli v kánoi.“

Paní Mossová se obrátila, aby se seznámila s Adamem, David byl najednou sklíčený, když si uvědomil, za jakých neblahých okolností se poznávají. Adam vylezl rovnou z kánoe, a k tomu vypadal přesně tak, jak by podle paní Mossové chlapec vypadat neměl. Co se paní Mossová Davidovi naříkala, vždycky když ho pohněvaně upravovala, že se jí protiví chlapi s umouněným obličejem a prachem ve vlasech, kterým chybí knoflík na košili a tak dále! Všechny ty závady Adam měl – a ještě mu vzadu z kalhot čouhala košile, což zatím zůstalo paní Mossové utajeno.

Adam sebejistě mířil k paní Mossové s napřaženou rukou. Paní Mossová mu podávala ruku vstříc, ale tvářila se stále rezervovaně. Pak se její výraz prudce změnil a místo aby Adamovi podala ruku, uchopila jej za zápěstí.

„To je hrůza!“ vykřikla. „Cos dělal s tou rukou?“

Adam se rozpomínal. „Asi jsem si ji pořezal od rákosí, jak jsem se za ně přitahoval. Ale to nic není, paní Mossová, vážně.“

„Co tě napadá! Vždyť ji máš celou od té hrozně říční vody a od

bláta! Pojd' hned nahoru do koupelny, já ti to vyčistím a něco ti na to dám.“ Držela Adama za ruku a odváděla ho s sebou.

Když Adam sešel opět dolů, měl nejen obvázanou ruku, ale také umytý obličej a učesané vlasy a paní Mossová, která mu šla v patách, mu v chůzi zastrkovala podolek košile a už jen vlídně, odevzdaně zasykla.

Svačina byla výtečná – takovou paní Mossová předkládala při těch vzácných příležitostech, kdy se její manžel vracel z práce už brzo odpoledne. Oba chlapci se dobře najedli, ale sotva dojedli, pohlédl Adam na hodiny a prohlásil, že se musejí vydat zpátky.

„Nezůstaneš doma, když už jsi tady, Davide?“ zeptala se paní Mossová.

„On má u nás kolo, paní Mossová,“ vpadl jí Adam rychle do řeči a významně se na Davida usmál. Očividně mu chtěl pojistit, aby nepřišel o druhou svačinu. Plavit se znovu ve *Střelce* bylo pro Davida mnohem lákavější než druhá svačina. Neměl už vůbec na ni chuť, a že se Adam cpe jako nezavřený, ho překvapovalo. Všiml si však již, že Adam má ustavičně hlad, a zaháněl nepříjemnou myšlenku, že je jeho přítel nenažranec.

Oba chlapci nasedli opět do kánoe a vyrazili na cestu proti proudu. Davidovi rodiče, zavěšeni do sebe, se nakláněli přes branku u můstku a dívali se za nimi, jak odplouvají. Teď přišla řada na Davida sedět na zádi. Byl si vědom, že je pozorován, a proto seděl hezky zpříma, zvedal pádlo co nejvýš, hodně hluboko a silně zabíral a vůbec pádloval velkolepým stylem.

„Snad se mu nic nestane,“ starala se paní Mossová.

„To se rozumí, že ne,“ uklidňoval ji pan Moss. „A ten kluk, co je s ním, se mi líbí.“

„Ano. Něčím mi trochu připomíná Dicka, ještě předtím než odjel na moře.“ Tohle byl u paní Mossové ten nejvyšší projev uznání.

„Jenže není zdaleka tak vykrmený,“ řekl pan Moss.

„To ne. Je jako lunt.“

Dívali se, jak se kánoe pořád zmenšuje. „Nepamatuji, že by byl Dick někdy ke svačině snědl tolik co on,“ řekla paní Mossová.

„Chlapci jedí jako vlci.“

„Tolik zas ne. Neříkal jsi, že Codlingovi jsou chudí?“

„Pravdaže – jako kostelní myši.“

„To právě myslím.“

Pan Moss pootočil hlavu a zadíval se pozorně na svou ženu, jako by z jejího výrazu mohl vyčíst něco, co nepochopil z jejích slov. „Co tím myslíš?“

„Myslím to tak,“ vysvětlovala paní Mossová posmutněle, „že si určitě nemohou dovolit pořádně se doma najíst.“ Pokývala hlavou. „Chudák chlapec!“

X.

Bláznův mlýn a klubíčko provázku

V náhradu za první výlet, který se *Střelkou* podnikli, strávili Adam a David mnoho odpolední v pilné práci. Dali se do usilovného hledání pokladu na té části říčního břehu, která se táhla vzhůru proti proudu od pozemku pana Nunna. Tím, že začali v těchto místech, oddálili problém, jak přenést pátrání do úpravných pořádkových zahrad Velkého Barley. Na horním toku, mezi pozemkem pana Nunna a Bláznovým mlýnem, byly jen neohrazené louky.

Každé odpoledne k uspokojení slečny Codlingové vsedli Adam s Davidem do kánoe a jeli na výlet. Slečna však netušila, že se s nimi na výpravu vždy vezou i její zahradnické vidle spolu s kusem provazu a několika dřevěnými kolíky. Neboť Adam rozhodl, že pátrání se musí provádět systematicky. Jakmile přistáli, vytyčil provazem a kolíky pruh asi třicet centimetrů široký a tři metry dlouhý, ohraničený na jedné ze čtyř stran řekou. Pak střídavě s Davidem propíchal celou to plochu vidlemi. Když prošťourali každý centimetr půdy, posunuli provázek a kolíky a vytyčili jimi další úsek. Tak postupovali zvolna vzhůru po druhém břehu řeky a pátrali přitom po pokladu.

Byla to zdlouhavá práce, když chtěli být důkladní, a také

nečekaně úmorná. Vidle bylo nutno pokaždé zapíchnout do země pořádnou silou, aby zuby celou délkou zajely do hustě prorostlých drnů. Pak se musely natočit a silným trhnutím vytáhnout. Zanedlouho rozbolely Davida paže, potom ramena a nakonec celé tělo. Nestěžoval si – Adam také ne, ale David měl podezření, že trpí zrovna tak.

Nešlo jim to od ruky, byla to únavná, jednotvárná a bezútešná dřina. Občas vidlemi narazili na něco tvrdého a na kom z chlapců byla právě s prací řada, ten překážku vykopal. Téměř vždy to byl kámen. Jednou přišli na zrezivělý kus železa – snad úlomek radlice, pak zase na starý plecháč; pečlivě ho vyprázdnil, ale neobsahoval nic než hlínu a červy.

Ztratili rychle přehled o tom, kolikrát se vystřídali, kolik prošli úseků, kolik mají za sebou bezvýhodných odpolední. Jedno odpoledne se nelišilo od předchozích. David jako obvykle ohlásil: „Padesát! Jsi na řadě!“ nechal vidle zabodnuté do země, svalil se na břeh a rovnal si na zemi rozbolavělá ramena. Adam se beze slova chopil vidlí a píchal a vytahoval. „Deset,“ zachrčel za chvíli. A David zavřel oči obrácené k nebeskému blankytu, uvolnil všechno svalstvo a snažil se tak nabrat sil k dalšímu vypětí. Za chvíli řekl Adam: „Dvacet!“ a David se pokoušel zapomenout, jaký je to pocit a jaký to zas brzo bude pocit mít ty vidle v ruce. „Třicet!“ odpočítával Adam a pak, zdálo se, že téměř vzápětí: „Čtyřicet!“

David otevřel oči a posadil se. „Adame!“ zavolal.

„Copak?“ Adam přestal pracovat a opřel se o vidle.

„Ty vidle zarážíme pokaždé na čtvrt metru hluboko – tak asi jsou ty zuby dlouhé, vid’?“

„Ano.“

„Ale jak víš, že Jonathan Codling nezakopal poklad do větší hloubky?“

Adam neodpovídal.

„A zabíráme pásmo široké tři metry od břehu,“ pokračoval David, „ale jak můžeš vědět, že Jonathan Codling neukryl poklad dál od řeky?“

Zdálo se, že Adam nemíní odpovídat, ale pak přece řekl: „Co tedy navrhuješ?“

„Nevím.“

„Chceš, abychom toho nechali?“

To už v něm háralo.

„Ne, to víš, že ne.“

„No tak,“ Adam se trochu ovládl. „Copak ti to není jasné? Musíme ten poklad najít – prostě musíme. Kdybychom si začali říkat, že může být zakopán víc než čtvrt metru pod zemí nebo dál než tři metry od břehu – to bychom si mohli rovnou říct, že celé to pachtění je pro kočku a nikdy bychom ho nenašli.“

To by nám nezbylo než toho nechat, Chápeš?“

„Chápu,“ odpověděl David a pak dodal: „Není teď na mně řada s vidlemi?“

„Ne, ještě mám devětkrát píchnout.“ Ale Adam se dál zadumaně opíral o vidle. „Jenom kdyby tady na téhle straně bylo ještě něco jiného než jen ta země, kam by to byl mohl ukrýt.“

„Máš tu stromy,“ řekl David, „ale staletý tady kolem není žádný.“

„To ne,“ souhlasil Adam, „měl by to být nějaký dům – hodně starý dům. Kdyby tu tak byla nějaká opravdu pradávna zřícenina!“

Ani v Malém, ani ve Velkém Barley nic takového nebylo. Oba farní kostely byly hodně staré a letité byly podle všeho i některé z



doškových chalup, jenže kostely i chalupy stály na nevhodné straně řeky a ke všemu ještě daleko od vody. Na té straně, která jediné chlapce zajímala, stály u řeky jen moderní vilky ve Velkém Barley a v Malém Barley obecní domy, k nim přilehlé obchody a krytá autobusová zastávka – všechno nově postavené. Ani dům pana Nunna nebyl starý. Adam s Davidem probrali všechny možnosti. Pak řekl David:

„Je tu ovšem Bláznův mlýn – ten je pořádně starý. Potíží je v tom, že Jonathan Codling byl z domu jen hodinu, když odešel ukrýt poklad, a sotva by kdo stačil dorazit do Bláznova mlýna a zpátky ke Codlingům za hodinu.“

Adam rozvažoval. „Za ‚dobrou hodinu‘, říkala Sára Codlingová. Možná že by se to dalo stihnout. Na druhé straně, víme určitě, jestli je Bláznův mlýn vůbec tak starý?“

„To nevíme,“ odpověděl David, „ale stejně tak určitě nevíme, jestli je poklad zakopaný jenom čtvrt metru hluboko, nebo jestli je zakopaný tři metry od břehu. Případně,“ dodal vyzývavě, „jestli je vůbec zakopaný.“

Adam vztekle mrštil vidlemi na zem. „Pro změnu toho na chvílku necháme. Pojedeme do mlýna.“

Jakmile nasedli do kánoe, začala se jim vracet nálada. *Střelka* se nesla po vodě s půvabem, který musel potěšit každého. Pádlovali s radostí pryč od nenáviděného břehu, který znali skrz naskrz, kde se tolik namořili s kolíky, provazem a zahradními vidlemi, a pluli vzhůru proti proudu k Bláznovu mlýnu.

Když dorazili k mlýnu, právě tam skončila pracovní doba. Do kůlny zavázeli velké zelené nákladní auto, které mělo na boku nápis „Marek Tey, mlýn a obchod obilím“. Za chvíli vyšel řidič s dvěma či třemi jinými muži v uprášených kabátech, vsedl na kolo a odjel. Mlýnská vrata však zůstávala dokořán a v nich stál velký holohlavý muž s hustým černým vousem. Byl zřejmě zaujat zkoumáním vzorků obilí, které pomalu přesypával z jedné dlaně do druhé.

„To je, myslím, pan Tey,“ řekl David šeptem. „Co mu patří ten mlýn.“

Potichu zapádlovali do stínu mlýnského mostu, kde měli pocit, že

jsou hezky schováni před mlynářovými zraky. *Střelka* si pod mostem postavila hlavu a začala se točit, ale přesto se jim podařilo udržet ji co možná nejdál ve skrytu; jen příd' jí vyčuhovala zpod mostu do slunečního světla.

„Odkud začneme?“ zeptal se David. Mluvil šeptem, ale ozvěna pod mostem se šepotu zmocnila a strašidelně si jej podávala od stěny ke stěně.

„Pátráme na levém břehu – na protější straně, čili tady bychom měli prohledat klenbu zleva. Musím ale říct, že to vypadá beznadějně.“

Sáhl na cihlovou stěnu, která byla hladká, vlhká a skorem zelená, a byla potažena něčím, co vypadalo trochu jako sliz a trochu jako hebounký mech. Sotva se jí Adam dotkl, jakýsi hlas rozezvučel opět ozvěnu – hlas, který nepatřil ani jemu, ani Davidovi: „Hledáte poklad?“

Adam s Davidem vykoukli zpod mostu a spatřili nad sebou obličej, který jako by visel z vrcholku mostního oblouku a hleděl na ně. Zdálo se, že má širokánskou a příšerně lesklou bradu a na hlavě že se mu ježí neobyčejná záplava smolných vlasů. David, který seděl na zádi, leknutím vykřikl a odstrčil se pádlem tak prudce, že kánoe vyrazila kupředu a vyjela celá zpod mostu. Propluli bez úhony přímo pod zjevením.

Když se chlapci ohlédli, poznali, že obličej, kterého se tak vyděsili, je docela normálně spojen s tělem. Vypadal tak podivně, protože ho viděli vzhůru nohama. Pan Tey si shora všiml špičky kánoe, zvědavost mu nedala, nahnul se nad vodu a nahlížel pod most. Zdola se jeho plnovous jevil jako temeno a jeho lesklá pleš jako brada. Byla to hrůzná podívaná.

Adam a David se trochu zastyděli za to, jak se před chvílí tak vylekali, zajeli s kánoí kousek od mostu a vyrovnali ji tak, aby stáli čelem k mlýnu a mlynáři.

„Hledáte ukrytý poklad?“ volal pan Tey.

„Proč myslíte, že hledáme poklad?“

„Tahle kánoe mi připadá povědomá. Jednou před lety sem v ní připlul tvůj dědeček a taky ho hledal.“

„Můj dědeček?“

Pan Tey se zasmál. „S kánoí si sice tak jist nejsem, ale na ty vlasy dám krk. Máš Codlingovic vlasy. Po dědečkovi, i ten odstín je přesně stejný.“

„Já jsem Adam Codling,“ přiznal Adam. Poradit se tajně s Davidem, k tomu se nenaskytla možnost, a tak Adam na vlastní odpovědnost využil příležitosti. „A hledáme ukrytý poklad.“

„Tajně,“ vložil se do řeči David, stísněný pomyšlením na slečnu Codlingovou.

„Ano,“ potvrdil Adam. „Směli bychom třeba vystoupit a podívat se?“

„Samo sebou.“

Chlapci přistáli s kánoí v bahnitě zátočince a prodrali se přes ostrovy kopřiv k místu, kde stál pan Tey. Ten zatím stočil pohled z Adama na Davida a velmi pozorně si ho prohlížel. Když se mu David přiblížil na dosah, vzal ho za ucho, nijak hrubě ani neomaleně, ale přemítavě – skoro jako by se rozpomínal. „Ty se určitě jmenuješ Jordan,“ řekl.

Adama zarazilo ticho, které se na chvíličko rozhostilo, než to David popřel: „Ne, nejmenuji. Já jsem Moss.“

„Moss?“ vykřikl pan Tey. „S těmahle ušima? Ty jsi Jordan. Ty musíš být přece Jordan,“ trval na svém.

„No, maminka se jmenovala Jordanová,“ přiznával David zdráhavě, „než se vdala – Alice Jordanová.“

„Prosím!“ zajásal pan Tey. „Vždyť jsem to říkal. Alice Jordanová – čípak ona byla? Herberta Jordana? Anebo že by to byla dcera Nathaniela Jordana, kováře?“

„Dědeček byl kovář.“

„A ona si vzala Mosse?“

„Ano. Tatínek se jmenuje Robert Moss.“

„Dareba Bobík Moss, nebyl to on?“

„To ne, kdepak,“ řekl David zaraženě. O někom takovém v životě neslyšel.

„Dareba Bobík Moss – postrach Velkého i Malého Barley,“ vykládal pan Tey. „Jediný kluk, který se odvážil přes zeď do Truelovovic sadu. Utíkal odtamtud, co mu nohy stačily. Jak přelízal zpátky, spadl a rozbil si hlavu tak škaredě, že mu ji sešívali v

castlefordské nemocnici. Měl prý štěstí, že nepřišel o pravé oko. Bude mít na to památku až do smrti, to mi věřte.“

David otevřel ústa. Pak je s polknutím sklapl a zeptal se: „Jak by to mohl být stejný Moss? Můj tatínek jezdí u okresu s autobusem a pěstuje růže do soutěží.“

„Ale což, oni jsou jistě i jiní Mossové,“ řekl pan Tey přívětivě a dál ten námět nerozváděl.

Adam využil zámlky v rozhovoru k tomu, aby zavedl řeč opět k pokladu. „Znal jste se dobře s dědečkem, pane Teyi?“

„Dobře? Dvaadvacet let jsme spolu zasedali v obecní radě Velkého Barley. Byl celou tu dobu předsedou.“

„To se nedivím, že vám svěřil to tajemství o pokladu,“ řekl Adam.

„Nebylo to nikdy žádné velké tajemství, že Codlingovi přišli o poklad a nepohrdli by jím, kdyby jej našli,“ vysvětloval pan Tey. „Pamatuju se na ten den, kdy sem tvůj dědeček přijel v téhle kánoi. Jak mě zahlédl, zakřičel jako na lesy. ‚Hej!‘ volal, Jedu sem zvlášť kvůli vám.“

„Pročpak,“ povídám já, „pročpak sem vážíte cestu a ještě k tomu po lodi, když se večer sejdem na radnici?“

„Kdepak,“ povídá on, „tohle je něco jiného. Přijel jsem přes vodu, protože hledám ukrytý poklad.“

„Víte to určitě?“ zeptal se David.

„Jestli to vím?“

„Myslím, jestli víte, že tohle řekl.“

„Řekl to tak, jak mě slyšíš. ‚Tohle je něco docela jiného,‘ povídal. ‚Pátrám po ztraceném pokladu povídal,‘ a proto jsem se pustil na kánoi přes vodu.“

„Jestli si myslíte, že by ten poklad mohl být ukrytý tady povídám já, ‚jen račte dál a podívejte se.‘ Vystoupil z kánoe a šel do mlýna.“

Při těch slovech se pan Tey otočil zády k řece. Z každé strany měl jednoho chlapce a všichni tři teď stáli čelem k mlýnu. Když David vzhlédl k mlýnu, měl dojem, že za jedním zaprášeným oknem v patře vidí bledou tvář. Pak obličej zmizel. Ani pan Tey, ani Adam jej zřejmě nezpozorovali. Pan Tey řekl: „Je po práci a všichni šli domů. To je vhodná chvíle k prohlídce.“



Vešli do mlýna. Se zapadajícím sluncem ubývalo venku jasu; uvnitř byl už soumrak. Ze stropních trámů sice visely holé žárovky, ale panu Teyovi nestálo za to, rozsvěcet vůbec světlo, protože se tu vyznal po paměti. „Pozor na hlavy!“ Tuto povšechnou výstrahu ještě doplnil: „A podlahy jsou taky trochu hrbolaté.“ David šel poslední a nic se nestyděl držet se Adama za podolek košile, aby jej vedl. Se zavřenýma očima se mu šlo skorem lépe než s otevřenýma. Cítil, jak se mu o obličej otírají prachem obtížené pavučiny a jak se z nich na něho jemně sype jejich náklad. Vzduch houstl výraznou, suchou vůní

dávno snědeného chleba.

Pan Tey se najednou zastavil. „Čičí, čičí!“ zavolal vábivě. Na hromadě pytlů se mihl bílý přízrak a v mžiku byl u jeho nohou, třel se mu o lýtka a předl.

„Má někde kořata,“ vysvětloval pan Tey. „Budou bílá po matce – vždycky má bílá kořata – krysaři to budou výborní.“ Sehnul se a chtěl kočku pohladit, ale ta uhnula a předběhla je. Po celou prohlídku si vykračovala před nimi a udržovala patřičný odstup.

Pan Tey byl zřejmě rozhodnut, že je provede všude a všechno jim ukáže, ale myslel spíš na mletí mouky než na ukrytý poklad.

„Bílý chleba, to je pro žaludek jed,“ vykládal. „Jezte chleba z hrubozrné tmavé mouky.“ Museli si mezi palcem a ukazováčkem zkusit, jak je ta mouka hrubá, jako by zkoušeli jakost hedvábí. „A černá mouka, co se mele na kameni, je vůbec ze všeho nejlepší.“ A pan Tey jim ukázal velké mlýnské kameny – dva byly sestaveny k mletí a třetí stál opřený o stěnu, připravený k obnovení mlecí plochy.

Pan Tey je vodil nahoru a dolů, kolem hor naditých pytlů s moukou, pod nízkým trámovým a temnými kouty, kde i bílá kočka před nimi vypadala jako neurčitá pohybuující se skvrna. Jen jedenkrát se pan Tey zmínil o starém panu Codlingovi a o pokladu. „O tuhle část mlýna projevoval tvůj dědeček veliký zájem,“ řekl Adamovi, „ale poklad tu žádný nenašel.“ Stáli v úzkém průchodu. Když se David podíval dolů, spatřil škvírami v podlaze něco smolně černého, co se sotva znatelně pohybovalo. Uvědomil si, že stojí přímo nad řekou, a zachvěl se pomyšlením, že její vody mohou vůbec takhle vypadat. Co to přivábilo pozornost pana Codlinga k takovému místu?

„A nakonec vám ukážu tesařskou dílnu,“ řekl pan Tey, když stoupali po dalším schodišti. Zahnuli prudce do jakési místnosti, která měla po celé jedné straně okna nad dlouhým ponkem, na němž se povalovaly odštěpky a hobliny, kousky motouzu, krabice s hřebíky a náradí. Bylo tu víc světla než jinde ve mlýně, přesto však by si zprvu nebyli všimli, že v dílně někdo je, kdyby kočka s žádostivým mňoukáním nebyla vyrazila vpřed. Vyskočila na klín drobnému staříkovi, který seděl se zkříženýma nohama na hromadě prázdných pytlů. Natáčel se bokem k oknu, kudy sem padalo poslední světlo. Spravoval staré pytle provázkem a něčím, co

vypadalo napůl jako šídlo a napůl jako jehla s násilně ohnutou špičkou. Kočka na klíně mu překážela v práci. Chabě do ní strčil, ale nevšímala si ho. Pak zvedl hlavu a uviděl pana Teye.

„Zatahuje se,“ řekl stařík nerudně, „nevidím na práci.“

„Ale Fízlíku,“ řekl pan Tey, „vždyť není zataženo. To se blíží večer. Copak nevíš, kolik je hodin? Copak sis nevšímal, že se mlýn zastavil? Všem ostatním už padla a dávno šli domů.“

Fízlík nic neodpověděl, setřásl s klína kočku a začal pomaličku skládat práci.

„Přijdeš zase pozdě domů, počkej, dcera ti dá,“ hrozil mu pan Tey.

Pod dojmem té hrozby si Fízlík pospíšil a už se protahoval kolem pana Teye a obou chlapců, když náhodou zvedl krátkozraké oči k Adamově obličeji. „Óch!“ zašeptal a ustoupil.

„Ba, ba,“ řekl pan Tey, téměř jako by byl v tohle doufal, „je to celý dědeček, starý pan Codling, vid’?“

„Je,“ přisvědčil Fízlík skomíravým hlasem.

„Fízlík Wilson znával dobře tvého dědečka,“ vykládal pan Tey Adamovi. „Vid’, Fízlíku?“ Fízlík mlčel. „Léta jsi u něho pracoval, že Fízlíku?“ Pořád nic. „Ale jdi, Fízlíku,“ káral ho pan Tey, který se zřejmě z nějakého důvodu náramně bavil, „copak jsi ztratil řeč – copak tohle jsou nějaké způsoby?“

„Jak se daří dědečkovi?“ vykoktal stařík.

„Docela dobře, děkuji,“ odpověděl Adam.

Fízlík se trochu osmělil. „A jakpak se daří tetičce?“ zeptal se. „Ta se za mě vždycky přimlouvala.“

„Docela dobře, děkuji.“

Tato rozprava dodala Fízlíkovi Wilsonovi tolik odvahy, že se opět začal sunout ven. Když se došoural až ke dveřím, zavolal za ním pan Tey: „Tak pospěš domů, Fízlíku, a pamatuj – ne aby sis po cestě lízl domácího vína.“

Fízlík slabě vykřikl a vyhrnul se ze dveří. Slyšeli ještě, jak polekaně šmátrá dolů po schodech. Pan Tey se svíjel nehlasným smíchem nad tím, jaký měla jeho rada účinek. Ohýbal se, až se mu mohutný černý vous téměř otíral o kolena, a bezmocně klátil rukama. Když se narovnal a začal si otírat oči, zeptal se Adam: „Proč se mu

říká Fyzlík?“ Ale pan Tey byl příliš zabrán do vlastních myšlenek, než aby odpověděl. „Možná že jsem si ho neměl tak dobírat,“ vyčítal si, „ale neodolal jsem. Je to chudák – devatero řemesel, desátá bída. Kdysi býval zaměstnaný u tvého dědečka jako děvečka pro všechno, ale pak se – no, potom kvůli něčemu odešel. Dávám mu spravovat pytle, když se něco najde. Když se to vezme kolem a kolem, je to chudák.“ Pan Tey se tak rozlítostnil, že se pustil po schodech dolů za Fyzlíkem a volal kajícně: „Fyzlíku! Počkej, neutíkej, Fyzlíku!“ Ale když sestoupil do přízemí, s oběma chlapci v patách, Fyzlíka už nezastihl. Než vyšli ven, Fyzlík Wilson byl už na své tříkolce několik set metrů daleko – celé jeho drobné tělo se napínalo úsilím uniknout co nejrychleji.

Pan Tey zamkl za sebou mlýnská vrata a vstrčil klíč do kapsy. Prohlídka byla u konce.

„Jestli chcete zase přijít, až kořata povyrostou, můžete každý jedno dostat,“ řekl.

„To bych rád, děkuji,“ řekl David. Zrovna nedávno se zmínila jeho matka o tom, že Bětuška je na psa ještě moc malá, ale kotě, *to* prý by bylo něco jiného.

„Tak si za nějaký týden přijď s košíkem,“ řekl pan Tey. Pochval se na Adama. „Ty chceš taky jedno?“

„Kolik toho taková kočka sežere?“ zeptal se Adam.

„Záleží na tom, kolik si může nacytat myši a krysy – když je to ovšem kočka, která se nebojí myši. To se ví, kotě lovit neumí. Musíš mu ze začátku dávat mléko – a hodně mléka.“

„Ne,“ řekl Adam, „já si žádné kotě nevezmu, ale mnohokrát vám děkuji.“

V tom okamžiku se ozval od obytného stavení hlas pichlavý a tenký jako jehla: „Marku!“

Pan Tey byl najednou nesvůj a honem se loučil: „Tak, tak,“ řekl, „aspoň jste se ve mlýně podívali po tom svém pokladu.“

„Ano,“ zadržoval ho David, „ale ještě by nás zajímalo, jakpak je Bláznův mlýn starý?“

„Ten je hodně starý.“

„Ale jak je přesně starý?“

„No, řekl bych, že tu stojí už hezkou řádku let.“

„Čtyři sta let?“

„Tohle ti tedy vůbec nepovím,“ řekl pan Tey zaraženě. „Vím jenom, že můj dědeček vyprávěl, jak se mlýn stavěl, ale jestli to bylo za jeho života...“

„Ale když vám vyprávěl, jak se stavěl,“ naléhal Adam, „jistě vám pověděl, kdy to bylo.“

„Marku! Svačina je na stole!“ ozval se hlas, tentokrát blíže. Pan Tey byl jako na jehlách, nutkalo ho to poslechnout příkazu a zároveň toužil zůstat a poučovat. Ale nemohl odolat příležitosti, kterou mu Adam poskytl.

„Můj dědeček vyprávěl, proč byl mlýn postaven, ne kdy byl postaven. A týká se to jednoho z tvých předků.“

„Mého předka?“ řekl Adam překvapeně.

„Ano – Daria Codlinga – ‚král‘ Darius se mu tady říkalo kvůli jeho zpupnosti. Malé i Velké Barley ovládal, to ano, ale jednou se dostal do křížku s nějakým panstvem tam za Malým Barley, směrem na Castleford, a ti se mu nechtěli dát. Brali si z řeky vodu pro svůj mlýn a nějaké rybníky. Darius si řekl, že jim udělá naschvál a odvede jim vodu. Prokopal pro řeku nové řečiště, které táhl mimo, a připravil je o vodní pohon.“

„Ale směl to udělat?“ zeptal se Adam zděšeně. Žil u řeky a věděl tudíž něco o říčním právu.

„Bylo to vyloženo proti zákonu,“ odpověděl pan Tey, „ale copak si on z toho dělal!“

„A nepřišlo ho to hrozně moc draho?“ zeptal se David.

„Přišlo,“ řekl pan Tey. „Kromě toho nové řečiště, které vykopal, se muselo vyhnout nejen mlýnu jeho nepřátel, ale i jeho vlastnímu mlýnu ve farnosti Malé Barley. Musel se tedy mlýna vzdát a postavit docela nový mlýn dál proti proudu. Tohle je on; a proto se mu říká Bláznův mlýn.“

„Že byl ten Codling takový blázen?“ zeptal se David.

„Tak, tak,“ potvrdil pan Tey, „tvrdohlavec – mrhal penězi – i časem –“

Adam začínal být nesvůj, protivilo se mu poslouchat řeči, které se tolik podobaly nabádavým kázáním tety Dinah o dědičných sklonech v rodině. Když nejvíc toužil, aby pana Teye něco zarazilo, byl

vyslyšen. Paní Teyová, které patřil ten pronikavý hlas, vyšla za rohem mlýna. Byla tak maličká, že by ji dokázal manžel na jedné ruce uzvednout, ale měla obličej a oči, které ten nepoměr velikosti naprosto vynahradily. „Marku!“ řekla, „už jsem tě dvakrát volala.“ Pak sjela pohledem na Adama a Davida. „Kluci!“ zašeptala si pro sebe, ale v jejím hlase zazvučela celoživotní nevráživost.

Pan Tey máchl rukou a tak nenadále vyjel na Adama a Davida, že až poskočili. „Jděte už!“ obořil se na ně. „Já nemám kdy se s vámi otravovat. Sypte!“ Ani nečekal, až odejdou, otočil se a cupital za svou ženou zpátky ke stavení na svačinu.

„No tohle!“ namíchl se Adam. Ale David, který měl u nich v ulici asi víc příležitostí sledovat problémy manželského života, řekl: „Chudák pan Tey!“

Spustili opět *Střelku* na vodu a vyrazili k domovu. Viděli a slyšeli za to odpoledne tolik, že měli nadlouho o čem přemýšlet.

„Nějak se mi nechce zdát, že by byl Bláznův mlýn dost starý,“ řekl Adam.

„To ne,“ přisvědčil David. Tomu však vrtal v hlavě nejen poklad, ale také Fyzlík Wilson. Že hlava pana Teye, obrácená vzhůru nohama, vypadala podivně, to zavinil zrakový klam, a trvalo to konečně jen pár okamžiků. Ale s Fyzlíkem Wilsonem něco neklapalo od chvíle, kdy se poprvé zjevil u okna až po ten útěk na tříkolce. Nejpodivnější bylo jeho jméno. „To by mě zajímalo, proč se mu vlastně říká Fyzlík,“ uvažoval David. „To bych se poděkoval, mít takovouhle přezdívku.“

„Jako kdyby člověku říkali Čmuchálek Moss.“

„Ještě hůř, spíš jako Jidášek Codling.“

Cestou dolů po řece se zastavili pro kolíky, provázek a vidle. Všechno tam leželo tak, jak to hoši zanechali; sem do těchhle končin nikdo nechodil. Když Adam ukládal věci na přídi kánoe, povzdychl si: „Ani nám to moc s plány do budoucna nepomohlo, že jsme si zajeli nahoru.“

„Jestlipak sis všiml, když jsme tam byli,“ začal David váhavě, „co podle pana Teye povídal tvůj dědeček – víš, když tam tvůj dědeček připlul v kánoi.“ Ta myšlenka nešla Davidovi z hlavy od té chvíle, kdy vypluli od Bláznova mlýna, ale neodvažoval se s ní Adamovi

svěřit. Pak by totiž všechno to kolíkování a píchání vidlemi ztratilo smysl.

„Všiml jsem si, že dědeček říkal, že přijel schválně loďkou, protože hledá poklad,“ odpověděl Adam. „Podle všeho došel k některým stejným závěrům jako my: usoudil, že Jonathan Codling vyjel té noci na loďce, a chtěl si vyzkoušet, jestli se mohl dostat až k Bláznovu mlýnu a zpátky za dobrou hodinu.“

„Ano,“ souhlasil David, „tohle bude asi všechno pravda, ačkoli pro nás to celkem nic neznamená. Já jsem ale myslel na něco jiného. Když mluvil tvůj dědeček s panem Teyem, řekl výslovně ‚přes vodu‘ – to jsou slova z té rýmovačky, pamatuješ – a použil jich ještě v jiném smyslu – ve významu, který nás vůbec nenapadl.“

„Nějaký nový význam toho ‚přes vodu‘?“

„Ano. Tvůj dědeček říkal, že přijel ‚přes vodu.‘ Nemyslel tím vůbec ‚za vodu‘, od jednoho břehu k druhému, jak jsme tomu rozuměli my, ale ‚podél vody‘ – *po* vodě.“

Chvilí bylo ticho a pak řekl Adam: „Tím se však všechno mění.“

„Bohužel asi ano.“

„Jestliže byl poklad odvezen *po* řece místo *napříč* přes řeku, mohl být ukryt zrovna tak na pravém břehu jako na levém. Může být prostě kdekoli.“

David se pokoušel utěšit narůstající Adamovo roztrpčení. „Jenže je nepravděpodobné,“ řekl, „že by byl poklad ukryt příliš daleko od řeky, alespoň na tomhle břehu, jinak by to býval měl Jonathan Codling rychlejší zajet tam po cestě, obvyklým způsobem. A pak je tady ještě to časové omezení: byl pryč jen ‚dobrou hodinu‘. To znamená, že se nemohl dostat proti proudu dál než, řekněme, k Bláznovu mlýnu, a po proudu – no, jak daleko po proudu, to jsme ještě vlastně nezkusili.“

„Oblast pátrání se rozšířila tolik,“ trval na svém Adam, „že je to prakticky beznadějně.“

David s tímto závěrem nemohl souhlasit. Neodpověděl však; slastně snil s otevřenýma očima. Najednou se ukázala možnost, že poklad je přece jen ukryt na tomto břehu – na břehu, na němž stojí Veselí – na břehu, kde bydlí David. Co kdyby, myslel si a po těle ho přitom příjemně mrazilo – co kdyby ten poklad ležel v zemi v

nějakém nezrytém koutě Mossovy zahrady – pod cestičkou nebo pod tím udasaným pláckem, kde maminka věší prádlo__ Nebo co kdyby, rozvíjela se nelítostně jeho představitost, co kdyby byl poklad ukryt někde v zemi pod dnešními základy Veselí; pak by nebylo naděje na jeho nalezení.

Právě v tu chvíli, kdy se Davidovy bujné naděje rozplývaly, dostupovalo Adamovo podráždění a zklamání neovladatelné míry. Seděli už v kánoji a Adam najednou vykřikl, sáhl dopředu po teď zbytečném klubku šňůry a kolících a hodil je vztekle do řeky.

„A jéje!“ vydechl David, který kus toho provazu opatřil a věděl, že zbytek musí být zahradnická šňůra slečny Codlingové. Kolíky valnou cenu neměly, ale provazu – bylo ho skoro deset metrů – toho bylo opravdu škoda. Klubko se už zachránit nedalo, protože zalétlo daleko od kánoje; nasakovalo už říční vodu a začínalo se potápět. Jak se na ně David díval, vzpomněl si, co vyprávěl pan Tey o ‚králi‘ Dariovi a jeho bláznovství; Adam zřejmě zdědil trochu rodinné prchlivosti. Ještě štěstí, že v tom návalu vzteku nepopadl Adam třeba tetiny zahradní vidle; mohly dosloužit na dně řeky Saye, jak to málem pan Moss prorokoval.

XI.

Ještě jeden pokus

Slečna Codlingová nebrala ztrátu zahradní šňůry na lehkou váhu. Věděla, že si ji Adam s Davidem na něco půjčili, ale k čemu ji vlastně potřebují, na to se jich neptala; a nevyptávala se ani teď. Chtěla však rozhodně vědět, jak se šňůra mohla ztratit – zdůraznila, že ‚ztratit se‘ je poněkud příliš široký pojem. Adam musel s pravdou ven a přiznat, že hodil klubko do řeky vlastně schválně – v záchvatu vzteku.

Snad to slečnu Codlingovou popudilo trochu víc než jindy – měla

poslední dobou starosti s otcem, který v noci tak špatně spal. Velmi důrazně a důkladně promluvila Adamovi do duše o ,daremném vandalství, jak se o jeho činu vyjádřila. Poukázala na to, že jako postižená má nárok na nějakou úhradu škody; a že za těchto okolností ji hodlá vymáhat. Adam jí už skoro každé dopoledne pomáhá doma nebo na zahradě a bude zcela spravedlivé, když této práci obětuje navíc alespoň jedno odpoledne.

Když David přišel příště na návštěvu ke Codlingům, Adam na něho u *Střelky* nečekal. Obrátil se zpátky k domu a po cestě se po něm rozhlížel. Nechtěl vykřikovat Adamovo jméno, protože zahlédl na zadní terásce v lehátku starého pana Codlinga s modře pokaňkaným kapesníkem přes obličej. David se proplížil kolem a obešel dům ke dveřím do kuchyně.

Slečna Codlingová si v kuchyni přepočítávala účty za mléko a padla na ni za stolem dřímota. Když David vešels s trhnutím se probudila.

„Co je, kde je tatínek?“ vykřikla v rozespalosti zmateně. „Ach, to jsi ty, Davide? Viděl jsi na terase pana Codlinga?“

„Ano, spí.“

Slečna se uklidnila a vzala opět do ruky knížku se záznamy o mléce. „Chtěl jsi něco?“ zeptala se. Sotvaže si Davida všimla.

„Hledal jsem Adama.“

„A tak.“ Slečna opět knížku položila a pohlédla na něho jaksi přísně. „Adam je u kurníku.“

„Smím tam za ním?“ zeptal se David. Nějak vytušil, že je k tomu třeba dovolení.

„Jistě, jestli chceš. Čistí a spravuje kurník. Za jedno odpoledne tu práci sotva stačí udělat. Když se tam půjdeš s ním bavit a vytrhovat ho, potrvá mu to ještě déle. To je všechno.“

Zvedla knížku se záznamy a zamračila se na ni. „Kdyby to mléko nebylo tak drahé.“

„Směl bych mu pomoci s tím kurníkem?“

Slečna knížku znova odložila a zadívala se na Davida.

„Je to ohavná práce – takový kurník,“ řekla konečně. „Ale – to se rozumí, můžeš mu jít pomoci. Když to společně rychleji uděláte, nu což – mnoho zdaru.“



Z ničeho nic se začala usmívat. „Můžeš to povědět i Adamovi. Víš, kde je kurník? U toho habru na konci zahrady.“

David vyšel z kuchyně a zamířil tam, kde Codlingovi chovali drůbež. Po Adamovi nebylo ani stopy, ale všechny slípky se choulily na konci výběhu, co nejdál od kurníku; kurník sám se otřásal jako posedlý.

„Ahoj!“ zavolal David.

„Ahoj!“ ozvalo se v odpověď zevnitř kurníku. „Snad žádné zvíře nenadělá tolik co ty slepice,“ horlil Adam. Slezl dolů po slepičím žebříku a protáhl se ven nízkým vchodem. Aby se neumazal, měl na

sobě navlečenou jakousi hazuku ze starých pytlů. „Z nejhoršího už to mám,“ oznamoval, „a teď to musím všechno odshora dolů pořádně vyčistit, přitlouct pár uvolněných prken a tak dále. S tím si ještě pohraju; hned tak hotov nebudu.“

„Tvoje teta říkala, že ti můžu pomáhat – že prý nám přeje mnoho zdaru.“

Adam se rozzářil. „Vážně? Když jsem s ní mluvil naposled, nic takového nepovídala.“

David si svlékl kabát. „Ale jak ty k tomu vlastně přijdeš,“ vyčítal si Adam. „Když přece – no, tu šňůru jsem přece tetě ztratil já.“

David odbyl tuto námitku. „O to nejde. Čím dřív to budeme mít z krku, tím dřív se můžeme zase vydat za pokladem.“

David viděl, jak se Adamův výraz změnil. „Já myslím, že to nemá cenu znova začínat,“ zabručel.

David na něj vyjeveně hleděl – na Adama, posledního Codlinga, který je potomkem vynalézavého Jonathana a dědicem klíče k ukrytému pokladu. „Adame!“ vykřikl. „Neblázni přece! Koukni se –“ David se rozčiloval, hádal, skoro vyhrožoval, a Adam zatím přešlapoval a obíral si z pytloviny slepičí pírka.

Až když byl David v koncích s dechem a dospěl k záležitosti Adamova vyhnanství do Birminghamu, Adam se podvolil: „Tak dobrá; ještě jednou se vydáme hledat – podnikneme ještě jednu plavbu.“

„Po proudu,“ řekl David, „protože minule jsme to tam vlastně pořádně neprojeli. Dopluli jsme jenom k našemu můstku.“

„Tak ještě jednou vyjedeme,“ opakoval Adam, „a po proudu.“

Když se takto dohodli, pustili se do kurníku s takovým zápalem, že slepice, přestože se krčily až na druhém konci výběhu, byly strachy bez sebe, co z toho pojde.

Za pouhá dvě odpoledne byl kurník jako klíčka, všechno řádně opraveno – jen se do něho nastěhovat. Nedočkavé, zvědavé slepice se shlukly kolem dvířek a halasivě jedna druhou pobízela, jen ať vejde. Avšak Adam s Davidem nečekali, až se jim všem uráčí do kurníku vstoupit, a sotva byli volni, rozlétli se ke *Střelce*. *Střelce* i jim se naskýtala ještě jedna příležitost v hledání ukrytého pokladu.

XII.

„Čelo z mého kolečka!“

Adam s Davidem vyběhli na břeh v místech, kde byla uvázána *Střelka*, právě ve chvíli, kdy kolem plula dolů po, proudu loďka. To by si alespoň byli mysleli, kdyby to nebyla bývala pramice pana Smithe, který stál s bidlem na zádi. Zamával jim, jako by chtěl projevit přátelství, ale ani Adam, ani David mu neodpověděli; nepohnuli se a nepromluvili, dokud pramice nezmizela z dohledu za zákrutem řeky. Pak řekl Adam: „Tvářil se, jako by jen tak náhodou projížděl kolem. Zatím doplul jen sem – jako onehdy, a pak zastavil – jako tehdy. Když nás uslyšel, vyplul zase dolů po proudu, jako by byl jen projížděl kolem.“

„No, já nevím,“ namítl David. „Je docela možné, že zajel proti proudu dál než sem a že se bez zlého úmyslu vracel zase dolů.“

„Viděl jsi na něm, že by se byl prodíral břechťanem pod tím padlým stromem?“ zeptal se Adam. Pravda, pan Smith neměl na bílém svetru ani smítko a na holé hlavě žádnou šmouhu.

„I kdyby to bylo, jak říkáš,“ připustil David, „co s tím svedeme?“

„Nic. Případá mi, že my nikdy s ničím nic nesvedeme.“

Tohle byla nálada – birminghamská nálada, říkal tomu David sám pro sebe – s níž Adam nastupoval výpravu. Nepřipouštěl si žádnou naději. Nesdílel sice Davidův zápal, pomáhal mu však alespoň v pečlivých přípravách. Přinesl s sebou Codlingův rodinný budík, aby si odměřili „dobrou hodinu“, kterou mohou celé výpravě věnovat; a tak aby si nevnegli zmatek do časového rozvrhu, vytrvale s Davidem pádlovali, bez zastávky a bez zpomalení, dolů po proudu.

Odpoledne bylo jako stvořené pro lelkování. Slunce se chlapcům opíralo do zad a kapky vody, které jim cákly na ruku, chladily a lákaly. Klouzali přes čiré, nezarostl tůně, kde by se byli mohli

svléknout, skočit do vody a zaplavat si; a přesto se nezdrželi. Na mělčínách hnali před sebou houfy střelhbíých rybek a Davidovi se v duchu vybavily zavařovací sklenice a sítky, ale pádlovat ani na chvílku nepřestal. Propluli kolem bočního ramene, které vedlo pod železniční most, a ani se po něm nepodívali. Propluli kolem Mossova přístavního můstku a teď se ocitli v krajině, která byla pro ně nová. Jeli a rozhlíželi se na obě strany. Břehy vypadaly téměř úplně stejně jako cestou k Bláznovu mlýnu – luhy a vrby a široko daleko žádná starodávná zřícenina. Řeka se klikatila a teď už měli na dohled most u Malého Barley, přes který vedla hlavní silnice. Projelo po něm pár cyklistů, auto a velký červený autobus, takový, s jakým jezdil Davidův tatínek.

David konečně přestal pádlovat. „Pod kterým obloukem projedeme?“

„Vždyť na tom nezáleží, ne?“

„Třeba záleží, protože Jonathan Codling si třeba mohl vybrat tenhle most a ukrýt tady poklad.“

„Spíš než někde jinde?“ zeptal se Adam tónem, jímž David pronesl podobně pochybovačnou otázku na jejich poslední výpravě. „Kromě toho mi nepřipadá, že by ten most byl čtyři sta let starý. A kde bychom hledali nějakou tajnou skrýš mezi těmi kameny?“

Most byl postaven v půvabném, ale docela prostém slohu, bez ozdob a nepravidelností. Kameny k sobě přiléhaly tak těsně a hladce, jako by byly spolu srostlé. Nevypadalo to, že by se sem někam vešla tajná skrýš.

Na Davidovo naléhání však přesto prozkoumali všechno níže položené zdivo; propluli se *Střelkou* tam a zpátky pod všemi třemi oblouky. Na nic významného nepřišli.

Odrazili od mostu a vypluli dál po proudu. Neujeli daleko, když se budík v Adamově kapse rozřinčel tak nečekaně, že David až povyskočil.

„Ježkovy oči! Co s ním děláš?“

„Nařídil jsem ho tak, aby začal zvonit přesně za půl hodiny po tom, co vyjedeme z domova. Sem nám to trvalo půl hodiny a přes půl hodiny nám bude trvat, než doplujeme domů, protože zpátky musíme pádlovat proti proudu; urazíme tak cestu celkem delší než hodinu.“

Teď abychom se už vraceli; a nic jsme neviděli.“

David ho musel umluvit. „Pojďme ještě kousíček dál. Takových pět deset minut jsme ztratili u mostu. Měli bychom zajet kus dál.“

Zase se rozjeli a David zvlášť usilovně pádloval a rozhlížel se z jednoho břehu na druhý se zoufalou nadějí. Stále ještě nic nespátřili, když Adam řekl: „Podle hodin už plujeme jedenáct minut.“

David už neměl čím přesvědčit ani nač se odvolat. Přestal pádlovat a téměř zasténal.

„Obrat' ji,“ přikázal Adam.

Střelka se pod jejich vedením otáčela, až směřovala přídílí opět proti proudu. Pádlovali teď proti slunci; paprsky se oslnivě odrážely od vodní hladiny. David seděl na zádi a náhle spatřil něco, čeho se vůbec nenadál. Ruka s napřaženým ukazováčkem mu vystřelila přes Adamovo rameno: „Podívej se!“

Hlas se mu tak vzrušeně chvěl, že Adamovi srdce poskočilo. „Kde?“ vykřikl. Napíнал zrak, až mu oči slzely; sluneční paprsky se lámaly o vodní hladinu a vrhaly mu do očí třpyt jako od zlata, stříbra a drahého kamení, který jej na chvíličku oslnil.

„Podívej se! Tam – tamhle!“ vykřikl znovu David. Adam se zahleděl za Davidovým strnulým prstem ke břehu a pomalu začínal rozeznávat; ale viděl jen bahnité ústí odvodňovací stružky, přes které někdo položil kus připlaveného dřeva namísto lávky.

„Podívej se!“ křičel David, „to je čelo z tatínkova kolečka!“

„Vážně?“ Adamův hlas najednou zmrtvěl, ale David si toho nevšiml.

Dopluli k příkopu a David vyprostil prkénko z uschlých říčních travin, které se na ně nachytaly, a vzal je do loďky. Uložil si je pak pod kolena na dno kánoe, a znovu vyjeli proti proudu. Teď však pluli po nepatřičně křivolaké dráze, protože nezabírali rovnoměrně. David se rozháněl pádlem rázně a netrpělivě a broukal si do rytmu záběrů; Adam pádloval nepravdělně a skoro ochable – jakoby unaveně.

Mossův můstek se před nimi objevil právě ve chvíli, když z něho odcházel pan Moss, který si přišel nabrat vodu do konve. David na něj zavolal, ať počká, a pan Moss se zastavil.

„Něco pro tebe máme,“ řekl David, když kánoe plavně přirazila k přístavnímu můstku.

„Copak?“

„Hádej, co to je.“

Pan Moss zavrtěl hlavou, ale David už zajel rukou pod kolena a vytáhl čelo od kolečka. Podával je tatínkovi; pan Moss na ně hleděl a pomaličku natahoval ruku, aby si na ně sáhl, jako by stěží mohl uvěřit, že to není sen.

„Čelo od mého kolečka!“ vyrazil konečně, vzal je do obou rukou, převracel je na všechny strany a přejížděl po něm dlaní.

„To je, pane, dub,“ pochvaloval si pan Moss. „Tehdy se zdálo, že je na to dubu škoda – i když to byl jen odřezek; ale kdepak – nad dub není. S tím voda ani nehne.“

„Neleželo celou dobu ve vodě,“ oznamoval David. „Někdo je vylovil na břeh.“

Pan Moss přivykal navracenému čelu a zároveň se rozpomínal, jak o ně přišel a jak se tehdy dopálil. Zamračil se na Davida. „Moc jsem je postrádal,“ řekl.

„Nezlob se,“ řekl David pokorně.

Pan Moss kroutil hlavou. „Já nevím, kam to s vámi chlapani spěje – nemáte dneska představu o tom, co se smí a co se nesmí. Vemte si z toho poučení.“ Zahrnul do té výstrahy i Adama; ten byl však k výtkám přecitlivělý, protože měl ještě v čerstvé paměti, jak si odpykával vlastní provinění. Popíchl ho to k břitké odpovědi a nebál se vystřelit nazdařbůh.

„Já nevím, pane Mossi,“ pronesl naprosto zdvořile, ale poněkud zvolna, „ale není to nic horšího než třebaš chodit někomu na jablka.“ Při posledních slovech zvedl Adam prudce hlavu; v tváři pana Mosse se nepohnul ani sval a jeho výraz se nezměnil; snad jen trochu potemněl v obličejí – ať tak či onak, Adam spatřil jasně něco, čeho si dřív nikdy nevšiml: z červenavé pleti pana Mosse bíle vystupovala jizva. Táhl se mu po spánku, těsně u pravého oka.

„Jablka jsou něco docela jiného než čelo od kolečka.“ Už zase klidný se obrátil zpátky k Davidovi: „Kdeže jsi to našel?“

„Až tam za Malým Barley. Někdo ho vytáhl z řeky a zasadil ho napříč přes strouhu.“

„Pane Mossi!“ nechtěl se dát odbýt Adam; ale pan Moss byl rozhodnut bavit se o čelu od kolečka a ne o jablcích.

„A tak!“ odpověděl Davidovi. „No jistě. Jako můstek přes vodu.“

„Přes vodu...“ Nic by nebylo dokázalo odtrhnout Adama od námětu, který si zvolil, tak účinně jako tahle slova. „Přes vodu...“ K úžasu pana Mosse začali po něm oba chlapi výrok opakovat, šeptem a několikrát za sebou. „Jako můstek přes vodu...“

„Bodejť,“ potvrdoval pan Moss, „jako můstek přes vodu. Nechápu, co se vám –“

„Otoč!“ Pádla zaplácala, *Střelka* se otočila a vyrazila po proudu.

„Vždyť máte na stole svačinu!“ křičel za nimi pan Moss. „Kam se ženete? Hej!“ Veslaři ho nebrali vůbec na vědomí, jako by je od něho nedělilo dosud jen pár metrů a jako by neslyšeli jeho volání. Když už ujeli hodný kus, pan Moss rozvážně zakroutil hlavou: „Ti kluci!“ zabručel udiveně. Hřbetem ruky si přetřel jizvu na čele a ve vzpomínce se usmál: „Inu, kluci.“ Vzal čelo od kolečka a konev a odnášel je na zahradu; pořád se ještě usmíval.

Chlapcům, kteří níž na řece mizeli z dohledu, se sotva dostávalo dechu k rozhovoru.

„To jsme ale vrtáci!“ vyřázel David. „Přes vodu – to se přece rozumí, most vede přes vodu!“

„Most – bude to v mostě,“ souhlasil Adam.

Než se před nimi skutečně objevil most u Malého Barley, připadl David na další důvod, proč jej považovat za místo, které si Jonathan Codling zvolil k ukrytí pokladu.

„Poslyš!“ supěl. „Proto si možná dal Jonathan Codling ten most namalovat na svou podobiznu; to mohl být další klíč k tajemství.“

Adam vykřikl a přestal veslovat. „To tedy někde něco nehraje! Ten most na obraze není stejný jako tenhle most – podívej se!“

David přestal také pádlovat a zahleděl se na most před sebou. „Já si na ten most na obraze nepamatuji,“ řekl nejistě.

„Nemají stejný počet oblouků.“

„Víš to určitě?“ David zavřel oči a zkusil vybavit si jen sám portrét Jonathana Codlinga. Zjevila se mu opět bledá tvář, tmavé vlasy a rudá růže a za rudou růží nějaký bílý obrys v pozadí – most. David v duchu napínal zrak a v jeho představách Jonathan Codling s ironicky zdvořilým gestem uhnul rukou, v níž držel rudou růži, aby David most lépe viděl: most na obraze měl dva oblouky.

David otevřel oči a upřel pohled před sebe: most u Malého Barley měl tři oblouky.

„A přece to nemůže být mýlka,“ řekl Adam. „Most přece vede přes vodu spíš než co jiného. Musí to mít něco společného s tou říkankou a ukrytým pokladem.“

„Rozhodně to mýlka nebude,“ souhlasil s ním David tvrdohlavě.

Dopádlovali k mostu a znovu jej prohlíželi; kamenné zdi byly zrovna tak hladké a beze spár a odrazující jako dřív. Avšak vysoko nad středním obloukem, pod šlahouny břechťanu, padlo cosi Adamovi do oka – nějaké značky. Byly tak vysoko, že z nich dokázal poodhrnout břechťan jen špičkou vesla, které držel v natažené ruce nad hlavou.

„Já ten břechťan odtáhnu a ty se podívej, jestli pod ním něco je.“

„Ano, je tam něco sotva znatelně vyryto – nějaká písmena.“

„A hele!“

Bylo ticho a David se díval; pak musel Adam spustit veslo a povolit strnulé svaly.

„Tak co je tam napsáno?“

David byl nějak v rozpacích. „Napsáno tam nebylo nic.“

Aspoň mi to nedávalo žádný smysl. Byla tam jenom samá velká písmena.“

„Možná že je to nějaký šifrovaný návod. Já ten břechťan zase odsunu, ty ta písmena opíšeš a pak je můžeme luštit.“

Adam měl v kapse špačka tužky; papír žádný z nich neměl, ale David mohl písmena poznamenat na rukojeť svého pádla.

Adam znovu podržel břechťan stranou a David se díval a zapisoval. Když skončili, měli před sebou zprávu – pakliže to zpráva byla – opsanou písmeno za písmenem. Obsahovala toto sdělení:

ADMDCCCVDC

„Vymýšlet si šifry umím, ale luštit je, to už mi tak dobře nejde,“ přiznal David po chvíli.

„Já bych neřekl, že tohle je šifra,“ řekl Adam. „Byly někde mezi těmi písmeny nějaké puntíky?“

„Puntíky?“

„Tečky.“

„Nevšiml jsem si. Těžko by se asi hledaly – všechno to bylo podřobané od břečťanu.“

„Kdyby byly za prvním a druhým písmenem tečky, mohlo by to být datum. Na začátku by mělo A. D. – Anno Domini – Léta Páně. Nejspíš by to bylo datum, kdy byl most postaven.“

Davidovi to nebylo docela jasné. „Ale vždyť tam nejsou žádné číslice,“ namítl.

„Ale kdež! To by bylo datum napsané římskými číslicemi – brali jsme je v latině, ve škole. M je první písmeno latinského slova pro tisíc, takže M znamená tisíc; D značí pět set –“

„Léta Páně patnáct set a něco!“ vykřikl David vzrušeně. „To tak zrovna vychází na Jonathana Codlinga a španělskou Armadu.“

„Počkej!“ mírnil ho Adam. „Musíme ještě hodně přidat k patnácti stům. C značí sto a jsou tam tři G, takže musíš k patnácti stům přidat další tři sta.“

„Osmnáct set,“ řekl David už opět zdeptaně.

„A V je pět.“ Adam se odmlčel, jako by mu něco nešlo na rozum.

„Osmnáct set pět,“ sečetl David, „a pak znovu D – říkals, že to značí pět set.“

„Takhle se ale římská čísla nepíší,“ vysvětloval Adam. „Když už totiž došlo až na pětky a tak dál, nemůže se jen tak přeskočit zpátky k pětistovkám.“

„Tady ty římské číslice takhle přeskakují,“ trval na svém David, „co na tom?“

„Ani tak nedává to datum žádný smysl. To D a C na konci by dělalo dohromady šest set, a když je přidáš k předcházející cifře – tak ti vyjde datum z příštího tisíciletí.“

Tentokrát bylo dlouho ticho. Pak Adam zavrtěl hlavou a řekl: „Ne, mně se nezdá, že by těch šest set na konci mohlo patřit k tomu ostatnímu.“

„Poslyš,“ začal David pomalu. „To datum L. P. 1805 znamená, že most byl přestavěn, když už Jonathan Codling nežil. Dobrá. Kdyby byl býval poklad ukryt ve starém mostě, pak by ho museli najít lidi, kteří ho strhli a přestavovali. Třeba ten poklad zase schovali, šest set

kroků nebo něčeho od mostu. A vytesali sem tu zprávu.“

David hleděl na Adama, ale ne příliš nadějně. Adam opět zavrtěl hlavou. „Proč by ho podruhé schovávali?“

„Já nevím.“

„Dejme tomu, že máš pravdu,“ řekl Adam. „Těch šest set mnoho nenapovídá. Šest set, ale čeho? Kroků? Anebo stop? Nebo palců? A kterým směrem?“

Davidova teorie měla četné slabiny a David sám v ni nevěřil, ale na nic lepšího jeden ani druhý nepřišli.



Ještě jednou prozkoumali most a potom pádlovali zase nazpátek cestou, kudy sem s takovým spěchem připluli. Když dorazili k přístavnímu můstku, David vystoupil a pak přidržel bok kánoe u můstku, aby mohl vystoupit i Adam.

„Nebude se vaše maminka zlobit, když k vám dneska na svačinu nepůjdu?“ zeptal se Adam. „Už je hodně pozdě a teta Dinah bývá teďka vždycky nervózní, když se někde zdržím déle, než jsem jí slíbil. Myslím, že je to kvůli těm starostem, které má poslední dobou s dědečkem.“

„Já to mamince vysvětlím,“ upokojil ho David. „To nevádí.“

„Máš u nás kolo. Zítra k nám budeš muset pěšky – přijdeš ale, ne?“

„Přijdu.“

Rozloučili se a *Střelka* zase vyrazila proti proudu. David se za ní díval z můstku a všiml si, že Adam vyměnil pádla. Na pádle, kterým se teď oháněl, byl tužkou poznamenaný nápis z mostu. Každou chvíli vynechal Adam záběr, protože si zkoumavě prohlížel rukojeť se zprávou. Přece neztratil ještě zájem ani víru v hledání pokladu, který, jak se zdálo, obestírala stále neproniknutelnější záhada. David si s určitým uspokojením pomyslel, že Adam se už nezmínil o dohodě, že tahle výprava, pokud by se okamžitě nesetkala s úspěchem, měla být jejich poslední.

XIII.

Staré řečiště

Než přišel David druhého dne na návštěvu ke Codlingům, měl vymyšleno na šestero rozličných způsobů, jak vysvětlit nápis na mostě a jeho spojitost s pokladem. Nemohl se rozhodnout, který ze způsobů si vybrat – či spíše, který pokládat za nejméně nepravděpodobný.

Adam naopak rozvinul jednu teorii a netrpělivě čekal, až se David objeví, aby mu ji vyložil. Když David přišel, seděl na schodech před hlavními dveřmi s velikou lupou na klíně.

„Už jsem myslel, že ani nepřijdeš,“ řekl a sahal po klice. „Pojď dál, ale jdi potichu. Dědeček nahoře leží a nesmíme ho rušit.“

Adam šel dovnitř první a David za ním úzkostlivě našlapoval po špičkách. Stejně povlovně a ohleduplně za sebou zavíral, ale stařícké dveře ho pořouchle zaskočily; když je dovíral, tiše vrzly a s hlasitým křápnutím zaklaply.

„Kdo je to?“ ozval se tlumeně hlas starého pana Codlinga odkudsi ze vzdálenější místnosti.

Adam si přitiskl prst na rty; stáli jako sochy a poslouchali. Z hořejšího poschodí se už nic neozvalo a chlapci se po chvílce vkradli dál do haly a zůstali stát před portrétem Jonathana Codlinga. Adam tam už měl nachystanou kuchyňskou židli; s lupou v ruce na ni vylezl a uchopil rám obrazu. „Na rubu toho obrazu je papír s rodokmenem naší rodiny,“ vysvětloval potichu. „Dědeček ho kdysi našel, doplnil ho do současnosti a nalepil ho sem. Dědeček –“

Do jeho řeči zaznělo shora téměř neslyšné cvaknutí tiše otvíraných dveří. Nato se ozval hlas pana Codlinga, tentokrát hlasitě a pronikavě, z odpočívadla nad nimi: „Á, je tu někdo – já to věděl!“

Pan Codling, jako obvykle v županu, se vykláněl přes zábradlí a shlížel dolů do haly. Davidovi připadlo, že v obličejí ještě více zhubl – nebo možná že se mu oči zvětšily a víc se mu leskly. Jeho zprvu čilý, dychtivý výraz pohasl, když spatřil, kdo tam dole stojí.

„To jsou jenom kluci!“ řekl. Židli nevěnoval pozornost, ale hned se na Adama a Davida obrátil s otázkou: „Víte určitě, že s vámi nepřišel můj syn?“ Adam zavrtěl hlavou. „Čekám ho teď každým dnem. Určitě jste ho neviděli? Tak co, viděli?“

„Neviděli,“ odpověděl Adam.

Pan Codling se zadíval na Davida. „Pročpak neodpovíš? Ty něco skrýváš? Viděls ho – nezahlédl jsi ho snad cestou sem?“

David se dvakrát pokusil odpovědět, ale najednou mu vyschlo v hrdle. Pan Codling ho probodl hluboce podezíravým pohledem, sestoupil s prvního schodu a už scházel dolů, když se za ním objevila slečna Codlingová. Vypadala přepadle; obličej měla bílý a pod očima

tmavé kruhy. Položila panu Codlingovi ruku na rameno: „Tatínku, prosím tě.“

Pan Codling se ihned zastavil a otočil se k ní. „Zatajují mi ti chlupci něco, Dinah? Proč John nejde? Víím najisto, že už tady bude co nevidět. A přesto pořád nejde.“

„Tatínku, prosím tě,“ – slečnin hlas zněl unaveně, ale nebylo v něm stopy netrpělivosti – „To je jenom Adam a jeho kamarád.“

„Nevědí nic o tom, kdy má John přijít?“

„Kdepak by věděli. Pojď si zase lehnout, tatínku – v noci jsi oka nezamhouřil. Povíme ti, jestli za tebou někdo přijde, vždyť jsem ti to slíbila.“

„Ale já se chci s Johnem setkat první – chci stát venku na schodech a přivítat ho domů, až přijde. Určitě mě stačíš včas zavolat?“

„Jakmile za tebou někdo přijde, zavolám tě. Slibuji ti to.“

Zdálo se, že pan Codling se v mezích možností upokojil. Opřel se o dceřinu paži a obrátil se zpátky k svému pokoji. „Nešla bys mi číst, Dinah? Hezky čteš. Velice to uklidňuje.“

„To víš, že půjdu, tatínku.“

Tiše si ještě povídali a zmizeli spolu v chodbě. Za chvíli zavolala slečna Codlingová dolů na Adama: „Adame, donesl bys dědečkovu knihu od něho ze studovny – je to prý malá knížka se zlatým písmem na hřbetě. Bude na stole u okna.“

„Hned to bude, teto.“

Adam předstíral, že jde pro knihu; ale otočil se a strčil Davidovi do ruky lupu. „Dívej se zatím,“ vybídl ho. Pak doopravdy odběhl.

David vystoupil na židli a opatrně otáčel obrazem zavěšeným na šňůře, až ho obrátil lícem ke zdi. Jak říkal Adam, byl na zadní straně obrazu rozepsán rodokmen rodiny Codlingovy za posledních několik set let, bylo tam zaznamenáno, kdo od koho pocházel a kdo si koho vzal. Plocha byla hustě zaplněna jmény a daty; písmo muselo být tak drobné, že David ihned pochopil užitečnost lupy. Skrze ni studoval spletitý růst rodu. Jméno Jonathana Codlinga se nacházelo téměř na začátku tabulky a bylo napsáno velkými písmeny; on zřejmě založil blahobyť a úctyhodnost rodu. Bylo tam jméno jeho ženy Juity a jméno dcery, kterou jedinou z jeho dětí David znal – Sárý

Codlingové. V rodokmenu stálo o ní psáno: „n. 1577, z. 1630; provd, za svobod, pána A. Habersona.“ O narození dětí manželů Habersonových tam žádný zápis nebyl, ale David si uvědomil, že tomu, kdo rodokmen sestavoval, stačilo místo pouze na to, aby zaznamenal v každé generaci nejstaršího Codlingová syna a sledoval jen hlavní větev rodu. Davida brzo unavilo sledovat i tu a přeskočil na její konec – opět k jménům, která znal. Dovtípil se, že Bertram Artur bude starý pan Codling, protože jako jeho děti byli uvedeni Dinah Mary a John Artur. Byla zaznamenána data jejich narození a datum svatby Johna Artura. O jeho smrti ani o narození jeho syna Adama tam žádný záznam nebyl.

David se zahloubal nad tímto opomenutím pana Codlinga, když Adam opět sešel po schodech do přízemí. „Tak co,“ zeptal se, „objevils to?“

„Nevěděl jsem, co mám hledat.“

„No přece D. C,“ řekl Adam. „Tak horlivě jsme převáděli ta písmena na mostě na římské číslice, že nás přitom vůbec nenapadlo, že ta poslední dvě jsou opravdu písmena – počáteční písmena vlastního jména.“

„D. C,“ rozvažoval David. „To že by znamenalo Codling?“

„Ano; a D – vzpomněl jsem si jenom na jedno D.“

„David?“

Adam se zarazil. „To mě vůbec nenapadlo. A stejně, David Codling ani žádný nebyl. Prošel jsem celý rodokmen a našel jsem tam jenom jedno mužské jméno, které začínalo na D.“ Ukázal prstem na jméno asi v polovině žebříčku. David se na ně podíval lupou a četl:

„*Darius Codling n. 1744, z 1818.*“

„Data souhlasí,“ řekl Adam. „Na mostě bylo datum 1805 – to bylo za života Daria Codlinga.“

„Takže on je pravděpodobně ten D. C, který přestavěl most,“ zabrumlal David. Jezdil s lupou nad rodokmenem a pátral, „Zdá se, že je to jediný Darius. Musí to být ten Darius, o kterém vykládal pan Tey – ‚král‘ Darius.“

„A právě proto, že je to ‚král‘ Darius,“ doplnil Adam, „dám na to krk, že ten most vůbec nepřestavoval.“ Zdálo se, že je touto myšlenkou spíš rozjařen než sklíčen.

„Cože?“ zeptal se David zmateně.

„Nemohl ho přestavět,“ vysvětloval Adam, „protože než ten svůj most postavil, žádný tam nestál – tak si to domýšlím. On ho tam postavil první. Nevzpomínáš si, co vykládal pan Tey o ‚králi‘ Dariovi?“

David si vybavoval podrobnosti příběhu, který pan Tey vyprávěl. Pak pochopil. Darius Codling převedl kvůli své rozepři do nového řečiště část toku řeky Saye někde mezi Bláznovým mlýnem a Castlefordem, kde už řeka teče rovně, i nové řečiště muselo přetínat silnici z Barley do Castlefordu. Pak tedy bylo třeba postavit nový most – most, který nesl datum 1805.

„Ano,“ řekl David, „ano – už to chápu. Most u Malého Barley.“

„Zbudoval si ho Darius Codling přes své nové řečiště – tak by to aspoň vycházelo. A co to staré řečiště? A co“ – Adam se neubráníl tomu, aby snížil hlas a vyslovoval pomaleji – „ten starý most, který přes ně vedl? Most se dvěma oblouky? Most Jonathana Codlinga?“

„Jiný most tam na té silnici není,“ prohlásil David skálopevně.

„Musí tam být,“ trval na svém Adam.

„Prostě tam není.“

„Pamatuj,“ naléhal Adam, „že staré řečiště mohlo za ty roky úplně vyschnout. Byl by to možná most, pod kterým neteče žádná řeka. Ani by sis třeba nevšiml, že je to most.“

„Možné to je,“ připouštěl David pomalu. „Na silnici, která vede z Castlefordu přes Malé Barley a pak dál, jsou místy velké hrboly. A někdy není ani nic kolem vidět, jen tu silnici, protože z obou stran je všelijaké křoví. Možné to je.“

„Musí to tak být,“ řekl Adam. „Teď jenom najít ten starý most.“

„Já vím co: vezmu si kolo, projedu celou tu cestu a budu se pořádně dívat a vypátrám to.“

Adam se nenadchl. „Myslíš vážně, že takhle ho najdeme nejlíp? Když jsou tam tak husté živé ploty a – no vůbec...“

„Škoda že nemáš taky kolo,“ litoval David.

„Škoda,“ přisvědčil Adam.

David se mlčky vzdal nároku uspořádat pátrání na vlastní pěst.

„Tak mě napadlo,“ řekl Adam po chvilce, „jestli bychom neměli zkusit dojet se *Střelkou* – my oba – až k mostu u Malého Barley a odtamtud vyrazit po silnici.“

„Adame,“ řekl David podivně tichým hlasem, „a co kdybychom se vydali po té strouze, která teče pod železničním mostem – po té, co jsme ji objevili na první výpravě.“

„Ale se *Střelkou* se po ní daleko nedostaneme. Tenkrát jsme tam uvízli – copak nepamatuješ?“

„Ty mě nechápeš,“ řekl David. „Ta strouha je buď prachobyčejná strouha, anebo jinak by to mohlo být – možná by to mohlo být – co zbývá ze starého řečiště. Pak by nás dovedla přímo k mostu Jonathana Codlinga.“

Nezdálo se, že by Adamův hlas byl nějak nezvykle rozechvělý, když volal nahoru na tetičku, že se s Davidem jen jedou projet na kánoi. Vyběhli však tak nakvap, že nechali Jonathana Codlinga obráceného tváří ke zdi. A během pěti minut seděli ve *Střelce* a pádlovali o závod.

„To je nějakého spěchu,“ křikl na ně pan Smith; vstupoval právě do své pramice, když pluli kolem.

„Ano,“ odpověděl Adam úsečně. Když nechali pana Smithe dost daleko za zády, Adam si poprvé od pádlování na chvíli odpočal.

„Davide, ohlédni se, jestli za námi nejede.“

„Ne, jede proti proudu.“

„A vida!“ Adamovo zvolání mohlo znamenat stejně tak: „To je dobře!“ jako: „To jsem si mohl myslet!“

Chlapci mlčeli a hbitě pádlovali dál. Zakrátko už pátrali na levém břehu po onom přítoku, v kterém tušili staré řečiště. Když k němu dopluli, odbočili do něho, podpluli železniční most a zajeli ještě kus dál. Potom, když už loďce bránilo rákosí pokračovat v cestě i odplout zpátky, přebrodili se oba chlapci ke břehu a vylezli na suchou zem.

Krajina před nimi se mírně vlnila a to jim spolu s křížem krážem se táhnoucími živými ploty zakrývalo výhled. Především nebylo nikde ani vidu po hlavní castlefordské silnici.

Rozhodli se, že se neodchýlí od toku strouhy a dají se jí vést, šli podle ní a voda se stále tratila, až z ní zbyla jen uzoulinká stružka

zarostlá a vroubená rostlinstvem. Pořád však ještě rozeznávali, kudy vede, podle tmavěji zelené trávy při okrajích a podle vlhkomilných rostlin, které podél stružky rostly – blatouchů, vodních pomněnek a rozrazilu.

Pramínek se najednou ztrácel v bujném porostu kopřiv, kam se za ním chlapcům nechtělo. Začali pobíhat kolem a pátrali jako ohaři a hledali stopu v místě, kde musí vycházet opět ven. Půda tu byla samý hrbol a oba chlapci co chvíli klopýtli. Potom David, který šel zrovna napřed, zakopl a s bolestným výkřikem upadl.

„Smůla!“ těšil ho Adam, když ho předcházel.

David už zase stál, ale než vykročil dál, rozhlížel se, co to vlastně zavinilo jeho pád. „Adame!“ zavolal tónem, který přivola Adama v mžiku nazpátek.

„Já myslel, že se ti nic nestalo. Že jsi jen brkl.“

„Vždyť ano; ale podívej se, oč jsem zakopl.“ Nohou podhrnul travu a kopřivy z velkého kamene, který ležel téměř zapadlý v zemi. „To je kus mlýnského kamene – takového, jaký nám ukazoval pan Tey ve mlýně. A podívej se, co se tady kolem válí cihel a pod kopřivami jich bude možná ještě daleko víc. Tohle je určitě místo, kde stával ten starý mlýn – jak místo něho musel Darius Codling postavit Bláznův mlýn.“

„Jestli tady stával starý mlýn, musí tohle být dřívější řečiště a musí – musí vést k mostu,“ vyvodil Adam. Byli ohromeni svými vlastními detektivními schopnostmi.

Vyrazili dál. Už byli zase vodě na stopě a sledovali každý její ohyb a zákrut; neodvažovali se od ní odtrhnout zrak. Najednou se kus před nimi ozvalo zatroubení; zvedli hlavy a zadívali se před sebe. Slabě znatelné řečiště před nimi zahýbalo a vplývalo do vysokého živého plotu z keřů a stromů. Nad nimi se jako obrovský klobouk kolemjdoucího chodce sunula červená střecha projíždějícího autobusu.

Měli před sebou castlefordskou silnici, o tom nebylo pochyb.

Adam a David vyrazili k místu, kde tok očividně vnikal do houští, aby zkřížil svou dráhu se silnicí. Ještě než tam doběhli, zahlédli mezi větvemi a listovím kamenný oblouk. Oba společně rozhrnuli křoviny a hleděli kudy – jinudy to nešlo – jejich potůček jako mokry hádek

uniká pod silnicí; stál tu most, nebyl velký ani zvlášť krásný, ale byl to most, který kdysi sloužíval svému účelu. Most měl dva oblouky.

Teď, když stanuli před mostem, polevilo napětí, které je nutkalo ke spěchu. Tohle je most Jonathana Codlinga a tu jistotu jim už nic nevezme.

„Tady se ten ovčák podíval dolů a viděl, že tam leží Jonathan Codling zabítý,“ řekl Adam. „A myslím, že vím, jak se zabil. Vracel se domů a myslel si, že je nebezpečí zažehnáno a že může poklad zase vyndat. Když dojel k mostu, napadlo ho, že by mohl vytáhnout poklad ze skryše hned a odvézt jej rovnou domů. Jenže když se pro něj natahoval, něco se stalo, upadl nebo něco takového, a utopil se v řece, než se vůbec k pokladu dostal.“

„Podívej se na ty ozdoby,“ ukazoval David. „Jsou už hodně zvětřelé, ale určitě to měly být růže.“

„Tudorské růže,“ zpřesnil Adam.

„Adame,“ ozval se David, „tu čárku jsme mohli posunout ještě dál dozadu, než nás vůbec napadlo.“ Odříkával tiše:

*„Když vpadl Filip, do jediné růže
přes vodu poklad byl vzat...“*

Rozumíš, Adame? Poklad byl vzat do jediné růže na mostě přes vodu.“

„Nezdá se mi ale, že by tady některá z těch růží byla jednotlivě.“

Prodrali se křovím, aby se přesvědčili, jak to s růžemi vypadá; byly v několika symetricky rozmístěných skupinách po třech. Nad prostředním pilířem mostu bylo také vytesáno datum: A. D. 1585. Jednotlivé růže tam však žádné nebyly.

„Podíváme se z druhé strany.“

Nejjednodušší by bývalo bylo projít pod jedním ze dvou oblouků, ale pod oběma byla cesta vysoko zatarasena kotouči rezivého ostnatého drátu. Chlapci se tím však nedali odradit a pustili se podél silnice; občas slyšeli po druhé straně houští projet cyklistu nebo auto. Konečně našli, co hledali: živý plot trochu prořídl, takže mohli prorazit skrz. Slezli po náspu a ocitli se na vozovce. Skoro přímo naproti byla velice příhodná branka vedoucí do luk na druhé straně

silnice. Na brance visel zámek, nahoře byla rovněž ovinuta ostnatým drátem a tabulka na ní hlásala: „Cizím vstup zakázán. Neuposlechnutí se trestá. Samuel Truelove.“ Adam a David si nevšíмали žádné z těchto zamýšlených překážek a ve chvílce byli na druhé straně; doplatily na to jen Davidovy kalhoty vytrženým cuckem látky. Prošli po Truelovových loukách stejnou cestou podél silnice zpátky k mostu.

Most vypadal z této strany skoro docela stejně jako z druhé; týž bujný porost, tytéž kamenné zdi, tytéž ozdobné trojice tudorských růží, s tím jediným rozdílem, že vysoko nad středním pilířem, kde na druhé straně bylo datum, byla navíc vytesána jedna samotná růže.

„Jediná růže!“

V dřívějších dobách, než počasí vyhladilo povrch mostu i vytesané ozdoby, bylo by kamenné zdivo poskytlo dosti opory každému, kdo by se chtěl vyšplhat nahoru. Teď se k jediné růži dalo vylézt jedinež po kmene černého bezu, jehož horní větve se o ni tak dráždívě a důvěrně otíraly. Bylo nabíledni, že Adam je předurčen, aby se o to pokusil.

Strom nebyl silný a špatně se na něj lezlo. Adam se po něm vydrápal, ale když vyšplhal až k vrcholku, začaly slabší větvičky v koruně nejen povážlivě prskat, ale ohnuly se pod jeho vahou a odklonily se od kamenné stěny, kam právě chtěl dosáhnout. Adam se jednou rukou přidržoval kmene a druhou natahoval po růži, nedokázal však víc než dotknout se jí prsty.

David ho dole zaujatě pozoroval a zatínal zuby mučen touhou a nadějí. Oběma tak ušlo, že Adam svým počínáním rozhoupává a rozkomíhává hořejší větve, a protože špička stromu přečnívala úroveň silnice, muselo to upoutat zvědavou pozornost každého, kdo šel kolem. Po castlefordské silnici chodilo hodně lidí a u autobusové zastávky poblíž obecních domů si věčně hrály děti. Podivně rozkývaný strom u cesty přilákal během několika minut menší zástup – řeznického učně s kolem, dvě děvčátka a starého pana Barncrofta, který se belhal na návštěvu k neteři.

Adam si po chvíli skutečně uvědomil, že se nad ním ozývá nějaký rozčilený šepot. Nevšímal si toho; listů bylo tak husté, že diváci na mostě nemohli vidět, oč se snaží, a doufal, že když se ještě trochu víc

natáhne, podaří se mu už každým okamžikem uchopit růži tak pevně, aby ji mohl stisknout, vypáčit nebo vysunout – podle toho, v čem spočívalo tajemství jejího mechanismu.

Listovní však najednou rozhrnula napřažená hůl pana Barncrofta a za ní se vynořil obličej s nataženým krkem – nepatřil však panu Barncroftovi, nýbrž strážmistru Plattovi. Adamovi se zjevil zažloutlý knír, modré oči a ještě modřejší přilba a uslyšel hrozivé: „Copak je to! Copak je to!“

Zdravý rozum a prozíravost poradily Adamovi i v zápalu honby za pokladem jediné: rychle přesunul ruce i nohy, kousek letěl, pak se kousek sesmekl a poslední kus už seskočil dolů na zem k Davidovi, který se krčil u paty neúčastného bezu.

Adam přidřepł vedle Davida a šeptal mu rovnou do ucha: „Viděli, po čem sahám?“

David zavrtěl hlavou.

„Co teď uděláme?“ vydechl Adam. On měl na starosti růži; Davidovým úkolem bylo vypracovat plán, jak upláchnout strážmistru Plattovi.

Jako by se jim nebezpečí chtělo připomenout, zaznělo opakovaně nad jejich hlavami burácivé: „Copak je to! Copak je to!“ a zašustilo listí, jak je strážmistr Platt prošťourával holí. Snad doufal, že vystraší chlapce tak, že vyrazí z úkrytu a pustí se přes luka, kde by je uviděl a poznal. S tímhle David najisto počítal a pokládal za nejmoudřejší ležet a ani se nehýbat. Strážmistr se k nim nemohl dostat blíž, ledaže by šel kus po silnici, přešel branku a vrátil se podél vnitřní strany živého plotu k mostu. Pak by byl ještě pořád čas vzít nohy na ramena.

Strážmistr Platt však jednal ze smíšených pohnutek. Věděl, že je jeho služební povinností prosazovat v Malém a Velkém Barley moc zákona, avšak rád prosazoval skrze zákon svou moc vlastní. Nikdy neprošel kolem tabulky Sama Truelova hlásající: „Cizím vstup zakázán. Neuposlechnutí se trestá“, aby nepocítil žárlivé podráždění nad osobováním takové pravomoci. Neměl vůbec chuť konat špinavou práci za Sama Truelova; ať Sam ztrestá cizí návštěvníky sám.



Strážmistr Platt bude hulákat a třískat do větví, aby rušitele míru vyplašil, ale nic dalšího k jejich zjištění a potrestání nepodnikne. Podle svého soudu učinil své povinnosti zadost tím, že zatrlh nemístné lomcování větvemi u královské silnice.

A tak se strážmistr dlouho nezdržoval, vsedl na kolo a odjel; pan Barncroft měl už zase svou hůl a zaháněl jí děti, které tu ještě zklamaně okouněly; poslední zanikl v tichu belhavý krok pana Barncrofta.



David si uvolnil strnulé svalstvo. „Tak,“ řekl, „bude nejlepší, když se teď uklidíme do bezpečí a pak si pořádně rozmyslíme, co dál.“

Adam vrhl ještě pohled vzhůru k jediné růži a zrakem odhadoval vzdálenost.

„Poradíme se až pak,“ naléhal David.

Vraceli se stejnou cestou, kudy přišli, přes branku a skrz prořídlý úsek živého plotu na druhé straně. Na obou místech museli chvíli

vyčkat a proklouzli přes silnici skryti za pekařskou dodávkou jedoucí jedním směrem a ženou s kočárkem ubírající se druhým směrem. Necítili se bezpečni, dokud zase neseděli ve *Střelce*.

„Co propána všichni ti lidi na té silnici dělali,“ řekl Adam nevrle. „Těch děcek, co tam bylo slyšet, a nějaký děda tam byl a strážník a ženská s miminem, a to nemluvím o autech.“

David měl pocit, že Adam plácá nesmysly. „Co chceš, je to silnice,“ mírnil ho.

Adam se podmračeně zadumal. „Stejně bych na tu jedinou růži ani nedosáhl, i kdyby mě nebyli vyrušili,“ připustil nakonec. „Bylo to skorem vyloučeno. Lepší by snad bylo zkusit to shora z mostu, přes zábradlí – spustit se po laně.“

„Když tam ale pořád chodí někdo kolem. Nikdy by se ti nenaskytla příležitost.“

„Ve dne ne,“ řekl Adam, „ale v noci...“

V noci – pozdě v noci – až bude silnice pustá, to bude nejprůhodnější doba pro jejich podnik. Dohodli se, že se o to pokusí ještě téže noci; takto umluveni pádlovali pokojné domů.

Slečna Codlingová je už vyhlížela, když přicházeli od řeky k domu. „Pojďte, pojďte!“ volala. „Pomůžete mi přenést matraci z ložnice na chodbu nad schody. Řekla jsem si, že si tam lehnu, aspoň pro dnešek.“ A vysvětlovala, že snad nebude tak zkoušet, když bude spát někde, kde ji její otec stejně probudí, když vstane a začne přecházet. Bude to lepší než spát v ložnici, být vzhůru a napínat sluch, aby uslyšela, kdy tatínek začne bloumat po domě. Co dělá, když ji pan Codling vzbudí? Jde za ním, aby nespádl a neublížil si, a když je unavený, uvaří jemu i sobě čaj a třeba si chvílku popovídají a pak si jde starý pán zase lehnout. Slečna neřekla, proč její otec v noci přechází, ani kam chodí; ale David si domyslel, že postává u domovních dveří – čeká tam na svého mrtvého syna.

Litoval slečnu Codlingovou pro její bezesné noci; Adamovi však dosud jiskřily oči; jemu připadalo, že není starosti, kterou by nalezený poklad nevyléčil.

Chlapci pomohli slečně přenést matraci do chodby ke schodům před ložnici starého pána. Jako většina matrací, i tahle se špatně nesla spíš proto, že se nešikovně držela, než že by byla moc těžká. Pak

ještě donesli pokrývky a prostěradla.

„Tak!“ řekla slečna vesele. „Tady nahoře u schodiště je na velice výhodném místě; dá se kolem ní pohodlně projít, ale jak půjde dědeček v noci kolem, třeba by šel jako duch, určitě se vzbudím.“

„Nebo by mohl jít kolem i někdo jiný,“ podotkl Adam hlasem, z něhož se vytratila všechna bujarost.

„Nefantazíruj, Adame!“ pokárala ho slečna Codlingová ostře. „V tomhle domě není zaručeně nic, co by stálo za vloupání.“

David viděl, jak se Adam tváří, a věděl, že mu nešlo o lupiče. Adam, stejně jako pan Codling, by musel projít kolem hlídacího psa, v něhož se slečna Codlingová o své vůli proměnila, kdyby se vydal na nějakou noční výpravu; a slečnu Codlingovou coby hlídacího psa nebylo záhodno podceňovat.

Opustili slečnu, která si stlala své nepohodlné lůžko, a vyšli na zahradu, kde mohli volně hovořit.

„Mohli bychom ji uspat,“ navrhl Adam zoufale; „ale na žádný pořádný uspávací prostředek nemáme peníze.“

David a nenapadlo vůbec nic; dlouho si lámali hlavu, ale marně.

„Je to hrozná smůla,“ litoval Adam. „Dneska v noci se prostě ven nedostanu.“

„S tou jedinou růží sám nic nesvedu,“ omlouval se David.

„To bych řekl, že ne.“

„Tvoje tetička tam přece věčně spát nemůže,“ těšil Adama David. „Možná že už zítra bude chtít zpátky do ložnice.“

„Raději abychom byli po ruce a pomohli jí tu matraci přestěhovat zpátky, hned jak se rozhodne; jinak by si to mohla zase rozmyslet.“

„Přijdu k vám po snídani,“ ujišťoval ho David. „Pro všechny případy.“

XIV.

Pátrání při měsíci

„Já bych myslel, že když člověk spí takhle na chodbě, musí na něho hrozně táhnout, slečno Codlingová,“ řekl David. Slečna neodpovídala, a proto pokračoval. „Jednou mě píchlo v uchu a maminka říkala, že to mám možná od průvanu. Říkala, že by se z toho mohl vyvinout zánět středního ucha, a to není legrace.“

„Maminka by tě jakživo nenechala spát na chodbě, právě kvůli tomu průvanu,“ řekl Adam.

„Ale David přece nikdy nežádal, aby směl spát na chodbě,“ namítla slečna Codlingová.

„Protože ví, že by to bylo stejně marné,“ odsekl Adam vítězoslavně.

Bylo ticho a slečna dál válela těsto. Pak řekl Adam: „Musí to být taky hrozně nepohodlné spát na tvrdém.“

Slečna Codlingová nechala práce a zvedla prosebně ruku. Zprvu ji dojmalo, jak chlapci pečují o její zdraví a pohodlí, ale teď, po třech dnech, ji to začalo znepokojovat. Nevypadalo to přirozeně; kromě toho se kolem ní celý den – dokonce už od rána – motali, jako by čekali, že něco udělá nebo řekne. Stejně jako jejich ustavičná přítomnost přes den sužovaly ji v noci otcovy toulky.

„Adame a Davide,“ řekla, když si zjedнала vyčkávavé ticho, „pročpak si nevyjedete na kánoi, jako jste jezdívali? Proč se nejdete bavit ven?“

„Mysleli jsme si, že bys nás najednou mohla potřebovat, abychom ti s něčím pomohli nebo tak,“ zahučel Adam.

„Nemám pro vás nic na práci,“ odpověděla slečna. „To, co dělám teď, si raději udělám sama. Spíš bych chtěla, abyste mě nechali tady v kuchyni, abych měla chvíli sama pro sebe.“

„K přemýšlení?“ V Davidovi ožila naděje. „Abyste si mohla ledacos promýšlet?“

Slečna se opřela loktem o kolmo postavený váleček. „Davide,“ řekla, „chci jenom, abych si mohla válet těsto, nemluvit, nemyslet a být sama – sama. Nechci nic než v klidu válet těsto.“

V tom, jak se opírala o váleček a hleděla na ně, bylo něco, co jim připadalo málem jako zoufalství. Vyšli pomalu z kuchyně; u dveří se Adam otočil a řekl: „Kdybys nás přesto na něco potřebovala, budeme jenom na zahradě.“

Slečna Codlingová nezměnila ani svůj postoj, ani z nich nespustila zrak. A tak chlapci za sebou zavřeli dveře a vyšli na schody zahradní verandy. Neodvažovali se jít dále pro případ, že by se najednou rozhodla přestěhovat matraci a zavolala je, aby jí pomohli.

„Tři noci!“ vzdychl Adam. „Poklad čeká na vytažení z úkrytu a já trčím zavřený v ložnici kvůli ženskému vrtochu.“

„Já myslím, že ji ten vrtoch nepustí,“ řekl David. „Čím déle bude spát na chodbě, tím víc si na to zvykne.“

„Zítřka ráno má přijít k dědečkovi lékař. Myslíš, že by stálo za to, upozornit ho na ten průvan a nebezpečí zánětu středního ucha? Mohl by jí třeba nakázat, aby se přestěhovala zpátky do svého pokoje.“

„Jistě, pověz mu to – jsi nejbližší příbuzný, když se nepočítá tvůj dědeček.“

Adam zavrtěl hlavou. „Tys už ten zánět středního ucha málem měl. Když to řekneš ty, bude to mít větší váhu. Vážně, je to tvoje povinnost.“

David to odvázně vzal na sebe. „Tak dobře. Kdy má přesně přijít?“

„Slíbil, že přijde hned ráno.“

David si dohodl, že přijde ještě dřív, a s tou vyhlídkou odcházel vystřízlivěle domů. Doma se nedokázal ničím zabavit a Bětka se svou družností mu šla obzvlášť na nervy.

„Nemůžeš si dát pokoj?“ okřikl ji nakvašeně a nakonec si došel pro kolo. Vyjel si po castlefordské silnici přes most u Malého Barley, kolem branky Sama Truelova a zastavil na hrbolu, o němž teď už věděl, že je to starý, zapomenutý most. Tady, pod jeho nohama,

kdysi tekla řeka; tady, pod jedinou růží, leží ukryt poklad. Poklad je to jediné, co se zachovalo – a k tomu pár metrů od něho. A přece nemohl zhola nic podniknout; už se po něm otáčel kolemjedoucí povozník a udiveně hleděl na chlapce, že si vybral k odpočinku takové nudné místo, kde nic není.

David obrátil kolo a pomalu se rozjel k domovu. Když zatáčel s kolem do kůlny, vyběhla z domu Bětka. „Jdeš pozdě na svačinu, Davide, a někdo tu za tebou byl a tys tu nebyl.“

„Za mnou?“

„Nějaký chlapec a měl zrzavé vlasy – přijel v takové lesklé hnědé loďce k našemu můstku a uviděl mě na zahradě a volal na mě. Davide, řekni mi: je to Adam?“ Bětka už slyšela hodně o Adamovi, ale nikdy ho neviděla; zašel na Veselí jen párkrát a Bětka byla pokaždé někde pryč.

„Ano, jistě,“ přisvědčil David nedočkavě. „Jaký mi tu nechal vzkaz?“

„Napřed ti nechtěl nic vzkázat; říkal, že je to tajemství.“ Stačilo se podívat na Bětčiny jiskřící oči a pootevřené rty – rty šťastné breptalky – aby se člověk dovtípl, proč jí Adam váhal vzkaz svěřit.

„Tak to nic neřekl?“

„Nakonec mi řekl, abych ti vyřídila: u přístavního můstku.“

„U přístavního můstku? Musel říct ještě něco.“

„Ne, neřekl. Davide, dovolil by ti, abys mě někdy svezl v té kánoi? Teď když je taková nablýskaná, to už bych se nebála. Nechal by tě, Davide?“

„Možná; ale poslyš, Bětko –“

„Hurá!“ Bětka tleskala rukama a točila se dokolečka.

„Poslouchej, Bětko!“ prosil ji David. „Nikdy tě nepovozíme, jestli nebudeš poslouchat, co ti povídám.“

„Už poslouchám.“ Bětka rázem ztichla.

„Adam ti určitě ještě něco říkal. Tys musela něco z toho vzkazu zapomenout.“

„Nic nevzkázal – nic jsem nezapomněla. Jé, ale něco jsem zapomněla.“ Zajela rukou do kapsy na zástěrce. „Nechal ti tu dárek – stejně ale rozdával z cizího, protože je natrhal u nás na zahradě.“ Vytáhla pomačkaný list a pár stébel trávy.

David na ně udiveně hleděl. Pak si všiml, že je to list ptačího zobu, a najednou se rozpomněl: list ptačího zobu znamená dnes, hlohový list zítra a stébla trávy jsou hodiny.

„Kolik máš těch kousků trávy, Bětka? Kolik přesně?“

„Tyhle.“ Zašmátrala ještě v kapsičce a David zatím posbíral stébla, která spadla za zem, a počítal je. „Osm – devět – deset.“

„A tady máš ještě jeden,“ hlásila Bětka. Nahlížela si do kapsy. „A tuhle je takový kraťoučký – chceš ho?“

„Dej mi ho,“ řekl David. „O půl trávy víc nebo míň – to je velký rozdíl.“ Lístek a všechna stébla mu teď ležely na dlani a jejich řeč – spolu s tím, co vzkazoval Adam – byla naprosto jasná. „Dnes – v noci, o půl dvanácté, u přístavního můstku.“

„Co s nimi budeš dělat?“ zeptala se Bětka, která pozorovala Davidův obličej s napjatou zvědavostí.

„Nic.“

„A dáš mi je?“

„Dám, tumáš.“

„A co to máte za tajemství?“

„Ale nic!“

Prudce se odvrátil od Bětky, aby skryl vzrušený úsměv, který mu bezděčně pohrával na tváři. Odešel a Bětka hloubala nad lístkem a stébly a snažila se přijít kouzlu na kloub. Nakonec si je odnesla domů a léta pak ležely, už uschlé, ale stále tajuplné, v prádelníčku pro panenky zabaleny do hedvábného kapesníku.

Hodiny mezi svačinou a časem k spánku se Davidovi vlekly; a přece hodiny mezi časem k spánku a půl dvanáctou poplynou ještě pomaleji a záludněji. Nebezpečí spočívalo v tom, že by mohl usnout. Věděl, že kdyby usnul, byl by ztracen: dřív než nazítří ráno by se nevybudil.

Sotva mu maminka upravila na noc pokrývku a odešla, vyklouzl David z postele a znovu se celý oblékl, až na boty, a pak si přes všechno přetáhl navrch pyžamo. Stěží je přes ostatní oblečení dopnul, cítil se nepříjemně naditý a pod pokrývkou mu byl o horko; ale to bylo leda k prospěchu – čím nepohodlněji se cítí, tím spíš vydrží vzhůru.

Z přízemí slyšel rozhlasový pořad a slabě k němu doléhaly

brumlavé hlasy rodičů; uspávalo ho to. Vystrčil bosé nohy z postele, až ho začaly zábst a ospalost z něho spadla.

Jednu chvíli už měl David namále. Bylo slyšet, jak se dole otevřely dveře, pak na schodech zazněly kroky pana Mosse a za ním se ozval hlas jeho ženy. Prosila, aby jí přinesl Davidovy kalhoty, že mu je chce spravit, všimla si prý, že je má vzadu roztržené. Pan Moss v ložnici nerozsvítil, aby Davida nevzbudil; dlouho hrabal v nohách postele a hledal kalhoty a David si toužebně přál, aby je už našel a odešel, když vtom si s hrůzou vzpomněl, že je má na sobě. Pan Moss našťstí neměl tolik vytrvalosti, kolik by jí byla projevila jeho manželka; za chvílku se hledání vzdal a sešel dolů. David nerozuměl, co si říkají, ale podle tónu, kterým maminka odpověděla, usoudil, že jí ten případ slouží jen jako další zajímavý příklad mužské neschopnosti najít něco, co má člověk přímo pod nosem. Pan Moss se nevrátil a paní Mossová také nepřišla; zřejmě se rozhodla nechat kalhoty na ráno.

Rozhlasový pořad bylo ještě chvíli slyšet; pak zmlkl. Rozhostilo se až příliš ukolébávající ticho a David usoudil, že bude moudré, když provede pár rázných cviků pažemi a nohama. Konečně zaslechl, že se v přízemí znovu otevřely dveře a oba rodiče začali šukat po bytě. Připadalo mu, že strašně dlouho postrkují židle, bezcílně otvírají a zavírají dveře a povídají si. Pak David uslyšel, jak zaklaply zástrčky u předních i zadních dveří – to byl asi tatínek. Pak se ozvaly kroky stoupající po schodech.

Paní Mossová se vkradla do Davidova pokoje, také potmě. Přejela rukou po pokrývce, aby se ujistila, že se David neodkopal. Pak vyšla opět po špičkách ven. Slyšel, že zašla do Bětčina pokoje; potom zašplouchala voda v koupelně a na záchodě, cvakl vypínač, jak na chodbě zhaslo světlo, a se silnějším cvaknutím zaklaply dveře ložnice rodičů.

David počítal do tisíce, pak vylezl z postele, svlékl pyžamo a se střevíci v ruce se vyplížil na chodbu. Pode dveřmi ložnice, které se před chvílí zavřely, neprosvítala bílá čára světla, nic se za nimi neozývalo: dům byl ponořen v spánek.

Po špičkách sešel do přízemí. V předsíni visely hodiny a v měsíčním světle dopadajícím půlkulatým oknem nad dveřmi

rozeznával David, kolik ukazují: bylo půl desáté – teprve půl desáté! Natáhl se k hodinám a poslouchal, ale hodiny ještě tikaly, a pokud šly, chodily vždycky na minutu přesně. Teď už ale David neměl stání déle čekat.

Potichoučku vystrčil zástrčku ze dveří na zahradu a vyklouzl ven. Měsíc se blížil úplňku a zahrádka zářila v jeho stříbřitém jasu neznámou, novou krásou. David kráčel se skoro nábožnou úctou štěrkovou cestičkou k přístavnímu můstku. Teprve až tam se odvážil about si opět střevíce.

Zdálo se, že kromě Davida je této noci řeka Say jedinou živou a bdící bytostí. David se sehnul a zašplouchal prsty ve vodě; ještě z ní sálalo teplo letního sluníčka. Uvažoval, že by si mohl ukrátit chvíli a vykoupat se při měsíčku, ale pod dojmem ticha, které se rozprostíralo všude kolem, a nezvykle černé vody si to zase rozmyslel.

Pak k němu shora od řeky dolehl pravidelný šplíchavý zvuk – a šplouchání se blížilo. Než si stačil uvědomit, že dostává strach, spatřil *Střelku* – *Střelku* v novém rouše, celou černou a stříbrnou. Plavně přirazila k můstku.

„Jdeš moc brzo,“ zašeptal Adam.

„Ty taky.“

David zaujal své místo, vzal do rukou pádlo a otočili kánoi opět směrem k ústí starého řečiště. Za chvíli se už David nezdržel, aby se nezeptal na to, co ho tlačilo jako můra.

„Musels ji uspat?“

„Ani ne,“ řekl Adam. „Dneska, když jsi odešel, přišel nečekaně za dědečkem doktor a říkal, že musí v noci spát, a dal pro něho tetě Dinah prášky pro spaní. A pomohl mně a tetě přenést tu matraci zpátky do ložnice, protože dědeček prý bude spát celou noc, a tak se může i ona v pohodlí vyspat.“

„Nepodplatil jsi ho nebo něco?“

„Nebylo třeba.“

Nastalo opět mlčení a neopustilo je, ani když zabočili se *Střelkou* do starého řečiště, propluli jím a nakonec nechali loďku na stejném místě jako předtím. Před nimi se prostíraly měsícem zalité louky s lehounkým bělavým oparem, který studil do kotníků a v němž čára starého řečiště byla ještě nezřetelnější než za dne. Sledovali ji až k

starému mostu a castlefordské silnici. Silnice byla tmavá a tichá.

David podle Adamova pokynu přeběhl Truelovovu louku ke křovinám pod jedinou růží. Měl tam čekat pro případ, kdyby Adamovi něco upadlo, aby to chytil. Adam zatím připevnil k zábradlí kus lana a spouštěl se po něm z mostu. Věděl, že na lano nemůže plně spoléhat a proto si zul boty, aby bosýma nohama nahmatal sebemenší výčnělek, o který by se mohl nohou opřít. Pomáhal si tím, že se jednou nohou přidržoval zdíva, druhou šmátral přímo nad jedinou růží. Cítil pod prsty její výstupky a ze vsí síly na ně přišlápl; ale zřejmě ještě ne dost silně, aby to mělo nějaký výsledek. Vzdal se pokusu, že by takto růží pohnul. Spustil se až na konec krátkého lana a pátral oběma nohama po nějaké dodatečné opeře. Pak se jednou rukou pustil lana a krkolomně rozpřažen přes průčelí mostu sáhl jednou rukou dolů po růži.

Zprvu se Davidovi zdálo, že tímto způsobem nepochodí Adam o nic lépe než předtím. Pak se Adam opřel rukou do kamene zvlášť silně a ten se najednou vysunul stranou a zajel do dutiny, která se stejně nečekaně objevila a pohltila jej. Právě v něco takového celou dobu doufali, ale přesto je to nadchlo úžasem.

Kámen povolil pod úderem tak nenadále, že se Adam převážil kupředu a ztratil stěží udržovanou rovnováhu; na listoví slabě zachřestila břidlice, jak mu nohy sklouzly po zdívu. Drželo ho teď už jen lano a toho se držel pouze jednou rukou; druhou hmatal v dutině. Celá váha jeho těla visela na lanu a na ruce, která je svírala; lano nepovolilo, ale ruka ano; smekla se o kus, pak ještě kousek a najednou se konec provazu volně zahoupal. Adamovo tělo prorazilo větvíčkami černého bezu a zřítilo se shora z výše mostu na zem. Zůstal ležet tváří k zemi, zcela nehybně, natažen přes bažinatou proláklinu, která kdysi bývala řekou Sayí, jak ji znával Jonathan Codling.

David zůstal chvíli jako solný sloup. Napadla ho jen zmatená myšlenka: „Viděl jsem Jonathana Codlinga, jak se pádem zabil.“ Pak přiskočil k Adamovi; dosud dýchal.

Když se ho David zeptal, jestli se mu něco stalo, odpověděl Adam: „Nic mi není,“ ale řekl to divným hlasem a nezvedl hlavu, ani se nepohnul.

„Pomohu ti,“ nabízel se David.

„Nech mě být,“ odbyl ho zase tak cize.

David několik minut poslušně čekal; pak už to nemohl vydržet. Uchopil Adama za ramena a páčil jej od země, až mu uviděl do obličeje. Polekal se jeho bledostí i jeho výrazu: nebyl to sice výraz umírajícího, ale byl v něm vepsán zánik všech nadějí.

Adam se posadil. „Nic mi není,“ opakoval. Vstal; až na to, že si umazal šaty, si zřejmě neublížil. „Nic v té díře nebylo. Vůbec nic,“ řekl, otočil se a vrávoravě odcházel přes měsícem postříbřenou louku.

XV.

Starý pán se směje

Nebylo pochyb: dutina za jedinou růží byla skryší, kterou dal Jonathan Codling do mostu vestavět v těch úzkostných letech, než připlula Armada; nebylo pochyb, že v ní ukryl svůj poklad. Jestliže teď v dutině nic není – pak je tedy poklad Jonathana Codlinga nadobro ztracen. S tím vědomím vykročil David za Adamovou skleslou postavou; nepokoušel se ani ho dohonit, ani na něj mluvit.

Adam přešel silnici a zamířil opět do luk na druhé straně. Byl dosud bos, a jak se zdálo, na boty si ani nevzpomněl. David chvíli zaváhal a pak se pro ně rozběhl zpátky po silnici k mostu. Našel tam boty i provaz. David si vzpomněl, jaká to byla mela jen pro ztracenou zahradnickou šňůru, a už se chystal odvázat provaz, když ho napadlo, že by se mohl do dutiny podívat sám – ujistit se, jestli Adamovi ve spěchu při hledání něco neušlo.

Zul si rychle boty a přehoupl se přes zábradlí. Oběma rukama se pevně držel provazu a bosýma nohama ohmatával zeď, až vklouzl jednou nohou do díry. Byla to čtverhranná, docela prázdná dutina; přejížděl prsty po všech stěnách a hrábl jimi do všech koutů, ale na

nic nepřišel. Na podlaze dutiny o cosi zavadil – o nějaký tenounký cárek – a s trochou námahy se mu podařilo uchopit jej mezi prsty. Vytáhl se zpátky na zábradlí a bez valné naděje zkoumal svůj nález: byl to proužek papíru s křivě utrženým horním okrajem a čtyřmi řádky rukopisu. V měsíčním světle si mohl David přečíst, co bylo na lístku napsáno – nebylo to stejně k ničemu:

*Když vpadl Filip do jediné růže
přes vodu poklad byl vzat
kam to jen dcera má povědět může
tomu kdo bude se ptát.*

David si nacpal lístek do kapsy, sebral oba páry bot a rozběhl se nazpátek za Adamem.

Adam právě nasedal do *Střelky*, když se k němu David opět připojil. Pořád ještě na sebe nepromluvili. Když vyplouvali na řeku, odbíjelo na kostelních hodinách ve Velkém Barley tři čtvrti na dvanáct. Davida udivilo, když si spočítal, jak krátce byli venku; jeho rodiče i slečna Codlingová budou teprve v prvním spánku a nebudou mít tušení o tom, co se té noci událo a jaké naděje se rozplynuly jako měsíční svit.

Rozešli se u Mossova můstku; krom toho, co si řekli pod jedinou růží, mezi nimi nepadlo už ani slůvko.

Druhého dne, místo aby si přispal, vzbudil se David zvlášt' časně a jeho první myšlenka platila Adamovi. Sotva měl volno, rozjel se ke Codlingům.

„Není mu nějak dobře,“ odpověděla slečna Codlingová, když se ptal po Adamovi. „Leží v posteli. Jdi se za ním nahoru podívat.“

David vyšel po schodech a zaklepal na Adamovy dveře.

„Kdo je to?“

„Já – David.“

„Jdi pryč!“ zaznělo prudce. Dál se už nic neozývalo, a tak David otevřel dveře a nahlédl do pokoje. Okamžitě jej probodl zuřivý pohled Adamových očí vykukujících přes okraj pokrývky. „Je mi hrozně zle, nechod' ke mně.“

„Tak sis přece jen včera něco udělal?“



„Neptej se mě na to pořád – ne, nic se mi nestalo.“

Mlčeli. Pak začal David bázlivě. „Ten poklad –“

„Vždyť nemá smyslu o něm mluvit. Je pryč – je ukradený! Když jsme tam šli poprvé, prozradili jsme cestu ke skrýši a v těch dalších třech dnech si tam někdo došel a poklad vybral. Nejspíš pan Smith – určitě, a teď se z něho jízlivě raduje.“

David mu to musel vyvrátit. „Někdo tu skrýš našel a ukradl poklad, ale my jsme mu tu cestu ukázat nemohli. Podívej se na tohle.“

Podal mu útržek papíru, který se minulé noci Adamovi neodvážil

ukázat. Adam jej i teď vzal zdráhavě a zrudl vzteky, když spatřil známé čtyřverší. Zajíkal se. „To nám tam nechal, abychom to našli – jako výsměch! Abychom určitě poznali, že nás někdo předešel! Pan Smith – dám na to krk, že to byl on – nás přece jen sledoval. Pan Smith –“

„Ale Adame, to není možné. Tohle určitě znamená, že ten, kdo skryš našel, ji objevil podle té básničky – proč by tam jinak vůbec byla? My jsme tu skryš neprozradili.“

Adam začínal projevovat spíš zvědavost než vztek. „Máš pravdu, asi to tak bude; ale jak by mohl pan Smith – nebo kdo to byl – tu básničku znát? Bylo to vždycky víceméně tajemství.“

„Možná že jim to pověděla tvoje teta, když byli u ní na návštěvě.“

„Ta by to neřekla.“

„Nebo se třeba podívali do jejího sekretáře, když si na chvíli odskočila.“

„Ten je pořád zamčený.“

„Možná že byl tenkrát zrovna odemčený.“

Adam odhodil pokrývku a začal si oblékat župan. Tvářil se odhodlaně. „Nebude to nic příjemného a zpátky k pokladu nám to, myslím, taky asi nepomůže, ale budeme muset promluvit s tetou Dinah.“

Sešli spolu do přízemí a vyhledali slečnu Codlingovou.

„Nechod' bos po té kamenné podlaze, Adame,“ řekla starostlivě, „i když už je ti líp.“

„Teto, prosím tě, posad' se.“

Slečna Codlingová se posadila jako hypnotizována.

„Chceme ti něco povědět,“ vysvětloval Adam, „a bude to chvíli trvat a možná že nám budeš chtít skočit do řeči, než to dopovíme; ale slib nám, že nic neřekneš, dokud to nedovyprávíme až do konce.“

Slečna na ně užasle hleděla. „Není v tom nějaká chytačka?“

„Ne, jde jen o to, abychom mohli nerušeně mluvit.“

„Dobrá. Je to nějaké divné, ale – dobrá.“

Adam pak vypověděl tetě celou historii s hledáním pokladu, do něhož se pustili tajně a proti její vůli – přesto však, na tom Adam trval, pro její dobro. Několikrát otevřela slečna Codlingová ústa, jako by chtěla promluvit. David, který stál po celou dobu vedle Adama,

zvedl vždycky varovně ruku jako strážník, slečna si vzpomněla na svůj slib a zůstala zticha.

Adam dovědí příběh až k tomu, jak David našel v díře na mostě kousek papíru. „Tohle je ten lístek, teto,“ řekl. „A nás by zajímalo, jestli víš, jak se někdo mohl dovědět o téhle básničce – jestli snad dokonce nepoznáváš ten rukopis.“

Slečna Codlingová vzala lístek a kupodivu se usmála. „Ano, ten rukopis poznávám velice dobře.“ Vstala a šla k sekretáři; odemkla jej a vyndala starou krabici od doutníků a z ní ony dvě listiny. Rozložila tu, která byla opisem vyprávění Judity Codlingové, jak jej pořídil starý pan Codling. Přiložila Davidův lístek k spodnímu okraji opisu; nerovný horní okraj papírku přesně odpovídal nerovnému dolnímu okraji opisu pana Codlinga. Byl od něho odtržen.

„Někdo ho utrl!“ vydechl Adam. „Musela jsi někdy nechat, sekretář otevřený – asi tehdy, když tady byli Smithovi.“

Slečna nechápala, co myslí Adam zmínkou o Smithových, ale jedním si byla jista. „Tehle sekretář nezůstal nikdy odemčený. Klíček nosíval u sebe dědeček, dokud neonemocněl po smrti tvého otce; pak jsem jej převzala já.“

„Ale teto Dinah...“ Adamův hlas zanikl, když si uvědomil, že se teta na něho dívá jaksi soucitně.

„Řekla jsem ti hned na začátku, že se budete s Davidem honit za pokladem zbytečně, jestli se dáte do hledání. Nechtěla jsem, abyste se do toho pouštěli. Věděla jsem totiž, že i kdybyste nakrásně tu skrýš našli, ať je kde chce – kde je, to jsem nevěděla – poklad v ní nebude.“

„Tys věděla, že poklad někdo ukradl?“

„Nikoli ukradl,“ opravila ho slečna Codlingová. „Svůj vlastní majetek nemůžeš ukrást. Ten poklad totiž už dávno našel dědeček.“

„Dědeček – dědeček –“

„Ano. Hledal ho zrovna tak, jako jste ho hledali vy, a nebyl o nic hloupější než vy, protože tu skrýš objevil právě jako vy; a našel v ní poklad. Dověděla jsem se to jen náhodou, vešla jsem nečekaně do jeho pracovny, když ho měl před sebou vysypaný na stole.“

„Tys ten poklad viděla?“

„Ano. Byl překrásný.“ Odmlčela se napůl ve vzpomínce, zčásti

proto, aby poskytla chlapcům čas zeptat se na něco; ale nebyli úžasem schopni promluvit. Pokračovala: „Řekl mi tehdy, že jej schová, než se John – můj bratr – tvůj otec, Adame – tenkrát jsme ho právě čekali – vrátí domů; prý s ním vyrukuje až při oslavě, že to bude zlatý hřeb. Chtěla jsem, aby takovou cennou sbírku uložil do bezpečí do banky v Castlefordu, ale nechtěl o tom nic slyšet. Říkal, že John se může vrátit domů nečekaně každým dnem, každou chvílí, a pak prý tu poklad nebude, aby se John mohl na něj hned podívat, a muselo by se zajet do banky a byly by s tím jenom patálie a průtahy.“ Usmála se pro sebe. „Míval své nápady a nerad si dával do nich mluvit. Řekl, že tedy poklad alespoň ukryje někam, kde by byl po ruce, ale zcela v bezpečí. To slíbil.“

„Ale kam ho tedy schoval?“

„Bohužel, Adame, to mi nechtěl nikdy povědět, tehdy ani později. A já si myslím, že dědeček jej schoval právě tak důkladně, jako jej ukryl Jonathan Codling – ještě důkladněji, protože nezůstala žádná stopa.“

„Ale teto Dinah, teď nám to musí povědět – vždyť ten poklad nutně potřebujeme.“

Slečna vzdychla. „Co jsem se ho navptávala! Vždycky říkal, že vyndá poklad z úkrytu, až se vrátí John – dřív prý ne. Už jsem se přestala vptávat.“

„Musíš mu to vysvětlit, teto Dinah, a znova se ho zeptat. Musíš.“

„Ne, Adame. Není to nic platné. Jen ho to rozčilí.“

„Teto, prosím tě –“ Adam polkl něco, co mu uvázlo v hrdle. „Já nechci jet po prázdninách do Birminghamu.“

Nastalo dlouhé mlčení a David cítil, že Adam a slečna Codlingová zapomněli na jeho přítomnost. Pak slečna Codlingová vzala Adamovu ruku a podržela ji ve své. „Zkusím se ho ještě jednou zeptat.“

Trvala na tom, že nebudou pana Codlinga rušit, dokud nevstane a neobleče se a nevypije si svůj dopolední šálek čaje. Pak za ním zašla; seděl ve své pracovně u okna. Nechala schválně pootevřené dveře a Adam s Davidem nakukovali škvírou a poslouchali.

„Tatínku,“ řekla a klekla si vedle jeho křesla s útržkem papíru v ruce. Odpověděl jí jen nepřítomně, ale po chvílce k ní sklonil hlavu a

slečna mu přistrčila papírek.

Podíval se na ni a pak jej od ní vzal. „Vida, Dinah!“ podivil se a zasmál se pro sebe – bylo to, jako když rezatý klíč zaskřípe v zámku. „Vida, Dinah! Tos byla chytřejší, než jsem si myslel. Tak tys našla jedinou růži i skryš!“

Slečna Codlingová se s chlapci dohodla, že bude moudřejší nezmiňovat se panu Codlingovi o jejich kouscích; odpověděla prostě: „Ano, skryš je prozrazena.“ Nastala tak dlouhá odmlka, že David už uvažoval, jestli slečně nedošla odvaha. Konečně však pokračovala: „Nemyslíš, tatínku, že ten, kdo dokázal najít skryš, si opravdu zaslouží vědět i to, kde je poklad?“

„Dovíš se to – sama jej uvidíš – až se John vrátí – už to bude každým dnem.“

„Nemohl bys mi to povědět, tatínku?“

Adam a David viděli přes záda lenošky, jak pan Codling vrtí hlavou. „Není třeba, není třeba,“ říkal. „Až se vrátí John.“

„Ale tatínku –“

Slečna Codlingová nikdy takto na otce nenaléhala a na starém pánovi bylo znát netrpělivost. „Ne, ne, Dinah. Říkám ti, že ne.“ Pak se zřejmě trochu obměkčil. „Bylas tak chytrá, že jsi uměla najít skryš podle té básničky; teď můžeš najít podle básničky i poklad.“

„Ale tatínku –“

„Pročpak myslíš, že jsem se vrátil a vložil tohle do skryše? Pro takovou chytrou hlavičku jako jsi ty. Ale počkej!“ Chlapci slyšeli, jak přebírá psací potřeby na stole; chvíli bylo ticho; pak vtiskl papírek slečně Codlingové opět do ruky. „Tu máš! Můžeš to zkusit! Ba, možná že bys i mohla ten poklad najít, ještě než se John vrátí domů. Ani by mi to nevadilo. Moc času ale nemáš – bude doma už brzy – brzy. Tak a teď už ani slovo!“ Pánovitě máchl rukou. Rozmluva byla u konce.

Slečna vyšla k chlapcům a zavřela za sebou dveře. „Nebylo to nic platné. Říkal –“

„Všechno jsme slyšeli,“ řekl Adam. „Ale nepřipsal tam něco?“ S posunkem vyjadřujícím zoufalství jim podala slečna Codlingová papírek, který s sebou vzala do pokoje. Zprvu jim nepřipadalo, že by na něm bylo něco nového napsáno; pak si všimli, že jedno slovo je

přeškrtnuto a nad ním je napsáno jiné, slabými, třaslavými, velkými písmeny, zcela nepodobnými dřívějšímu pevnému písmu pana Codlinga. Druhá řádka čtyřverší teď zněla:

POD vodu poklad byl vzat

XVI.

John Codling se vrací domů

Zoufalá nebyla pouze slečna Codlingová. Adam a David se dost potrápili, než rozlouskli jinotaj skrytý v básničce, a objevit v ní ještě nějaký další význam – ten, který jí dal pan Codling – to jim připadalo zhola nemožné.

Pravda, Adam se zuřivě upjal na pozměněnou formulaci: ‚pod vodu.‘ Tvrdil, že dědeček potopil poklad v řece Sayi a že musejí dát celou řeku vybagrovat, aby jej našli. Marně poukazoval David na to, že potopit poklad je totéž jako ho zahodit, a marně slečna Codlingová namítala, že jen milionář by si mohl dovolit vybagrovat řeku. Jejich domluvy jen přilévaly do Adamovy posedlosti černou beznadějí. Trávil teď čas tím, že obcházel jako stín sem a tam po břehu řeky a lačně hleděl do vody. David ho zprvu doprovázel, spíš aby mu dělal společníka než z jiného důvodu; ale Adam po společnosti netoužil – netoužil po ničem než po nedosažitelném pokladu. David nakonec přestal ke Codlingovým docházet.

Panovalo u nich v těchto dnech stísněné ovzduší. Starý pán sice díky předepsanému užívání spal tvrdě, ale jeho stav se v podstatě nezlepšil; zdálo se, že žije v ještě napjatějším očekávání než dřív. Slečna Codlingová měla dvojí soužení; znepokojoval ji otcův duševní neklid i Adamova náladovost – pouhé pomyšlení na ztracený poklad spojené s představou Birminghamu vyvolávalo v Adamovi rozmrzení a umíněnost.



Nikdy takový nebyval a teta si s ním nevěděla rady. Nic s ním nesvedla – domlouvami, přesvědčováním ani přímým rozkazem ho nedonutila, aby pořádně jedl nebo aby si šel v rozumnou dobu lehnout. Toulal se po břehu řeky až do úplného setmění, kdy se voda černala ještě tajuplněji než za dne.

Když se jednoho večera vracel, svítil už měsíc. Byl úplněk, ale na letním nebi se kupila bouřková mračna a co chvíli zastřela jasné měsíční světlo. Adamovi to nevadilo. S navyklou jistotou si hledal cestu po zalesněném břehu k trávníku vzadu za Codlingovým domem. Tam se zastavil; dveře do zahrady zůstaly v dusnu před bouřkou otevřeny a proti světlu v hale viděl, že v nich stojí dědeček a dívá se do zahrady – dívá se a poslouchá.

Adam si byl jist, že ho není vidět – ani nechtěl, aby ho dědeček viděl, a nejen proto, že se poslední dobou vyhýbal lidem; bál se, že by dědečka určitě rozrušilo, kdyby se před ním tak znenadání někdo vynořil. Ale zapomněl na měsíc. Napřed stál skryt ve stínu mraku; pak se najednou měsíc z mraků vyhoupl a jasně ozářil stromy, trávník i chlapce. Před očima pana Codlinga se jako duch zjevila měsícem zalitá postava jinocha. Adam už nebyl cizí člověk s tmavorusými vlasy, ale hoch stejně plavovlasý, jako býval John Codling. Starý pán spatřil vlasy svého syna a spatřil přitom poprvé i to, co slečna Codlingová odjakživa nacházela v Adamově tváři – rysy jeho mrtvého otce. Pan Codling vykročil k chlapci zalitému měsíčním svitem. „Johne!“ zvolal tiše a vroucně, „Johne!“

Adam byl chvíličku tak vyděšen, že nemohl promluvit ani se pohnout. Pak se mu sevřelo srdce, že bude muset vyvést dědečka z omylu, a vykročil vpřed. „Dědečku –“ začal.

Pan Codling nevnímal, co mu Adam říká. Prudce se otočil zpátky dovnitř domu a s jednou nohou na hořejším schodu zvolal: „Dinah!“ A znovu: „Dinah!“ Hlas mu radostí omládl, tak silně a zvučně nezazněl už dlouhá léta. „John se vrátil!“ křičel. „John je tady!“ volal. „John –“ Jeho hlas náhle zmlkl a starý pán se zhroutil na schody.

Adam se k němu rozběhl přes trávník a zároveň vyběhla z domu slečna Codlingová. Doběhla k němu první. Poklekla a objala otce kolem prsou; skláněla se nad ním obličejem i celým tělem.

„Rychle, Adame!“ řekla. „Utíkej pro doktora!“

Adam vyrazil k brance a pak zaslechl, že ho zase volá zpátky. Zastavil se; slečna na něho znovu zavolala a Adam se vrátil a zůstal stát vedle ní. Klečela dosud u pana Codlinga a tvář měla skloněnou k němu. „Adame,“ řekla, „nikam nechod', darmo by ses štvál a burcoval lékaře. Je zbytečné pospíchat a dělat poplach. Dědeček umřel, víš.“ Teprve teď k němu zvedla hlavu a usmála se, aby ho upokojila; ale Adam viděl jen slzy, které jí kanuly po tváři a třpytily se v měsíčním světle.



XVII.

Tabule u branky

Bouřková mračna se toho týdne pomalu sbírala a pak se protrhla; při pohřbu starého pana Codlinga spustil letní lijavec.

Pan Moss si vzal volno, aby se mohl pohřbu zúčastnit, a jako on se přišlo rozloučit i mnoho ze starších osadníků Velkého a Malého Barley.

„Byli tam všichni,“ vyprávěl pan Moss. „Marek Tey přišel v zastoupení obecní rady; a byli tam i za kriketový klub a za kuželkáře – ačkoli z těch mladších ho někteří vůbec nemohli znát, ani od vidění. Byla tam stará paní Hellinová a Roger Ramsden a Gertruda z hospody U erbu Codlingova a Arnold Alexander – Ernesta Alexandra syn. Přišel Frankie Ellum, ten z papírnictví. A Edward Nunn. I Fizlík Wilson tam byl: přikradl se po začátku, sedl si do zadní lavice a vypadal jako spráskaný pes. Zahlédl jsem, že s ním po obřadu slečna Codlingová prohodila pár slov a podala si s ním i ruku.“

„Musela to pro ni být rána,“ řekla paní Mossová.

„Ba, sebralo ji to,“ souhlasil pan Moss, „ale ta je nezmar. Jako její taktík – ačkoli jemu rovna už Barley nepozná.“

Zavrtěl hlavou a vzdychl; a David nesmírně litoval, že nepoznal pana Codlinga za těch starých časů, kdy udělal svou stovku v kriketu a hrával kuželky a řídil s Markem Teyem obecní radu. Teď už pan Codling patřil vzdálené a zlaté minulosti, již bude navždy sdílet s Robinem Hoodem, Dobrým princem Karlem a Nelsonem u Trafalgaru.

Když si popovídali o pohřbu a pan Moss odešel do práce a paní Mossová se pustila zase do uklízení, nevěděl David co počít. Jít se podívat ke Codlingům za Adamem bylo vyloučeno, to věděl, a nikam

jinam se mu jít nechtělo – a dělat něco jiného se mu taky nechtělo. Bětka chtěla, aby si s ní hrál, a tak se jí chvíli věnoval a vozil ji sem tam na přední brance. Unavil se tou zábavou mnohem dřív než ona a vytratil se někam právě na opačnou stranu od Codlingů. Šel pěšky, byl tak sklíčený, že ani nevytáhl kolo.

Zatímco byl David pryč, přišla na návštěvu slečna Codlingová. Když se objevila na konci ulice, Bětka se ještě houpala na brance; pozorovala nepovědomou, černě oděnou postavu, jak se blíží: paní se u každého domku zastavila a podívala se na číslo, až došla k Mossům. To už Bětka visela přes branku a bezostyšně si ji prohlížela. Slečna Holdingová zlehka kývla na číslo na brance a na Bětku.

„Je maminka doma?“

Bětka dala pomalým pohybem hlavy nahoru a dolů najevo, že je, a nepřestala si přitom neznámou prohlížet.

„Mohu za ní dál?“

Místo odpovědi podržela Bětka otevřená vrátka, slečna Codlingová jimi prošla a zamířila po cestičce k domovním dveřím. Bětka za ní přibouchla branku a šla jí pomalu v patách jako pes ve stopách podezřelého cizího návštěvníka. Slečna zazvonila a zatímco čekala, otočila se a usmála se na Bětku.

„Vypadáš jako Davidova sestřička Bětuška.“

Bětka se nad tou zázračnou jasnozřivostí celá vyjevila. Začala zvolna couvat po cestičce zase nazpátek a nespouštěla ze slečny zrak. Mezitím se otevřely dveře; stála v nich paní Mossová a utírala si ruce do zástěry.

„Přejete si?“ zeptala se slečny Codlingové, kterou samo sebou nepoznala – považovala ji asi za podomní obchodnici.

„Vy jste paní Mossová?“

„Ano,“ odpověděla paní Mossová, opět skoro stejně odměřeně.

„Já jsem Dinah Codlingová, Adamova teta,“ představila se slečna a hlas se jí trochu zadrhl. „Chtěla jsem –“

To už vyrazila rozpařená červená ruka paní Mossové vstříc slečnině ruce, která byla v nezvyklé černé bavlněné rukavičce celá nesvá. „Pojďte dál,“ vyzvala slečnu a dveře se za nimi zavřely.

Když se David chvíli nato přiloudal domů, slečna Codlingová

byla ještě uvnitř. Chystal se právě vejít do domu, když ho zarazilo nepodařené zapísknutí z hrušně. Došel ke stromu a ke svému překvapení spatřil Bětku, která se nějak vyškrábala nahoru do větví – což byl na ni zcela nezvyklý výkon.

„Davidku!“ volala na něho dolů pološeptem. „Přišla slečna Codlingová a už tam sedí s maminkou takovou dobu a pijou čaj z nejlepších šálků a vykládají si a tady shora je to všechno vidět.“

David si vylezl vedle Bětky; měli odtamtud pěknou podívanou na sousedskou besedu. Paní Mossová byla už bez zástěry a rukávy měla shrnuté. Seděla se svou návštěvnicí ve svátečním pokoji a popíjely ze svátečního porcelánu, ale chovaly se obě docela nenuceně. Slečna Codlingová si sundala vyrudlý černý klobouk – bylo to poprvé, co ji David viděl v klobouku – a položila si jej na opěradlo křesla. Když mluvila, pokyvovala šedivou hlavou, a když přestala mluvit, rozhovořila se paní Mossová. David hned viděl, že tohle je rozhovor, jakému maminka říká „trochu si popovídat“, a že jakékoli vyrušení by bylo nevíтанé. Zůstal na hrušni, dokud se slečna Codlingová neodporučela. Pak vešli s Bětkou dovnitř za maminkou; stála u okna a dívala se za slečnou a pak, když slečna Codlingová zašla, dívala se dál do prázdna.

„Kvůli čemu přišla?“ vyptával se David.

„Slečna Codlingová? Ale, tak jsme si trochu popovídaly.“

David, netahej Bětku po stromech, když nemá zástěrku – má teď celé šaty zelené.“

„Vylezla si tam sama, mami. A co ti říkala slečna Codlingová?“

„Tak, leccos.“

„A co?“

„Taky třeba prosila, jestli by k nám mohl Adam přijít a pár dní u nás zůstat, a já jsem samo sebou řekla, že může.“

„U nás!“ vykřikl David radostně ohromen; a Bětko po něm opakovala: „U nás!“

„Slečna Codlingová totiž musí jet do Birminghamu za nějakými příbuznými a něco zařídit.“

„Já vím – aby se tam Adam mohl odstěhovat k těm svým příbuzným. Je to kvůli tomu, vid?“

Paní Mossová hned neodpověděla a David proto opakoval: „Je to

ono, vid?“

„Zčásti,“ odpověděla maminka; „ale záležitosti slečny Codlingové se nás stejně netýkají. Nás se týká to, že k nám přijde Adam. Uložím ho v Dickově pokoji.“

„Hned vedle mne,“ řekl David.

„Kdy přijde?“ zeptala se Bětka.

„Zítřa.“

Druhého dne připádlouval Adam ve *Střelce*; na přídi si vzal v hnědém balicím papíře pyžamo a kartáček na zuby. Dostalo se mu srdečného přijetí. Paní Mossová ho políbila, jako by ho byla líbala už v peřince; a pan Moss mu řekl, zrovna jako by to řekl Davidovi, aby si otřel boty o rohožku a neroznesl všechno to bláto z řeky po domě. David, s Bětkou těsně v patách, odvedl Adama nahoru do jeho ložnice, ukázal mu fotografii Dickovy lodi, která visela nad umyvadlem, a předvedl mu i Dickovu sbírku ptačích vajíček.

Ani Adam, ani David se nezmínili o smrti starého pana Codlinga – oba k tomu neměli co říci. Když však spolu osaměli, Adam velmi věcně znovu rozvířil otázku pokladu.

„Chci v hledání pokračovat,“ oznámil. „Pořád se nevzdávám naděje, že poklad najdu.“

„Budu ti tedy pomáhat,“ odpověděl David.

Adam děkovně kývl hlavou. „Teď, když dědeček umřel, zbývá samo sebou už jen jeden způsob – jediný způsob – jak ten poklad najít: musíme rozluštit dědečkův návod. Tentokrát na to, myslím, budeme muset jít s klidem a rozvahou.“ Zamračil se na Davida, jako by ho David nutil ke spěchu.

„Pod vodu,“ pronesl David zahloubané a pomaličku, jak se to hodilo k Adamovu novému rozpoložení.

„Napadlo mě, že nemusíme brát tohle za jediné vodítko. Kdyby byl dědeček chtěl, aby k návodu nebylo už nic víc třeba, byl by zbytek básničky škrtl. Bylo by to docela snadné a logické.“

„Že by se tedy za návod měla považovat celá básnička?“

„Ano, myslím, že celá do posledního slůvka. Můžeme ji teď rozdělit na části a kousek po kousku ji rozebrat – klást otázky, jak to dělají detektivové v románech.“

Adam si metodicky odpočítával otázky na prstech: „Kdo je *Filip*?

Nemůže to být například Filip, vévoda z Edinburku, protože na toho nemohl dědeček myslet už před tolika lety, ještě než jsem se já narodil. Měl snad dědeček přítele, který se jmenoval Filip?

Dále, co je *jediná růže*? Je to skutečná růže – růže na portrétu Jonathana Codlinga nebo růže na zahradě nebo dokonce nějaká větrná růžice? Nebo znal dědeček nějakou Růženu, Růžu?

Pod vodu – o tom jsme už trochu přemýšleli. Přece jen si nemyslím, že by dědeček jen tak hodil poklad do řeky. Třeba ho ukryl v tajné chodbě pod řekou – jenže se mi nezdá, že by tam nějaká byla.

A pak, *to jen dcera má povědět může*. Teta Dinah byla jediná dědečkova dcera, musí to tedy být nutně ona. Ona ví, kam ten poklad zanesl – ona to *má vědět!*“ Adam až zrudl, jak ho popadl vztek. „A přitom ovšem netuší, že to ví.“

„Jako Sára Codlingová,“ podotkl David. „Znala tajemství skryše, protože znala tu básničku; ale nikdy ji nenapadlo, že ho zná.“

„Ano. Takže poslední otázka zní, co o tom ví teta Dinah myslím o něčem, co souvisí s nějakým Filipem a růží. A to nás v kruhu přivádí zpátky k první otázce.“

„Je to úplný hlavolam,“ řekl David. „Už ses tety na něco vyptával?“

„Ještě ne. Na to je ještě dost času.“

David na okamžik zaváhal. Pak se zeptal: „Ale co s tím Birminghamem?“

„Já vím. Na konci prázdnin jedu do Birminghamu, ale vždyť tyhle prázdniny nejsou poslední a k tetě Dinah můžu pak vždycky přijet a můžeme si s tím návodem pohrát. Stejně to bude na dlouhé lokte. Nevadí, já nespěchám; nic mi neuteče. Nedáme si pokoj a probereme všechny možnosti a nakonec celý ten návod rozluštíme a najdeme poklad a pak bude teta Dinah tak bohatá, že si mě sem vezme natrvalo zpátky.“ V Adamově hlase zazněl vítězný spodní tón.

Slečna Codlingová byla jasně předurčena k tomu, aby se stala výchozím bodem jejich pátrání a museli proto počkat, až se vrátí. Adam byl u Mossů na návštěvě třetí den, když mu od ní přišel dopis, v němž oznamovala, že se bude muset zdržet o několik dnů déle, než počítala.

„Chce zajít za ředitelem školy, do které mám chodit,“ vysvětloval Adam, když seděli u svačiny.

„Já jsem povídal, že kvůli něčemu takovému jede do Birminghamu,“ vmísil se David. „Proto tam vlastně jela.“

„Kvůli čemu jinému.“

„Chceš kus koláče, Adame?“ zeptal se pan Moss najednou. „Bude se ti stýskat, až se odstěhuješ z Barley.“

„Děkuji, vzal bych si,“ řekl Adam. „Já se vlastně odtud ani neodstěhuji, protože můžu vždycky přijet a bydlet u tety Dinah. Budu sem jezdit často. Máme s Davidem všelijaké plány.“

„Jestli budeš chtít, můžeš přijet a bydlet zase u nás – s Davidem,“ nabídla mu paní Mossová.

„Děkuji mnohokrát,“ řekl Adam překvapeně. „Jenomže mně by to připadalo takové divné, kdybych nebydlel u tety Dinah v našem domě. Tam jsem doma. Vždyť jsem se tam narodil.“

„Kdybys ale přece –“ řekla paní Mossová, nedopověděla však.

Pan Moss, který napjatě poslouchal a držel přitom nůž nad koláčem, uřízl teď ohromný kus a položil jej Adamovi na talíř. „Tu máš,“ řekl hlasitě, „a naber si i džem, jestli máš chuť.“ Prudce vstal a vyšel do zahrady. David slyšel, jak si cestou zlostně bručí: „Hanba je to – vyložená hanba!“ Davidovi ta poznámka připadala velice záhadná.

Chlapci čekali na odložený slečnin návrat a snažili se zahnat myšlenku na poklad. Jak říkal Adam, nevyžadovala jejich nová, dlouhodobá strategie žádný chvat. Místo toho si hráli s Bětkou a několikrát ji vzali na krátkou projíždku ve *Střelce* – podle příkazu však nikdy mimo dohled paní Mossové, která seděla na židli na můstku, pletla a dávala na ně pozor. Tak jim klidně plynul čas až do dne, kdy měla přijet slečna Codlingová. Tehdy si Adam sbalil věci, poděkoval paní Mossové a chystal se spolu s Davidem odpádlivat na *Střelce* zpátky ke Codlingům.

„Víš, Davide,“ řekla paní Mossová, „možná že slečna Codlingová by se raději uvítala s Adamem sama. Bude mu chtít povědět o různých důležitých věcech.“

„Jenom o mých příbuzných a o té nové škole,“ odporoval Adam. „To by mohlo Davida zajímat.“

„Přece jen si myslím, že by bylo lepší, kdyby s tebou David nejezdil,“ trvala na svém paní Mossová.

„Ale proč?“ ptal se Adam nechápavě.

Paní Mossová bezmocně rozhodila ruce, jako by nebyla s to dál vysvětlovat, a protože Adam naléhal, odpluli nakonec společně s Davidem.

Uvázali *Střelku* na obvyklém místě a přes lesík došli k domu. Bylo to poprvé, co David viděl Codlingův dům bez starého pána: vypadalo to tam kupodivu stejně.

Pak si všimli, že na záhonu u cestičky někdo ryje. „Vždyť to; je Fizlík!“ vykřikl Adam. „Vykopává tam tetě nějaké karafiáty!“

Když zaslechl Adamův hlas, Fizlík Wilson zvedl hlavu a Adamův rozhořčený výraz ho tak vyděsil, že sbalil květiny a upaloval za roh domu. Adam se už už chtěl rozběhnout za ním, když vyšla slečna Codlingová, která je musela zahlédnout oknem.

Adam úplně zapomněl na Birmingham. „Teto!“ volal. „Viděla jsi Fizlíka Wilsona? Kradl ti ty nejhezčí kytky!“

„Řekla jsem mu, ať si nějaké vezme,“ odpověděla slečna. „Sem tam vypomáhá jako zahradník a bude se mu to hodit.“

„Ale vždyť jsou to tvé nejlepší karafiáty!“ řekl Adam ohromen. Nezažil ještě nikdy, aby teta nesobecky rozdávala ze své zahrádky; zahrádkáři takoví nebývají.

Slečna Codlingová se zjevně nehodlala bavit o svých karafiátech. „Ale nevidáno!“ řekla a vtáhla hochy dovnitř. Měla na sobě smutek, ale nemohla to působit jen černá barva, že vypadala tak pobledle. Mluvila ustaraně a přece, jak se zdálo, jen tak páté přes deváté.

„Zrovna jsem se vrátila,“ vykládala. „To jsem ale měla v Birminghamu hon; a psala jsem taky do Castlefordu, aby se tam všelicos zařídilo. Myslela jsem, jak dlouho to nepotrvá, ale toho jsem se nenadála. Oseley a Webb to dovedli už dál, než jsem vlastně chtěla.“

„Co je to za firmu ti Oseley a Webb?“ zeptal se Adam. „To jsou ti advokáti, co mají dědečkovu poslední vůli?“

Slečna Codlingová po něm vrhla divně polekaný pohled. „Ne, ne, kdepak, advokáti ne. Ostatně dědečkova poslední vůle byla docela jednoduchá, ta právníkům nedá moc práce; a kromě tohoto domu po

něm dohromady nic nezůstalo.“

David měl pocit, že maminka možná měla pravdu: slečna Codlingová si bude chtít pohovořit o svých soukromých záležitostech mezi čtyřma očima. Vstal. „Raději už půjdu – mám to daleko domů.“

„Vyprovodím tě k brance,“ nabídl se Adam.

„Ale ne!“ vykřikla slečna. „Kam bys chodil! A proč se vlastně nevrátí David domů po řece?“

„Je to opravdu lepší, když kánoe zůstane tady u Adama, protože já můžu doma vždycky sednout na kolo,“ vysvětloval David. „Ne, půjdu pěšky.“

Slečna Codlingová se tvářila zkormouceně. „Nechod' tedy ještě,“ naléhala. „Dovíte se důležité věci, co všechno jsem zařizovala.“ Zdálo se však, že není schopna povědět jim, co má na mysli, a v Davidovi ještě zesílil nepříjemný pocit, že ať je to co chce, týká se to Adama a má se to dovědět jen on sám.

David se znovu pokusil se rozloučit a slečna Codlingová se ho znovu pokusila zadržet; protože Adam trval na tom, že vyprovodí Davida k brance, dohodli se nakonec, že slečna půjde s nimi.

Po cestě vyprávěla. „Dědeček toho mnoho nenechal. Žili jsme skoro výlučně z penzičky, co pobíral; ta jeho smrtí skončila. Tomu rozumíš, Adame, ne?“

„Ano, teto.“

„Je tady ovšem dům. To je vlastně jediná cenná věc, kterou mohl dědeček zanechat, ale domu se člověk nenají.“

„To jistě ne.“

„Myslím to tak,“ objasňovala slečna Codlingová, „že jsou to mrtvé peníze – a taky všechno, co máme. Teď už nemáme žádný příjem.“

„Co jsou to mrtvé peníze?“ zeptal se David, ne snad že by to opravdu chtěl vědět, ale protože měl pocit, že slečnu by potěšilo, kdyby se jí vyptávali, a Adam žádný zájem neprojevoval.

„Chci tím říct,“ vysvětlovala slečna, „že jediné peníze na světě, které Adam a já máme, jsou vázány na ten dům, a to je dost nešikovné.“

Slečna Codlingová je zdržovala neobvykle pomalou chůzí, ale teď

už došli téměř až k brance. Najednou řekl Adam: „Copak je propána tohle?“

Ukazoval na zbrusu novou tabuli, která byla zaražena do země hned za vjezdem. Tabule byla obrácena ven, k silnici. Slečna zůstala náhle stát a chlapci se od ní odpojili a rozběhli se před tabuli, aby se podívali, co to je. Bylo na ní napsáno:

NA PRODEJ

Oseley a Webb – realitní kancelář – Castleford



Chlapci udiveně hleděli na nápis. Pak řekl David: „To je nějaký omyl, Adame.“

„Není,“ řekla slečna Codlingová, která k nim docházela. „Není to omyl. Jediného omylu se dopustili tím, že sem tu tabuli dali tak brzy, dřív než jsem to stačila povědět Adamovi. Je to tak, jak jsem se ti snažila vysvětlit, Adame; musíme ten dům prodat, abychom měli aspoň trochu peněz na živobytí. Budu se muset stěhovat z našeho domu i z Velkého Barley zároveň s tebou a odjet k příbuzným do Birminghamu. Zachovali se velmi laskavě.“

Adam jako by tetu ani neposlouchal. „Adame!“ snažila se upoutat jeho pozornost. Adam se obrátil a šel nazpátek k domu. „Adame!“ volala za ním tetka. „Vrať se, něco ti povím!“ Ale Adam se dal do běhu.

Slečna Codlingová vztáhla ruku po Davidově rameni, jako by se chtěla přidržet.

„Bude se vám líbit v Birminghamu?“ zeptal se David, aby něco řekl.

„Nebude,“ odpověděla a těžce se o něho opřela, jako by byla velice unavená. Za chvíličku ruku odtáhla a vzchopila se. „Abys snad už šel domů, Davide,“ řekla, „nebo bude mít maminka starost, kde jsi.“

„Ano,“ řekl David. „Mám už jít?“

„Jistě, už musíš jít.“

David se dal na cestu domů, ale několikrát se ohlédl. Slečna Codlingová stála nějakou dobu ve vjezdu a dívala se za ním nebo možná byla jen tak zamyšlená; nezamávala mu. David potkal pana Smithe a minul ho; šel také pěšky. Když se David zase ohlédl, slečna už zašla a pan Smith procházel okolo branky. Zastavil se u ní, aby si přečetl novou tabuli s oznámením. Pár minut si je prohlížel a pak zabočil ke Codlingům.

XVIII.

Fizulka

Historie s pokladem, tak jak ji naplánovali Adam a David, kteří v ní sebe viděli jako hlavní hrdiny, měla samovolně dospět k šťastnému rozuzlení; teď se řítí k docela jinému závěru. Dotazy ohledně Filipa, růže či Růži a tunelu, který by vedl někam „pod vodu“, museli chlapi vychrlit na slečnu Codlingovou v horečném spěchu; a na žádný z nich neznala odpověď. Jako další mělo přijít na řadu rozvážné „probírání všech možností“, od něhož si Adam tolik sliboval, ale to už v tom krátkém čase, který zbýval do konce prázdnin nestihnou; Adam už žádné další prázdniny v Codlingově domě neprožije. Koncem léta budou Adam s tetou nadobro odstěhováni do Birminghamu a dům bude prodán – bude patřit panu Smithovi. Tím celá historie končila.

„Pan Smith je stejně darebák,“ tvrdil Adam.

„Hlouposti!“ odporovala slečna Codlingová. „Naopak, máme štěstí, že jsme obratem ruky dostali nabídku.“

„Pročpak tak pospíchá s koupí našeho domu?“

„Nijak nespíchá. Vykládal Oseylemu a Webbovi, že si vždycky přávil, aby ten dům byl jeho.“

„Ale proč?“

„No proč,“ řekla slečna pohněvaně, ale přitom měla pláč na krajíčku, „nám se tady dobře bydlelo, ne?“

„To je něco jiného.“

Slečna Codlingová neodpověděla. Ale David cítil, že Adamovy pochyby jsou oprávněné. Codlingův dům není ani krásný, ani pohodlný, ani dobře udržovaný a větší část zahrady je ještě zbědovanější. Ti, kdo domu přivykli – kdo se v něm narodili – jej snad mohou milovat a neradi se s ním loučí, ale proč by po něm měl

toužit cizí člověk? Není v té nabídce pana Smithe něco nekalého?

„S tím panem Smithem je to vážně nějaké divné,“ přidal se David.

„Je to darebák,“ trval na svém Adam.

„Hlouposti!“ opakovala slečna Codlingová, a aby předešla další výměně názorů, měla se k odchodu. „Tamhle jde Fizlík! Potřebuji mu něco říct.“

Časté návštěvy Fizlíka Wilsona a laskavost, kterou mu slečna projevovala, za dané situace Adama popouzely. Dům nebyl ještě prodán panu Smithovi, ale slečna Codlingová mezitím rozdávala Fizlíkovi kdeco – sice žádné cennosti, ale přece jen věci, které jaksi patřily k domu a zahradě – jako by cítila, že se už vzdává svého vlastnictví. Dala mu své karafiáty a obnošený modrý župan starého pana Codlinga, aby si jej rozstříhal na prachovky, a brambory, kolik si stačil nakopat a odnést, i všelicos jiného.

Odůvodňovala svou laskavost tím, že Fizlík Wilson je prý chudšas a že starý pán se k němu příliš nelítostně zachoval, když ho před lety propustil. Řekla, že Fizlík nikdy mnoho vtipné kaše nejídal a jednou se u nich v kuchyni opil a pan Codling na to přišel, strašlivě se rozlítit a vyhodil ho. Nic zajímavého na té příhodě nebylo až na to, že vysvětlovala Fizlíkovo kromobyčejné zděšení, když se s ním poprvé setkali v Bláznově mlýně. Poznal v Adamovi rodinnou podobu s hrozným starým panem Codlingem a jak už byl vyjukaný, Marek Tey ho svou uštěpačnou narážkou na nemírné pití dohnal až k panickému děsu.

Adam naháněl Fizlíkovi Wilsonovi pořád stejný strach jako při prvním setkání. Hrozilo-li nebezpečí, že by se na zahradě mohli setkat tváří v tvář, sbalil si vždycky náčiní a vytratil se. Jeho kradmé počínání jen zvyšovalo Adamovu nedůvěru a nelibost.

Jednoho dne slečna Codlingová utrousila, že poslala po Fizlíkovi Smithům vzkaz, aby jej u nich nechal na cestě domů. V Adamovi vzkypěla zlost. „Proč mu takové věci svěřuješ?“ běsnil.

„Někdo ten vzkaz musel vzít,“ namítla slečna. „Byl bys ho odnesl ty, Adame?“

„Ne! Dobře víš, že ne!“

„Nebo David?“

David byl mezi dvěma ohni, ale Adam odpověděl za něj: „Ani

David!“

„Tak vidíš. Mohla jsem nechat práce a zajít tam. Ale na druhé straně Fizlík chodí domů zrovna kolem jejich branky a ochotně ten vzkaz vzal, když jsem ho požádala.“

„Ochotně! Samo sebou, že ochotně! Pravděpodobně je se Smithovými spolčen.“

„Neplácej hlouposti, Adame.“

„Jmenuje se Fizlík a je to zrádce a nikdo mu nemá co důvěřovat. Všechno vyžvaní – stačí se na něho podívat. Je to zrádce –“

„Adame! Tohle nebudu poslouchat! Fizlík Wilson je chudák, neškodný děda, kterému naháníš smrtelnou hrůzu. Co to pořád meleš za nesmysly, že je zrádce?“

„Říká se mu Fizlík, protože je to zrádce,“ prohlásil Adam umíněně.

David viděl, že slečna vůbec nechápe, oč jde, a že začíná mít dopal, a proto se pustil do vysvětlování: „Člověk, který fízluje, zaprodává své přátele – zrazuje je.“

„Tak je to tedy!“ řekla slečna Codlingová pohrdlivě. „Jenže pro tohle se mu tak vůbec neříká. Fizlík vzniklo jen jako zkrácenina Fizulky – přezdívali mu Fizulka – Fizulka Wilson.“

Chlapcům se představa o Fizlíkovi Wilsonovi rázem rozplynula; tedy žádný fízl, ale pouhý mrňousek, fizulka. To se na něho rozhodně hodilo.

Adam rychle nabyl nad sebou vlády a s ní se mu vrátila rozmrzelost. Podnikl útok z jiné strany. „A nač vůbec musíš posílat Smithům vzkazy? Proč se s nimi musíš přátelit a být na ně milá?“

„Tohle nebyl zrovna milý vzkaz. Pan Smith se dotazoval, jestli by mohl s domem odkoupit i portrét Jonathana Codlinga. Musela jsem mu sdělit, že obraz není na prodej, protože chci, aby pokud možno zůstal v rukou mého synovce, až vyroste.“

Kdykoli jindy by tohle bylo Adama obměkčilo; tentokrát se však všechny jeho myšlenky i city upínaly jedním směrem. „Obraz chtěli!“ křičel. „Chtějí obraz Jonathana Codlinga, protože se chtějí zmocnit jeho pokladu! Je to všechno spiknutí – spiknutí! A ty proti tomu nic nepodnikáš! Ty víš, kde ten poklad je – podle té básničky to máš vědět – ty víš, kdo je Filip – a jak je to s tou růží – a co znamená

„pod vodu’ – a přeče nám to neřekneš a místo toho utrácíš čas a posíláš Smithům uctivé vzkazy!“

Davidovi se zdálo, že Adam zachází příliš daleko, a v obavách vrhl pohled po slečně Codlingové. Ke svému údivu spatřil, že změnila barvu. Odpověděla spíše s omluvou v hlase než vyčítavě. „Máš pravdu, Adame – alespoň zčásti.“

„Že je to spiknutí?“

„Ne – pokud se týká té básničky. Nevím, kde je poklad, ani jak je to s tou růží nebo co znamená ‚pod vodu‘, ale teď si uvědomuji, že léta letoucí znám jednoho Filipa, kterého znal i dědeček.“

„Kdo je to?“ vyhekli Adam s Davidem najednou.

„Ten Filip, o kterém byla právě řeč – Filip Wilson. Když jsem byla malá, říkali mu lidé Filek Wilson a pak mu dali žertovnou přezdívku – protože byl takový strážlík – a začali mu říkat Fizulka Wilson a potom Fizlík Wilson. Už jsem zapoměla, jak k té přezdívce přišel, a vybavilo se mi to až teď, když jsi o tom začal mluvit.“

„Fizlík Wilson,“ řekl David a na dlouhou chvíli se všichni odmlčeli.

Pak se Adam zeptal, jestli se Fizlíkova žena nejmenovala Růža – nebo nepěstoval někdy růže?

„Dědeček mu tady nikdy nedovolil na růže ani sáhnout. A jeho žena se jmenovala Ellen, zrovna jako jeho dcera – Ellen Perfectová.“

„Co se tedy tím Filipem v básničce myslí?“

Slečna Codlingová zavrtěla hlavou.

„Ostatek básničky musí něco znamenat – a bude nějak souviset s Fizlíkem Wilsonem.“

Slečna vzdychla a řekla: „Ostatně vždyť Fizlík třeba ani není Filip z tvé říkanky.“ A s tou ne zrovna povzbudivou myšlenkou je nechala být a odešla.

Když příště přijel Fizlík Wilson ke Codlingům, Adam s Davidem už na něho číhali. Než stačil slézt s tříkolky, David ji držel vzadu za sedlo a Adam za říditka a nosič a hleděl ze vzdálenosti několika centimetrů Fizlíkovi do obličeje.

Fizlík se třásl strachy, když ho vyslychali. O růžích a podvodních úkrytech a skrýších nevěděl zhola nic. Ještě víc se vyjevil, když se

mu zmínili o ukrytém pokladu.

„Ale Filip se jmenujete,“ uhodil na něho Adam.

Fizlíka, jak se zdálo, překvapilo i jeho vlastní jméno. „Ba, jmenuju, ale pěknou řádku let mi takhle nikdo neřek. Kromě,“ zakoktal se, „kromě tvého dědečka. Ten mi tak říkával, když ho něco dopálilo.“

Vzpomínka na ‚dopáleného‘ starého pana Codlinga a blízkost jeho vnuka, z něhož šla hrůza, Fizlíkovi dodaly. Sklouzl bokem s tříkolky a utekl se do kuchyně pod slečninu ochranu.

Adam a David zůstali stát a dívali se přes tříkolku jeden na druhého. Uspokojeni nebyli, ale nebyli ani docela zklamáni.

„Opravdu, je to ten dědečkův Filip,“ řekl Adam a David přikývl.

XIX.

Ve slepé uličce

Filipa tedy Adam s Davidem našli. Ale je to opravdu první krok k rozluštění všech jinotajů, který je přivede k pokladu? A přivede je k němu dost rychle? Valily se na ně další události v neodvratném, překotném a hrozivém sledu: už dvakrát navštívila slečna Codlingová Oseleyho a Webba v Castlefordu a nijak se netajila tím, že záležitost s prodejem domu panu Smithovi je na dobré cestě.

Mezi slečnou a chlapci se o prodeji přestalo mluvit: Adam o tom teď už nehovořil ani s Davidem. Přesto David vycítil, že Adam je bolestně vnímavý ke všem příznakům nastávajících změn, a že někdy propadá beznaději. Tak si třeba zamlul, aby *Střelka* byla uvazována u Mossova můstku místo u Codlingova břehu.

„Je tvoje,“ oznámil Davidovi.

„Ale to ne!“ bránil se David zaraženě. „Vždyť ses ještě ani neodstěhoval.“

„Jako bych už byl pryč. Čím dřív do toho říznete, tím líp: je

tvoje a zůstane u tvého můstku.“

„Ale vždyť nám patří rovným dílem – jak bych k tomu přišel, abych dostal navíc i tvůj podíl. O prázdninách přijedeš z Birminghamu a budeš bydlet u nás, jak říkala maminka, a budeme každý den jezdit na kánoi a bude to zas takové jako dřív.“

„Kdepak, nebude,“ odporoval Adam. „A já se už nikdy nevrátím.“ Když odmítal Davidovo pozvání, zazněla v jeho slovech smutná odhodlanost.

Po chvilce mlčení se ozval David: „Stejně může zůstat uvázaná u vás, dokud neodjedeš. Nemůžeš vědět, jestli se to nakonec přece jen nějak nezvrtne a ty třeba ani neodjedeš.“

„Přestaň! Nesnesu, abys předstíral, že to nakonec všechno dobře dopadne! Nedopadne – je jasné, že nedopadne!“

„Tak dobrá,“ řekl David smířlivě. „Nechám *Střelku* u našeho můstku, ale každý den ji přivezu sem k vám.“

„Jak chceš.“

Adamovy chmury Davidovi docela zkazily všechnu radost, kterou by mu bylo působilo jezdit nahoru a dolů se *Střelkou*, uvazovat ji každý večer u můstku, kde by na něho každé ráno čekala. Pokud šlo o to, stát se jediným vlastníkem *Střelky*, něco takového Davida ve snu nenapadlo od chvíle, kdy poznal Adama, a netoužil po tom ani teď. To Adam mu mermomocí vnucoval vlastnictví loďky.

Občas se Adam vytrhl z černého škarohlídství a dal se unést nerozumnou, skoro ztřeštěnou nadějí. David jednoho rána připlouval na kánoi ke Codlingům, když ho spatřil, jak se po ruku a kolenou plazí přes padlý strom od Nunnova břehu. Před sebou strkal vidle. Dolezl na břeh, právě když David vystupoval ze *Střelky*.

„Zkoušel jsi rýt na druhé straně kvůli pokladu?“ zeptal se David překvapeně.

Adam přikývl. „Přemýšlel jsem o té narážce ‚pod vodu‘. Kus toho pozemku bývá často zaplavený.“

„Ale já myslel, žeš to tam už dávno všechno propíchal. Tos alespoň tvrdil.“

„Všechno kromě té bažiny a psích hrobů.“

David si vzpomněl na propadlé náhrobní kameny napůl zarostlé břechťanem, které však prosvítaly z příšeří zanedbaného lesíka. Hrůza

ho obešla. „Tys je vyhrabal?“ zeptal se.

Adam přikývl.

„A bylo tam –“

„Nic. Jen samé kosti a kostry.“ Pomalu si otíral s pravé ruky hlínu trsem trávy, který uškubl levou rukou. „Pan Nunn vykládal jednou tetě Dinah, že si stejně myslí, že duchové těch psů při měsíčku honí po jeho polích králíky. Musí to být legrace, i když jsi duch. Rozhodně je to lepší než Birmingham.“ Zahodil trávu a odvrátil se od Davida a od řeky; vidle táhl za sebou.

David šel v malé vzdálenosti za ním, až vyšli na trávník. Tam Adam na Davida počkal.

„Vidíš ten růžový keř?“ ukazoval. „To je Císařovna čínská – taky jediná růže. Má velké jednotlivé růžičky – vypadají trochu jako šípkové růže, jenomže jsou mnohem větší a růžově a žlutě žíhané, jako by už uvadaly, i když jsou právě čerstvě rozvité. Ten keř byl dědečkova pýcha. Sám ho zasadil.“

Adam podal vidle Davidovi. „Podrž to,“ řekl. Zaběhl rychle do domu a v minutě byl zpátky. „Má v kuchyni plno práce,“ hlásil. „Vzduch je čistý.“

Vzal od Davida vidle a ze vší síly jimi prudce zajel do země u paty růžového keře.

„Co děláš!“ vykřikl David v zděšeném ustrnutí. „Adame!“

„Povídal jsem ti,“ supěl Adam a ryl jako posedlý dál. „Je to jediná růže – jedna jediná růže v celé zahradě.“

David na něho zíral zdřevěnělý zlou předtuchou: připadal si jako v strašidelném snu. Pocítil téměř úlevu, když se objevil divák, který se objevit musel: přicházel Fizlík Wilson; pískal si a tlačil před sebou kolečko. Když uviděl Adama a spatřil, co dělá, zastavil se a zmlkl. Tentokrát se Fizlík tak vyděsil, že zapomněl mít strach o sebe.

„Vždyť vyjeváš Císařovnu čínskou!“ zavřískal.

Adam ryl dál a ničeho si nevšímal.

„To je dědečkova Císařovna čínská! Ten by ti dal!“

Adam otočil hlavu. „Běžte pryč a buďte zticha!“

Fizlík nechal kolečko stát a odešel, ale druhé části Adamova příkazu zřejmě neuposlechl. V několika minutách se ve dveřích do zahrady objevila slečna Codlingová a za ní vykukoval Fizlík.

„Adame!“ vykřikla – či vlastně zaječela.

Adamovi zbývalo vyhrabat jen ještě kousek a teď už nepolevil. David viděl, že se mu po tvářích řine pot jako slzy; svaly se mu napínaly, zauzlovaly a znovu napínaly; vidle se zarývaly, páčily a vylétaly vzhůru a stranou jako blyštivá smrtonosná zbraň.

Slečna Codlingová znovu zaječela a rozběhla se přes trávník k Adamovi. Doběhla k němu právě ve chvíli, kdy vidle dokonaly své dílo: v zemi zela hluboká, syrová díra, ve které už nebylo památky po růžových kořncích, ale v níž nebylo ani stopy po něčem jiném. Žádný poklad. Adam zvedl oči z jámy a pohlédl přes mrtvolu Císařovny čínské na tetu. Slečna se trásla hněvem, že zprvu nemohla ani promluvit.

Adam začal ze sebe soukat vysvětlení; vykopal jedinou růži, protože doufal, že by pod ní mohl být zahrabaný poklad. „Byla to pro nás naděje,“ řekl.

„Naděje!“ vykřikla slečna Codlingová. „Kvůli takové naději vyryješ a zabiješ – ano, zabiješ! – Císařovnu čínskou! Nejkrásnější a nejvzácnější růži na zahradě! Říkám ti, Adame, spáchal jsi vraždu z té nejnižší pohnutky – pro zisk – pro peníze – pro poklad!“ Málem si ve svém pohrdání odplivla. „Máme-li odtud odejít, tak odejdeme. Jiní přišli o víc, než přicházíme my, a dokázali se s tím vypořádat ve vši slušnosti a důstojnosti. Ale ty – ty bys vypustil vodu z řeky a strhl tenhle dům a vyvrátil z kořenů všechno, co se tu kdy zasadilo a vypěstovalo! Kvůli penězům – penězům!“

„Ale teto –“

„Copak se před ničím nezastavíš?“ hřímala slečna. „Neštítíš se zabít – a nic za to nedám, že bys vyhrabal i mrtvé“

Tenhle poslední úder zasáhl Adama krutěji, než slečna tušila. Odvrátil se od ní a rozběhl se vrávoravě k lesíku, kde hledal útočiště. Jednou rukou si zakrýval oči – David byl skoro jist, že pláče. Vydal se za ním, aby ho upokojil, pokud to půjde. Cestou se ohlédl a spatřil, že Fízlík Wilson zvedl vidle – zdálo se, že mu zahradnické náčiní takřka srůstá s rukama. Slečna Codlingová se skláněla nad růžovým keřem, jako by ho oplakávala.

Později toho dne se slečna Codlingová opět setkala tváří v tvář s Adamem a Davidem. Byla klidná, ale velmi odměřená. „Mám za to,

že bys měl vědět,“ řekla, „že v sobotu musím jít k Oseleymu a Webbovi podepsat listiny o prodeji našeho domu. Říkám ti to proto, aby sis ušetřil další námahu.“

Mezitím se však chlupci již dohodli, že věnují „další námahu“ rozumnému a nezávadnému podnikání. Nový nápad pocházel od Davida a předložil jej tak trochu pro útěchu Adamovi.

„Podívej se, Adame, já myslím, že nemá cenu zabývat se vytrženými narážkami, jako Jediná růže, které jsme ještě pořádně nerozluštili. Myslím si, že musíme vyjít z toho, co už opravdu víme – že ‚Filip‘ je Fizlík Wilson.“

„A co s tím?“

„No, zjistíme si všechno o Fizlíkovi – a ne jenom tak, že vyzpovídáme jeho. Vypτάval jsem se tatínka, ale ten toho moc neví – aspoň nic zajímavého. Ale tak jsem uvažoval –“

„Povídej –“

„Vzpomněl jsem si na člověka, který jediný má přehled o tom, co se v Barley od nepaměti sběhlo, a rád o tom vypravuje, a to je pan Tey z Bláznova mlýna. Neměli bychom za ním zajet?“

„Zajedeme.“

A tak vypluli proti proudu k Bláznovu mlýnu – bylo to poprvé, co Adam vsedl do *Střelky* od chvíle, kdy se dověděli, že Codlingův dům je na prodej, a byla to určitě nejmournější plavba, na kterou se kdy vydali.

Tentokrát dopluli k mlýnu, když se v něm ještě pracovalo. Nikde nikdo, až se z horního okna vyklonil muž v bíle uprášených modráčích a zeptal se, co si přejí. Řekl, že pan Tey bude asi ve své kanceláři, a ukázal jim, kudy se tam dostanou. Kancelář poznali podle toho, že zahlédli uvnitř pana Teye za psacím stolem; kývl na ně, aby šli dál.

Ocitli se v šeré místnůstce a od pana Teye je dělilo něco, co spíš vypadalo jako krámský pult – jenže tenhle pult byl zavalen vším možným, co by se nemohlo v žádném normálním krámu prodávat. Povalovaly se tam starodávné váhy, na jejichž misce ležela hrst lístkových ořechů; bachratá kožená brašna s oblýskaným držadlem, které vyhladily ruce víc než jedné generace mlynářů na cestách do Castlefordu, kde se konaly obilní trhy; hromádka starých účetních

knih; kus uraženého zrcadla, důmyslně podepřený, aby v něm mohl pan Tey zkoumat délku svého vousu a přistříhnout si jej; stál tam košík s několika vejci; a muzeální past na myši, která potřebovala opravu a měla se jí jednou dočkat – teď na ní sedělo kotě a lízalo si kožíšek. Na všem kromě kotě ležel jemný poprašek.

„Pojďte dál,“ pozval je pan Tey vážně a nasadil sklíčenou tvář. Zavedl řeč na pohřeb starého pana Codlinga, pak zabrousil ještě dál do minulosti a zavzpomínal si, jak ho znával před lety; leccos z jeho vzpomínání už chlapci vyslechli při minulé návštěvě.

Nakonec dospěl k závěru. „A slyšel jsem, že se teď s tetou odstěhujete z Barley,“ řekl Adamovi.

Adam přikývl.

„A komupak připadne dům?“ (David vycítil, jak se pan Tey taktně vyhnul tomu, aby padlo slovo o prodeji.)

„Smithům.“

„Kteřípak Smithovi by to byli?“

Adam mu to pověděl.

Pan Tey zakroutil hlavou. „To jsou chudáci – ani k nám do vesnice pořádně nepatření, pořád jsou jednou nohou v Londýně. Ba, v Londýně!“ Na tomto místě věnoval pan Tey drahně času tomu, aby vyjádřil o Londýně své mínění. „A taky se povídá, že paní Smithová nosí nos moc vzhůru, jde prý po ulici a lidi, které zná tak dobře jako já vás, jí nestojí ani za pozdrav. A ta jejich dcera je vůbec chuděra, ani nechtějí, aby ji tady někdo viděl – prý jsou to úplní nelidové, jak s ní zacházejí.“

„Vy toho hodně znáte o kdekem, pane Teyi,“ řekl David; doufal, že se mu podaří trochu usměrnit rozhovor.

„Něco jsem se o Smithových dověděl od Fizlíka Wilsona,“ řekl pan Tey.

„Áááá!“ vykřikli oba chlapci najednou, zkoprnělí nad tím, jak jim pan Tey nahrává do ruky: ještě než stačil něco dodat, převedli hovor docela na Filipa Wilsona.

Pan Tey se jako vždy ochotně pustil do vyprávění. Znal Fizlíka už od dětství – byli oba skoro stejně staří. Vzpomínal si podrobně na Fizlíkovu veselku, na jeho dceru, na to, jak ovdověl; kde všude pracoval; co se napováděl všelijakých ztřeštěností. Kvůli chlapcům

se rozpovídal zejména o tom, jak Fizlík vycházel se starým panem Codlingem, až po tu záležitost s Fizlíkovou opilostí – „namazal se, jak zákon káže vínem tvého dědečka“ – a jejich konečnou roztržkou. Ale při všem vzpomínání, ačkoli ho chlapci podněcovali těmi nejrafinovanějšími otázkami, nevytáhli z něho nic, co by jim nějak přispělo k rozluštění tajemného textu veršovánky.

Sklouzli se stoliček a chystali se k odchodu.

„Tak, tak,“ obrátil se pan Tey na Davida, „počítám, že sis vlastně přišel tady pro toho.“ Kývl hlavou na kocourka, který si teď hrál na pultě s lískovým oříškem. „Nezapomněl sis na něho přinést košík?“

„Ano,“ odpověděl David. „My jsme ani kvůli tomu nepřišli – totiž, zapomněli jsme vzít košík.“

„Ten košík aby měl víko, jestli ho povezete zpátky kánoí. Kočky začnou někdy vyvádět jako pominuté, když se octnou na vodě. Nejlíp, když si příště přijedete s košíkem, co má víko.“

„Ano,“ přislíbil David. Kotě vypadalo roztomile, ale nebylo tak naléhavě nutné je odvézt, jako bylo naléhavě nutné vyřešit Adamovy trampoty.

Vyšli z Bláznova mlýna a vypluli opět dolů po proudu. U Codlingů vysadil David Adama na břeh a pokračoval v cestě domů sám. Den končil — končil čtvrtek. Po něm přijde pátek; a pak — nic na světě to nezadrží — sobota.

XX.

Pani Perfectová se nemůže rozpomenout

Byla sobota ráno. David pádloval nahoru ke Codlingům a říkal si: „Tak teď už je pozdě.“ Je sobota a slečna Codlingová bude na cestě do Castlefordu, aby podepsala listiny o prodeji domu. Bude po všem; a David byl skoro rád – až na to, že se cítil tak bídně. Mít svázané ruce a ještě setrávat v nucené nečinnosti celý den – opravdu, byl

rád, že má včerejšek za sebou. Jen kdyby se dneska necítil tak bídně.

Včera nedělali s Adamem nic, než že přemýšleli. Jejich myšlenky se točily kolem slov veršovánky. Přemýšleli zprvu důkladně, pak zoufale, pak zběsile, potom už unaveně, až nakonec skoro znuděně. Kdyby pro ně nebylo rozluštění návodu tolik znamenalo, byli by se určitě unudili k smrti.

David nechal kánoi u Codlingova břehu a šel pomalu lesíkem k domu. Hlavou mu táhlo: „Je po všem – po všem.“ Velice ho proto překvapilo, když zahlédl v okně slečnu Codlingovou. Adam vyšel ven a podal mu prostinké vysvětlení. Počítali najisto s tím, že slečna pojedou do Castlefordu ranním autobusem. Ve skutečnosti však pojedou až autobusem v půl jedné a pan Smith, který přijíždí ranním vlakem z Londýna, ji bude čekat s taxíkem na autobusové zastávce v Castlefordu. Pak pojedou společně k Oseylemu a Webbovi.

David byl odsouzen k tomu, aby se asi hodinu oddával těžce nečinnosti, jakou protrpěli včera. Musí něco podniknout.

„Půjdu si promluvit s Fizlíkem,“ řekl.

„Dneska tu není. Říkal tetě Dinah, že musí odpoledne kopat hrob, a tak prý zůstane dneska ráno doma.“

„Skočím se tedy za ním podívat domů.“

„Kvůli čemu?“

David chtěl odpovědět: kvůli Filipovi – kvůli jediné růži – kvůli všemu, co by nás mohlo přivést k pokladu. Ale Adam by jen poukazoval, že na tohle se už vyptávali a dost podrobně.

„Zeptám se ho na Smithovy,“ řekl David s náhlým vnuknutím.

„Proč?“

„No, jestli je pravda, že jsou ke své dceři takoví nelidové, asi by tvoje teta sotva chtěla takovýmhle lidem prodat dům.“

„To by museli být Crippenové, než by se jich zřekla.“

„Jací Crippenové?“

„Crippen byl jeden vrah. To už by Smithovi museli mít na svědomí nějaký opravdu těžký zločin, a ještě se skrývat před zákonem.“

„Vždyť jsi jednu dobu sám věřil, že se skrývají před zákonem.“

„Teď už si to netroufám tvrdit. Stejně si nedovedu představit, jak bychom je mohli z něčeho vážně a průkazně usvědčit.“ Adam určitě

propadl nejhlubšímu pesimismu. „Půjdu s tebou k Fyzlíkovi,“ dodal.

„Nechod,“ odmítl David, který cítil, že by mu s ním nebylo o nic lépe než ve společnosti smrtky. „Chci říct, že bys Fyzlíka stejně jenom vyděsil.“

A tak se David vydal do vesnice sám. Ač se to nezdálo ani možné, cestou poklesl na duchu ještě víc. Zasmušile se zastavil před výkladem cukrárny paní Trudgettové; pohled na vystavené sladkosti mu tentokrát nespravil náladu jako dřív. Přesto však si koupil tři pendreky – to bylo všechno, nač mu kapsa stačila. Jeden snědl, ačkoli lékořici neměl rád: třeba ho to trochu postaví na nohy. Zbylé



dva si nechal, aby měl čím Fyzlíka podplatit.

Pan Tey popsals přede dvěma dny v rozhovoru celkem přesně, kde Fyzlík Wilson bydlí – v obíleném baráčku vzadu za kostelem. David jej snadno našel.

Na dveřích domku nebylo ani tlačítko zvonku, ani klepadlo, a tak David zaklepal kotníky. Zaklepal jednou, pak zaklepal znovu, ale všude panovalo ticho a klid. Vyrušil jen pavouka, který si utkal rozměrnou síť mezi dveřmi a dveřním rámem. Pavučina svědčila zjevně o tom, že předních dveří se používá zřídka – pokud se jich vůbec používalo.

David obešel dům po cestičce z kostek, která vedla na vydlážděný dvorek vzadu. Dvorek byl ozářený a vyhřátý ranním slunkem; ve stínu převislých došků stálo proutěné křeslo a v něm klímal Fyzlík Wilson.

Davidovy kroky rozléhající se po kamení jej probudily. Nejistě si měřil návštěvníka; vídal ho často s Adamem, ale nevěděl, čeho se od něho samotného může nadít.

„Dobré ráno, pane Fyzlík,“ pozdravil David zdvořile. „Přinesl jsem vám kousek pendreku.“

Nabídl otevřený sáček Fyzlíkovi. Fyzlík nahlédl do sáčku a v očích se mu rozsvítilo. „Likořice!“ zaradoval se. „Teda likořice, to je pochoutka!“

Vzal sáček a k Davidovu údivu se hbitě zaklonil i s křeslem daleko dozadu. Poslepu vhodil sáček s pendrekem do dutiny, která se objevila pod křeslem. David letmo zahlédl, že se sáček ocitl ve společnosti dalších předmětů – hliněné dýmky, semenářského katalogu a obrázkového kalendáře. Pak dopadlo křeslo plnými proutěnými postranicemi opět na zem a poklady a skrýš se znovu ukryly zraku.

Fyzlík mrkl na Davida, jako by naznačoval, že o *tomhle* nikomu ani muk. „Dcera si pořád myslí, že po sladkém mívám bolení,“ vysvětloval. „Kdepak bych měl.“ David viděl, že dárek Fyzlíka velice dobře naladil. Řekl si, že jestli z něho chce něco vytáhnout, je k tomu právě vhodná chvíle.

„Vy jste jistě chodil na výpomoc ke spoustě lidí v Barley,“ začal David.

„Ba, ba, hodně jich bylo.“

David by to byl rád zaonačil tak, aby se Fizlík sám rozpovídal o svých vzpomínkách, ale Fizlík nebyl zdaleka tak sdílný jako pan Tey. A když konečně narazili v řeči na Smithovy, prohlásil k Davidovu překvapení: „Ne, u těch jsem nikdá nedělal.“

„Vůbec nikdy?“ podivil se David. „Ale pan Tey nám jednou říkal, že vy toho o nich hodně víte,“

„Třeba vím,“ připouštěl Fizlík.

Když se hovor točil chvíli kolem tohoto bodu, zjistil David, že záhada je snadno vysvětlitelná: Fizlíkova ovdovělá dcera, paní Perfectová, chodila ke Smithům uklízet. Od ní znal historie, které vypověděl panu Teyovi.

To už ale darovaná lékořice přestávala působit: Fizlíkův pohled byl stále obezřelejší a jeho odpovědi čím dál úsečnější a záhadnější.

„Ellen k nim chodila posluhovat,“ řekl.

„Ještě tam chodí?“

„Uklízí v kostele.“

„Kde je teď?“

„Uklízí v kostele.“

„Mohl bych tam za ní zajít na kus řeči?“

„Jak myslíš?“

„Jestli by jí to nevadilo.“

„Co já vím.“

David cítil, že ten nezdar zavinil ospalý, sluncem zalitý dvorek. Vyšel z něho, vrátil se před domek a odtud se postranními vrátky dostal na hřbitov u kostela. Všiml si, že hodiny na kostelní věži ukazují za deset minut dvanáct.

Když procházel po cestičce mezi náhrobky, uvažoval, že tady někde leží pochovaný starý pan Bowling. Kdyby tak svítil měsíc a byla noc místo slunečného poledne a kdyby v sobě našel dost odvahy, byl by si snad přál, aby duch pana Podlina vstal z mrtvých a vyjevil své tajemství. Ale starý pan Bowling se konečně dočkal spočinutí po boku svého syna, kterého tak dlouho vyhlížel. Teď už se nestaral o žádné tajenky a poklady; to zůstalo jeho vnukovi.

David zašel do kostela. První, co zahlédl, byl smeták opřený o křtitelnicu a vedle něho kbelík. Paní Perfectová sama byla dál na

druhém konci kostela a oháněla se prachovkou. David se rozhodl, že na ni počká, až skončí. Rozhovor, který s ní chtěl zapříst, měl začít nehoráznou lží. V kostele se mu ji nechtělo vyslovovat.

Paní Perfectová si dávala dost na čas. Otírala a leštila mosazné lektorium a pak sem tam švihla prachovkou po opěradlech kostelních lavic, jako by měla naspěch. Ale zato zase dlouhou dobu otírala vyřezávané motýly s podlouhlými křídly na kazatelně. David byl už jako na trní. Paní Perfectová byla ještě v pilné práci, když nahoře zaharašilo, pak zařinčelo a věžní hodiny odbily celou – bylo poledne. Za půl hodiny bude slečna Codlingová nasedat na autobus do Castlefordu.

Konečně byla paní Perfectová s úklidem hotova, sebrala smeták a kbelík a chystala se odejít. David proklouzl napřed a podržel jí otevřené dveře.

„Děkuju,“ řekla překvapena jeho přítomností a možná i jeho zdvořilostí. Vyšla ven na slunce a David v patách za ní.

„Paní Perfectová,“ spustil David vážně, „posílá mě slečna Codlingová.“

Když paní Perfectová zaslechla to jméno, zastavila se a otočila, právě jak David doufal a jak očekával. David se nejednou připlétl k tomu, když slečna Codlingová dávala Fyzlíkovi nějakou odloženou věc, a všiml si, že Fyzlík končil své díky slovy: „A dcera na vás bude, slečno, v dobrém vzpomínat, ta na vás vždycky vzpomíná.“

„Slečna Codlingová by potřebovala od vás radu,“ řekl David a opět viděl, že se jeho slova neminula účinkem; paní Perfectová byla potěšena.

„To je tak,“ vysvětloval David, „pomýšlí na to, že by prodala dům – možná že jste o tom slyšela – těm Smithům, co bydlí u řeky, a chce se ujistit, že bude v dobrých rukou. Slyšela, že jste u nich pracovala, a zajímalo by ji, co si o nich myslíte.“

„Pracovala jsem u nich,“ přisvědčila paní Perfectová. Chovala se přívětivě, ale způsob, jakým vedla rozmluvu, Davidovi zprvu připomněl jednání s Fyzlíkem.

„Neměli – nemají oni dceru?“

„Povídá se to.“

„A nezacházeli s ní jednu dobu nějak krutě?“

„O tom já nic nevím; ale něco s ní neklapalo.“

„Jděte.“

„Za žádnou cenu nechtěli, aby sem přijela – aspoň pan Smith byl hrozně proti tomu.“

„Tohle mi připadá kruté,“ řekl David, ale ne docela přesvědčeně, protože v duchu si pomyslel, že slečna Codlingová by v tom třeba ani žádnou krutost neviděla – žádný zločin proti lidskosti. „Rozhodně ji nemohli mít rádi.“

„A to zas ne,“ odporovala paní Perfectová. „To mě právě na tom všem tak mátl.“ Opřela se o smeták, srovnala si myšlenky a pokračovala. „Pan Smith o ní mluvil hezky, pokud o ní vůbec mluvil, a paní Smithová, ta se pořád nemohla dočkat, jen aby už zase jeli do Londýna, aby ji viděla. Měli ji v Londýně u babičky – s tím se paní Smithová nijak netajila, ale proč to dítě nesmělo být u vlastní matky –“ Paní Perfectová kroutila hlavou. „Byla to pánova tvrdohlavost, a ať dělala paní Smithová, co dělala, nic s ním nepořídila. Srdce se mi nad tím svíralo. Ještě že tak u toho nebyl chudák nebožtík Perfect; a ani děda, ten sice moc řeči nenadělá – ale má taky za ušima.“

Není-li pan Smith krutý k dceři, je třeba krutý k někomu jinému, pomyslel si David. Zeptal se, zda pan Smith někdy bil svou ženu.

„To ne, ale vládnout se dá i bez rány,“ odpověděla paní Perfectová zasněženě. „Povím ti něco, co jsem na vlastní oči viděla. Jednou panu Smithovi bylo nějak nevalně – je vůbec pořád marod a stačí maličko, aby se mu udělalo zle. Tenkrát ho to pořádně vzalo a paní Smithová byla starostí celá pryč. Povídá mi: ‚Zavolám, aby přijela Becky‘ – Becky se jmenuje ta jejich dcera. Já jí povídám: Jen zavolejte, budete hnedka klidnější‘.

No a tak ona telefonuje do Londýna – já zrovna leštila podlahu – a vtom se ozve takový divný harašení a on se pan Smith hrne dolů se schodů, aby netelefonovala, a div kvůli tomu nedostal záchvat. Tak jsme ho spolu odvedly do postele, ale paní mu musela slíbit, že ji už nikdy nenapadne takhle telefonovat bez jeho svolení. A ona mu to slíbila, protože vypadal na umření, tak jí nic jiného nezbývalo. A sakroval, že nepřipustí, aby se jeho dcera tady ve vesnici ukazovala – a když povídám, že sakroval, tak to už teda stálo za to.



Na takový obhroublosti já nebyla zvyklá – vždycky jsem dbala, aby táta mluvil slušně – a tak jsem ještě ten den dala výpověď.“

„To bylo všechno?“ zeptal se David zklamaně.

„Všechno? Takové nadávky jsi jakživ neslyšel. Ještě dneska mě poleje horko.“ Paní Perfectová kroutila hlavou. „Po tomhle jsem byla ráda, že mě vzali na úklid kostela. Je to nastálo a tolik řeknu, že pan farář sprostě nemluví.“

„Já jsem se chtěl zeptat, jestli tohle bylo všechno, čeho se pan Smith dopustil?“

„Já nevím, jestli se něčeho dopustil,“ odpověděla paní Perfectová, „až na ty nadávky.“

„A nic jiného na nich divné není?“ Vzpomněl nato, co napadlo Adama. „Nemají falešné jméno? Jmenují se opravdu docela obyčejně Smithovi?“

„Vidíš, s tímhle něco bylo,“ řekla paní Perfectová. Svráстила obočí a zřejmě se rozpomínala.

„Jestli snad – nejmenovali se Crippenovi?“

„Ne, to jméno bylo Smith, ale ne obyčejný Smith: bylo to něco a Smith.“

„Cippen - Smith?“

„Ne. Jakkak to bylo? Ve vesnici jim říkali jenom Smithovi, ale někdy chodily dopisy a na nich stálo pan Něco – Smith. Pan – co to jen bylo za jméno?“

Paní Perfectová se opřela o smeták a zadívala se do nebe, jestli jí něco napadne.

„Bylo to něco se stromem,“ vzpomněla si konečně.

„Se stromem?“

„Nějaký strom v tom byl.“

„Myslíte třeba, že to bylo jméno jako Svatobor Smith?“

„Ne. Už to mám na jazyku: bylo to něco a son Smith, ale byl v tom taky strom.“

David se rozhlédl po hřbitově. „Buckson?“ navrhl.

„To ne, ale bylo to zrovinka tak krátké.“ Paní Perfectová se zadívala po cestičce směrem k hřbitovním vratům, která stínil rozložitý dub. „Nebylo to Dubson?“ ptala se sama sebe. „Moc se mi to nezdá, ale Dubson, to by mohlo být. Byl to strom s takovým

krátkým jménem a docela dobře to mohlo být Dubson.“

„Tak tedy Dubson.“ Teď, když David znal to jméno, poznal, jak mu vlastně není nic platné. „A to je všechno – totiž všechno, co můžu vyřídit slečně Codlingové?“

„To snad je všechno, o čem se chtěla přesvědčit, ne? Že nic špatného na pana Smithe a jeho paní nevím.“

„Jistě, jistě,“ ubezpečoval ji David. „Vyřídím jí to.“ Sklíceně se otočil a nechal paní Perfectovou a hřbitov, kostel i věžní hodiny za zády. Když vycházel na ulici, hodiny za ním odbily čtvrt na jednu. Slečna Codlingová půjde na autobus. Když procházel David vesnicí, zahlédl ji na druhé straně silnice; pospíchala, ačkoli měla dost času. Byl tak trochu rád, že si ho nevšimla, protože nezjistil nic, co by alespoň pozdrželo její odjezd k Oseleymu a Webbovi.

David došel zpátky ke Codlingům a začal hledat Adama. V domě nebyl: když David zavolal uvnitř jeho jméno, truchlivě se rozléhalo, jako by byl dům již opuštěn. Za chvíli ho však našel na konci zahrady, kde civěl na drůbež.

„Tak co?“ zeptal se a podíval se ostře po Davidovi.

„Nic. Plno řečí o té dceři, ale tak zlé to zas není. A jmenují se skutečně Smithovi – Něco - Smithovi.“

„Jak to myslíš – Něco - Smithovi? Něco není žádné jméno.“

Jméno, podružná věc, vypadlo Davidovi z paměti. Jakže to bylo?

„Tak co?“ ptal se Adam s netrpělivostí, která hraničila s opravdovou zlostí.

Něco a son říkala paní Perfectová – ano, jméno nějakého stromu a son – nějaký strom v tom byl. Kterýpak to byl?

„Tak co?“ chtěl vědět Adam. Za chvíličku začne zuřit.

David zoufale zapátral pohledem kolem sebe, jestli ho něco napadne, jak to předtím udělala paní Perfectová – rozhlédl se okolo a zvedl oči vzhůru – až do výše mohutného habru, v jehož stínu stál Codlingův kurník.

„Že by Haberson - Smith?“ řekl jen na zkoušku a zpola sám pro sebe.

Adamovo vzrůstající podráždění jako by propuklo naplno, ale nebyl to výbuch zlosti. „Haberson!“ zařval. Skočil po Davidovi a bolestně mu stiskl ruku. „Haberson! Víš to určitě?“

„Ano,“ odpověděl David. „Vlastně ne – vlastně, paní Perfectová to určitě netvrdila, věděla jenom, že to je strom a že to je krátké slovo, a já si nemůžu vzpomenout –“

„Muselo to být Haberson, protože to druhé jméno bylo Haberson, copak si nepamatuješ? Určitě to bylo ono!“

„To druhé jméno?“ řekl David udiveně a přemýšlel, jestli paní Perfectová neříkala něco jiného – a pak vyhrkl: „Á, už jsem si vzpomněl: žádný Haberson, Dubson to byl. Paní Perfectová koukla na dub – teď už si vzpomínám – a řekla: ‚Dubson‘.“

„Ale sám jsi říkal, Davide, že najisto věděla jen tolik, že to je jméno stromu a že je to krátké slovo: habr je zrovna tak krátké slovo jako dub.“

„Haberson?“ řekl David. „Možné to je. Jenže nechápu –“

„Krk na to dám, že ti Smithovi se jmenují Habersonovi, A vsadil bych se, že to druhé jméno je taky Haberson.“

Než se David stačil Adama vyptat, co myslí tím „druhým jménem“, hnal ho už Adam poklusem přes zahradu a do domu. Postavil ho v hale před portrét Jonathana Codlinga: „Počkej tady!“ David hleděl na Jonathana a v hlavě mu vířily myšlenky; Jonathan mu hleděl vstříc svým obvyklým lišáckým pohledem.

Adam byl ve chvíliče zpátky se židlí, vylezl na ni a přetočil obraz, takže teď hleděli na rodokmen Codlingovy rodiny, nalepený na rubu.

„Tady!“ Adamův prst jen vteřinku zaváhal; pak se zapíchl přímo do zápisu kousek od začátku:

„Sára Codlingová n. 1577, z. 1630, provd, za svobod, pána A. Habersona.“

„Vidíš!“ vykřikl Adam. „Provdala se za Habersona! Já věděl, že se nepletu!“

„Provdala se za Habersona a Smithovi se jmenují plným jménem Haberson - Smithovi,“ řekl David. Ale nějak se mu neujasnilo, co to všechno může znamenat.

Adamovi to bylo nad slunce jasnější. „Byly jen dvě skupiny lidí, kteří se tu básničku o pokladu od Sáry Codlingové určitě dověděli: jednak to byla její vlastní rodina – Codlingovi; a ti druzí, to byla rodina, kam se přivdala, Habersonovi. Codlingové si předávali příběh

s básničkou z generace na generaci a doufali, že jednoho dne poklad objeví. Proč by si Habersonové nemohli dělat stejné naděje? Zrovna teď jsou třeba Habersonové, kteří říkají, že by se po tom pokladu rádi poohlédli. A připadá mi víc než podezřelé, že se jméno Haberson vynořilo právě teď: někdo chce jen tak pro nic za nic koupit náš dům; a po celou dobu tají své plné jméno a to plné jméno zní Haberson - Smith! Není to pravda?“

„Snad.“

„Snad? A jestli je pravda, že nás Haberson - Smithovi hodlají podvést a okrást, myslíš, že by jim tetu dům prodala?“

„No –“ začal David; chytal se naděje.

„Ne, neprodala!“ Adamovo vzrušení jako by náhle zchladlo. Obrátil portrét zpátky, rubem ke zdi a přesně jej srovnal. Pak vzal židli a chystal se ji odnést. „Stejně je zmeškáno. Teď bude tetu na zastávce autobusu. Ať děláme co děláme, už ji nechytíme, abychom jí to mohli povědět a zdržet ji.“

„Na kole bych,“ začal David. A pak si vzpomněl, že má kolo stát doma v kůlně; přijel v kánoi. Vtom vykřikl: „Kánoi, Adame! Mohli bychom to přece stihnout, kánoi – kánoi k mostu!“

„Jak? Jak?“

„Autobus z Velkého Barley jede po té klikaté silnici a taky často staví, než přejede most u Malého Barley na cestě do Castlefordu. Kdybychom se dostali k mostu –“

„Kánoi!“

„Než tam dojede autobus – kousek od mostu je zastávka – mohli bychom do něho nasednout – promluvit s tvou tetou – vysvětlit jí – zdržet ji –“

Při těchto slovech už David uháněl k místu, kde se na vodě pokojně pohupovala připoutaná *Střelka*; Adam mu byl v patách.

Měli jakous takous naději, když sebou hodí. *Střelka* ještě jakživo tak neletěla – asi se jí nikdy, když tiše rozjímal upoutána provazem ke břehu, ani nesnulo, že by dokázala plout tak rychle. Chlapci rázující jako součásti naplno běžícího přesného soustrojí prolétli kolem známých opěrných bodů v krajině, jež se jim rozplývaly jako snové vidiny – kolem Smithova domu, starého řečiště, přístavního můstku. Konečně měli před sebou most.

Vzduchem se nesl slabý hukot – to přijížděl castlefordský autobus. Nebyl čas zpomalit a najet řádně na břeh. Adam seděl na zádi a vedl *Střelku* v plné rychlosti na svažující se blátivý břeh u mostu. A ještě než spočinula příď loďky v blátě, David už stál a napůl krokem napůl skokem se dostal z kánoe na břeh. Jedna noha se mu zabořila do hlubokého bahna a na zlomek okamžiku se zdálo, že v něm uvízla navždy. Pak něco povolilo a objevila se Davidova bosá noha. Nezdržoval se ztrátou, jen křikl dozadu na Adama: „Botu!“, když bral ztečí břeh. Prorazil křovím na silnici právě ve chvíli, kdy se objevil castlefordský autobus. Uvědomil si okamžitě, že určitě nebude mít čas doběhnout na normální autobusovou zastávku, která byla o víc než sto metrů dál. Musí jen doufat, že mu autobus zastaví, i když není na řádné zastávce. Stál při okraji silnice na jedné noze – na té obuté – a zvedl ruku naoko rozhodně a sebejistě, ale vůbec se tak necítil.

XXI.

Autobus do Castlefordu

Zatímco David stojí se zvednutou rukou a autobus se k němu blíží, máme čas vysvětlit si ledacos důležitého o tom, jak funguje Castlefordská okresní autobusová doprava.

Autobusy, kterých Castlefordská doprava používá, jsou samozřejmě venkovské autobusy. Například autobus, který přijíždí – a teď už je zase Davidovi o kus blíž – je jednoposchodový: v Londýně nikdy nevidíte červený autobus, který by nebyl dvoupatrový. Na venkově bývaly i předpisy pro autobusy odjakživa pružnější než ve městech. Za starých časů stačilo zmínit se průvodčímu takového venkovského autobusu, kde bydlíte, a autobus vás vysadil přímo u vašich dveří, pokud jel kolem. Dalo se několikrát způsobem po sousedsku autobus zastavit, aby vás vzal;

mohli jste na něj zamávat z okna a autobus zastavil a počkal na vás; mohli jste někoho poslat napřed se vzkazem, že jste už na cestě, a autobus na vás počkal. Nejdůležitější bylo, že autobus zastavoval cestou kdekoli – jak se to hodilo – aby přibral a vysadil cestující.

Pak, po mnoha letech, se podél cest, kudy jezdily autobusy Castlefordské okresní autobusové dopravy, začaly za všeobecné pozornosti objevovat tabulky s nápisem „Autobusová zastávka“. Mezi lidmi bylo o tuhle věc hodně sporů: někteří čekali na zastávkách; druzí je nebrali na vědomí. Autobusy musely zastavovat u všech nových zastávek i na všech dalších místech, kde lidé chtěli nasednout nebo vystoupit. Vypadalo to, že autobusy musejí vlastně zastavovat častěji než dřív, dokud nebyly zastávky označeny.

Tento stav se naprosto přičil tomu, co ředitelství Castlefordské okresní autobusové dopravy zamýšlelo. Byla svolána schůze všech řidičů a průvodčích a ředitelství je poučilo, že zastávky byly označeny proto, aby autobusy nemusely zastavovat jinde než právě na zastávkách. Lidé si musejí navyknout, prohlásilo ředitelství, že i na venkově lze nastupovat a vystupovat pouze na zastávkách. Cestujícím se to musí vštípit jednou provždy; řidiči musejí nechat naprosto bez povšimnutí znamení dávaná lidmi, kteří nebudou stát na zastávce.

Pan Moss byl jedním z těch, kteří měli ušetřit zájemcům o svezení tuto nevídanou lekci; byla to nevděčná povinnost. Starý pan Barncroft z Veselí řekl panu Mossovi pěkně od plic své mínění, protože mu pan Moss nezastavil s autobusem, když na něj mával holí. Stál ve dveřích Ellumova krámu – přesně v polovině cesty mezi dvěma příhodně položenými zastávkami. „A to jsem, prosím, mrzák!“ dodal pan Barncroft rozhořčeně. Pan Moss však poukázal na to, že pan Barncroft ví, kdy jede autobus, neměl celé odpoledne na práci nic jiného než přijít včas na autobus a mohl si snadno zajít přímo na nejbližší zastávku, místo aby počítal s tím, že bude moci klábosit s Frankiem Ellumem až do poslední chvilky, než nastoupí do autobusu. Když se bude dbát nových předpisů, prohlásil pan Moss, nažene se tolik času na zastávkách, že autobus přijede do Castlefordu o celých deset minut dřív. A pak, takový mrzák pan Barncroft zase není.

Pan Barncroft se na pana Mosse hrozně dopálil a nějaký čásek chodíval na tidfieldskou železniční zastávku a odtamtud dojížděl do Castlefordu osobním vlakem. Pak se opět v tichosti vrátil ke zvyku jezdit autobusem. Zřejmě však zůstal o oprávněnosti nových předpisů nepřesvědčen; ale příště, když se chtěl svézt do Castlefordu, čekal přesně na zastávce autobusu.

Autobus je Davidovi už mnohem blíž. Náhodou jej řídí sám pan Moss – a jestli se domníváte, že *tohle* znamená pro Davida nějakou výhodu, to tedy neznáte způsob myšlení pana Mosse.

Pan Moss si spokojeně broukal, když projížděl zatáčkou a objevil se před ním most u Malého Barley. Pak zahlédl postavu při kraji silnice s nataženou rukou. Okamžitě nasadil zvláštní, nevidoucí ledový výraz, nezbytný při míjení těchto pasažérů chtivých dostat se do autobusu za každou cenu. Byli to praobyčejní piráti a řidiči Castlefordské okresní autobusové dopravy měli za to, že toto pirátství už bylo vymýceno. Nikdo se teď o to nepokouší. A přece tady u mostu, daleko od všech zastávek, si stojí další drzoun, který má dostat za vyučenou.

Autobus dojel o kus blíž a pan Moss si najednou uvědomil podle toho, co viděl koutkem oka, že osoba na kraji silnice je jeho vlastní syn. Jak se opovažuje! Pan Moss se div nezakl rozhořčením.

Když David spatřil za předním sklem tvář svého otce, věděl, že je po všem. Nejméně ze všeho by byl pan Moss ochoten vystavit se osočení, že snad někomu nadržuje.

Autobus byl už téměř u Davida a zatím vůbec nezpomalil. Pan Moss sjel Davida zcela nepokrytě nepřátelským pohledem od hlavy k patě – a pak se zarazil nad tím zvláštním úkazem, že David jako by měl jen jednu nohu. Teprve když dojel až k němu, uviděl druhou nohu – bosou. Minul Davida, když ho napadlo, že tohle by mu manželka rozhodně zazlívala: Davidova druhá bota nebyla nikde vidět a přitom to byl pěkný kus od domova.

Pan Moss dosti prudce sešlápl brzdu a se skřípěním zastavil, takže se mnozí cestující rozhlíželi, proč tak náhle zůstal stát. Když David dobíhal autobus, viděl, jak se k němu obracejí jejich obličej – bylo tam několik tváří, které poznal – jednou z nich byla paní Teyová. Jedna hlava ve vyrudlém černém klobouku se neotočila: slečna

Codlingová byla sice v autobuse, ale vůbec netušila, že se David chystá přistoupit.

Průvodčí odsunula dveře a David nastoupil. Současně se vpředu na řidičském sedadle otočil pan Moss dozadu a zavolal svým okénkem: „Hlíďte mi ho, Florrie – v Castlefordu si ho podám.“ Cestující, kteří dosud Davida neviděli, se obraceli, aby si ho dobře prohlédli; jen hlava slečny Codlingové zůstala nehybná.

Průvodčí Florrie Davida znala. Mívala obvykle službu ve voze pana Mosse a jednou v neděli přišla se svým mládencem k Mossům na svačinu. Vtlačila Davida na rohové sedadlo až na samém konci autobusu a posadila se se svým pletením vedle něho. Autobus se rozjel.



Když se Adam konečně vyhrabal ze *Střelky* a bahnitého břehu a vyšel na silnici, uviděl autobus odjíždějící směrem ke Castlefordu a zadním oknem zahlédl Davidův zátylek. „Stihl to!“ vydechl ulehčeně.

Davidovi však nebylo lehké u srdce. Kousek před sebou viděl slečnu Codlingovou a vedle ní bylo dokonce prázdné sedadlo; ale mezi ním a uličkou trůnila jako dozorkyně Florrie. Viděl docela zřetelně slečnin klobouk, jak se kývá v rytmu pohupujícího se autobusu; ale slečna Codlingová se ani jedinkrát neotočila.

David se neodvažoval zavolat, aby přivábil její pozornost; Florrie se tvářila tak zavile, že by mu určitě hned zacpala ústa pletením. Nezbyvá než počkat na konečnou v Castlefordu, tam bude slečna muset projít těsně kolem něj, až bude vystupovat.

Na konečné všichni vstali a začali se husím pochodem hrnout z autobusu. Florrie se také zvedla, ale svým postojem stále bránila Davidovi v úniku. Ve vzpřímené poloze představovala ještě hroznější překážku; David jen po očku zahlédl lidi, kteří kolem nich procházeli. Div se nepomátl pomyšlením, že zmešká svou příležitost. Potom spatřil z malé vzdálenosti přímo proti sobě slečnin obličej. Slečna Codlingová na Davida opravdu hleděla, avšak k jeho hrůze hleděla skrz něj: její oči měly nevidoucí výraz a tvářila se tak ztrápeně, jak si to v Davidově a Adamově přítomnosti nikdy nedovolila. Nepoznala ho a v příští vteřině zmizela Davidovi z očí. Zavolal na ni, ale nikdo oddělený od něho Florriinou postavou jej nemohl slyšet. Pak zahlédl ohybem Florriiny paže povědomou černou bavlněnou rukavici – patřila slečně Codlingové. Byla už přímo naproti němu; v příštím okamžiku projde kolem. Troufale vymrštil ruku, aby ji zadržel. Ztratil mezitím výhled a marně hmatl prsty mezi kabáty a nákupními košíky. Prsty mu sklouzly, aniž o tom věděl, po řemínku slečniny kabelky. Pak kabelka, ruka v rukavičce i sama slečna Codlingová přešly kolem. Bylo jisté, že svou příležitost navždy propásl.

„Kabelku kradl!“ vykřikl tenký, nepřijemný hlas. „Viděla jsem, jak se po ní natahuje!“

Zpoza slečny Codlingové chňapla po Davidově ruce, která se minula cíle, paní Teyová a pevně mu ji sevřela v zápěstí. Zatčení, k

němuž došlo tak nečekaně a tak vzrušujícím způsobem, vyvolalo vřavu, která se nevešla do úzké uličky autobusu. Kromě toho paní Teyovou dál unášel proud vystupujících pasažérů; nepouštěla Davida z pevného sevření; a Florrie se zase snažila udržet se před ním. Všichni tři byli vyneseni ven z autobusu na chodník za slečnou Codlingovou, kterou si paní Teyová chtěla okamžitě zajistit jako svědkyni.

„Chtěl ukrást kabelku?“ řekla slečna Codlingová zaraženě. A pak, když spatřila obviněného, dodala tónem nejhlubšího údivu: „Davide!“

„Musím s vámi mluvit, slečno Codlingová,“ řekl David.

„Ty si promluvíš s policajtem,“ řekla paní Teyová.

„Ty si promluvíš s tatínkem,“ přidala se Florrie. Lapala ještě po dechu, jak ji vystrkali ven z autobusu, a byla celá rozmrzelá.

„Tak!“ Pan Moss slezl z řidičského sedadla a obešel autobus, aby si vyzvedl Davida a podrobil jej co nejpřísnějšímu výslechu. Zastihl jej uprostřed rozčileného hloučku, se zápěstím sevřeným v prstech paní Teyové jako v želízkách; pan Moss bezpochyby zaslechl její obvinění.

Pan Moss převyšoval všechny tři ženy – i Florrii. Spustil mezi ně obrovskou tlapu a sundal s Davida prsty paní Teyové, jako by to byly mšice na růžích. „Tak s dovolením,“ pronesl takovým tónem, že se paní Teyová celá scvrkla a zřejmě ztratila všechn zájem o tento případ. Sunula se pryč, sledována výhružným pohledem pana Mosse.

Hlouček se rozcházel. Pan Smith čekal na stanici a vykročil k slečně Codlingové. Dotkl se její ruky a nazdvihl klobouk: „Jestliže se vás tahle výtržnost netýká – mám tady taxík, slečno Codlingová.“

„Nemůžete jet – nesmíte!“ vykřikl David.

Pan Smith vytáhl obočí a slečna se zeptala váhavě:

„Pročpak ne, Davide?“

„Nesmíte.“

„Ale proč?“

„My jsme s Adamem –“ začal David zoufale a neměl ani tušení, co řekne dál.

„A tak!“ ochladla najednou slečna Codlingová. „Tak to si Adam zase něco vymyslel. Bohužel, Davide, mám důležité jednání.“

Nemohu nechat pana Smithe čekat.“

„Prosím vás, slečno Codlingová! Prosím vás!“ David skoro plakal, ale nezdálo se, že by se tím slečna Codlingová dala nějak dojmout. Už se odvracela, když ji pan Moss jemně zadržel.

„Slečno Codlingová,“ řekl vážně, „nemohu to v tomto případě posoudit, ale David obvykle nemluví do větru.“ Okamžik poté se sice jeho tvář zachmuřila, když si vzpomněl, co David před chvílí provedl, ale k tomu, co řekl, už nic nedodal.

„To je pravda,“ souhlasila slečna. „Pověz, co máš na srdci, Davide, rychle.“

Jak by mohl? Jak by se mohl pustit do sáhodlouhého výkladu před těmi ostatními – před samotným panem Smithem – a vysvětlit slečně Codlingové, jak to bylo s paní Perfectovou a všemi kmeny a stromy, od dubu přes habr až po rodokmen? Kromě toho si poprvé uvědomil, že Adamova domněnka je přitažena za vlasy – že je pošetilá. David mlčel. Slečna netrpělivě pokynula rukou a měla se k odchodu – ani pan Moss ji tentokrát nedokáže zadržet.

„Slečno Codlingová,“ vyrazil ze sebe David konečně se zoufalým důrazem, „budete toho litovat, jestli prodáte dům panu Habersonu - Smithovi.“

Z její bezvýrazné tváře viděl, že se netrefil: slečna Codlingová nepochopila. Avšak tvář pana Smithe za jejím ramenem zbrunátněla. David usoudil, že je to známka strašlivého vzteku a mimoděk se stáhl zpátky. Brunátný obličej temněl pořád víc, a když už se zdálo, že víc ztmavnout nemůže, aby docela nezčernal, začala se z něho vytrácet barva, až zůstal příšerně popelavý. Zároveň se panu Smithovi z otevřených úst vydralo příškrčené zachroptění, zapotácel se a klopytl. Slečna Codlingová a pan Moss jej zachytili a řidič taxíku přiskočil zezadu a podepřel ho. Na chvílku zavládl poděšený zmatek a David měl v té chvílce dojem, že v přítomnosti svědků pana Smithe zavraždil.

Pan Smith, zsinalý a podpíraný řidičem, promluvil – ačkoli jen šeptem a zajíkávě: „Není mi dobře. Nic to není, ale – slečno Codlingová, omluvte mě – já – domů!“ Mávl rukou, neschopen dalšího slova, a vyčerpán zavřel oči. Slečna by byla nasedla s ním – „Někdo by s ním měl jet,“ řekla starostlivě – ale pana Smithe uvedl

tento návrh v tak bolestné rozrušení, že považovala za moudřejší nenaléhat.

Taxík odjel směrem k Barley a slečna Codlingová, pan Moss, Florrie a David ustrnule hleděli za ním.

„No!“ přerušil ticho pan Moss. Podíval se na Davida, jako by si ho teď chtěl „podat“, jak slíbil. Florrie zkrřížila paže, aby si to v pohodlí s potěšením vyslechla. Ale pan Moss neřekl nic než: „Příštím autobusem pojeděš domů, Davide.“

„A já pojedu s ním,“ nabídla se hned slečna Codlingová. „V autobuse si spolu pohovoříme.“

V čase zbývajícím do odjezdu příštího autobusu je pan Moss všechny pohostil čajem a obloženými houskami v podnikovém stánku. Jedli mlčky: pan Moss se nevyptával na podivuhodné události, které se zběhly v uplynulé hodině, a bez milosti potlačil všechny náznaky zvědavosti, které projevila Florrie. Slečna Codlingová byla zamlklá, přemýšlela a čekala, až bude s Davidem o samotě. David byl rád, že to dopadlo takhle, a nebylo mu ani do řeči.

V autobusu cestou zpátky do Barley vypověděl David slečně Codlingové celý příběh.

„Vida,“ řekla nakonec, „člověk by ani nevěřil.“

„A Adam má pravdu – určitě, jinak by přece pan Smith nebyl dostal záchvat, nebo co ho to popadlo, jenom kvůli tomu, že jsem řekl jeho jméno.“

Slečna pokývala hlavou, jako by to na ni opravdu udělalo velký dojem. „Byl jsi moc hodný a chytře sis poradil, Davídku,“ pochválila ho. Ale kupodivu se nezdálo, že sdílí jeho povznesenou náladu.

Na autobusové zastávce uprostřed Velkého Barley čekal Adam. Čelo se mu vyjasnilo, když viděl tetu a Davida vystupovat společně z autobusu a spatřil Davidův rozzářený úsměv. Bez jediného slova podal Davidovi střevíc; byl očištěný od bláta, jen tkanička byla přetržená. Políbil tetu, jako by se znovu sešli po dlouhém odloučení a odcizení.

Pro oba chlapce to bylo skvělé zakončení dne. David domů skoro odtančil, přestože mu na noze klinkal uvolněný střevíc. Dostal od slečny Codlingové dovolení, že smí povědět všechno rodičům. Vyprávěl, co se zběhlo, napřed mamince. Paní Mossová byla celá

pryč; lomila rukama, když David odjížděl bos do Castlefordu a zahrozila pěstí – na paní Teyovou; a zřejmě na ni představa, co se mohlo stát Davidovi, zapůsobila víc než pomyšlení co se mohlo stát s Codlingovým domem a pokladem. Když přišel domů pan Moss, projevil se jako lepší posluchač. Vyslechl vylíčení Adamových a Davidových úvah a činů; těšil ho jejich úspěch, dokonce uznal důležitost Davidova poslání za omluvu pro to, že tak nepřístojně zastavil autobus.

David šel toho večera spát celý rozradostněný. Možná že by mu nebylo tak veselo, kdyby byl slyšel, co poznamenal jeho tatínek, sotva zavřel za sebou dveře.

„To je všechno pěkné,“ řekl pan Moss, „ale když dům neprodají tomuhle Ondřeji Habersonu - Smithovi, stejně ho někomu prodat musejí.“

XXII.

Doma u Smithů

Slečna Codlingová seděla u otcova psacího stolu a v ruce držela obálku.

„Mohl bys mi tenhle dopis doručit, Davide?“ Trochu obálku natočila, aby David mohl přečíst, komu je adresován:

Paní Habersonová - Smithová. SPĚCHÁ!

„Stačí tam ten dopis jen zanést a přinést zpátky prostou odpověď – ano či ne. Nechci, aby se něco projednávalo – proto bych byla raději, abys tam zašel ty, než abych tam chodila já nebo Adam. Tebe se nebudou vpytovat. Ty bys byl jen doručitel dopisu; počkal by sis u dveří na odpověď a přijel bys mi to vyřídit.“

David mlčel. Byl by rád věděl, co o tom soudí Adam, ale Adam stál za tetinou židlí a hleděl do země.

„Mohla bych to poslat po Fizlíkovi, ale je to důležitý dopis a

Fizlák – no, není na něho vždycky spolehnutí. Mohla bych jej poslat poštou, ale třeba by se to protáhlo několik dní, než bych dostala odpověď, a já musím – *musím* – znát odpověď urychleně. Zanesíš mi ten dopis ke Smithům, Davide?“

„Co je v něm?“ vyjelo z Davida nakonec.

„Zasloužil ses tolik, že máš právo to vědět. Píši paní Smithové místo panu Smithovi, protože jestli je nemocný, nehodí se obtěžovat ho obchodními záležitostmi. Na druhé straně potřebuji ovšem co nejdříve vědět, jestli bude chtít se mnou dále jednat o prodeji našeho domu. To mu píši v tom dopise.“

„Pořád ještě chcete dům prodat!“

„Copak nechápeš, Davide? Ať je pan Smith kdokoli, dům se musí stejně prodat. A až dosud je jediný, kdo vůbec projevil zájem, že by jej koupil.“

„Prodat dům!“

„Když ho neprodáme, zůstaneme s Adamem bez halíře – nebudeme mít na živobytí.“

Slečna potřetí podala dopis Davidovi; odtáhl ruce, jako by to byl vražedný nástroj. Adam zvedl hlavu a řekl trdnomyslně: „Teta Dinah má úplnou pravdu. Nic jiného se nedá dělat.“

„Zajdeš tam, Davide?“

David dopis přijal.

O chvíli později, když stál u Smithových dveří, zmocnila se ho jakási nervozita a tíživě na něho dolehlo jeho posláním. Zazvonil už, ale když zvonek dozněl, rozhostilo se na tak dlouho ticho, že začínal doufat, že je dům prázdný nebo že jeho obyvatelé všichni spí. Možná dokonce, že pan Smith umřel – jakpak by tohle ovlivnilo postup slečny Codlingové?

Pak se ozvaly kroky a dveře otevřela sama paní Smithová. David jí podal dopis: „A mám si, prosím, počkat na odpověď.“

Paní Smithová vzala dopis, ale jako by si nemohla srovnat v hlavě, že je určen jí. Chovala se vůbec nějak roztěkaně; její oči za silnými čočkami brýlí vypadaly zarudlé jako od pláče. Možná že pan Smith skonal.



Paní Smithová obrátila dvakrát dopis v ruce, pak jej otevřela a přečetla, zprvu zase tak roztržitě a nepřítomně a potom se soustředěnou pozorností. Její první slova rozptýlila všechny pochyby o tom, je-li pan Smith naživu: „Na tohle čeká – na nějaký vzkaz od slečny Codlingové. Jako by neměl v hlavě nic jiného než tu záležitost s koupí jejího domu.“ Tiše se při těch slovech rozvzlykala. „A neohlíží se ani na své zdraví; přijel z Castlefordu v tom taxíku úplně zničený.“ Otrřela si slzy a opanovala se. „Sama stejně nemohu dát žádnou odpověď; musím se ho jít zeptat. Počkej tady.“

Nechala Davida stát na prahu; slečna Codlingová zřejmě vskutku přesně předvíдалa, jak jednání proběhne, a Davidovi to dodalo sebejistoty. Nahlédl otevřenými dveřmi dovnitř Smithová domu; nepůsobil tísnivě – malba byla veselá, svítilo tam slunce a stály tam vázy s květinami. Ale odpověď, kterou paní Smithová konečně přinesla, nebyla vůbec prosté ano či ne, nýbrž: „Chce s tebou mluvit.“

„Ale ne!“ vykřikl David. „To by nebylo nic platné. Vždyť já jsem přišel jen doručit ten dopis. Já nemůžu –“

To však už byl uvnitř, dveře se za ním zavřely a paní Smithová ho postrkovala před sebou vzhůru po schodech. Dovolila mu jen zastavit se na odpočívadle, protože mu přitlumeným hlasem chtěla něco sdělit. „Jsi rozumný chlapec, vid?“

„Rozumný?“

„Bylo mu zle, víš – nesmí se rozrušovat a připouštět si starosti. Vůbec by neměl myslet na obchodní záležitosti – ale nedá si nikdy říct a nechce, abych za něj něco udělala. Mermomocí chce s tebou sám mluvit. Slib, že ho nijak nerozčílíš – budeš rozumný?“

„Ano,“ přisvědčil David, ale nebyl si docela jist, co vlastně slibuje.

Paní Smithová na něho kývla jako na zpečetění úmluvy. Pak tiše otevřela dveře, vstřčila ho dovnitř a stejně tiše za ním dveře zavřela.

David se cítil skoro jako nevidomý: okna pokoje téměř nepropouštěla světlo – jedno bylo zataženo těžkou záclonou a na druhém byla stažena silná roleta. Spíš než zvenčí tu bylo víc světla od ohně, který plápolal v krbu, přestože byl letní den. V pokoji bylo takové ticho, že nemohl být než prázdný, ale David se nervózně

rozhlížel. Nejasně rozeznával obrysy prázdných lenošek, stůl, vysoký příborník se zasklenými dveřmi, odkud probleskovalo zlato a temné, syté barvy v místech, kde se světlo ohně zatřpytilo na obsahu vitríny. Nad krbem viselo zrcadlo, kolem jehož rámu laškovaly pozlacené mořské panny a delfíni; mořské panny se nakláněly dopředu, rozčesávaly si vlasy a zhlížely se v zrcadle. David si je obdivně prohlížel, když vtom mu padl do oka sotva znatelný pohyb někde v šeré hloubi odrazu v zrcadle. Rychle se obrátil čelem k tomu, co zahlédl.

„Kdo je tam?“ zeptal se.

Neozvala se žádná odpověď; ale v protějším rohu pokoje spatřil David obrys pohovky a někoho, kdo na ní ležel.

„Kdo je tam?“ opakoval.

Dál panovalo ticho. Pak se ozvalo šeptem: „Ondřej Haberson Smith. Pojd' sem. Nemůžu křičet.“

David popošel k pohovce a pohlédl do obličeje pana Smithe; pan Smith byl ve tváři bledý a měl zavřené oči. Najednou se oči široce otevřely a pohlédly na Davida. „To jsi ty, ten chlapec, co mě oslovil tím jménem v Castlefordu, vid?“

„Ano.“

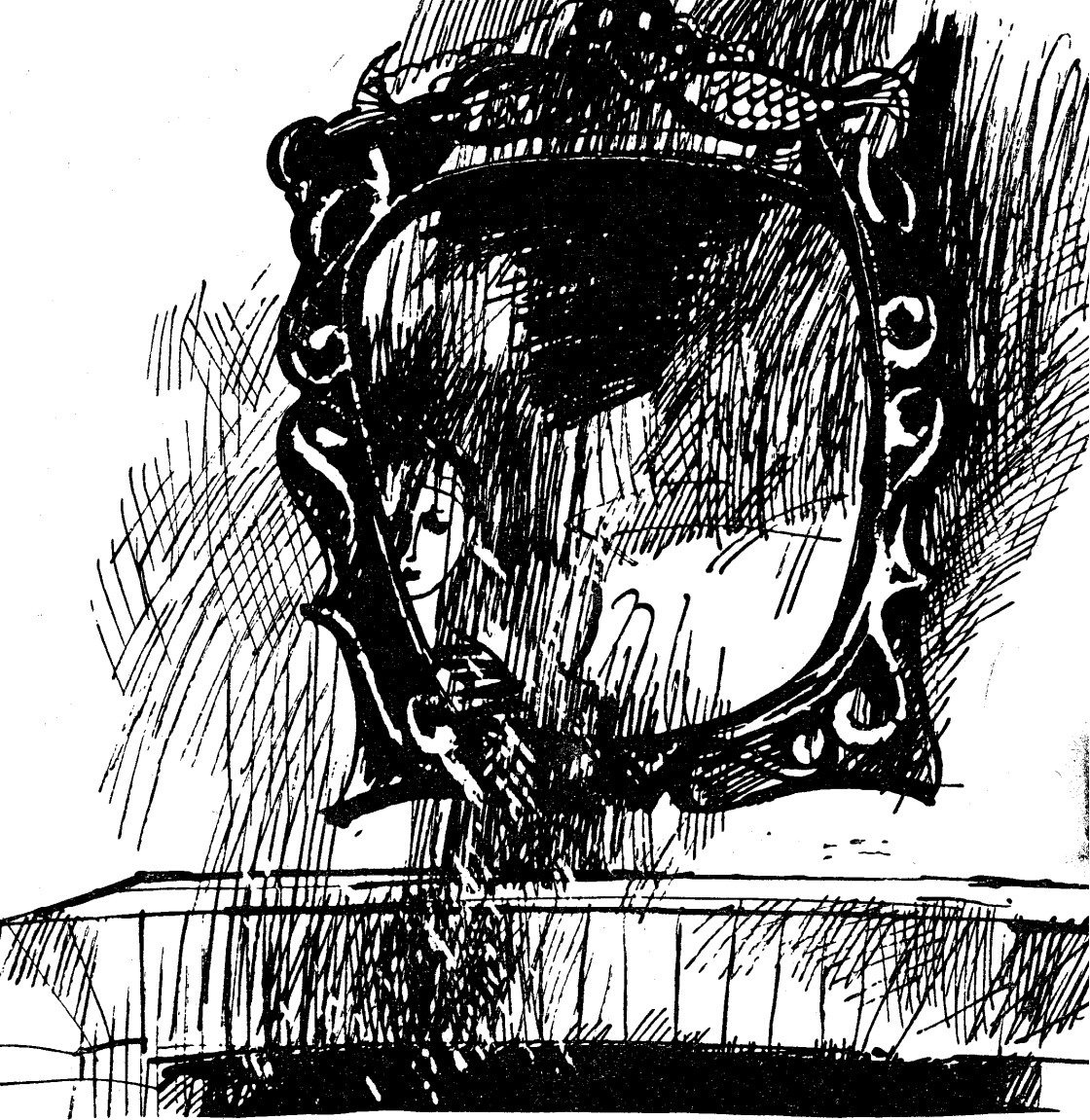
„Proč?“

„To je tak,“ řekl David, „my jsme věděli – Adam a já jsme věděli – Adam to je synovec slečny Codlingové, víte – věděli jsme, že se jmenujete zčásti stejně, jako se jmenoval někdo, za koho se provdala Sára Codlingová – Sára Codlingová, abyste rozuměl –“

„Rozumím; znám.“ Pan Smith jej pohybem ruky umlčel; unaveně spustil víčka. „Slečna Codlingová žádá odpověď na svůj dopis. Odpověď –“ odmlčel se a několikrát pomalu nadechl. „Odpověď jí dá moje dcera.“ Oči pana Smithe se znovu prudce rozevřely a upřely se na Davida. „Překvapuje tě to?“

„Vaše dcera? Těžko říct. Vlastně tomu nerozumím. Vaše dcera?“

Pan Smith se zasmál pro sebe – byl to sípavý smích, který jej zřejmě na chvílku vyčerpal. „Tak ty přece jen všechno nevíš!“ řekl nato. Natáhl ruku po šňůře od zvonku, která visela vedle pohovky a zlehka za ni zatáhl.



David slyšel, jak v přízemí zazvonil zvonek; zvonek ještě drněl, když se otevřely dveře – paní Smithová musela čekat venku za nimi.

„Nepřítížilo se ti, Ondřeji?“ ptala se spěšně.

„Ne. Ale musí se hned vzkázat pro Rebeku.“

„Tobě se přítížilo!“

„Nepřítížilo! Hlouposti! Ničemu nerozumíš! Tohle je obchodní záležitost: Rebeka bude za mne jednat se slečnou Codlingovou.“

„Ale Ondřeji, vždyť Becky je skoro ještě dítě! A babička třeba nebude chtít –“

„Řekl jsem, abys zatelefonovala Rebece.“ Muž na pohovce se bolestně a namáhavě zvedal, až se pozdvihl na lokty. „Jdi jí zatelefonovat!“ David vycítil sílu vášnivě, k jednomu cíli napřené vůle – ,tvrdohlavost tomu říkala paní Perfectová. Možná že v tomhle zdědil pan Smith něco z Codlingova rodu; ale jeho prchlivost nemírnil žádný jemnocit, jaký projevoval i podivínský starý pan Codling. Do krve Codlingů bydlících u Saye jako by přešlo něco z vlastnosti jejich řeky; Say mívala svá údobí prudkých přívalů, ale obvykle plynula mírně a vyrovnaně. Proud tužeb pana Smithe pádil nerušeně, dokud nenarazil na nějakou překážku; pak vzkypěl a rozlil se v hrozivých vírech. Navíc měl pan Smith ještě jeden rys, kterým se někdy vyznačují lidé, nikoli řeky – bezohlednost.

„Co je mi po tom, jak je Rebeka stará, co je mi po babičce. Mé plány nezbytně vyžadují, aby tu byla. Zavolej jí.“

„Ano, Ondřeji, zavolám – jistě zavolám.“

Pan Smith klesl zpět na lůžko; chvíli odpočíval a pak pronesl klidně, téměř dobrosrdečně. „A tenhle chlapec – odpověď prozatím má. Může jít.“

Paní Smithová položila Davidovi ruku na rameno a vedla ho s sebou z pokoje. Když došli ke dveřím, zavolal pan Smith: „Chlapče!“

„Prosím?“

„Ani jsem se nezeptal, jak se jmenuješ.“

„David – David Moss.“

„To si nezapamatuji. Ale budu si tě pamatovat jako chlapce, který ví všechno, až na to, že neví docela všechno. Dovíš se to, až uvidíš mou dceru!“ Slova pana Smithe zanikla v jakémsi sípění, v němž David bázně rozpoznával záchvat smíchu. Paní Smithová ho mezitím už doslova vlekla ven z pokoje a pak dolů do přízemí.

„Tak, odpověď jsi slyšel,“ řekla. „Teď jdi.“

„Ale slečna Codlingová chce opravdovou odpověď, ano či ne.“

„Až Becky promluví s otcem, přijde odpověď vyřídit.“

„Ale spěchá to. Kdy se tu odpověď dovíme?“

„Budu teď volat meziměstsky Londýn. Přijede nejpozději zítra

ráno.“

„A kdy to bude moci povědět slečně Codlingové?“

„Hned jak přijede – hned potom, určitě. Tak už jdi – jdi!“ Paní Smithová vystrčila Davida ze dveří a zavřela je. Když sestupoval se schůdků, zaslechl, jak uvnitř zvedá telefon a žádá meziměstskou.

Cestou zpátky ke Codlingům se mu v hlavě honily nejrůznější myšlenky. Když slečně a Adamovi pověděl, co zažil, měl pocit, že neučinil víc, než že se s nimi podělil o svůj zmatek.

„Nic si z toho nedělej, Davide,“ chlácholila ho slečna Codlingová. „Jak já to vidím, nic jiného jsi udělat nemohl. Je to všechno hrozně divné. Konec konců, budeme chytřejší, až přijde ta Rebeka Smithová.“

„To je to děvče, co je nechtěli za žádnou cenu ukázat ve vesnici,“ řekl Adam.

Davida zamrazilo: „Jakpak asi...“

„Lidi, které postihne neštěstí, že jsou nějak znetvořeni nebo zohaveni, je třeba politovat a ne se jich bát,“ řekla slečna. „Ale stejně, kdykoli zítra někdo zazvoní, půjdu sama otevřít. Rozuměli jste oba? Nikdo než já sama otvírat nebude.“

U Codlingů se zvonek neozýval často; chodilo k nim málo návštěv. Zazvonil však toho odpoledne, sotva uplynulo několik hodin. Slečna Codlingová byla s oběma chlapci v plné práci v pokoji starého pána. Třídili knihy: dávali stranou těch pár knížek, na něž budou mít Adam se slečnou v Birminghamu místo; pak cennější knihy, od kterých si slibovali, že je budou moci prodat v dražbě; a konečně ostatní, jež budou rozprodány na nějakém vesnickém bazaru. Jak říkala slečna Codlingová, musejí dům prodat, vystěhovat se z něho a ještě předtím jej budou muset celý vyklidit. Bude to prý na dlouhé lokte a čím dřív se do toho dají, tím líp.

„Ale kuš!“ ujelo slečně Codlingové, když je vyrušil zvonek. „Jdi otevřít, Adame!“

Teta s Davidem pokračovali v třídění a Adam šel halou k předním dveřím. Matným sklem ve dveřích bylo nejasně vidět ven; příchozí nebyl nikdo, koho by Adam znal z vesnice. Kupodivu mu však přesto byl nějak povědomý. Chvilí zaváhal s rukou na klice, skoro jako by se zalekl.



Pak otevřel dveře a návštěvnice k němu pootočila obličej; chtěla promluvit a pohnula rty, ale zůstala bez hlesu s ústy pootevřenými v němém ustrnutí.

Dívali se jeden na druhého, jako tvář hledí na svůj odraz v zrcadle – jenomže co zde byla tvář a co odraz? Obličej dvou živých lidí a přece tytéž tmavorusé vlasy, tytéž oči, táž bledá pleť, tytéž rysy.

Dívka němě zírala, jako by navždy ztratila řeč. Adam se první trochu vzpamatoval, protože měl alespoň tušení, čím si to vysvětlit. Škrobeně se po starosvětsku svému obrazu uklonil – ta staromódní úklona sice odpovídala zvláštnosti situace, avšak působila tím groteskněji, že dívka mohla být nejvýš o rok či dva starší než Adam. „Račte dál.“

Šla za ním halou, pořád bez jediného slůvka. Zastavila se, když se zastavil Adam, před portrétem Jonathana Codlinga. Otočil se k obrazu a mlčky ji vyzval, aby se také podívala. Stáli vedle sebe zahleděni do obrazu, jako by zapomněli na svět.

Zatím se slečna Codlingová uprostřed práce a knih na chvílku zaposlouchala, uvažovala, kdo by to asi mohl přijít. Najednou se polekala, že Adam dlouho nejde a že nastalo takové zvláštní ticho. Šla ke dveřím – David v patách za ní – otevřela je a vyklouzla ven z pracovny.

Dveře vrzly a Adam a jeho společnice se oba naráz otočili. Slečna Codlingová a David jim hleděli přímo do tváří a nahoře mezi nimi viděli tvář Jonathana Codlinga. Staletí byla vymazána: ty tři obličej vyjadaly jako umělecká studie blízce spřízněné skupinky osob; jejich podoba byla ohromující.

Slečna Codlingová se stejně jako Adam rychle vzpamatovala z úžasu a vykročila k dívce. „Vy jste Rebeka Habersonová - Smithová, vidíte,“ oslovila ji. „Nečekali jsme vás tak brzo.“ Ruku jí nepodala a její hlas zněl stroze. Odvedla ji do pracovny a Adamovi s Davidem zavřela dveře před nosem.

Čekali v hale a potom v kuchyni. Čekání se prodlužovalo. Dostali hlad; v tu dobu David – který se nechtěl zdržet na svačinu – jezdíval domů, ale nemohlo být ani řeči o tom, že by odešel, dokud se nedovědí, jaký je účel této návštěvy a co z ní vzejde.

Konečně se dveře pracovny otevřely a slečna Codlingová vyšla i s

návštěvníci. Pomalu kráčely halou k venkovním dveřím a tam se zastavily. Rebeka Smithová cosi řekla – bylo to poprvé, co chlapci uslyšeli její hlas: byl nesmělý a tichý – tak tichý, že z větší dálky nebylo jejím slovům rozumět. Slečna Codlingová odpověděla: „Ano, zítra, prosím,“ rozloučila se s dívkou a přitom si s ní podala ruku. Potom se obrátila dovnitř.

Adam s Davidem se jí vyřítili chodbou naproti.

„Tak co?“

Slečna Codlingová se na ně zahloubané podívala – zvláště na Adama. Vzala ho pod bradu a nadzvedla mu prstem hlavu. „Rebeka Habersonová - Smithová a Adam Codling: jediný společný předek před čtyřmi stoletími a povstane takováhle hříčka přírody – taková podoba.“ Druhou rukou poodhrnula čupřinu Adamových rusých vlasů. „Mohla by to být tvoje sestra – tvoje starší sestra. A sestra, na kterou bys mohl být hrdý.“

„Hrdý na co?“

„Bude – ba, roste z ní krasavice.“

Adam se ušklíbl.

„A jestli – není konečně proč o tom pochybovat – bude taky tak hodná, jako bude krásná –“

„Hodná!“ vybuchl Adam. „A co ten její otec? Co ten měl za lubem?“

„Obchod.“

„Jaký obchod?“

„Obchoduje starožitnostmi a uměleckými památkami.“

„Tak je to tedy!“ Chlapci začínali chápat.

„Je to takový obchodník, co –“ slečna Codlingová zaváhala a David si byl jist, že vzpomínka na rozmluvu s Rebekou ovlivňuje – zmírňuje – volbu jejích slov. „Prostě vede důležitý obchod s pobočkami v New Yorku a Paříži a bezesporu – to se mu neupře – v tom umí chodit. Ale není – prostě nebude asi jako obchodník zrovna moc velký lidumil.“ Dál pokračovala slečna už rázněji: „A jako člověk – a zvláště jako otec rodiny – musí být rozhodně náramný sobec a omezenec. Snad mu opravdu nemůže žádná lidská bytost přirůst k srdci, ale držet dítě od matky celá ta léta –“ slečna Codlingová rozhořčeně dupla nohou: „Něco takového nemohou

ospravedlnit ani všechny poklady světa!“

„To se celou dobu pídil po tom pokladu?“

„Ano, tak to řekl Rebece, než ji sem poslal. Její babička byla Habersonová z Cumberlandu. Tu historku o pokladu si vytrvale předávaly generace Habersonů a potom Habersonů - Smithů. Ale pan Smith byl z rodiny první, kdo začal po pokladu pátrat. Jako obchodníkovi starožitnostmi mu jistě prošly rukama mnohem úžasnější a cennější věci, ale on se upjal právě na tohle. Pokud se vůbec dovedu vžít do takového člověka, mám dojem, že ta touha po pokladu u něho přerostla v posedlost – bezmála v šílenství – která potají stravovala všechny jeho myšlenky a city. Ženě ani dceři slůvkem neprozradil, co má v úmyslu. Zato si zjistil, kde dosud žijí zbytky Codlingovy rodiny, a usadil se v sousedství, aby jim byl co nejbliž. Co vlastně podnikne dál, to patrně ani sám nevěděl. Pro začátek, myslím, se chtěl s námi sblížit – vzpomínáte, jak sem přišel s paní na návštěvu. Při té jedné jediné návštěvě uviděl viset v hale portrét Jonathana Codlinga – možná že viděl i Adama.“

„To viděl,“ podotkl Adam.

„Bud' jak bud', ta podivuhodná rodinná podoba s jeho dcerou ho musela okamžitě upoutat. Uvědomil si, že kdyby jí dovolil ukázat se v Barley, tajemství by mohlo vyjít najevo.“

„Pak tedy,“ vmísil se Adam, který měl dopal na všechny Smithovy, „paní Smithová o tom musela taky vědět, protože tu byla na návštěvě s ním, když viděl ten obraz.“

Slečna Codlingová se bavila, nikoli však na Adamův účet.

„Paní Smithová vedle své holubičí pokory podle všeho trpí i jistou maličkou, ale umíněnou ješitností: je silně krátkozraká, a přesto se na veřejnosti neukáže s brýlemi.“

„To je pravda,“ poznamenal David. Vzpomněl si, jak se ve vsi na ulici střetl s jejím nevidoucím, prázdným pohledem.

„Pan Smith si tedy nemusel dělat starosti, že by jeho paní nějakou podobu zpozorovala. A své dceři mohl nakázat, aby sem za rodiče nejezdila – a svůj rozkaz uměl prosadit.“ Slečna pokývala hlavou a Davidovi to připomnělo paní Perfectovou na hřbitově. „Někteří muži jsou doma opravdoví vládci!“

„Paní Perfectová si myslí, že se mu paní Smithová příliš

podvoluje,“ řekl David.

„Nezná míru. Matka, která připustí, aby ji odtrhli od vlastní dcery! Tvoje maminka, Davide, by nedovolila, aby se s Bětkou vyváděly takové hlouposti!“

„Ale já myslím, že ani tatínek –“

„To se rozumí, že ne. A takovému manželovi ani neprospívá, když se mu moc povoluje. Ta nebohá, mírná duše ve své pošetilosti dopustila nejen to, aby se z její dcery stal opuštěný a častokrát nešťastný tvor, ale ještě ve svém manželovi podporovala sklony k sobectví a darebáctví. Ano, sobec je to a darebák!“

„Přesně tak!“ vykřikl Adam nadšeně.

Slečna Codlingová se okamžitě uklidnila a patrně litovala, že se dala tolik unést. Vrátila se k vlastnímu příběhu. „Pan Smith si tedy počínal tak prohnaně, že když byl Codlingův dům dán do prodeje, jeho tajemství pořád ještě nevyšlo najevo. Mohl tedy vystupovat jako obyčejný zájemce o koupi obyčejného domu.“

Byl přesvědčen, že stará skrýš je někde na pozemku a že se tak nakonec pokladu zmocní, pokud to nebude vytrubovat do světa.“

„Teď ale –“

„Teď se z něho vyklubal příbuzný – sice velmi vzdálený, ale přece jen příbuzný – který má spadeno na rodinný poklad. A tak mu nezbylo než jít s pravdou ven. Když uslyšela babička v Londýně vzkaz od paní Smithové, posadila Rebeku na nejbližší vlak, a ta, sotva sem přijela, dostala pokyn od otce. Pověděl jí všechno – všechno, až na to, jak je podobná Adamovi, a pomlčel o portrétu. Myslím, že si to nechával pro sebe jako žertík, kterým se může ještě pobavit na účet lidí, o nichž je přesvědčen, že se s ním chytrostí nemohou měřit. To byl jeho poslední podfuk. Teď vyšlo všechno najevo. Rebeka sem přišla s příkazem vyložit všechny jeho karty na stůl – nebyl to pro ni příjemný úkol!“

„Co se bude dít dál? Chce ještě pořád koupit dům?“

„Jistěže chce.“

„Pak se vlastně nic nezměnilo.“

„Ale jakpak by ne. Jestli má pan Smith obchodní vlohly, mám je já taky. Prodávat dům se zahradou je něco podstatně rozdílného než prodávat dům se zahradou – kde je někde schovaný poklad.“

„V čem je ten podstatný rozdíl?“

Slečně Codlingové se blýskly oči; její hlas zazněl trochu břitce, když odpověděla: „V ceně!“

XXIII.

Od sklepa po půdu

David nebyl bláhový romantik, ale to, s jakou vervou se slečna Codlingová nyní vrhla do smlouvání s panem Smithem, jím přece jen poněkud otřásl. Předtím se jedinou pohnutkou jejího jednání zdálo být vědomí nezbytnosti; teď ji pomyšlení na to, jak už se málem dala ošidit, plně vyburcovalo. Během posledního týdne znovu a znovu vracela po Rebece Smithové jejímu otci stále nově navrhované kupní podmínky se zamítnutím. Chtěla uzavřít co nejvýhodnější obchod.

Slečna Codlingová a pan Smith se teď spolu nedohadovali ani tak o cenu domu a zahrady, jako spíš o výlučné informace o pokladu. Slečna už přiznala, že její otec objevil skrýš Jonathana Codlinga, poklad z ní vybral a znovu jej sám uschoval. Netajila se tím, že návod, který po něm zůstal, je ještě záhadnější než ten, který po sobě zanechal Jonathan Codling. Doposud se z něho podařilo Adamovi s Davidem rozluštit jenom malou část a dál se nedostali. Nemá tedy, jak řekla, proč se domnívat, že by pan Smith uspěl lépe než dva bystří hoši.

Rebeka Smithová vyřídila vysvětlení slečny Codlingové svému otci. Pan Smith vzkázal, že ať je údaj o tom, kde se nyní poklad nachází, sebeskoupější – ať z něho jde vyčíst sebemeně – je ochoten jej koupit zároveň s domem. Zaplatí prý slušně, a to tolik a tolik; kdepak, tolikhle a tolikhle, opáčila slečna Codlingová. A tak se prostřednictvím Rebečky handrkovali, cena nabízená panem Smithem pomalu stoupala a cena požadovaná slečnou Codlingovou ještě pomaleji klesala. Jednoho dne musí dojít mezi oběma cenami k

vyrovnání.

A zatím, s ohledem na dohodu, k níž se v budoucnu dospěje, pospíchala slečna Codlingová s tříděním svršků, jež se nalézaly v domě. Po knihách z pracovny pana Codlinga přišla řada na sbírku vycpaných ptáků ve skleněných vitrínách, které si starý pán rozestavěl podél stěn v ložnici. Většina exponátů byla předurčena pro vesnický bazar; některé si možná rádo vezme přírodovědné oddělení muzea v Castlefordu.

Kromě pracovny a ložnice starého pána bylo zařízení v obývaných pokojích chudičké a bylo ho poskrovnu a ostatní místnosti v domě byly docela holé. Když se o tom David zmínil doma, podíval se pan Moss na manželku: „Doufám, že tak daleko to s námi nikdy nedojde, abychom kvůli živobytí rozprodávali almary.“ A jakoby v odpověď na tuto poznámku se paní Mossová hned pustila do pečení dalšího velkého koláče, aby ho David vzal s sebou, až půjde příště ke Codlingům.

Kromě místností, ve kterých bylo potřeba udělat probírku, tu byly ještě přístřešky. Například ze zahradní kůlničky vytáhli Adam s Davidem na světlo celou horu kořenáčů, kterých se ujal Fizlík. Zahradní náčiní bylo všechno v dobrém stavu – na to slečna Codlingová jako vzorná zahradnice vždycky dbala. Fizlík dostal jeden či dva kusy, po kterých bažil, a ostatek se zapsal a složil s tím, že se rozprodá v dražbě.

Adam s Davidem vlezli i do poloprázdné besídky a podávali slečně Codlingové nejrůznější harampádí, které tam našli – staré polštářky do kánoe letěly rovnou do ohně, který Fizlík rozdělal – červy prolezlé kostry lehátek, staré a zrezivělé VB obruče. Jakous takous cenu měla jediné sada kuželek a slečna Codlingová se rozhodla, že ji věnuje místnímu kuželkářskému klubu.

Rebeka Smithová přicházela často a zastala slečnu Codlingovou s chlapci vždycky uprostřed jejich špinavé práce jako při první návštěvě. Odevzdala od otce čerstvý vzkaz a nabídku a pak jim pomáhala anebo, když už na nich byla hodně znát únava, vytratila se uvařit čaj do kuchyně, kde se pohybovala jako doma. Slečna Codlingová ji chválila, jaký dělá výborný čaj; ostatně na Rebece se jí zamlouvalo všechno, až na jejího otce. Už o ní hovořila jako o Becky

a David následoval jejího příkladu, ale cítil se nesvůj, protože věděl, že Adamovi se taková důvěrnost dvakrát nelíbí. Zdálo by se, že Rebece Smithovou si musí zamilovat každý, ale Adamovi se to zdánlivě nemožné dařilo docela snadno. Mluvil s ní, jen když musel, a to ještě s upjatou zdvořilostí, která měla k opravdové zdvořilosti pořádně daleko. Jinak než Rebece jí neřekl. Slečna Codlingová a David horlivě přitakávali a div se nerozplynuli, když Becky, celá rozzářená, nalévala čaj a povídala – to byla ve svém živlu, snad proto, že v babiččině tiché domácnosti měla tak málo příležitosti se vyprávět – ale Adam se jen kabonil do talíře. Bylo udivující, jak si dva obličejové s tak rozdílným výrazem mohou přesto být tak podobné.



Becky se tedy sblížila s Davidem, ale s Adamem si zůstali cizí. Davidovi se bez obalu se vším svěřovala a připomínala mu tím Bětku – poznával, jaké by to mohlo být, mít kromě mladší také starší sestru. Její povídání bylo ale mnohem napínavější než Bětčino štěbetání. Dověděl se například, co všecko Beckin tatínek zažil na obchodních cestách v cizině: jak vystoupil v Paříži na vrchol Eiffelovky, jak v New Yorku před jeho očima policisté v autech pořádali honičku na gangstery a jak – což bylo s podivem – jej v indiánské kánoi provázeli přejezí.

„Páni!“ vyjádřil David svůj obdiv nad poslední příhodou.

(Jaká škoda, že člověk s takovými zážitky jako pan Smith není trochu hodnější.) „Tys už sjížděla přejeje?“

„Ještě ne. Vlastně jsem ani v žádné kánoi nikdy nejela. Tak jsem si říkala...“

Zaváhala a David, kterému najednou došlo, co si asi říkala, se honem snažil vrátit hovor k bezpečnému tématu. „Povídej mi o těch přejejích a o Indiánech.“

„Říkala jsem si,“ opakovala prosebně, „jestli bys mě svezl na loďce. Vypravovals mi, kam všude jste se plavili za pokladem, a já bych tak ráda viděla všechna ta místa, kam jste zajeli – Bláznův mlýn a most, co ho postavil Darius Codling, a víš –“ sepjala ruce a oči jí zajiskřily – „hlavně tu tajnou řeku!“

„Tajnou řeku?“

„Myslím to staré řečiště, o kterém nikdo nevěděl, co jste ho objevili teprve vy.“

„Půjdu s tebou po silnici a ukážu ti Bláznův mlýn a Dariův most, kdykoli budeš chtít.“

„A tu tajnou řeku? Mohla bych se na ni jet s tebou ve *Střelce* podívat?“

David zrudl. „Co bys tam viděla, Becky – opravdu tam není nic k vidění.“

„Ale nemohli bychom tam zajet? Já bych pádlovala a budu dělat přesně to, co mi řekneš.“

„Jenomže víš – ona ta kánoe není jenom moje. Mám ji totiž napůl.“ Becky čekala, až dopoví. „S Adamem.“

Becky pořád nechápala, co se jí David snaží vysvětlit. A tak řekla:

„Snad by mu nevadilo, kdybych se v ní s tebou svezla?“

David už měl na jazyku: Ne, nevadilo, ale věděl, že by to nemělo cenu. „Zeptám se ho,“ řekl zkroušeně. „Až budeme sami.“

Rozmluva mezi čtyřma očima dopadla ještě trapněji, než David očekával. Dala Adamovi možnost zchladit si žáhu na Smithových a obzvláště na Becky.

„Nevěřím jí ani za mák,“ řekl.

„A já ano,“ odpověděl David, „a tvoje teta taky. Slyšel jsi, jak povídala, že si myslí, že Rebeka bude stejně hodná jako krásná.“

„Krásná!“ ušklíbl se Adam pohrdlivě a dodal: „Vždyť prý je jako já.“

„Taky že je.“

„Cha!“ Adam se nasupil. „Přece mi nechceš vykládat, že ze mne vyroste krasavec.“ S výhružným pohledem se naklonil k Davidovi.

„Ale to víš, že ne.“

„No dobrá. Buď z ní nebude krasavice, nebo mi není podobná. Vyber si. Jedno nebo druhé.“

„Ale to je něco docela jiného –“

„Vyber si.“

„Tak dobře!“ vykřikl David, jehož míra trpělivosti přetekla. „Bude z ní krasavice a není ti ani trošku podobná.“

Adam chtěl slyšet odpověď právě opačnou – ■ že z Becky nebude krasavice a že tudíž – pakliže jedno vyplývá z druhého – nebude hodná a patrně není hodná ani teď. Změřil Davida hluboce vyčítavým pohledem a otočil se na podpatku. Pak si vzpomněl, že vůbec neprojednal otázku, kvůli které se dostali do rozepře. Vrátil se.

„Řekl jsem, že kánoe je teď tvoje, tak si ji měj a dělej si s ní, co se ti líbí. Kdyby mi ale ta půlka ještě patřila, byl bych radši, kdyby ta kánoe hnula na dně řeky, než aby se v ní vozila ona!“

Odešel a David zůstal zděšen, jako by se stal svědkem hrozného rouhání.

Adam vyjádřil pouhé přání, ale vyslovil ho tak zarputile, že si David uvědomoval, že ho musí dbát víc než pouhého přání. Sdělil Becky, že Adam nechce, aby jezdili na kánoi, a basta. Neprotestovala, ale oči se jí zakulatily, jako by jí bylo do pláče – co ji zamrzelo víc, jestli pomyslení, že se jí už nikdy neštěstí spatřit

„tajnou řeku“, nebo Adamova nevraživost, to David nerozpoznal. Neušlo mu, že od té doby se už nikdy nepokoušela vyloudit z Adama odpověď nebo úsměv.

Adam se nemohl s Becky smířit, protože se stále ještě nemohl smířit s myšlenkou, že by měli přijít o dům. Určitě se teď už musel vzdát naděje na rozluštění dědečkova návodu, dosud však možná doufal, že třeba i náhodou narazí na skrýš s pokladem. David si všiml, když vyndávali knihy z vestavěných polic v pracovně starého pana Codlinga, že Adam tiše proklepal zadní stěnu každé příhrady, zkoušel do ní dloubnout a zatlačit. V dědečkově ložnici ohledával stejným způsobem stěny, u nichž stály vitríny. V zahradní kůlně prozkoumal každý kousíček udusané hliněné podlahy. Stejně si počínal v besídce. Nakonec nadhodil tetě, že by prohlédl sklep – „jestli by se tam nenašlo něco, co by se dalo prodat.“

„Tam ale nic nebude, Adame. Co se pamatuji, se sklepa nepoužívalo. Schody se zbouraly a nikdo už je nedal opravit; dědeček říkal, že by tam mohl někdo přijít k úrazu, a dbal, aby byly dveře do sklepa pořád zamčené.“

„To nevádí,“ nedal se Adam odradit, „já bych si dával dolů po schodech dobrý pozor, když jsi mě na to upozornila; co když najdu pár lahví nějakého hodně starého vína, na které se zapomnělo, a mohli bychom je prodat v dražbě.“

„Kdepak bys tam něco našel, vyloučená věc,“ pochybovala slečna Codlingová, „ale můžeš se tam jít podívat, když slíbíš, že dáš pozor. Klíč od sklepa visí na kroužku s ostatními. Je u něho štítek. Vezmi si baterku. Dolů po schodech nějak sklouzneš, ale jestli ti to nepůjde dobře zpátky, budeš muset zavolat na mě nebo na Davida.“

„Já bych se tam šel taky rád podívat,“ ozval se David. Adam na to nic neřekl, ale protože Davidův návrh neodmítl, šli spolu. Když šmátrali dolů po rozlámaném schodišti, řekl Adam: „Mně vlastně vůbec nejde o nějaké víno.“

„To jsem si hned myslel.“

„Mohli bychom narazit na dědečkovu skrýš. Mohla by odtud vést i tajná chodba pod řeku. A právě v místě, kde zachází pod vodu, bychom mohli najít poklad. V návodu se přece říká ‚pod vodu‘.“

„Ale co s tím ostatním, o čem se mluví v návodu – s Filipem a

jedinou růží a s tím, že tvoje teta může povědět, kam poklad přišel?“ Na to Adam zůstal odpověď dlužen.

Sklep byl vlhký a tmavý. Přes mrazivý pocit, že jsou pohřbeni zaživa, zkoumali chlapci svědomitě zdi i podlahu; všude nacházeli jen masivní, jednolitě zdivo. Police na víno byly, jak slečna Codlingová předvíдалa, docela prázdné: nebyla tam jediná láhev. Všechno, co tam v rohu našli, byla stará svítlna z rohoviny, nebyla skoro k poznání pod příkrovem pavučin – černých a lepkavých pavučin, jaké dokáže upříst jenom zavilý sklepní pavouk.

Nahoru nakonec vylezli bez slečniny pomoci, ačkoli to bylo spíš šplhání pro kamzíka než normální výstup po schodech.

Slečna Codlingová se zhrozila, co prachu na sebe ve sklepech nachytali. „Že jsem vás tam dolů vůbec pouštěla!“

„Ale podívejte, co jsme tam našli,“ hlásil David a pozdvihl lucernu. „Má velkou cenu?“

Adam s ní seškraboval pavučiny. „Rozhodně je stará,“ prohlásil. „Třeba by ji rádi vzali do muzea, s těmi vycpanými ptáky.“

„Víno tam není vůbec žádné,“ řekl David. „Ani kapka.“

„To máš tak,“ vysvětlovala slečna Codlingová omluvně, „v Barley sice snad žádný dům nemá větší sklep než tenhle, ale je to strašně dávno, co si v naší rodině mohl ještě někdo dovolit něco v něm mít. A třebaže je to snad vůbec největší sklep, vidím na vás dvou, že musí být v hrozném stavu.“

„Co se sklepem,“ řekl David, „když stejně nemáte žádné víno.“

„Ale vždyť my máme víno!“ vykřikla najednou slečna. „To už je let! Dočista jsem zapoměla! Nějaké víno máme – alespoň takové to – no, domácí víno.“

„Vážně?“ zeptal se David. „Ale ne ve sklepe?“ Projevoval zájem jen ze zdvořilosti; očima sledoval Adama, jak čistí lucernu.

„To víno se dělalo podle nějakého starého receptu, který kdesi vyhrabal Adamův dědeček,“ vykládala slečna Codlingová, obrácená k Davidovi, protože se zdálo, že on jediný ji poslouchá.

„Chtěli jsme tím udělat radost Adamově mamince – vidím to jako dnes – jenomže tehdy ještě nebyla jeho maminka: měl se jí narodit až na jaře. Víno jsem dělala to léto předtím – byla to strašná pipláčka: musely se tam dávat všechny možné přísady, plody a květiny, jak v

tu dobu zrovna rostly. Můj otec přitom Adamově mamince ustavičně vykládal, že než přijde dítě na svět, bude víno už stočeno, a že ho můžeme prvně ochutnat, až se bude oslavovat Johnův návrat domů.“ Slečna Codlingová vzdychla a zavrtěla hlavou. „Chudák tatínek! Tak se tím nápadem těšil – byl jako u vytržení. Chtěl, aby víno bylo uschováno na zvlášť bezpečném místě – hned zpočátku jsme o jednu láhev přišli – a bylo po ruce pro oslavu. Pak přišel John o život, Adamova maminka umřela a na žádnou oslavu nebylo pomyšlení a víno je dosud tam, kde ho otec s takovými nadějemi ukládal – na půdě.“

„Na půdě!“ opakoval Adam, který se probral z netečnosti. „Co ho to propána napadlo dávat něco na půdu?“

„Nemám tušení,“ řekla slečna Codlingová, „leda, že to bylo bezpečné místo, protože tam jakživ nikdo nelezl. Vybral si podivné místo, ale dědeček, ten si nedal nikdy nic vymluvit. Vynesl si to víno nahoru na půdu.“

„To lezl na půdu ukládat víno?“

„Vždyť jsem to povídala, Adame.“

„Já se ptám, jestli tam lezl jenom kvůli tomu vínu.“

„Určitě tam lezl potom ještě několikrát. Říkal, že se chce přesvědčit, jestli je víno v bezpečí.“

„Povídalas ale, že se pro to místo rozhodl právě proto, že bylo bezpečné, ne? Vždyť šlo nakonec jenom o víno.“

„Dej už pokoj, Adame! A co na tom sejde?“

Adam navzdory tetinu podráždění nehodlal od námětu ustoupit. David viděl, jak mu v obličejí opět svitla naděje: záminka, pod kterou starý pán neustále lezl na půdu, byla velice nepřesvědčivá. Kvůli tomu vínu, to určitě! Možná že je na půdě skryš, kam pan Codling uložil něco mnohem cennějšího – poklad.

„Co říkáš, teto,“ navrhl Adam, „že bychom s Davidem vylezli na půdu a snesli to víno dolů, než na ně zase zapomeněš.“

Slečna Codlingová by nerada o víno přišla, ale byla proti tomu, aby teď lezli na půdu. „Tam se teprve zamažete.“

„Ale teto, jsme už beztak špinaví, aspoň to bude při jednom.“

„Budete zas jak kominíci, až přijde Becky – určitě přijde.“

Adam se zamračil. David rychle řekl: „Becky špína nevadí; ona za

to nemůže, že vypadá pořád jako z cukru.“

„No tak dobře.“ Bylo to ten den podruhé, co u slečny Codlingové prosadili svou. „Adame, v dědečkově pokoji jsou ve stropě padací dveře. Budete potřebovat štafle, abyste se k nim dostali, a baterku, až vylezete nahoru.“

Slečna Codlingová jim podržela rozklížené staré štafle: nejdřív lezl nahoru Adam a pak David. Adam strčil do poklopu. „Přitlač!“ křičela slečna zezdola. Podsunul ramena pod dvířka a vzepl se, dvířka náhle povolila, s rachotem se překlopila a zmizela; namísto nich zel černý čtverec, kam chlapci jeden po druhém vyšplhali.

Mají všechny domy tak temné půdy a sklepy? uvažoval David; čekal, až Adam rozsvítí baterku.

Zezdola slyšeli slečnin hlas. „Ty láhve s vínem jsou pod nádrží, snad je najdete.“

Vtom se rozsvítila Adamova baterka a paprsek světla se rozběhl po půdě. Osvítil nosníky a ostatní trámův, břidlicovou střechu, která se jim svažovala nad hlavou, a velikou zinkovou nádrž, z níž byly vyvedeny trubky dolů do podlahy.

„Jsou pod nádrží – už je vidíte?“ volala slečna.

„Ještě ne,“ křičel na ni dolů Adam. Světelný paprsek ani na chvilku nespočinul na nádrži, ale putoval dál. Teď když už Adam nebyl pod tetiným dohledem, přestal předstírat, že sem lezl jen pro víno. Byl v plné práci, prohledával, oťukával, zkoušel, zda něco nepovolí nebo neustoupí. Rychle se dostal až na opačnou stranu od nádrže a David zůstal ve tmě – zprvu si myslel, že je kolem něho úplná tma, ale jak jí přivykal, viděl, kudy sem vniká světlo: uzounký proužek rýsoval proti němu obdélník o šíři lidského těla a poloviční výšce. David na něj udiveně hleděl a pak zavolal Adama – potichu, aby ho slečna Codlingová nezaslechla.

„Hele, jsou tady dvířka nebo co a vedou ven.“

Slečna Codlingová neslyšela, co si povídali, ale zaslechla, jak Adam spěšně přiběhl k Davidovi, a pak slyšela, jak se jejich kroky společně vzdalují.

„Kam to jdete?“ vznesl se na půdu její úzkostný hlas. „Nenašli jste to víno? Co tam děláte?“

Neodpovídali. Když došli k obdélníku, který David objevil,

zjistili, že jsou to opravdu dveře. Odsunuli zástrčku a strčili do nich; mnoho let už uplynulo od doby, co se jejich závěsy naposled pohnuly; vzdorovaly, jako by uchovávaly nějaké pradávné tajemství. Chlapci se opřeli do dveří společně, ze vsí síly, přece však obezřele, neboť se obávali, že by je bezprostředně za dveřmi mohl čekat vražedný pád ze střechy.

Dveře se otevřely a zjevily něco docela jiného: jakýsi dvoreček, vyložený olověnými pláty a ohraničený čtyřmi svažujícími se stěnami břidlicové střechy. Byl to výřez uprostřed střechy, jaký se často najde ve starých domech. Při pohledu zdola by člověk netušil, že se tam něco takového skrývá. Byl to kouzelný, schovaný koutek, otevřený vzduchu a slunci: byla to dokonalá skryš. Leč až na trochu prachu a suchého listí byl dvoreček zřejmě docela prázdný.

Z hřebene střechy se táhl dolů v jednom rohu okapový žlab. Co by to bylo za kluka, aby se po okapu nevytáhl nahoru. David neodolal; Adam se chvíli zklamaně rozhlížel, jako by nechtěl věřit svým očím, a pak se vyšplhal za Davidem.

Vykoukli oba přes hřeben střechy: otevíral se před nimi výhled do široka a do daleka. Codlingův dům byl neobyčejně vysoký – byla to pravděpodobně nejvyšší stavba ve Velkém Barley, když se nepočítal kostel. Skýtal vyhlídku přes střechy a koruny stromů daleko do kraje. Chlapci viděli řeku Say, plynoucí v zákrutech k mostu u Malého Barley; viděli železniční trať i místo, kde procházela po železném můstku přes staré řečiště – dívali se, jak po něm projíždí vlak směrem na Londýn; dívali se, jak se za ním ve větru táhne kouř po lukách u řeky – jak se kouř táhne a rozplývá.

„Teda!“ řekl David užasle. „Takováhle střecha! Adame, ty ani nevíš, co máš.“

„Vid,“ připustil Adam. „A mám takové tušení, že někde v tomhle skrytém ústraní – někde tady – musel dědeček uložit poklad. Je to takové místo, kam bych já sám poklad schoval, zvláště kdyby jediná cesta k němu vedla přes mou ložnici.“

Adam chtěl už sklouznout se střechy a pustit se znovu do hledání, když ho David zarazil. „Podívej!“ Dole na cestě vedoucí k domu se cosi pohybovalo a upoutalo jeho pohled. Byla to Becky, ale kdo to šel s ní? Slunce se zalesklo na lysé hlavě. „To je pan Haberson -

Smith!“ vykřikl David. „Jde sem!“

Adam i David sjeli okamžitě zpátky na dvoreček a vraceli se cestou, kterou přišli – nebylo teď ani pomyslení na to, že by dokončili pátrání po skryších. Když docházeli k padacím dveřím, zaslechli ustaraný, neutuchající nářek slečny Codlingové, který trval už asi hodnou chvíli. „Adame! Davide! Co tam děláte? Našli jste ty sklenice? Proč se neozýváte? Jestli se neozvete, vylezu tam sama! Adame! Davide!“

„Už jdeme, teto – zrovna jdeme!“

„Nezapomeň na to víno,“ zašeptal David, „nebo pozná, že jsme měli něco za lubem.“

Adam zašmátral pod nádrží, kam se vlastně měli podívat, hned když přišli.

„Kolik lahví říkala?“

„Myslím, že tři.“

„Tak tu jsou čtyři.“ Adam je vytáhl; byly to čtyři láhve podobné zavařovacím sklenicím, jenomže větší. Každá byla nahoře zapečetěna a označena datem starým téměř patnáct let, na jedné byla skutečně nálepka: „Při návratu mého syna Johna otevřít tuto láhev první.“

Odnesli láhve k otevřeným padacím dveřím a podali je dolů slečně Codlingové. Než se mohla zeptat, co tam tak dlouho dělali, pověděli jí o dvou návštěvnících, které „náhodou zahlédli“.

Ta zpráva sama o sobě stačila, aby slečna Codlingová upustila od dalšího vyptávání. Přidržela jim jen štafle a počkala, až slezou; potom spěšně seběhla dolů po schodech. Zůstalo na chlapcích, aby víno odnesli. Postavili láhve vedle hromady ostatních drobností v kuchyni a pak vyšli ven okartáčovat se, oprášit se a umýt pod pumpou. Zatímco byli na zahradě, slyšeli, že u čelních dveří někdo zazvonil a slečna jde otevřít. Když se vrátili do kuchyně, zastihli tam Becky.

„Tvoje tetička má s tatínkem důvěrné jednání,“ vysvětlovala plaše Adamovi jako pánovi domu. „Nechtěli, abych u toho byla, tak jsem šla sem. Snad – snad vám tu nebudu překážet.“

Adam dal zavrčením najevo, že to bere na vědomí. Poodešel ke dveřím vedoucím do chodby a podložil je, aby zůstaly malounko

pootevřeny. Potom si sedl vedle nich a zarytě hleděl do země.

David se tiše bavil s Becky – jak je rád, že se její tatínek pozdravil a může už chodit zase ven, a tak dále – ale jí tentokrát nebylo do řeči jako obvykle. Aby ji rozptýlil a ukrátil čas, vytáhl v kuchyni ze zásuvky dámu. Adam to musel poznat podle zachřestění dřevěných figurek, protože se ani neotočil a řekl: „To je moje dáma!“ Nic víc; ale David s Becky se do hry nepustili. Pohřížili se v mlčení a čekali – poslouchali, kdy se otevřou dveře pracovny.

Když dveře cvakly, Becky vyšla na chodbu; chlapci zůstali v kuchyni a zaujali pozorovací postavení: Adam se díval štěrbínou ve dveřích a David klíčovou dírkou.

Pan Smith vyšel z pracovny se slečnou Codlingovou: oba se zdáli být spokojeni – pan Smith se tvářil vítězoslavně a vesele a slečna Codlingová jako by měla v záloze nějaký nevinný žertík, kterému se bude smát ona naposled. Pan Smith zamával na Becky cárkem papíru – papírek byl popsán a jeden ze čtyř okrajů byl nešetrně utržen. I na dálku chlapci poznali, že je to papírek, který našli ve skryši Jonathana Codlinga na mostě.

„Tak, Rebeko,“ řekl pan Smith, „konečně je koupě uzavřena! A myslím, že ke spokojenosti obou stran: vy jste dostala slušnou cenu, slečno Codlingová, a já – já zas to, po čem jsem toužil.“ Útržek papíru si zastrčil do náprsní tašky, tašku vsunul do vnitřní kapsy saka a radostně se přes ní plácl.

„Doufám, že je to opravdu to, po čem toužíte.“ Slečna Codlingová měla při těch slovech na tváři provinilý výraz: bylo docela dobře možné, že v to doufala, ale očividně nevěřila ve zdárný výsledek.

„Nepochybuji, že poklad najdu.“

„Zdá se ale, že návodu ve veršovance je těžko porozumět.“

Pan Smith se tvářil pobaveně a choval se skoro škádlivě. „Drahá slečno, jsem vám vděčen, že mi prodáváte tuhle básničku, ale nebudu si dělat těžkou hlavu, jestli mne ty tajenky nedovedou rovnou k pokladu. Jsou ještě jiné metody, pracnější sice, ale zato nezklamou.“

„Jiné metody?“

„Copak jste neříkala, že váš otec prohlásil, že poklad znovu uschoval ,na příhodném místě’?“

„To ano.“

„A kde jinde by to místo tedy bylo než někde v tomhle domě nebo pozemku?“

„Ano, ale to je velká plocha, pane Smithi.“

„Nikoli však neohraničená. Co se týče zahrady, dám ji celou do hloubky přerýt, kousek po kousku – jediná pěšinka tam nezůstane, dám z kořenů vyrvat každý keř a každý strom, kdejakou květinu dám vyhrabat.“ Slečně Codlingové vyjela ruka k ústům, jako by potlačovala výkřik: z obličeje se jí pomalu vytrácela barva. Pan Smith pokračoval bodře dál: „Jestli se poklad nenajde na zahradě, bude rozhodně v domě. Dám strhat tapety a dřevěné obložení; dám rozebrat cihlu po cihle, ať se zbourá třeba celý dům, když to nepůjde jinak; dám vykopat základy. Nakonec poklad přece najdu.“

Slečna natáhla ruku a položila ji na zeď; přejela stěnu prsty, jako by hladila něco víc než jen její povrch. Stále ještě nic neříkala.

Pan Smith byl v povznesené náladě, která zaslepuje i ohleduplné lidi, a pan Smith ohledy k lidem nikdy netrpěl; nezpozoroval, že by se dělo se slečnou Codlingovou něco neobvyklého. Řízně se odporoučel, vzal svou dceru za ruku a nesl se chodbou ven k předním dveřím. Slečna zůstala stát, napůl se opírala o zeď, napůl ji laskala; na tváři měla výraz truchlivého děsu. Adam už chtěl otevřít dveře kuchyně dokořán a vyjít k ní, když vtom Becky spěšně vběhla zpátky do domu.

„Řekla jsem, že jsem si něco zapoměla!“ Došla až ke slečně Codlingové, jako by jí chtěla sdělit něco důvěrného a důležitého, ale stejně nedokázala vyslovit, co chtěla říci. Místo toho vzala ruku spočívající na stěně a podržela ji ve svých dlaních. „Milá slečno Codlingová.“

„Už to přešlo,“ řekla slečna, ale mluvila ztuhlými rty, jako by jí svaly ve tváři ovanul zimní chlad. „Člověk má předvídat – má být připraven – připraven na nejhorší. Já nebyla připravena.“ Slečna Codlingová se rozplakala; Becky vytáhla kapesník, ale Alenino hoře nebylo z těch, jejichž příval lze osušit kapesníčkem. Pojednou, ale jemně, od sebe Becky odstrčila a vklouzla zpátky do pracovny. Dveře se zavřely a bylo slyšet, jak se klíč otáčí v zámku.

Becky hleděla na zamčené dveře a zoufale zavolala: „Ach, Davide! Adame!“

Adam na její zavolání neodpověděl, ale David k ní vyšel ven. „Neplač, Becky! Není to tvá vina. Opravdu ne!“

„To tatínek!“ vzlykala. „Nedovede se vcítit do druhých lidí.“

To byla pravda, přece však to bylo jen zrnko celé té nepříjemné pravdy, a tak David ani nic neřekl.

„Myslíš, Davide, že bych měla uvařit slečně Codlingové čaj? Vždycky říká, že ji to vzpruží.“

„Já myslím, že by teď neměla na čaj chut’“, zapochyboval David. „Uvařím jí ho potom. Dovedu to.“

Becky si otřela oči. „Opravdu? Protože já už budu muset jít.“

„Přijdeš zase?“

„Ty – ty myslíš, že budu moci slečně Codlingové přijít ještě na oči?“

„To se rozumí,“ řekl David pevně a myslel to vážně.

„Tak to přijdu. Ale stejně už se sem mockrát nedostanu. To, co po mně chtěl tatínek, jsem už vyřídila: dům je prodán, nezbývá než podepsat smlouvu. Tatínek mě tady už nechce a babička čeká, kdy se vrátím do Londýna. A pak –“

Větu nedokončila, ale David věděl, co tím myslela: že Adam s tetou už brzo nebudou bydlet v Codlingově domě a zakrátko že zmizí i sám dům. Ta nevyslovená myšlenka byla pro Becky přespříliš; obrátila se a vyběhla z domu.

Zatím, než si slečna Codlingová – podle Davidova odhadu – dá říci a vezme si čaj, vylezli s Adamem znovu na střechu, aby dokončili pátrání po skrýši. Hledali snad ještě důkladněji než jinde, protože věděli, že tohle je poslední místo, které jim zbývá prozkoumat. A opět odešli s prázdnou.

Když uplynula patřičná doba, zaklepal David s šálkem čaje na dveře pracovny a slečna Codlingová hned otevřela. Zdálo se, že je zase ve své kůži, jen v obličejí byla pobledlá a oči měla zarudlé. Vděčně přijala čaj a pak pohlédla na Davida a na Adama, který stál za ním, a zavrtěla hlavou: „Tak vidím, že jste oba zase někde šmejdili a celí jste se zamazali. Co pořád myslíte, že najdete? Bláhoví, bláhoví hoši!“

Dva dny nato, když David rozvážel noviny, otevřel jako obvykle dřevěnou schránku u Codlingových vrat. Už tam chtěl vstrčit noviny,

když si povšiml, že se na dně schránky cosi malého zelená – ležel tam lístek ptačího zobu. Víko k schránce přiléhalo těsně a bylo zcela vyloučeno, aby se tam lístek dostal jinak, než že ho tam někdo vložil. Kromě lístku tam už nic víc nebylo – žádná stébla trávy. Lístek tam ležel osaměle a vanulo z něho zoufalství.

David ho zvedl a rozjel se k domu. Chtěl vidět Adama, ale aby u toho nebyla slečna Codlingová. Měl štěstí, že ho Adam zahlédl kuchyňským oknem. Vyšel mu naproti.

David otevřel dlaň a ukázal lístek. „Nedals tohle do schránky?“

„Dal.“

„To má znamenat ‚dneska‘?“

„Ano.“

„Ale v kterou dobu? Tráva u toho nebyla žádná.“

„Ne.“

„To tedy nechápu,“ řekl David zaraženě.

„Ani jsem vlastně nechtěl pro tebe vzkazovat. Nebyl bys tu stejně nic platný. Dal jsem tam ten lístek, abych označil den – den, kdy přijde zástupce od Oseleyho a Webba a přinese tetě Dinah k podpisu listiny – smlouvu o prodeji domu Smithovi.“

„Dneska!“ vykřikl David zoufale. „Snad do toho ještě něco přijde, co jí v tom zabrání, třeba až v poslední chvíli. Snad –“

„Ten lístek je tam od včerejška,“ řekl Adam. „Ten člověk přišel večer, hned jaks odešel, a smlouva je už podepsána.“

Dům byl prodán. Najednou, ale v tichosti došlo k tomu, čemu se tak bránili. Bylo to už něco, co patřilo minulosti.

David stále ještě zíral na lístek ptačího zobu: všiml si, že už hnědne a začíná se po stranách kroutit; brzo z něho bude jen uschlý list jako každý jiný. Adam po lístku sáhl a vzal ho Davidovi z ruky, pustil jej na zem a přišlápl jej patou.

XXIV.

Hejhou!

Davidovi připadlo, že takhle bídně mu ještě v životě nebylo. U Codlingů jako by každého, každý den, tížil smutek – jen Fyzlíka Wilsona se to netýkalo. David s Codlingovými cítil a něco z té pohřební nálady nosil s sebou domů.

Doma projevovali s údělem Codlingových vřelou účast. Nadlouho ale rodina zármutku nepropadla. Jednou u snídaně, když David zase seděl jako hromádka neštěstí, Bětka celá zářila a u vytržení třískala lžící o talíř. Paní Mossová se usmívala a z obličeje pana Mosse se jasně dala vyčíst radost.

„No tak!“ řekla paní Mossová a odložila dopis s cizí známkou, který předčítala nahlas. Dicky Moss před časem psal, že jeho loď proplovává Panamským průplavem a že je na cestě domů. Teď oznamoval, že přijede domů dokonce dřív než myslel. Ať prý na něho nijak nečekají, objeví se znenadání sám; nebude ztrácet čas telegrafováním ani telefonováním, pojede přímo do Barley, jakmile bude *Harbinger* v docích a on dostane volno.

„No tak!“ opakovala paní Mossová. „Tebe netěší, Davide, že budeš mít Dicka zase doma?“

„Těší,“ odpověděl David a opravdu se na bratra těšil, ale radost nedokázala zastínit jeho trápení. V jistém ohledu je ještě zesílila. Tak často vykládal Adamovi o Dickovi a o tom, co spolu budou jednou podnikat, všichni tři. Sliboval Adamovi, že přemluví Dicka, aby mu ukázal tetování na předloktí a pověděl mu, jak si ho dal vytetovat, daleko, až v Hongkongu. Dick Adamovi předvede tulení křik a naučí ho džiu - džitsu a bude mu vypravovat, kudy všude se na *Harbingeru* plavil. A teď se nakonec Dick s Adamem možná ani nesetkají.

„Škoda že ten tvůj Adam bude už pryč, až přijede Dick,“ litovala

paní Mossová; ale hned přešla na to, co přijde Dickovi jako první jídlo doma víc k chuti, zda haše nebo zapékané brambory. Nebo by mu snad přišla víc vhod slanina s vejci? Jenže pro takové uvítání aby to byla šunka s vejci. Pudinky dají méně vymyšlení: Dick obzvlášť rád pudink s džemem a nákyp se sirupem. David také zbožňoval nákyp, ale teď ho vyhlídka na něj nijak netěšila. Vytratil se ven z ruchu a shonu matčiných příprav na Dickův návrat.

I u Codlingů vládl ruch a shon, jenže neradostný; pokračovalo vyklízení domu a připravovaly se plány odjezdu. Dům byl sice už prodán, ale pan Smith prohlásil, že si slečna Codlingová a Adam mohou dát s vystěhováním na čas podle libosti.

Pro Davida to bylo zvláštní pomýšlení, že z pěti lidí šukajících po domě zůstane zakrátko v Barley on jediný. Slečna Codlingová s Adamem se usadí v Birminghamu; Becky se ještě předtím vrátí do Londýna; a Fyzlík Wilson – ten chudák starý podivín se z nich ze všech chystá, jak se všeobecně povídá, na nejdelší a nejsmutnější pouť. To se rozumí, má už léta, ale zdálo se, že stařík má pořád ještě dobrý kořínek. Teď záhadně ochořel – čím, to nikdo přesně nevěděl. Počínal si stejně podivínsky v nemoci jako při plném zdraví; prohlašoval, že ho nic nebolí, že mu nic neschází, nechtěl ulehnout na lůžko a choulil se celý den v proutěném křesle vzadu na dvorku, hleděl do prázdna a něco si bručel. Jeho dcera říkala, že prý skoro nevezme do úst a sotva oka zamhouří. Zůstával sedět v křesle až do západu slunce a paní Perfectová ho už ani nepřemlouvala, aby šel domů. Když ráno vstala a podívala se z okna, seděl už zase v křesle, jako by se odtamtud vůbec nehnul, přesně jako předešlý den, jenže jako by se trochu scvrkl, jako by trochu zeslábl.

Ať už Fyzlík stonal na co chtěl, každopádně na něj ta nemoc přišla zčistajasna. Den po podpisu prodejní smlouvy byl ještě jako obvykle u Bowlingů a stloukal dřevěný rám, v němž měl portrét Jonathana Podlina putovat do Birminghamu. Nezdálo se, že by mu něco scházelo, byl plný života. Zasmušilost ostatních čtyř mu nekazila veselou náladu – snad si to ani neuvědomoval. Slečna stála v kuchyni a zařizovala své neradostné záležitosti, zatímco za jejími zády Fyzlík tloukl kladivem a pohvizdoval si, až se hory zelenaly.

„Snad abys dneska, Davide, zavezl ty kuželky do vesnice

Frankiemu Ellumovi. Klubu kuželkářů vlastně nepředsedá, ale on už je odevzdá Edwardu Nunnovi, to je jejich předseda.“

„Prosím, slečno Codlingová.“

„A ten seznam vycpaných ptáků už abychom dopsali, Adam ho musí odnést do muzea v Castlefordu, aby si mohl pan správce vybrat. Ty, které nebudou chtít a které se neprodají v dražbě – snad by tatínkovi nevadilo, kdybychom je tady prostě nechali jako staré krámy, co myslíš, Bečky?“

„Kdepak. Vůbec ne.“

„Ještě tu jsou ty láhve s domácím vínem z pudy.“ Slečna Codlingová vydolovala jednu láhev z hromady věcí, která mezitím dál narostla. Zaváhala a pak řekla posmutněle: „Nejspíš je tady taky nechám, ať si s nimi tvůj tatínek naloží podle libosti. Počítala jsem, že je prodáme nebo že bychom je aspoň vypili. Ale pak jsem si vzpomněla, jak se otec chystal otevřít to víno na oslavu šťastného návratu.“ Slečna Codlingová vzdychla. „K žádnému šťastnému návratu nedošlo a teď mi nepřipadá, že by bylo co oslavovat.“

Zmlkla a Becky a oba chlapci nevěděli, co by řekli. David měl pocit, jako by celou kuchyň naplnil tíživý smutek; a přece ani teď Fizlíkovo pištivé a veselé pohvizdování na chvílku neustalo.

„No touhle rychlostí bychom se nikdy nikam nedostali,“ vypravila ze sebe s námahou slečna Codlingová, „Davide, odnesl bys teď tu krabici s kuželkami? A jestli budeš, Adame, pokračovat v soupisu těch exponátů, co jsou složeny v hale, Becky mi může pomáhat třídit písemnosti v sekretáři. Je to skoro poslední takováhle věc, kterou nám zbývá dodělat.“

Rozešli se každý po svých; jen Fizlík zůstal ještě v kuchyni a dál si pohvizdoval.

To bylo naposled, co byl Fizlík u Codlingů, než se rozstonal – a David byl poslední, kdo ho tam spatřil. David sjel do vesnice s darem k panu Ellumovi a vracel se zpátky po příjezdové cestě ke Codlingovu domu. Parné odpoledne se ospale chýlilo ke konci. Listoví na stromech jako by se tetelilo horkem; na záhoncích lemujících cestu vydechovaly květiny – divoké kytky i šlechtěné odrůdy v jedné zmeti – omamnou vůni. Jako by byla opředena snem celá zahrada, která měla zanedlouho na příkaz pana Smithe zmizet i s

domem.

Někde u domu se rozezpíval čísi hlas v podivných, vysokých tónech, které jako by přicházely z jiného světa. David se skoro vyděsil, dokud nepoznal ve zpěvákovi Fizlíka Wilsona; jel domů a velikánský košík na tříkolce měl vysoko naložený jako obvykle. Davida si vůbec nevšiml, ani když se potkali. Teď už David rozuměl slovům popěvku:

*„Hejhou!
Hejhou!
Hejhou! Líbezné léto!“*

Vzpomínky na všechna líbezná léta, která pamatoval, táhly teď Davidovi hlavou, a naposled se mu vybavilo letošní léto – ze všech nejhezčí, které trávil společně s Adamem. Slyšel v duchu svištění *Střelky* ženoucí se po řece; znovu spatřil stříbrem měsíčního svitu zalité louky u mostu Jonathana Podlina; cítil – ano, opravdu cítil – lahodné vůně, jak přicházejí jedna po druhé s postupujícím létem – jenomže teď byly pomíchané všechny najednou – hloh a petrklíče z luk; ze zahrady máta a šalvěj, kozí list a růže. Přes Davida se přelila celá vlna letní líbeznosti, když ho mýjel se zpěvem Fizlík.

Nepozdravili se – zdálo se, že Fizlík Davida ani nevidí. Jak později hlásil David slečně Codlingové, všiml si na Fizlíkovi leda toho, že vypadal rozjařeněji než obvykle. Jediným náznakem věcí příštích snad bylo, že se svou tříkolkou šněroval cestu. Jako by pořádně neovládal řízení; na druhé straně mu to, jak se zdálo, bylo docela jedno.

Na druhý den se Fizlík u Codlingů neukázal a od paní Perfectové se dověděli, že marodí. Slečna Codlingová, přestože měla před sebou ještě tolik práce, se chtěla za ním hned vypravit, ale paní Perfectová jí to rozmluvila: „Nějak se na návštěvy divně tváří a nechce nikoho vidět. A pak, nechce připustit, že je nemocný.“

Zanedlouho potom, co přestal Fizlík ke Codlingům docházet, přišla se rozloučit Becky. Všichni věděli, že je to její poslední návštěva, ale po Adamovi jako by se země slehla. Slečna Codlingová byla přesvědčena, že by Adama mrzelo, kdyby Becky propásl, a

vymohla na ní slib, že se staví ještě druhý den ráno, cestou na nádraží do Castlefordu.

Druhý den přijela Becky taxíkem. Vystoupila, v ruce držela krabici na klobouky a svazek květin a vypadala skoro úplně dospěle.

„Nádherné květiny!“ vydechla slečna. „Ty jsou jistě ze skleníku, že?“

„Ano. Jsou z tatínkova skleníku, pěstuje je zahradník a tatínek dává vždycky udělat kytici pro babičku.“

„Stonky jsou krásně zabaleny do staniolu,“ pochválil David.

„Skleník!“ řekla tiše slečna. Přece jen bylo něco, co panu Smithovi záviděla.

Becky ji vytrhla z uchvácení: nejistě připomněla, že bude už muset brzo jít, aby chytila vlak.

„No ovšem! Ale kde vězí ten Adam? Adame!“ zavolala slečna Codlingová, a znovu: „Adame!“

Adam opět jako by se do země propadl. Slečna a David nechali Becky stát v kuchyni, šli Adama hledat po domě a na zahradu a volali ho.

David se vrátil do kuchyně první. Nic by za to nedal, i když to nerad přiznával, že se Adam schoval úmyslně, aby nemusel být při loučení. Becky si jistě myslela totéž. Oba čekali v kuchyni a poslouchali, jak se v dálce rozléhá slečnin hlas: oba cítili bezúčelnost její snahy. Vtom volání ustalo; slečna Codlingová se vzdala a vracela se do kuchyně.

Becky se začala loučit s Davidem – chovala se dost formálně v souladu se svou vnější proměnou. „Pěkně jsem si to tu užila. Děkuji ti, žeš mi ukázal most Daria Codlinga a Bláznův mlýn.“

„Škoda žeš nemohla vidět také to staré řečiště.“

„Ano, to mě opravdu mrzí.“

V tu chvíli Davida něco napadlo. „Počkej! Jedeš přece z Castlefordu londýnským rychlíkem, ne?“

„Jedu.“

„Tak to pojeděš přes ten kanál – uvidíš ho! Dávej pozor na zarostlou strouhu, co vede pod železný můstek – pojeděš přes ten most vlakem!“

„Jé, Davide – Davide!“

„Nejlíp ji asi uvidíš z té strany, co leží Malé Barley – a musíš si dávat pozor, abys ji nepřehlédla. Je tam totiž na loukách ještě spousta jiných příkopů a všeho možného a z toho řečiště už moc nezůstalo.“

„A vlak tam jede tak rychle! Ale budu stát na chodbičce a dívat se ven. Jen kdybych si mohla být jista, že ho nepřehlédnu!“

„No...“ začal David, když se mu začala v hlavě rodit už toho rána druhá skvělá myšlenka. Další řeč mu však přetrhla slečna Codlingová, která se vracela celá ustaraná a uspěchaná. Nemohou se na Adama ohlížet, řekla; jestli má Becky chytit vlak, nesmí se zdržovat už ani chvilku.

Když nasedala Becky do taxíku, řekla Davidovi: „A na to staré řečiště budu dávat pozor.“

„To nepřehlídneš.“

„A co když ano.“

„Ale ne,“ odporoval jí David. „Když se budeš dobře dívat z té strany od Malého Barley, tak ho nepřehlídneš.“

„Jenže, Davide –“

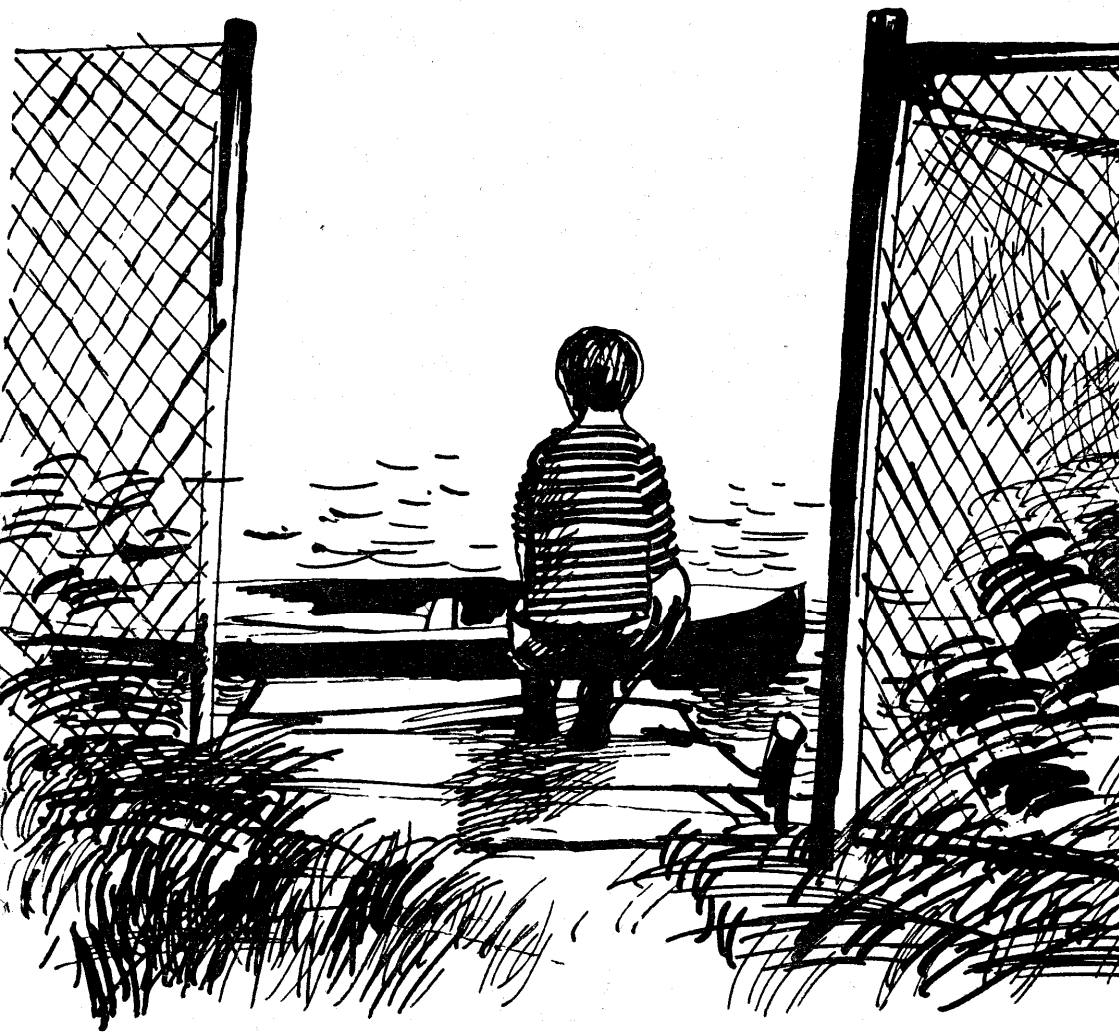
„*Určitě ho nepřehlídneš.*“

Nebyl čas postávat a zkoumat záhady. Slečna Codlingová netrpělivě pobízela Becky, ať už jde, a přikazovala taxíkáři, aby jel rychle, ale aby zbytečně ne hazardoval. Becky se naposled rozloučila a taxík se rozjel.

Sotva byl taxík pryč a slečna Codlingová zašla zase dovnitř, přinesl se odněkud Adam. Tvářil se, jako by čekal, že mu David něco poví, ale David musel sám něco neodkladně vyřídit. Oklikou obešel dům, aby svedl Adama ze stopy, a pak seběhl rychle k řece a vyrazil ve *Sřelce* dolů po proudu. Soudil, že jede včas, ale šlo o setkání, na které si nemohl dovolit přijít ani o pár vteřin pozdě. Pádloval bez oddechu, až dojel k traverzovému můstku nad starým řečištěm.

Zbývalo mu nakonec ještě hodně času. Čekal pod mostem jako tehdy s Adamem při první plavbě, až cítil pod rukou na traverze chvění blížícího se vlaku. Potom zase vyrazil zpod mostu na té straně, kde leželo Malé Barley; měl odtamtud přehled po celé trati.

Vlak jel hodně rychle, ale už na dálku spatřil David Becky stojící na chodbičce. Okno bylo spuštěné a přesto, že jí překázela krabice na klobouky a květiny, byla napůl vykloněná ven.



David zvedl pádlo na pozdrav, aby si ho co nejdřív všimla.

Becky ho zahlédla. V očích jí kmitl záblesk pochopení při pohledu na chlapce, na kánoji a na rákosím obrostlou stružku; pootevřela se jí ústa zajímavým, radostným úsměvem – a tou radostí jako by se celá prozářila.

„Jé!“ ujelo ustrnulému Davidovi nahlas. Teď mu konečně svitlo, co slečna Codlingová myslela, když říkala, že z Becky bude krasavice.

Becky se nemohla z překvapení vzpamatovat, a vlak ji už unášel

pryč, ale přece zbyl ještě okamžik, v němž stačila projevit svou vděčnost. Máchla rukou a kytice vylétla z okna vagónu, proletěla vzduchem a snesla se k zemi v přšce jednotlivých květů.

Byla pryč. Zbytek vlaku se s rachotem přehnal kolem, až přešel i služební vůz, z jehož okénka se vykláněl průvodčí, aby se podíval na chlapce v kánoi – na chlapce fantasticky obsypaného orchidejemi, kaméliemi a netíky.

Několik květů spadlých do vody zůstalo ještě spojeno obalem a nadnášely jej na hladině. Špičkou pádla zachránil staniol pro svou sbírku; zamyšleně jej uhlazoval o bok kánoe. Podařilo se mu ukázat Becky staré řečiště, které tolik toužila spatřit, aniž zradil Adama. Přesto se necítil šťastný; v hlavě mu hlodala myšlenka, kterou mu tam nasadil Adam, když horlil proti tomu, aby se Becky projela na kánoi. Když si David vzpomněl na Adamova slova, zmačkal v kapse hladký staniol do kuličky – drtil ji zuřivě mezi prsty a palcem, až jej nehty bolely. Nakonec se vydal po řece zpátky, ale ta obludná představa mu nešla z mysli. Nezajel zpátky ke Codlingům; místo toho připlul domů a uvázal *Střelku* k můstku. Chvíli ještě otálel a hleděl na ni – tak dlouho se na ni určitě nedíval ani toho prvního rána, co ji u můstku našel.

Srdce ho bolelo, v hlavě měl zmatek; za vším se skrýval pocit, že někdo odchází a něco končí. Uvědomoval si, že už ho nebaví projíždět se v kánoi: tahle loďka se nehodila k tomu, aby se v ní projížděl jeden chlapec sám. Pádloval sice každý den ke Codlingům, aniž si toho všiml, ale teď si to plně uvědomil. Bude to snad jiné, až přijede Dick? Sotva. *Střelka* byla zvyklá na Adama a Davida a na nikoho jiného; oni byli jejími veliteli.

David začal snášet na hromadu kameny. Za chvíličku přišla dolů k můstku Bětka podívat se, co dělá.

„Co to děláš, Davídku?“

„Nestarej se.“

„Mám ti pomoci?“

„Jestli chceš. Vybírej nejtěžší kameny.“

„Na co?“

„Nestarej se.“

Nasbírali spolu pořádnou hromadu kamení a potom si David našel

záminku, aby mohl poslat Bětku domů. Aby se loď potopila, bude třeba nabrat do ní vodu a napřed ji ještě důkladně zatížit, aby určitě klesla ke dnu. Tam pak shnije, jak říkal Adam.

Z domu volala Bětko: „Ty nepůjdeš domů, Davide? Co tam děláš?“

„Nic.“ Ne, na takový čin není ve dne vhodná doba. Musí počkat, až bude tma. Pak se bude moci přikrást k můstku a poslat *Střelku* ke dnu a jen měsíc bude svědkem díla zkázy. Kánoe se zaboří do bahna a než se rozední, nebude po ní památky. Zmizí tak nevysvětlitelně, jako připlula.

V Davidovi se ozvalo svědomí. Přece jen nemůže se *Střelkou* takhle naložit, dokud je Adam, její spolu velitel, ještě v Barley; však není daleko chvíle, kdy odtud odjede.

Té noci se tedy *Střelka* vznášela na vodě stejně vesele jako dřív. Ale příštího rána se David vydal ke Codlingovům na kole místo na kánoe; zařekl se, že už nikdy nikam na kánoe nepojede. *Střelka* překvapená, ale nic zlého netušící, čekala marně u přístavního můstku.

XXV.

Poklad k svačině

U Codlingů chodili po domě zřízenci v hnědých kabátech a na předměty, určené k dražbě, psali křídou čísla. Slečna Codlingová na ně dohlížela a zároveň oprašovala a leštila kuffíky a truhlice, potřebné k stěhování do Birminghamu. Mezitím pověřila Adama, aby zanesl do castlefordského muzea doplněný seznam vycpaných ptáků spolu s několika snadno přenosnými předměty, které správce uvítá v každém případě.

A tak seděli Adam s Davidem vedle sebe na lavici u zastávky autobusu ve Velkém Barley a vedle nich ležela hromada věcí. David

s nimi Adamovi pomohl až sem – měli tu s sebou rohovinovou svítilnu ze sklepa i několik pozoruhodností ze sekretáře slečny Codlingové, mezi jiným například starou mapu okresu a rukopisnou domácí příručku, kterou sepsala prapraprababička slečny Codlingové.

Adam s Davidem přišli dost brzo a museli na autobus čekat. Neměli co dělat; ale ve vesnici panoval na hlavní ulici čilý ruch – procházelo kolem dost chodců, kteří u chlapců postáli a prohodili pár slov. Zastavila u nich bryčka a z ní vystrčil hlavu pan Nunn.

„Vyřídil bys tetě, že jí děkuju za ty kuželky?“ požádal Adama. „Tak krásnou sadu jsem v kuželně ještě neviděl.“

Poptal se ještě, kdy se přesně bude konat dražba, kdy se slečna Codlingová s Adamem postihují z Barley, a tak dále. Nad každou Adamovou odpovědí kroutil hlavou, jako by se nad těmi událostmi rmoutil – a jako by za *to* aspoň zčásti přičítal vinu Adamovi.

„Tak tetička už nebude chodit přes vodu do mého lesíka na kukačky.“ Zakroutil hlavou. „A co s těmi psími hroby – byli to dědečkovi psi, ne?“

„Ano – a taky tatínkovi.“

Pan Nunn vrtěl hlavou. „Tvůj dědeček by tohle nikdy nepřenesl přes srdce a tatínek taky ne. To by jim srdce utrhlo. Ba, ba! Snad je dobře, že se toho nedožili!“

Než pan Nunn odjel, ještě jednou zavrtěl hlavou.

Jako další přijel pan Tey. Seskočil s kola, aby chlapcům sdělil poslední novinky o Fizlíkovi Wilsonovi. Fizlíkovi se prý přitížilo; vůčihledě chradne na duchu i na těle. „Dlouho si už tady nepobude,“ soudil pan Tey.

Pak se zeptal Adama, jako by jedna myšlenka přirozeně navazovala na druhou: „A jak dlouho pobudete v Barley vy?“

Adam mu ponuře odpověděl.

Pan Tey vzdychl a začal si hladit vous. Nikdo neměl, co by řekl. Nakonec se pan Tey obrátil k Davidovi: „A co bude s tím kotětem?“

„S kotětem?“ opakoval David nechápavě.

„Měl sis pro ně jednu přijet na kánoi s košíkem. Nezapomněl jsi?“

„Ne,“ řekl David, protože taková odpověď se od něho podle

všeho čekala. Je to možné, že se kdysi těšil, že bude mít kotě? A že se chystal vypravit se pro ně na kánoi – na *Střelce*, která již má svou poslední výpravu po řece Sayi za sebou?

„Škoda že nepřijedete spolu,“ řekl pan Tey Adamovi. „To už jistě budete s tetou nadobro pryč.“ Podal Adamovi na rozloučenou ruku. David viděl, jak se Adamova ruka, která vklouzla do dlaně pana Teye, lehce zachvívá. Pak nasedl pan Tey opět na kolo a odjel.

Autobus se pořád ještě neobjevoval. Kus před nimi na ulici vyšel ze svého krámku Frankie Ellum, zastínil si oči proti slunci a dlouho hleděl směrem k chlapcům. Právě toho rána mu David vyřizoval, že Codlingovi od příštího týdne už nebudou odebírat noviny, a pan Ellum vyjádřil politování, že taková stará rodina má opustit vesnici. Vypadal, jako by byl na vahách, zda má zajít k nim a prohodit na tento námět s Adamem pár slov.

„Doufám, že tenhle se nepřijde zeptat, kdy odjždíme, a nebude se chtít loučit,“ řekl Adam hlasem, který se chvěl podrážděním a slzami zároveň. Ale pan Ellum zašel zase do krámu.

„Kdyby už ten autobus jel.“ Ale autobus nejel. Místo něho se na silnici vynořila postava pana Habersona - Smithe.

„Dělej, že ho nevidíš,“ upozornil Davida Adam a honem rozbalil mapu, kterou nesl, a zahloubal se do ní. David si vzal domácí příručku, namátkou ji rozevřel a začel se do ní. Poslouchal, kdy se ozvou blížící se kroky, a mezitím – aby se zdálo, že je zabrán do čtení, opravdu četl – zjistil, že je uprostřed návodu na léčbu černého kašle.

Zrovna když David četl, že osvědčeným prostředkem proti kašli je vařená myš, zazněly jasně kroky pana Smithe. Na okraji vedle předpisu (v knize bylo při okrajích hojně poznámek) někdo napsal: „Vyléčilo sestřina syna Jakuba.“ Jiná ruka připsala později další poznámku: „Pitomost!“

Kroky pana Smithe byly už docela blízko. Před ním běžel úslušný, lehounký vánek; rozčechrával listy Davidovy knihy, takže teď když sledoval sluchem, jak se pan Smith blíží, četl přitom „Kterak vyhubiti šváby.“

Kroky pana Smithe se zastavily u lavičky. Vánek, než se vydal na další cestu, naposled převrátil Davidovi listy v knize: teď zase četl

seznam součástí nějakého receptu – jedna z nich mu padla do oka, neboť byla červeně podtržena. Pohledu pana Smithe se alespoň David musel jevit jako chlapec opravdově a hluboce zabraný do četby. „Tak si myslím, že si k vám na chvíličku přisednu,“ ozval se pan Smith.

Chlapci zvedli hlavy – ačkoliv David nechal prst na tom místě v knize, které, jak se zdálo, tak živě upoutalo jeho pozornost. Sesedli se, aby udělali na lavičce místo pro třetího.

Pan Smith se s žuchnutím posadil. „To místo je jako stvořené pro posezení! Doktor mi doporučil zdravotní procházky a tady vždycky odpočívám, než se dám zpátky.“

Adam zachoval mlčení a David tedy vyjádřil naději, že pan Smith se už cítí lépe. Ano, prý je mu daleko líp.

Přes všechno, co se v poslední době odehrávalo, pan Smith ve své udivující prostotě zřejmě všude kolem sebe předpokládal samou přívětivost; sám překypoval bujarou bodrostí, které David, pokud se jeho osoby týkalo, dokázal těžko čelit. Pan Smith prostě nebyl schopen si uvědomit, že je prachobyčejný chamtivec, intrikán, necita, nelida a kazisvět. Snad lidé nikdy nevidí sami sebe tak, jak se jeví druhým, napadlo Davida.

„Tak co,“ obrátil se pan Smith na Adama, „a tetičce se daří dobře?“

„Ano.“

„Asi je toho na ni trochu moc, ne?“

„Ne.“

Pan Smith, který nevěděl, co si má myslet, nechal Adama na pokoji a zaměřil se na Davida. David se užuž chystal sklouznout opět pohledem ke knize; teď však byla jeho pozornost od ní odvedena. „Jakpak se daří našemu chlapci, který ví skoro všechno?“

„Docela dobře, děkuji.“

„Teď už toho ví tolik co já, ha? Ví opravdu všecičko, až na jednu nepatrnou maličkost. Zbývá už rozluštit jen tu záhadičku se schovaným pokladem, pravda?“ A pan Smith se rozesmál svému vlastnímu vtipu, protože nikomu jinému zřejmě do smíchu nebylo.

Zavládlo opět mlčení; a pak se k Davidovu údivu, ozval polohlasem Adam. „Myslíte, že ji rozluštíte – jen tak podle toho

návodu – než byste musel – to znamená, než byste začal s tím –“ Adamův hlas zanikl v zcela nesrozumitelném brumlání, jak se jeho mysl stáhla před hrůznou vidinou Codlingova domu a zahrady vydaných na pospas pátrání pana Smithe.

Pan Smith pochopil smysl Adamovy otázky, aniž vůbec postřehl pocity, které se za ní tajily. „To nevím...“ řekl s plnou vážností. „Nevím... Návod v básničce, s jedním pozměněným slovem, by měl sám o sobě stačit, tak to tvůj dědeček zřejmě zamýšlel; a přece to jaksi nevychází. Nemohu se zbavit dojmu, že někde chybí něco, co neznáme a bez čeho není možno zbytek návodu úplně rozluštit. Ano, chybí neznámá, která by vytvořila pojítka mezi ostatními údaji, takže by všechny společně dávaly jen jeden význam – údaj o přesném místě, kde je poklad. Ale jestli se mi vůbec podaří na tenhle poslední neznámý údaj kápnout...“ Pan Smith zavrtěl hlavou, nepropadal však malomyslnosti; znal, to chlapi dobře věděli, jiný způsob, jak poklad najít.

„Tak vida. Zdá se mi, že vám ten autobus jede,“ řekl pan Smith. „Čekáte tady na autobus, ne?“

„Ano,“ odpověděl Adam a začal sbírat z lavice věci, které nesl s sebou. Když natáhl ruku po příručce na Davidově koleně, David ho lehce uchopil za zápěstí – jednak nechtěl dát knihu z ruky, jednak chtěl mlčky upoutat Adamovu pozornost. Slovo mezi nimi nepadlo, protože oba si byli vědomi, že na druhém konci lavičky sedí pan Smith. David držel prst na něčem, co právě četl; Adam se k němu naklonil a četl:

„jedinou růži“

Nejenže byla tato slova červeně podtržena; jako by se chtěl někdo ubezpečit, že neujdou pozornosti, připsal ještě vedle nich na okraj:

„Nepřehlédnout!“

Z předchozího ani následujícího textu nijak nevysvívalo, proč jsou ta dvě slova podtržena a proč je na okraji poznámka. Byla to jen jedna položka mezi četnými dalšími součástmi receptu, který

zahrnoval: květy petrklíčů, snítku máty, šálek jetelového medu, jedinou růži...

„Ano, je to autobus,“ poznamenal pan Smith.

Adam otočil zpátky stránku, aby se podíval na začátek, jaký je to vlastně recept. Recept byl nadepsán KVĚTINOVÉ VÍNO a začínal: „Na jednu láhev květinového vína vezmi...“ Dál už chlapci nečetli; na okraji spatřili poznámku napsanou stejným červeným inkoustem jako na další straně. Četli:

D. udělala 4 láhve, z nich F. W. otevřel a vypil – bez dovolení – 1. Tu jsem pak sám znovu naplnil a označil, že se má otevřít prvním, až se J. vrátí. Aby se předešlo další škodě, schoval jsem všechny 4 POD vodu v nádrži na půdě – kam, to dcera má povědět může.

Poznámka byla podepsána iniciálami B. A. C. a datována téměř před patnácti lety.

„Tak autobus už je tady,“ řekl pan Smith, „to abych se s vámi rozloučil.“ Vstal a vykročil zpátky směrem, odkud přišel. Chlapci si nevšimli ani pana Smithe, ani příjíždějícího autobusu. Hltali příběh, který jim připadal už známý – který opravdu už znali, v útržcích; to, co porůznu slyšeli od slečny Codlingové, od pana Teye a od Fyzlíka Wilsona, slučoval nový poznatek jako zázračné pojítko.

Iniciály nepředstavovaly nic nesrozumitelného. D. musí znamenat Dinah; F. W. znamená Filip Wilson; J. je John – Adamův otec; a B. A. C. znamená Bertram Artur Codling – Adamův dědeček. Podtržená místa v poznámce na okraji stránky spolu s podtrženým místem na druhé straně dávala téměř doslovné znění rýmovaného návodu starého pana Codlinga: „Filip – jediná růže – POD vodu – dcera má povědět může.“

Filip vpadl do jediné růže, když Filip Wilson padl na láhve květinového vína, jehož jednou složkou byla jediná růže. Ocitl se v pokušení a jednu láhev otevřel, ochutnal, pořádně si přihnul – to bylo, co pan Tey myslel výrokem: „Namazal se jak zákon káže vínem tvého dědečka,“ a to byl také smysl taktní poznámky slečny Codlingové „přišli jsme o jednu láhev“. Když se starý pan Codling vzpamatoval z pochopitelného vzteku nad tou ztrátou – a dal kvůli

tomu Fizlíkovi vyhazov – všiml si náhodné shody tohoto „Filipa“ a této „jediné růže“. Co bylo pro pana Codlinga při jeho nápaditosti víc nasnadě než využít této shody a rozvést ji dál. Sám znovu naplnil vyprázdněnou láhev něčím – ještě teď se to Adam s Davidem sotva odvažovali sami pro sebe pojmenovat – něčím, co učiní z této láhve tu nejvzácnější. Vzhledem k tomu ji označil jako první, která se má otevřít na oslavu synova návratu – ten štítek s nápisem chlapci viděli a četli. Potom si pan Codling musel vymyslet nějakou skrýš, která by ležela „přes vodu“. Připadl na vodní nádrž na půdě. Jeho dceři bylo dobře známo místo, které vybral, ačkoli nemohla tušit, že spolu s ostatními třemi lahvemi tam byla uložena i čtvrtá – ze všech nejcennější.

„Jenže to měl schovat někam za tu nádrž, aby to bylo *přes* vodu, ne pod ní,“ podotkl David – byla to první slova, jež mezi nimi padla od chvíle, kdy se pan Smith vzdálil z doslechu. „Proč to neudělal?“

„Protože za tou nádrží vlastně nic není,“ usadil ho Adam. „Ty sis toho nevšiml, když jsi byl na půdě? Já ano. Ale dědeček musel mít už všechno promyšleno – i to, že nechá v mostě lístek s tou básničkou – když teprve přišel na to, že za tou nádrží není láhve kam dát. Bylo pak snazší pozměnit v návodu jedno slůvko a uložit je *pod* vodní nádrž, než zas vymýšlet úplně jinou skrýš.“

A tak se všechny útržky spojily – všechny do jednoho: příběh byl uzavřen. David sklapl knihu a spolu s Adamem rychle z lavice posbírali papíry a ostatní věci. Autobus, jemuž nikdo nedal znamení, aby zastavil, bez povšimnutí odjížděl, když chlapci vyrazili kvapně k domovu. Než dostihli pana Smithe, to už běželi tryskem. „Haló! Kampak!“ volal za nimi překvapeně; ale ani se neotočili, protože jej vůbec neslyšeli. Hnali se dál.

V kuchyni u Codlingů nikdo nebyl. Adam s Davidem se ihned vrhli do kouta, kde ležela hromada věcí, které chtěla slečna Codlingová nechat na místě, aby s nimi nový majitel domu naložil podle svého uvážení. Začali v ní hrabat jako dva teriéři.

„Mám!“ vykřikl David. „Ale není to ta láhev se štítkem.“ Dali ji stranou a pátrali dál. Adam našel druhou láhev, ale opět bez štítku. Pokračovali v hledání. Přebrali hromadu skrznaskrz, až byla celá podlaha poseta jednotlivými předměty, které z ní vytahali. Nic

neopomenuli přezkoumat – každou věc prohlédli zevnitř i zespoda, zahýbali s ní nebo zatřásli. K poznání dospěli oba chlapci současně. Sedli si na bobek a zadívali se na místo, kde stály dvě láhve místo čtyř, které tu měly být.

Do téhle spouště vešla slečna Codlingová. Byla by dala najevo svůj úžas a hněv, kdyby nebyla vyčetla z tváří před sebou, že tu jde o něco smrtelně vážného.

„Co to má znamenat?“

Pověděli jí, že se jim znovu podařilo určit místo, kde je poklad ukryt, a znovu zjistili, že poklad zmizel. Slečna Codlingová pozorně vyslechla podrobnosti jejich vyprávění; prohlédla si kuchařku, prohlédla si dvě zbývající láhve; podívala se tam, kde už hledali Adam s Davidem, jestli tam nejsou chybějící láhve. Ani na chvíli nezapochybovala o správnosti vývodů, k nimž chlapci došli, a plně si byla vědoma jejich důsažnosti. Stejně jako oni si nedovedla záhadu vysvětlit.

Stála uprostřed kuchyně. „Kde mohou ty láhve být?“

„Někdo je vzal,“ řekl Adam. „Někdo nám poklad ukradl.“

Slečna Codlingová souhlasila jen zpola. „Hodně věcí mi v tom nehraje. Proč se ztratily dvě láhve?“

Adama a Davida podle všeho ani tak nezajímala odpověď na tuto otázku, jako spíš na otázku: Kdo je vzal?

„Nemohl je vzít některý z těch dražebních zřízenců?“ zeptal se David – velice váhavě, protože to bylo obludné podezření.

„Ne,“ odpověděla slečna Codlingová. „Vím určitě, že do kuchyně vůbec nevstročili. Kromě toho, proč by kradli zrovna láhev s vínem? Vždyť nemají tušení o nějakém skrytém pokladu. A vůbec, kdo o tom co věděl?“

David zbledl; ruka mu zajela do kapsy a nahmátl tvrdou, těžkou, kulatou hrudku – staniolovou kuličku. Stiskl ji jako talisman, který zažene všechno zlé.

Ale Adam udeřil dlaní do stolu. „Já vím, kdo je ten zloděj!“

„Ne, nevíš!“ vykřikl David. „Ona to nebyla!“

„Ona o tom pokladu věděla a věděla i o tom návodu; probírala s tetou Dinah listiny v sekretáři a mohla se podívat do té kuchařky a přečíst si, co jsme tam našli my; a když tady byla naposled, mohla tu

láhev klidně sebrat.“

„Nic nevíš – vždyt' jsi tu ani nebyl!“

„Byl jsem na stromě vpředu u dveří a viděl jsem ji, jak přišla s tou krabicí na klobouky, nesla si ji na ruce – láhev s vínem by se jí tam byla snadno vešla. A slyšel jsem tebe a tetu, jak mě sháníte po domě a po zahradě dobrých deset minut, a celou tu dobu musela být v kuchyni sama – to měla času dost.“

„To není pravda!“

„Je. Vynesla poklad v té krabici na klobouky. Teď už je asi na poloviční cestě do New Yorku nebo do Paříže.“

„Není – – není – není!“ křičel David.

Slečna Codlingová položila Davidovi ruku na rameno. „To se rozumí, že to Bečky neudělala. Ani nápad.“ Postavila se proti Adamovi skoro výhružně. „Proč by někdo ukradl láhev s pokladem *a ještě jednu navíc*? A vzpomeň si, ani v té krabici na klobouky nebylo místo na víc než na jednu láhev; kampak se poděla ta druhá?“

V příštích deseti minutách se jim dostalo odpovědi alespoň na tuto otázku. Zatímco slečna Codlingová seděla hluboko zabrána do různých dohadů, Adam s Davidem bezcílně brouzdali sem a tam a pátrali v místech, kde věděli, že hledat nemá smyslu. Raději se jeden druhému vyhýbali: David pátral v domě, Adam na zahradě. Tam také, v křoví u zadní branky, přišel Adam na láhev od vína: byla bez víčka a prázdná. Po chvíli hledání našel víčko; štítek na něm nebyl – teď ani předtím. S trpkou vítězoslávou přinesl láhev a víčko do kuchyně a ukázal je tetě a Davidovi. „Tak vidíte! Tady je ta druhá láhev – ta, která se jí nevešla do krabice.“

David cítil, jak se pod ním sesouvá pevná půda víry v Becky; vrhl na slečnu Codlingovou zoufalý pohled o pomoc. Dívala se se zájmem na láhev. „Někdo ji otevřel – vypil – pohodil!“ řekla s jakýmsi zadostiučiněním. Vstala, rozvázně si natrásla sukni a k úžasu chlapců prohlásila: „Když o tom tak přemýšlím, nic za to nedám, že poklad vůbec ukraden nebyl. Stalo se to omylem.“

„Omylem?“

„K žádné krádeži tu ve skutečnosti vůbec nedošlo.“ Jemně odmítla k tomu cokoli dalšího dodat, navzdory očividné nevěře a zoufalství obou chlapců. „Z peněz, které získáme za poklad, budeme

s Adamem spokojeně živi už nadosmrtní a z domu se nepostěhujeme. A ty k nám budeš chodit na návštěvu, Davide.“ Usmála se jako nějaká bohyně u vědomí své moci konat dobro. „Teď ale abychom sebou hodili a pěkně to tu zase urovnali. Truhla a kufry se mohou vrátit zpátky na půdu a Jonathan může ven z obalu a zpátky na stěnu – v Birminghamu by se mu určitě nebylo bývalo líbilo o nic víc než nám. Jen se do toho hezky pusťte a já zatím řeknu zřízencům, že se dražba odvolává.“

Sebejistota slečny Codlingové byla ohromující, ale její společníky vůbec nepřesvědčila a sotva se slečna na chvílku vzdálila z kuchyně, nezadržitelně v nich vzkypěly ty nejčernější a nejtrpčí pocity. Když se vrátila, zastihla je, jak se potýkají a zápasí spolu jako na život a na smrt. Do chroptivého oddychování opakoval Adam stále znovu: „Byla – to – zlodějka!“ David se bránil téměř bez hlesu, ale přece ještě popadl dech a zasípěl: „Nebyla!“

Slečna je od sebe odtrhla. „Že mi nevěříte,“ řekla vyčítavě. David si hřbetem ruky ohmatával potlučené oko a snažil se vykrotit, aby se znovu vrhl na Adama; Adam bojovně zatínal pěsti.

„Za takových okolností bude, myslím, líp, když půjdete od sebe,“ rozhodla slečna. „Ty to tady, Adame, zastaneš sám a David mě doprovodí.“

Vybrala si ze zavazadel, která měl Adam uklidit, staromódní kabelu a otevřela ji. „Potřebujeme celou tu patálili už hodit za hlavu. Vždyť by nám ze samých starostí přeskočilo.“

Slečna Codlingová vzala jednu ze dvou zbývajících lahví vína, vložila ji do kabely a zaklapla ji. „Tak! Tohle zas postaví Fizlíka na nohy.“

„Vy se za ním jdete podívat?“

„Ano, a ty půjdeš se mnou, Davide.“

„Nechce k sobě nikoho pustit.“

„Mne pustí,“ řekla slečna.

Podala Davidovi kabelu, aby ji nesl, a vystrkala ho z kuchyně; nechali Adama nasupeného mezi kufry.

Kabela s lahví vína se pořádně pronesla a David byl rád, když dorazili k Fizlíkovu domku. Na brance byl připíchnut lístek, na němž stálo, že paní Perfectová šla na nákup. „Tím líp,“ řekla slečna

Codlingová, jako by v tento šťastný den nebylo ani možné, že by jí něco nevyšlo. Nechala Davida před domem a sama jej obešla dozadu. David slyšel její kroky na dlažbě a pak zaslechl, jak říká hlasitě a přece vlídně: „Fizlíku! Probud' se!“ Ozval se výkřik klímajícího Fizlíka – i z místa, kde stál, poznal David Fizlíkovi na hlase, že je zesláblý a nemocný. Potom se slečnin hlas snížil do uklidňujícího, důvěrného šepotu a zbytek rozhovoru už nebylo slyšet.

Kostelní hodiny odbily půl a tři čtvrtě, než se slečna opět objevila. Zdálo se, že ji její návštěva zcela uspokojila.

„Umře?“ zeptal se David přiškrceným hlasem.

„To se ví, že umře,“ odpověděla slečna Codlingová, „jednou musí umřít. Jako my všichni. Ale teď to ještě nebude. Žádný strach!“ A tvářila se, jako by jí dělalo radost, že může říci, že té hlouposti učinila přítrž.

Potkali paní Perfectovou, když se vracela z nákupu. Vypadala už úplně pohřebně. Zarazilo ji slečnino ujištění, že Fizlíkovi vůbec nic vážného není.

„Zhasíná,“ opakovala paní Perfectová několikrát s vyčítavým důrazem, jako by byla od slečny Codlingové očekávala větší účast.

„Bude jako rybička,“ odporovala jí slečna. „A nechala jsem mu tam láhev domácího vína – sklínka denně člověku po nemoci nemůže uškodit.“

„Děkuji vám,“ řekla paní Perfectová zasmušile.

„A řekla jsem mu, aby vám o tom víně pověděl, protože – no, upřímně řečeno, mohl by si nechat všechno pro sebe a podívat se té láhvi brzo na dno. Jak se říká, pij do polopita. Střídmost základ zdraví, paní Perfectová.“

„Zdraví!“ žašla paní Perfectová. „Zdraví!“ David neříkal nic, ale cítil, že straní paní Perfectové proti bláznivému optimismu slečny Codlingové.

Když se rozloučili s paní Perfectovou, vzpomněla si slečna, že se staví u pana Elluma v papírnictví, aby ohlásila, že si přeje, aby se jí noviny doručovaly jako dřív. „Přece jen se nebudeme z Barley stěhovat, pane Ellume,“ řekla vesele.



Když docházeli k brance před domem, slečna Codlingová si už prozpěvovala; Davida by ani nebylo překvapilo, kdyby si byla kabelou mávala do rytmu. Určitě ji nikdy nespátřil v lepší náladě – a nikdy pro ni neměla méně důvodů. Davidovi se do hlavy vkrádala nepříjemná, strašná myšlenka.

Slečna zamiřila opět do kuchyně. Adam stál přesně na tom místě, kde ho nechali, a v obličejí měl přesně týž výraz.

„Adame!“ zvolala slečna Codlingová. „Jedinou věc jsi neudělal z toho, oč jsem tě žádala!“ Políbila ho a málem ho vytrhla ze zarytého nasupení. „Ale co? Oba toho dneska máte za sebou ažaž – už se jednu chvíli zdálo, že to skončí zklamáním!“

Zasmála se; žádný z chlapců nic neříkal.

„No, uděláme si svačinu. Já ji nachystám a vy musíte zatím uklidit něco z těch krámů zpátky na půdu.“

David, s očima bázlivě upřenýma na slečnu, se chápal kabely, kterou právě odložila. „Ne, ne, Davide, vždyť ty uneseš víc. Napřed tu velkou truhlu. Každý z vás na jednom konci. Tak!“ Se smíchem je vystrkala z kuchyně.

Když stoupali po schodech na půdu, pošeptal David Adamovi: „Já myslím – já myslím, že jí z toho všeho přeskočilo.“

Byli teď příliš postrašení, aby mysleli na poklad. Scházeli pomalu se schodů, plni obav, co je čeká.

„Poslouchej!“

Z kuchyně se ozýval přidušený smích – slečna Codlingová se sama pro sebe smála. Když vešli do kuchyně, jako by už zapomněla, že jsou tu zavazadla, která se mají ještě uklidit. Vyzvala je, aby se „dobře rozhlédli po stole“. Byl prostřen k svačině. „Něco na stole chybí,“ řekla. „Copak je to?“

Chlapci zírali nikoli na stůl, nýbrž na ni.

„No přece chleba!“ zvolala slečna. „Skoč pro něj, Davide! Chlebník je ve spíži.“

David se už pomalu sunul pryč, ale *vtom* jej zase zavolala zpátky. „Ne, myslím, že by pro něj měl přece jen dojít Adam.“

A tak šel Adam a David zatím čekal v kuchyni se slečnou a pokukoval po ní. Stála s čajovou konvicí v ruce a zřejmě čekala, až se začne vařit voda. Projevovalo se na ní nějaké nepřírozené napětí.

V kuchyni bylo naprosté ticho, jen voda na sporáku zpívala. Adamovy kroky zanikly v kamenné chodbě, která vedla ke spíži. Konvice s vodou přestala zpívat a začala klokotat, jak v ní prudce vřela voda. Slečna Codlingová stála nepohnutě.

Najednou se ze spíže ozval výkřik a pak uslyšeli dupot nohou, běžících zpátky chodbičkou. Dveře se rozlétly, vběhl Adam a v náručí nesl něco, co vůbec nebyl bochník chleba; složil doprostřed čajového nádobí rozloženého na stole láhev povědomého tvaru. Na víčku byly zbytky štítku.

„Štítek je stržený,“ řekl David.

„Pečeť je porušená,“ řekl Adam.

„No, abych už slila ten čaj,“ dala si příkaz slečna Codlingová a cílevědomě se ho jala vykonávat.

Adam sňal víčko s láhve. Spolu s Davidem do ní nahlédli. Uvnitř byl další obal, ze staré, odřené kůže, jak se zdálo.

„A ten byl taky zapečetěný,“ řekl Adam, „a pečeť je porušená.“

Slečna stavěla na stůl konvici s čajem. „To vám to jde pomalu!“

Adam rozevřel hrdlo koženého váčku. „Vevnitř je nějaký další váček,“ řekl, „zapečetěný –“

„A tahle pečeť není porušená,“ dodala slečna, tak tiše, že ji zaslechl jen David, který seděl u jejího lokte.

Adam vyzvedl s Davidovou pomocí z láhve nevelký, avšak těžký balíček. Obalem z jakéhosi průhledného materiálu chtěl starý pan Codling zjevně zajistit bezpečnost obsahu; ošoupaný kožený váček vypadal, jako by pocházel z časů samotného Jonathana Codlinga.

Průhledným obalem viděli chlapi něco, nad čím se jim rozbušila srdce – David se najednou musel posadit a Adam zatím zlomil poslední pečeť a obrátil opatrně sáček, takže se jeho obsah vysypal na stůl. Klubko jemně tepaného zlata a stříbra ovíjející drahé kameny se vykulilo jako had vedle hrnečku s džemem; obrovská neprovrtnaná perla se kutálela po stole, až se zarazila o misku s máslem; brože a prsteny, řetězy a náušnice zůstaly ležet tam, kam se dokutálely.

„Podívej!“ zašeptal David a zvedl prsten, v jehož stříbrné ozdobě ve tvaru listoví byl zasazen červený drahokam. „To je prsten, který Jonatham Codling nosíval na palci.“

„A tohle,“ řekl Adam a sáhl po náhrdelníku s perlovými přívěsky,

„tohle musí být náhrdelník Sáry Codlingové.“

„Z něhož perly jako slzy visí,“ dopověděla slečna slovy Sářiny matky.

Z okouzlení je vytrhla slečna Codlingová, která se rozhovořila vysokým, nepřirozeným hlasem: „To jsem zvědavá –“ Hlas jí selhal a začala znovu: „To jsem tedy zvědavá –“ Dala se do kvílivého smíchu a oba chlapci rázem vyskočili. „To jsem moc zvědavá,“ lapala po dechu, „jak se bude tvářit Ondřej Haberson - Smith, až zjistí, že koupil za tak vyděračskou cenu tak naprosto nežádoucí nemovitost, kde se nevyskytuje – kde se zaručeně nevyskytuje – vůbec žádný poklad.“ Ale poslední slova zcela zanikala ve vysokém, bolestném přívalu jejího smíchu, jak si slečna Codlingová poprvé a naposled v celém svém životě ulevila hysterickým záchvatem.

XXVI.

Nikomu ani muk, Davide!

A tak byl konečně poklad na světě, ačkoli rozum zůstával stát nad tím, jak se sem vlastně dostal. „Založil se“ podala slečna Codlingová vysvětlení a trvala na něm navzdory jeho nevěrohodnosti. Adam se s tímto vysvětlením jednou provždy spokojil, nepoložil jí jedinou pochybovačnou otázku. Nač by si taky lámal hlavu otázkami a vysvětlováním? Dosáhl toho, oč tak zoufale usiloval – starý Codlingův dům zůstane dále pod dobrotivou vládou tety Dinah, nebude se muset rozloučit s řekou a s kánoí a všechna budoucí dobrodružství bude moci prožít s Davidem.

Jen v Davidovi hlodal červ pochybnosti a byl by se od počátku snažil vyrukovat se svými pochybnostmi na slečnu Codlingovou, kdyby mu její stav nenaháněl strach. Ani on, ani Adam nerozpoznali, že jde o hysterii, a nepoužili žádného z obvyklých prostředků: slečna se musela vzpamatovat sama, jak dovedla, bez poplácávání po tváři a

bez studené sprchy.

David ji nepřestal starostlivě pozorovat: její optimismus se ukázal být plně oprávněný – alespoň pokud šlo o poklad; ale to, jak se teď zhroutila, nepůsobilo uklidňujícím dojmem. Rozhodl se, že si dva obzvlášť podivné zážitky ze svých příhod toho odpoledne prozatím nechá pro sebe. Cítil dosud mlhavou nejistotu; poklad byl jediným hmatatelným důkazem.

A nakolik je ten poklad opravdu jejich? Co je Codlingům platný, když jejich dům teď patří panu Smithovi?

„Možná,“ uvažoval Adam, „že budeme muset přistoupit na výměnu – to znamená, dát mu poklad výměnou za to, že nám vrátí dům.“

„To byste na tom nebyli o nic líp než na začátku,“ upozorňoval ho David. „Nebudete mít z čeho žít, když si to jen vyměníte.“

„Co vás napadá, jaképak směňování,“ vmísila se slečna Codlingová, která přicházela k sobě, když šlo o její smysl pro obchod. „Ukáže se, myslím, že pan Smith hrozně rád rozváže kupní smlouvu, až se dozví, co se stalo. Až na to přistoupí – dřív ne – ■ ráda s ním prohovořím otázku pokladu. Bude se muset prodat – nebo aspoň jeho větší část – a já bych navrhovala, abychom jej prodali prostřednictvím pana Smithe.“

„Ale nemohl by vás třeba ošidit?“

„Však si dá pozor – už kvůli své dobré pověsti obchodníka, které se těší na dvou kontinentech. Tady se nejedná o žádný pokoutní obchod s neznámým pokladem, který se našel v nějaké zapadlé anglické vesnici; budou veřejně vystaveny a k volné koupi nabídnuty předměty z naší kolekce.“

Slečna Codlingová vzkázala pro pana Smithe; přihnal se celý ustaraný, protože od chvíle, kdy ho chlapci předběhli v zběsilém úprku, měl takové tušení, že dojde k převratným událostem.

Dost dlouho se s ním slečna Codlingová o samotě radila. A pak, když byly všechny podrobnosti dojednány k její spokojenosti, zavedla ho do kuchyně. Bylo na něm vidět, že po té rozmluvě hodně zkrotí, ale horečná dychtivost spatřit konečně poklad ho nepouštěla.

Zasadil si do oka klenotnickou lupu a každý šperk pečlivě zkoumal; Adam s Davidem ho přitom žárlivě pozorovali. Začal si pro

sebe brumlat – skoro jako když přede kočka. Když si všechno prohlédl, vyňal lupu z oka a prohlásil obřadně: „Slečno Codlingová, kladu si za čest, že mi byla svěřena taková kolekce.“

„Nehodláme prodat úplně všechno,“ řekla slečna Codlingová. „Se synovcem jsme se rozhodli – můj synovec je ještě nezletilý, ale považuji jej za spoluvlastníka – že si ponecháme toto.“ Vybrala z hromádky rubínový prsten Jonathana Codlinga.

„A ještě něco,“ ozval se k tetinu překvapení Adam. Odkášlal si. „Já vím, že jsem o tom vlastně s tebou ani nemluvil, teto, ale už o tom hodnou chvíli uvažuji.“ (Opravdu; marně se snažil zaplašit tu kajicnickou myšlenku.) „Tenhle perlový náhrdelník patřil Sáře Codlingové. Kdyby nebyl býval ukryt s pokladem, a spolu s ním nezmizel ze světa, byla by jej Sára odkázala svému potomstvu. Myslím, že určitým právem náleží Rebece – totiž Becky.“ Podal náhrdelník panu Smithovi. „Myslím, že teta i můj přítel David by byli rádi, aby jej dostala Becky s přáním všeho nejlepšího.“ Když se zmiňoval o sobě, lehce se uklonil a také slečna Codlingová a David, omámeni úžasem, při vyslovení svého jména mimoděk pokývli na souhlas. „A vyříd'te prosím,“ dodal, „že mě mrzí, že se na té kánoi neprojela,“ čemuž kromě Davida nikdo neporozuměl.

Pouze pan Smith vznesl proti daru námitky. „Takovou věc přece nemůžeš darovat, chlapče! Takovou drahocennost! Vždyť ten náhrdelník musí mít cenu nejmíň –“

„Neříkejte nám to, prosím vás,“ skočil mu Adam do řeči. Teta se k němu připojila a dodala: „Sára Codlingová měla mít ten náhrdelník na sobě před čtyřmi sty lety, když se vdávala za A. Habersona z Cumberlandu; snad si jej vezme Becky, až se jednou bude vdávat ona. Na ní se bude překrásně vyjímat.“

„To jistě,“ řekl pan Smith, který hladil náhrdelník.

„Ačkoli z ní bude samozřejmě krasavice tak jako tak, až dospěje. To je vidět už dneska.“

„Myslíte? Musím přiznat, že jsem si ještě ani nevšiml, jak Rebeka vypadá.“

A v ostatním jste vůči ní také nevšimavý, říkal výraz slečny Codlingové. Očividně měla v úmyslu vštípit panu Smithovi jeho otcovské povinnosti. „Opravdu, pane Smithi,“ začala, „můžete si

blahopřát. Měl byste být vděčný za to, co máte – pečovat jako o oko v hlavě –“

„Ale ovšem, ovšem!“ vykřikl pan Smith, kterému ušel smysl její řeči. „Mít v rukou takový poklad!“ Slečna Codlingová se vzdala svého pokusu; pan Smith se už odvrátil a opět se zabral do prohlížení klenotů rozložených po stole.

Darovaný náhrdelník nějakým způsobem rozptýlil jakoukoli pochybnost o tom, že pan Smith nezamýšlí učinit vše, co bude v jeho silách, aby z toho Codlingovi měli co největší prospěch. „Může to nějakou dobu trvat,“ řekl slečně Codlingové, když se loučili, „ale ujišťuji Vás, že dostanete tu nejlepší cenu, jaké je možno na světě dosáhnout.“

Poklad si odnesl s sebou. David ho doprovodil až ke dveřím Smithova domu, aby ho snad někdo nepřepadl. Po cestě se spolu bavili a David se dověděl, že až pan Smith uzavře své záležitosti v Barley, odstěhuje se s manželkou do Londýna. Z pracovních důvodů to bude pro pana Smithe mnohem pohodlnější – a dodatečně si ještě pan Smith vzpomněl, že Becky bude moci bydlet s nimi a zároveň že bude nablízku babičce, která na ní velmi lpí; to byl plán paní Smithové. David byl za Becky rád a věděl, že to potěší i slečnu Codlingovou.

Když se David s panem Smithem rozloučil, vyrazil tryskem domů. Začal vykřikovat, ještě než vstoupil do dveří. „Mami! Tati! Bětko! Hádejte, co se stalo! Hádejte!“

Z kuchyně se ozval poplašený řinkot a hned nato hlas paní Mossové: „Je tu Dick? Je tu Dick?“

„Ne!“ To už byl David uvnitř. „Týká se to Codlingových! Slečny Codlingové a Adama! Oni –“

„Davide!“ zvolala maminka, když ho před sebou spatřila. „Co sis to udělal na oku?“

„Na oku?“

„Tak krásnou modřinu na oku jsem v životě neviděl,“ podotkl pan Moss uznale.

„K tomu jsem přišel – nedopatřením.“

„To jste se určitě s Adamem rvali, až z vás chlupy lítaly!“ Pan Moss se rozesmál svému obraznému vtipu, a dokonce i paní

Mossová, poletující kolem pacienta, se usmála.

David rád odvedl pozornost od sebe a pokračoval ve vyprávění. „A tak to nakonec s Codlingovými dobře dopadlo. Našli ten dlouho pohřešovaný poklad a prodají ho. Neodstrkují se tedy z Barley; a Adam nebude muset odejít ze školy v Castlefordu, takže tam po prázdninách budeme chodit spolu. Myslíte, že by mu teď slečna Codlingova mohla koupit kolo? Protože to bychom mohli jezdit spolu do školy!“

„Kolo!“ zvolal pan Moss. „Prosím tě, co je teď pro něho kolo? Jestli našli velký poklad, budou boháči.“

„Boháči?“ Zpráva, kterou David přinesl, mu připadala jako zvěstování čistého dobra; teď viděl, jak se mezi ním a Codlingovými otevírá krutá propast.

Na druhý den se jakoby nic zeptal slečny Codlingové: „Pořídíte si lokaje a tak?“

Slečna úplně nadskočila: „Kdes propána na takový nápad přišel?“

„Přece budete boháči, ne?“

„To záleží na tom, čemu říkáš boháči. Na lokaje bohudík mít nebudeme. Budeme bohatí ve srovnání s tím, jak jsme na tom byli od otcovy smrti, ba i předtím – to ano. Určitějšího se nedá nic říci, dokud nebudeme vědět, jak se to povede panu Smithovi. Víš, Davide, musím si pořád připomínat, že musíme uváženě hospodařit. Například –“ Zaváhala a pak pokračovala, posmutněle, avšak s pevnou rozhodností: „Byla by například hloupost si byť jen připustit myšlenku na skleník – hloupá rozmařilost.“ Rozhodně zavrtěla hlavou. „Ale pár maličkostí pro potěšení si snad přece jen budeme moci dovolit. Mívali jsme psa, jmenoval se –“

„Toby.“

„Správně. A ráda bych měla nového Tobyho – pes nějak patří k domu.“

„Mohl by s námi jezdit na *Střelce*,“ navrhoval David nadšeně.

„Proč ne. Chtěla bych nějakého koupit a překvapit Adama – žádného, co by stál spoustu peněz, nebo co žere jako vlk – ale nějakého malého, spolehlivého, nezhýčkaného, veselého, rozumného a milého psíka. Víš, jak si ho představuji, Davide.“

„Fenka pana Elluma měla zrovna štěňata,“ řekl David. „Jsou to

kříženci – po matce krátkosrstí teriéři a po otci křepeláci – pan Ellum je trochu zklamán, že se tak vyvedli; ale jejich máma uměla ohromně honit králíky.“

„Stálo by hodně takové štěně?“

„Zeptám se pana Elluma.“

U Codlingů měli teď všichni právě tak plné ruce práce, jako když se chystali ke stěhování. Spoustu věcí bylo nutno vracet zpátky na místo – ačkoli slečna Codlingová prohlásila, že se jí ze srdce ulevilo, že se zbavila tolika krámů, které budou prodány v bazaru nebo skončily na smetišti. Zároveň přišly na řadu „maličkosti pro potěšení“, které si slečna Codlingová chtěla dopřát. Bezprostředně plánovala uspořádat malou oslavu, na niž by měli být pozváni Mossovi. Sama svačina měla být něco takového, co Codlingova domácnost už dávno nepamatovala. Slečna Codlingová se chystala koupit v Castlefordu broskve a z farmy od pana Nunna obstarat pravou smetanu; budou se podávat obložené chlebíčky, mimo jiné i s lososem; nebudou chybět ani čokoládové sušenky; a slečna Codlingová chtěla zkusit něco, co už pomalu odvykla dělat: upéci několik druhů dortů s přísadami jako třešně, kandovaná kůra a mandle, což, jak se David domýšlel, si určitě řadu let nedovolila.

Kupodivu se proti slečninu pozvání vyskytla námitka, a to od paní Mossové. Svěřila se ztrápeně manželovi, že jí něco přímo našeptává, že Dick přijede zrovna tohle odpoledne.

„Ale jdi, Alice,“ domlouval jí pan Moss, „myslíš, že opravdu přijede? A i kdyby, můžeme nechat u sousedů vzkaz, kam jsme odešli, a nohy Dick má.“

A tak bylo pozvání přijato a návštěva stanovena na odpoledne třetího dne po nalezení pokladu. Toho dne brzy po obědě přijel Adam se *Střelkou* pro Davida a Bětku; všichni tři měli namířeno do Bláznova mlýna. Paní Mossová napřed část předchozího dne strávila tím, že sledovala Adama, jak předvádí záchranu tonoucích, a pak svolila, aby si Bětko jela osobně vyzvednout kotě.

Adam přirazil se *Střelkou* k Mossovu můstku, kam už dlouho nezavítal. „Nazdar! Na co je ta hromada kamení?“ zeptal se.

„Na nic,“ odpověděl David vesele, a aby to dokázal, sesunul kameny do vody.

Bylo nazlátlé, slunečné odpoledne a tohle byla první plavba, kterou chlapi podnikali bez předem vytčeného poslání – či alespoň bez hlodavého vědomí, že dny ubíhají a okolnosti naléhají. Když teď pluli proti proudu, neměli naspěch; vybírali si místa vhodná pro koupání nebo rybaření, prastaré vrby, jejichž fantasticky pokroucené a pokřivené tvary lákaly k lezení, louky, kde by mohly růst houby, místa zarostlá rákosím, kde by mohla být ukryta hnízda tetřevích slípek. Když připlouvali k Bláznovu mlýnu, vykřikla Bětka: „Jé! Podívejte!“ a kolem se mihlo něco tyrkysově modrého; to ze svého úkrytu pod mostem, kde číhal na ryby, vyrazil a prolétl kolem nich ledňáček – první, kterého Adam s Davidem spatřili tak zblízka.



U mlýna je pan Tey přivítal, jako kdyby přijeli na státní návštěvu. Všem jim po řadě blahopřejně potřásl rukou. Vykládal, jaké potěšení mu způsobila novina, že se Codlingovi nepostěhují z Barley; a že Adam s Davidem ukázali, že umějí vzít rozum do hrsti, když našli ten poklad (nikdo nikomu nic neřekl, a přece už obě vesnice v hlavních rysech věděly, jak se to všechno zběhlo); a Bětka jako by prý z oka vypadla nebožce babičce z matčiny strany. Pan Tey byl prostě potěšen tím, jak se vůbec věci mají. „I s Fyzlíkem Wilsonem je to už lepší,“ uzavřel. „Dneska vzkázal, že by snad příští týden přišel semhle támhle něco vypomoct. Stejně si myslím, že mu nic vážného nebylo – to mu jenom něco vrtalo v té jeho palici.“

Konečně se vymanili z hovorů pana Teye. Kotě bylo uloženo do košíku a zakryto víkem, všichni se rozloučili a výprava vyrazila domů. Odpoledne zatím hodně pokročilo, ale to jim nevadilo. David zasněně pádloval a na přídí viděl místo Bětky s košíkem Tobyho s ušima nastraženými kupředu a čumákem větřícím hned z jedné, hned z druhé strany lahodné říční pachy. I Adam pádloval lenivě a tiše si pobzukoval.

Přivázali *Střelku* u Codlingova břehu a zamířili na trávník, kde byla pro všechny uchystána svačina. Spatřili tam už dvě postavy: u stolku seděla paní Mossová se zvláštní třpytivou látkou kolem ramen a vedle ní stál vysoký mladík, oblečený od hlavy k patě v tmavě modrém úboru, který – i na dálku – nevypadal jako obyčejný oblek.

Adamovi se prvnímú rozbřesklo. „To je tvůj bratr Dick!“ vykřikl. Všichni tři vyrazili se smíchem a výskáním kupředu. Dick se seznámil s Adamem, Bětka musela otevřít košík a ukázat Dickovi kotě a paní Mossová musela ukázat Davidovi šál, který jí Dick přivezl ze svých cest.

„Tobě jsem taky něco přivezl, Davide,“ řekl Dick. „Opravdový rybářský prut se šňůrou a splávkem a háčky. Přivezl jsem dva, kdyby měl třeba tvůj kamarád zájem.“

Chlapci si prohlíželi rybářské pruty a mezitím se za rohem domu objevila slečna Codlingová, kterou doprovázel pan Moss. „Adame! Davide!“ volala. Ani ji neslyšeli, tak se věnovali svým prutům; ale i slečna Codlingová byla tak vzrušena, že to nepozorovala. „Pan Moss říká, že by to šlo udělat a že by to konec konců ani tolik nestálo,

postavit u zadních dveří malý skleník. Byl by –“ Obrátila se na pana Mosse.

„Z panelů,“ doplnil pan Moss. „Znám jednoho chlapíka v Tidfieldu, u kterého to přijde lacino. Já bych vám taky po večerech vypomohl.“

„Váš manžel je hrozně hodný!“ volala slečna Codlingová na paní Mossovou a div že se jí nepoklonila.

Pak svačili a povídali si – o sklenících a ledňáčcích a Panamském průplavu, kořatech, rybářských prutech a stu dalších věcí.

„Copak budeš dělat, až budeš veliký?“ zeptal se Dick Adama.

„Budu námořníkem.“

„Prosím tě!“ vykřikl pan Moss, který ho zaslechl. „Co ses napachtil, abys našel poklad a nemusel se stěhovat z Barley; a sotva je poklad na světě, chceš se dát na moře!“

Adam se to pokoušel vysvětlit. „Člověk chce v každé době něco jiného. Teď chci ze všeho nejvíc zůstat tady; a pak se chci plavit po celém světě, až budu dost velký.“

„A já tady zůstanu navždycky,“ zašeptala šťastně slečna Codlingová, napůl pro sebe. Pak, aby trochu změnila námět rozhovoru, se zeptala Davida, čím bude on.

„Já pojedu do Ameriky,“ odpověděl David, „a budu sjíždět přeje na kánoi.“

Adam se na okamžik zatvářil závistivě; a pak se opět rozproudil rozhovor o kánoích a námořních lodích a o těchže zábavných a nevyčerpatelných námětech, kterých se dotkli prve. Povídali si, až slunce začalo rudnout a chýlit se k západu a museli se přesunout z trávníku na verandu, protože začala padat rosa. Pan Moss odnášel Bětku, která mu už usnula v náručí.

Pak si slečna Codlingová vzpomněla na čtvrtou, nenačatou láhev vína. „Konečně můžeme oslavit šťastný návrat,“ řekla. „Doskoč pro to květinové víno, Adame!“ Když odcházel, dodala: „A taky zapít, že už skončilo hledání pokladu.“

David si najednou uvědomil, že tohle je jeho příležitost – jeho poslední příležitost. Adam už zašel do domu, ostatní se bavili s kotětem a škádlili je klubkem vlny paní Mossové. David se posunoval, až se octl po boku slečny Codlingové.



„Slečno Codlingová!“

Skoro provinile sebou trhla. „Copak, Davide?“

„Tenkrát když jsme našli ten poklad, byly mi divné dvě věci.“

„Těch divných věcí bylo – vždyť jsme ten den byli jako na kolotoči!“

„Dvě věci mi byly zvlášť divné. Pamatujete, jak Adam hledal venku – jak našel v křoví tu prázdnou láhev?“

„Ano – podívej se na to kotě!“

Ale David se nechtěl dívat na kotě. „Adam hledal venku a já jsem zatím hledal v domě a zašel jsem do spíže, ale za chlebníkem žádná láhev s vínem nebyla.“

„Ale Davide, Adam tam přece našel láhev, když tam později šel pro chleba. Neznamená to, že tys ji předtím přehlédl?“

Na tu otázku měl David rozhodnou odpověď: „Ne,“ ale neodvažoval se ji vyslovit. Slečna zatím využila jeho mlčení,

odvrátila se od něho a všechnu svou pozornost věnovala kotěti. Zdálo se, že ji ani za mák nezajímá to, čemu David v duchu říkal záhada s lahví.

Záhada se vlastně týkala dvou lahví: jedna láhev byla vyprázdňena a pohozena v křoví právě tak tajuplně, jako se druhá s pokladem uvnitř objevila ve spíži. David si nad oběma záhadami dlouho lámal hlavu; teď o nich uvažoval znovu. Láhev naplněná pokladem ve spíži ... láhev, z níž zmizelo víno, v křoví ...

Adam se vrátil s květinovým vínem a slečna Codlingová se chystala nalévat.

„Snad to nestoupne chlapcům do hlavy?“ ujišťovala se paní Mossová nervózně.

„Takováhle slza určitě ne.“

„Takhle plná láhev ...“ řekl pan Moss.

Plná láhev vína ... Davida poprvé napadlo, kam asi zmizelo všechno to víno z láhve, která se našla prázdná v křoví – plná láhev vína.

„Takhle vypít plnou láhev – to už by byla opička,“ řekl pan Moss.

Slza po slze stékalo víno do sklenek. Mělo rudohnědou barvu, která se prozářena posledními slunečními paprsky měnila v syté zlatou. Vycházela z něho omamná, sladká a lahodná vůně.

„Není divu, že se o vínu říká, že má kytku,“ broukl pan Moss.

David čichal ke své sklence a pokoušel se rozpoznat vůně všech květů té letní kytice: Určitě cítil hloh – a petrklíče – mátu – šalvěj – a ovšem, růže ... Zachvělo se mu chřípí, jak vzpomínal, kde už tuhle zvláštní směsici vůní ucítil.

Pak si vzpomněl na jedno pozdní horké odpoledne a na písničku:

Hejhou!

Hejhou!

Jak se zpěvák blížil, vznášela se kolem něho neklamně vůně hlohu a petrklíčů, máty a šalvěje, kozího listu a růží – vůně všech květin, ze kterých se připravuje květinové víno. Provoněn létem, prokličkoval kolem na své tříkolce a zpíval si bezstarostně, bez zábran – no ano, opile.

A láhev naplněná pokladem?

Pan Moss šťouchl do Davida; myslel si, že jde na něj dřímota. Všichni zvedali sklenky, aby připili Dickovi na šťastné návraty z dalších plaveb. Sladké a silné víno zahřálo Davida v hrdle a zbystřilo mu paměť a důvtip.

Hejhou!

Hejhou!

Hejhou! Líbezné léto!

Ten hlas mu pořád zvučel v hlavě a v duchu viděl tříkolku Fizlíka Wilsona a prozpěvujícího Fizlíka na sedle tříkolky, k jejímž řídítkům byl vpředu uvázán objemný – *nadmíru* objemný košík.

David postavil sklenku na stůl. Chtěl povědět slečně Codlingové, že přišel na to, jak byl poklad odvezen – sotva se dalo říci „ukraden“, protože zlodějovi šlo o víno, nikoli o poklad. Jaký to pro něj musel být strašný otřes, když si podrobně prohlédl svou kořist!

„Slečno Codlingová!“ řekl David, ale slečna byla zabrána do hovoru s ostatními. Bavili se o víně a obdivovali jeho blahodárné vlastnosti, protože, jak všechno nasvědčovalo, udělalo Fizlíkovi Wilsonovi náramně dobře. Od chvíle, co mu tam slečna Codlingová nechala jednu láhev, začal se vůčihledě pozdravovat, den ze dne.

David chvilku sledoval jejich rozhovor a vzpomínal si, co se vykládalo o Fizlíkovi, když byl nemocný: že sotva vezme do úst, oka málem nezamhouří, a celý den se nešťastník choulí v proutěném křesle vzadu na dvorku. David si vzpomínal, jak sám viděl Fizlíka v tom proutěném křesle tehdy ráno, když na hřbitově tahal rozumy z paní Perfectové. Najednou mu vyvstal v paměti jeden zážitek a nabyl nového významu: pokoušel se uplatit Fizlíka dvěma pendreký; Fizlík je od něho vzal, naklonil se s křeslem dozadu a vhodil je do prostoru pod ním. „O téhle skrýši nikomu ani muk,“ zdálo se vyjadřovat jeho mrknutí.

„Slečno Codlingová,“ zašeptal David, když se mu konečně podařilo upoutat její pozornost, „ten poklad byl ukraden – byl ukraden nedopatřením – a já vím, kdo ho vzal a kde ho musel mít schovaný.“

„Hlouposti, Davide! Jak by mohl být poklad ukraden? Vždyť jsme nakonec zjistili, že je v pořádku doma.“

„Někdo ho musel přinést zpátky a dát ho do spíže.“

Slečna Codlingová tvrdošijně neprojevovala žádný zájem, ale David šeptal dál a rozvíjel před ní druhou ze záhad, o nichž se předtím zmínil. „Slečno Codlingová, pamatujete, jak jsem vám nesl tu láhev vína, kterou jste chtěla dát Fizlíkovi?“

„V té kabele – pamatuji.“

„A u Fizlíkových vrátek jste si ji ode mě vzala, nechala jste mě tam a sama jste šla za Fizlíkem dozadu, dala jste mu to víno a dlouho jste si tam s ním povídala, pamatujete?“

„Ano.“

„Povídala jste si s ním hodně dlouho.“

„Museli jsme si něco vyřídit mezi čtyřma očima,“ odsekla slečna, ale dbala, aby nezvyšila hlas.

„Pak jsme se vraceli, ale kabelu jste nesla vy, protože byla prázdná.“ Slečna na to neodpověděla a David tedy pokračoval:

„Když jsme došli domů, postavila jste kabelu v kuchyni na židli a –“

„Tys ji zrovna chtěl zvednout,“ skočila mu do řeči slečna Codlingová, „ale já ti řekla, ať napřed pomůžeš Adamovi s truhlou.“

„Já jsem tu kabelu ale zvedl,“ odporoval jí David. „A byla těžká – zrovna tak těžká, jako když jsem ji nesl k Fizlíkovi.“

„Jak by to bylo možné? Vždyť jsme víno nechali u Fizlíka. Jak by bývala mohla být ta kabelka těžká, když byla prázdná?“

„Nezdálo se, že je prázdná.“

„Prosím tě!“ vydechla slečna Codlingová. „Prosím tě, Davídku!“

„Tak vidíte,“ pokračoval David netrpělivě, „myslím, že vím všechno: kdo ten poklad ukradl a kde ho měl schovaný a *kdo ho přinesl zpátky*. Myslím, že vím –“

„Tak o tom nikdy ani nemukni, Davide, nikomu ani muk.“

„Ale slečno Codlingová!“ naléhal David. V rozčilení trochu zvýšil hlas. Ostatní jen tak ze zvědavosti pootočili hlavy, aby lépe slyšeli, a v šeru David viděl bledé skvrny jejich tváří obrácených k němu. A přece se musel ještě jednou pokusit, musel promluvit, neboť cítil, jak mu příležitost – jeho poslední příležitost – navždy uniká.

„Slečno Codlingová!“

„Tiše, Davide!“ řekla slečna. Zavrtěla s úsměvem hlavou a položila mu prst na rty. „Tiše – buď tiše a poslouchej: tam ve stromech u řeky tluče slavík.“

OBSAH

I.	Letní povodeň	7
II.	Čí je loďka?	10
III.	První plavba	15
IV.	U Codlingů.....	22
V.	Loďka bude jako nová	31
VI.	Portrét v hale.....	38
VII.	Pověst o pokladu.....	45
VIII.	Po lávce přes řeku.....	54
IX.	Výlet se svačinou	62
X.	Bláznův mlýn a klubičko provázku	69
XI.	Ještě jeden pokus	83
XII.	„Čelo z mého kolečka!“	87
XIII.	Staré řečiště.....	95
XIV.	Pátrání při měsíci	109
XV.	Starý pán se směje	116
XVI.	John Codling se vrací domů	123
XVII.	Tabule u branky	127
XVIII.	Fizulka	137
XIX.	Ve slepé uličce.....	141
XX.	Pani Perfectová se nemůže rozpomenout	147
XXI.	Autobus do Castlefordu	159
XXII.	Doma u Smithů	167
XXIII.	Od sklepa po půdu	180
XXIV.	Hejhou!	195
XXV.	Poklad k svačině	203
XXVI.	Nikomu ani muk, Davide!	217

KNIHY ODVAHY A DOBRODRUŽSTVÍ

Řídí Eva Dolejšová

Svazek 78

A. Philippa Pearceová

POKLAD V JEDINÉ RŮŽI

Z anglického původního vydání *Minnow on the Say*, vydaného nakladatelstvím Oxford University Press, Londýn, roku 1962, přeložila Marcela Mašková. Ilustroval Karel Beneš. Vydalo jako svou 2685. publikaci Státní nakladatelství dětské knihy, n. p., v Praze roku 1965. Odpovědná redaktorka Jitka Maříková. Výtvarný redaktor Jan Žbánek.

Z nové sazby písma Baskerville vysadila a s 31 ilustracemi v textu vytiskla Stráž, n. p., provozovna 4, Vimperk. 14,83 AA (text 12,21, ilustr. 2,62), 14,88 VA. D-09*50008. Náklad 35 000 výtisků. První vydání. Brožovaný výtisk 15,10 Kčs.

13-041-63 14/3 Vázaný výtisk 19,50 Kčs s6/VII-i